

ИЗДАТЕЛ НА ПОРЕДИЦАТА
„АРХИВНИ СПРАВОЧНИЦИ“

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ
„АРХИВИ“

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ
„АРХИВИ“

ДЪРЖАВЕН АРХИВ –
ТЪРГОВИЩЕ

1874 – 1944 .

София, 2011 г.

Съставители:

Десислав НЕДЕЛЧЕВ

Дияна ПЕТРОВА

Жечка СТОЯНОВА

Камена СТАНОЕВА

Станислава ЦАНЕВА

Яна РАЛЕВА

Светлин БОЖИНОВ

Редактор: Светлин БОЖИНОВ

Рецензент: д-р Йордан ЖЕЛЕВ

ПРЕДГОВОР

През март 1963 г., на основание Постановление № 344 на Министерския съвет от 18 апр. 1952 г., в Търговище е създаден Окръжен държавен архив към Отдел „Архивен“ на Министерството на просветата и куртурата. Архивът е структурно подразделение на Държавна агенция „Архиви“: до 5 март 2010 г. – дирекция, а след тази дата – отдел към Регионална дирекция „Архиви“ – Варна. Обект на дейността му са документите за постоянно запазване на областната и общинските администрации, местните структури на държавните ведомства, държавни и общински институции, органи и организации, изявени личности. В архива постъпват и се съхраняват документи, създадени от Освобождението през 1878 г. до наши дни на територията на днешната Търговищка област.

В своята дейност Държавен архив – Търговище се ръководи от Закона за Националния архивен фонд (ДВ, бр. 57 от 13 юли 2007 г.), Устройствения правилник на Държавна агенция „Архиви“ (приет с ПМС № 9 от 28 ян. 2010 г. – ДВ, бр. 10 от 5 февр. 2010 г.), наредбите за реда, организирането, обработването и използването на документите в учреденските архиви на държавните и общинските институции и за реда за използването на документите от Националния архивен фонд (приети с ПМС № 41 от 18 февр. 2010 г. – ДВ, бр. 17 от 6 март 2010 г.) и други нормативни и методически документи по архивното дело.

При създаването си архивът приема от Окръжен държавен архив – Коларовград (Шумен) 87 архивни фонда с 3562 архивни единици. До края на 2009 г. постъпват на държавно съхранение общо 1690 фонда със 158 273 архивни единици. През 1993 г. са приети и документите на бившия Окръжен партийен архив на Българската социалистическа партия в Търговище, чиито обем към настоящия момент е 689 фонда с 11 820 архивни единици. Всички архивни фондове са научно-технически обработени. За улеснение при използването е създаден необходимият научно-справочен апарат: инвентарни описи; фондова картотека; систематичен, именован и географски каталози и др., които продължават да се попълват и усъвършенстват. В процес на изграждане са подсистемите „Фондова наличност“, „Инвентарни описи“ и „Каталози“ от Автоматизираната информационна система на архивите. Застрахователният фонд съдържа 433 365 кадъра микрофилми. Направени са и първите стъпки в създаването на дигитален архив на особено ценни документи. Издадени са пътеводители по архивните фондове, тематични каталози, фондови и тематични прегледи, сборници от документи и други справочници.

В хранилищата на Държавен архив – Търговище е съсредоточена основната част от запазените до наши дни архивни документи за времето от 1878

до 1944 г. на местните органи на власт и управление (околийски управления, градски и селски общини и др.); банките; кредитните сдружения (кооперации и кооперативни съюзи); училищните инспекции и настоятелства, всички видове и степени училища; църковните настоятелства, мюфтийствата, както и значителен дял от обществените и професионалните организации; народните читалища. По-малък е броят на архивните документи за политическите партии, промишлените предприятия, пощите, селското стопанство, здравеопазването, спорта, културата, мюсюлмански вероизповедни общини и др. В архива се съхраняват и документи на частни лица, значителна част от които са обособени в отделни фондове.

Споменатото документално богатство дава разнообразна, богата и възможно най-пълна информация за икономическото, политическото, общественото и културното развитие на бившите Омуртагска, Поповска и Търговищка околии от Освобождението до 9 септ. 1944 г. Това е най-надеждната, най-компактната и най-добрата база от исторически извори за изучаване на миналото на селищата, институциите, сдруженията, родовете и личностите в Търговищкия край по времето на Третото българско царство.

* * *

Настоящият пътеводител дава обща и сравнително най-пълна представа за документите от този период, съхранявани в Държавен архив – Търговище. Той обхваща постъпленията от създаването на архива до наши дни. Крайните дати на някои от документите излизат извън границите на периода, поради тяхната неделимост (протоколни, заповедни, летописни книги и др.).

Държавен архив – Търговище публикува „Пътеводител по архивните фондове. Част първа (1878–1944)“ през 1988 г. Сегашното издание се налага по две основни причини: обогатяването с нови архивни документи и фондове за изтеклите повече от двадесет години и непредставянето тогава (най-вече по конюнктурни политически причини – т. нар. „Възродителен процес“) на архивните фондове на частни турски училища и училищни настоятелства, мюсюлмански вероизповедни общини, мюфтийствата в Омуртаг и Търговище и др. Освен това, наскоро привършилата паспортизация на архивните фондове доведе до уточняването на множество данни за създаването и дейността на фондообразувателите и способства за по-прецизно изнасяне на съдържанието на документите. По този начин новото издание е не само допълнено, то е и преработено.

Пътеводителят съдържа характеристики на 509 архивни фонда с 14 960 архивни единици (от които 19 лични с 830 а.е.) и 67 частични постъпления. Те са подредени по следната класификационна схема, изградена по отраслов признак:

I. Местни органи на власт и управление	VIII. Търговия
II. Органи на съдебната власт	IX. Образование
III. Политическа и обществена дейност	X. Култура
IV. Промисленост	XI. Здравеопазване
V. Селско и горско стопанство	XII. Физкултура и спорт
VI. Транспорт и съобщения	XIII. Религия
VII. Финанси и кредит	XIV. Лични фондове

В рамките на разделите са обособени подраздели, чието подреждане е извършено в логическа последователност, като е отчетена спецификата на отрасъла и фондообразувателите. Характеристиките на архивните фондове и колекции в разделите и подразделите са подредени по значимост на фондообразувателите и според тяхната взаимна връзка, а за фондовете от един и същи тип – по азбучен ред на населените места, в които са действали фондообразувателите. Личните архивни фондове са представени по азбучен ред на фамилията имена.

Основните структурни и справочни единици в пътеводителя са характеристиките на архивните фондове. Те се състоят от заглавие, историческа справка, анотация на съдържанието на архивните документи и са два вида – индивидуални и групови. Първите са изготвени за по-значимите и с по-цялостно запазени документи архивни фондове, а вторите – за еднородните фондове (селски общини, кредитни кооперации, училища, читалища, църковни настоятелства и др.). Всички архивни фондове и колекции за интересувания ни период са представени с характеристики в пътеводителя.

Частичните постъпления, които към сегашния момент не подлежат на отнасяне към обособените в архива фондове, също имат характеристики. Те могат да се намерят в края на съответния раздел (подраздел). Към останалите частични постъпления са направени препратки след историческите справки (за съответните фондове) или наименованието на фонда (за груповите характеристики). Също там намират място препратките към други архивни фондове (съхранявани в Държавен архив – Търговище или в други архиви), които съдържат документи на същия фондообразувател или на негов приемник за времето след 1944 г. Отправки към архивни фондове могат да се срещнат също в историческите справки и анотациите на някои характеристики.

Заглавието на характеристиката обхваща наименованието на фонда или колекцията (според фондовата картотека) и искиви данни – номерът, под който е регистриран фондът; общият брой на инвентарните описи и

архивните единици; количеството им в линейни метри и крайните дати на включените в тях документи.

Заглавието на групите характеристики включва: общо наименование; общ брой на фондовете, архивните единици и линейните метри; крайни дати на обхванатите документи и списък на фондовете (подредени по азбучен ред на селищата, където са действали фондообразувателите) с искиви данни за всеки фонд поотделно.

Характеристиките на частичните постъпления се състоят от наименованието на съответния фондообразувател и искиви данни: номер (от Списъка на частичните постъпления), брой архивни единици и крайни дати. В групите характеристики съставните им частични постъпления са изредени след наименованието на фондообразувателя по възходящ ред на номерата и със съответните крайни дати.

Историческите справки дават кратки сведения за създаването, дейността и прекратяването на съществуването на фондообразувателите; за промените в наименованията, функциите, териториалната им компетентност и др. Групите характеристики имат обща историческа справка (изнесена след общото заглавие) и кратки данни за всеки фонд, разположени след наименованието му в списъка на фондовете. Като изключение, за някои еднородни и взаимно свързани по функционален признак фондообразуватели (органи на местна власт, кредитни сдружения, училища и др.), е изготвена обща историческа част, която е изнесена непосредствено след заглавието на съответния раздел (подраздел) или група характеристики. За фондообразуватели, които нямат архивни фондове за времето след 1944 г., в историческите справки са дадени кратки сведения за дейността им и след тази дата. Целта е да се повиши информационната наситеност на пътеводителя и да се задоволят потребностите от знания за местната история.

Видовете документи в анотациите са подредени по значимост. Крайните им дати са посочени в кръгли скоби непосредствено след тях. При групите характеристики анотациите са общи за всички включени архивни фондове. Там са показани (по възходящ ред на номерата) фондовете, съдържащи анотирани документи и крайните дати за съответния фонд. В случай, че даден вид документи се съдържат в повече от половината фондове, обхванати от характеристиката, техните номера не са посочени.

За по-пълно представяне на документалното богатство на архива и улеснение при използването, към пътеводителя са приложени: Списък на тематичните колекции от микрофилми; Списък на публикуваните архивни справочници по фондовете и документите, съхранявани в Държавен архив – Търговище, и Списък на използваните съкращения.

Тъй като пътеводителят се отнася изключително за селищата от Търговищка област, в него не се използва обозначението „Търговишко“ след наименованията на населените места. За всички останали селища е посочена административната им принадлежност.

І. МЕСТНИ ОРГАНИ НА ВЛАСТ И УПРАВЛЕНИЕ

До Освобождението на България на територията ѝ действа административното деление на Османската империя. Съгласно Закона за вилаетите от 1864 г. и Закона за администрацията на вилаетите от 1871 г. цялата днешна Търговищка област е в състава на Търновски санджак, Русенски вилает. Градовете Осман Пазар (Омуртаг) и Ески Джумая (Търговище) са центрове на кази. Временното руско управление запазва това деление, като преименува санджаците на губернии, казите на окръжия, нахиите на околии и беледиетата и меджлисите на градски и селски общини¹.

Непосредствено след Освобождението Осман Пазар (Омуртаг) е център на окръжие в състава на Търновска губерния и включва две околии – Османпазарска (Омуртагска) и Върбишка (закрита само след няколко месеца). Ески Джумая (Търговище) също е седалище на окръжие в състава на Търновска, а от 26 ян. 1880 г. – на Русенска губерния. То включва само една околия – Ескиджумайска (Търговищка). Попово (тогава село), заедно със селищата от бъдещата си околия, се намира в състава на Разградско окръжие, Русенска губерния. Селска община – с. Стеврек е в Еленска околия, Търновска губерния.

Съгласно чл. 3 от Търновската конституция, територията на Княжество България е разделена на окръжия, околии и общини. Губерниите съществуват до 10 май 1880 г., когато е приет първият Закон за административното деление на Княжеството (ДВ, бр. 45 от 28 май 1880 г.). С влизането му в сила Османпазарското (Омуртагското) окръжие се закрива, а Османпазарска (Омуртагска) околия е прехвърлена към Ескиджумайско (Търговищко) окръжие (Указ № 317 на княз Александър I от 26 юни 1880 г. – ДВ, бр. 55 от 5 юли 1880 г.). С. Попово се обособява като център на околия в състава на Разградско окръжие.

През 1882 г., след приемането на новия Закон за административното деление на Княжеството, Ескиджумайското (Търговищкото) окръжие се закрива (ДВ, бр. 91 от 21 авг. 1882 г.). По-голямата част от територията му преминава в Шуменското окръжие, а единични села от Османпазарска (Омуртагска) околия – в състава на Търновското окръжие. Въвежда се деление на окръжията на три разряда (Търновско е от първи разряд, Шуменско – от втори, Разградско – от трети) и на околията на два разряда, като Еленска, Османпазарска (Омуртагска) и Ескиджумайска (Търговищка) околии са от първи разряд, а Поповска – от втори.

На 4 май 1901 г. е приет поредният Закон за административното деление на територията на България (ДВ, бр. 104 от 17 май 1901 г.). Дотогавашните окръжия са преименувани на окръзи и броят им е намален от 14 на 12. Разградско

¹ Логодашка, С. Създаване, организация и дейност на Столичната община в първите години след Освобождението (публикация на документи). – ИДА, 35, 1978, с. 209; Енциклопедия България. Т. 4, с. 675.

окръжие се закрива и считано от 1 юни 1901 г., Поповска околия е прехвърлена към Шуменски окръг.

След преврата от 19 май 1934 г., с Указ № 179 на цар Борис III за въвеждане на изменение в административно-териториалното деление на Царството, съществуващите 16 окръга се закриват и се създават 7 административни единици, наречени области (ДВ, бр. 38 от 19 май 1934 г.). Търговищка, Поповска и Омуртагска околия са включени в състава на Шуменска област, а Селска община – с. Стеврек остава към Еленска околия до началото на 1959 г. (вж. ДА – Велико Търново, Ф. 81К).

I.1. ОКОЛИЙСКИ УПРАВЛЕНИЯ

Местни органи на държавната власт и управление, осъществяващи ръководство и контрол над дейността на общините в околията в административно, стопанско, културно и политическо отношение. Контролират прилагането на законите, правилниците и наредбите на централната власт, спазването на общественя ред и борбата с криминалните престъпления. Извършват гражданската регистрация на населението и осъществяват паспортния режим, организират и ръководят дейността на полицията. Структурата им включва следните служби: Държавна сигурност – за контрол над дейността на политическите формирования, Криминална – за борба с криминалните престъпления и Административна – за регистрация и паспортизация на населението. Ръководят се от околийски началници (от 1934 г. – околийски управители), назначавани от министъра на вътрешните работи и народното здраве по предложение на окръжния управител (от 1934 г. – на областния директор). Действат до влизането в сила на Закона за народните съвети от 1948 г. (ДВ, бр. 47 от 27 февр. 1948 г.).

ОКОЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ – ОМУРТАГ Ф. 14К, 4 описа, 190 а.е., 3.35 л.м., 1898–1945 г.

Открито през юли 1880 г. При създаването си обхваща една градска – Османпазарска (Омуртагска) и 9 селски общини с центрове в селата Иланджилар (Змейно), Кара атлар (Врани кон), Конак, Килиджилер (Красноселци), Мечикчилер (Беломорци), Мутафлар (Плъстина), Падърлар (Пъдарино), Върбица, Шуменско и Тича, Сливенско. В следващите години от Кесаревска към Османпазарска (Омуртагска) околия са прехвърлени: през 1887 г. – с. Хасан факъ (Камбурово), което става център на нова селска община и през 1901 г. – съставните селски общини: Доброджелари (Добротица), Долно Мастънлари (Долна Златица), Дуванлар (Ястребино), Къзлар къой (Девино), Тюлбе каралар (Таймище) и Узунджа алан (Длъжка поляна). От 1903 г. Върбишка община преминава към Преславска околия, а от 1925 г. Тичанска община влиза в състава на Котленска околия (вж. ДА – Сливен, Ф. 144К). Към същата година в Османпазарска околия съществуват 1 градска и 19 селски общини с центрове селата Ашиклар (Любичево), Вели бей къой (Величка), Доброджелари (Добротица), Долна Кабда, Долно Мастънлари

(Долна Златица), Дуванлар (Ястребино), Иланджилар (Змейно), Извор (Изворово), Кара атлар (Врани кон), Килиджилер (Красноселци), Куванджилар (Пчелно), Мечикчилер (Беломорци), Падърлар (Пъдарино), Узунджа алан (Длъжка поляна), Хасан факъ (Палатица, Камбурово), Ходжа кьой (Китино), Яйла кьой (Антоново), Алванлар (Ябланово), Сливенско и Кьопек кьой (Менгишево), Шуменско. От 1934 г. в околията освен Градска община – Омуртаг действат и следните селски общини: Врани кон, Длъжка поляна, Добротица, Змейно, Извор (Изворово), Красноселци, Моравка, Плъстина и Поляне (Антоново), а от 1942 г. (след повторното ѝ откриване) и Селска община – с. Палатица (Камбурово).

Вж. и Ф. 83, ЧП 863.

Окръжни, заповеди, инструкции и др. на МВРНЗ, Окръжното управление и Областната дирекция – Шумен и др. по дейността на управлението и кметовете на общините, административното обслужване на населението, атестирането на полицейските командири и стражари, търговията с потребителни стоки и услуги, борбата със спекулата, контрола по хигиената и безопасността на труда, спазването на правилата за движение, забраната за слушане на чужди радиостанции, изселването на турци от България и др. (1927–1945).

Заповеди на околийския управител по дейността и движението на личния състав и за утвърждаване и изменения на решения на местните комисии за издръжка на военнопризованите в Омуртагска околия (1940–1944).

Месечни доклади на околийския управител и кметовете на общините за политическото, стопанското и културното състояние в околията (1939–1944).

Преписки с окръжния управител, околийски управления и съдилища в страната във връзка с издирване, задържане под стража и привеждане в изпълнение на присъди на криминално проявени лица; проверка на политическата благонадеждност на държавни служители, учители и членове на управителните тела на читалища, кооперации и сдружения; изкупуване на зърнени храни; съставяне и утвърждаване на бюджетите на общините и др. (1932, 1936–1942). Протоколи и полицейски дознания, в т.ч. и за политическата дейност на комунисти и земеделци (1938–1944). Молби и удостоверения за благонадеждност и картони за издадени паспорти (1939–1943). Сведения, удостоверения, свидетелства и преписки във връзка с убийството на околийския полицейски началник на Омуртаг Николай Алексиев Господинов и кметския наместник на с. Любичево (1944).

Преписки с общинските кметове за: санитарно-хигиенното състояние на селищата; изхранването и продоволствието на населението; уреждането на спорове между общините; издаването на разрешителни за събрания, театрални представления и томболи; определянето места за български и турски гробища; установяването имената на загиналите във войните и др.; управителните тела на дружества, кооперации и др. (1912–1944).

Статистически сведения за изселванията и преселванията (1938–1942).

Сведения за кандидати за народни представители и за нередности при провеждането на избори (1938).

Списъци на полицейските служители, стражари, агенти и пристави и книги за заплатите на служителите и полицейските стражари (1898–1941).

Досие на Стефан Ноев Томов – юрист, общественик, кмет на Омуртаг от 1 юни 1934 до 18 ноем. 1942 г. и изложение за политическата дейност на свещ. Георги Овчаров от с. Поляне (Антоново) – земеделец-пладненец, частен секретар на министър Христо Стоянов от кабинета на Александър Стамболийски (1922–1942).

Програма на Градска община – Омуртаг за тържествата по връчване на свидетелствата „Народна свобода“ на участниците във войните от 1912–1913 и 1915–1918 г. (1939).

ОКОЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ – ПОПОВО **Ф. 119К, 3 описа, 167 а.е., 1.14 л.м., 1888–1947 г.**

Открито през юли 1880 г. Към 1883 г. включва 21 селски общини с центрове в селата Ак Мехмеди (Подгорица), Араблар (Априлово), Аязлар (Светлен), Балджи омур (Медовина), Бахишилар (Дриново), Водица, Голямо Ново, Даг ени (Люблен), Казъллар (Глогинка), Кара Хасан (Зараево), Ковачевец, Кочашили (Маково), Опака, Паламарца, Попово, Садина, Спахлар (Ломци), Тълбеллер (Горица), Хайдар (Кардам), Шерметлер (Берковски) и Чаир (Камен), Великотърновско (вж. ДА – Велико Търново, Ф. 244К). От 10 ноем. 1882 г. с. Осиково и от 12 март 1883 г. селата Юренджик (Голямо Градище) и Лом Черковна, Русенско се отделят от Поповска и се придават към Беленска околия. През 1887 г. е определен нов състав на околията, включващ Поповска градска община и 36 селски общини с центрове Ак Мехмеди (Подгорица), Араблар (Априлово), Аязлар (Светлен), Балджи омур (Медовина), Бахишилар (Дриново), Бракница, Водица, Гагово, Голямо Ново, Гърчиново, Джевизли калфа (Миладиновци), Дралфа, Зараево, Казъллар (Глогинка), Караач (Славяново), Кеди юрен (Росина), Ковачевец, Кочашили (Маково), Крепча, Кьосе кьой (Кръшино), Кючук (Марчино), Люблен, Мансър (Манастирица), Мехмеди (Звезда), Омур бей (Захари Стояново), Опака, Паламарца, Посабина, Садина, Сарнасъф (Заветно), Сеид (Сеячи), Спахлар (Ломци), Султан (Невски), Фюлбеллер (Еленово), Хайдар (Кардам), Шерметлер (Берковски), Ярдъм (Помощица); Николаево и Чаир (Камен), Великотърновско. През 1900 г. селата Ак Мехмеди (Подгорица) и Кеди юрен (Росина) са прехвърлени към Ескиджумайска (Търговищка) околия. От 1 юни 1901 г. в състава на Поповска околия влизат селата Балабанлари (Разделци) и Конак, дотогава в Османпазарска (Омуртагска) околия, а селата Николаево и Чаир (Камен), Великотърновско са прехвърлени към Горнооряховска околия. От 1907 г. с. Балабанлари (Разделци) е върнато към Османпазарска (Омуртагска) околия. През 1922 г. в Поповска околия са включени и

селата Юренджик (Голямо Градище), Горско Абланово, Осиково и Цар Асен, дотогава в състава на Беленска околия. От 8 септ. 1934 г. околията обхваща една градска и 12 селски общини с центрове в селата Априлово, Борисово (Славяново), Водица, Гърчиново, Дралфа, Дриново, Кардам, Ковачевец, Ломци, Опака, Садина и Светлен, а към 9 септ. 1944 г. броят им е увеличен с общините Глогинка, Голямо Ново, Зараево, Медовина, Посабина и Цар Асен.

Вж. и Ф. 226, ЧП 1454.

Окръжни, инструкции, наредби и др. на МВРНЗ, МВ и др. ведомства, преписки с тях и с Областна дирекция – Шумен, Окръжно управление – Разград, Областна полицейска инспекция – Шумен и селските общини в Поповска околия за: режима на работа в държавните учреждения; откриване на полицейски участъци, приемане на жители от Поповска околия в полицейските школи, обучение на полицаи и отбелязване Деня на полицията – Архангеловден; създаване на жандармерийска част в околията и набиране на доброволци за охрана на железопътната линия по време на Транспортната стачка през 1919–1920 г.; опазване на обществения ред; издирване и обследване на лица за политическата им дейност, на криминално проявени и обвинени в противодържавна дейност; реквизиране на хранителни продукти; организиране на противовъздушната и химическата защита на населението; раздаване на помощи; регистриране на домашни прислужници; организиране и провеждане на местни и парламентарни избори през 1937 и 1939 г.; проучване състава на работещите в печатниците в Попово, шрифтовете на печатарските машини и др. във връзка с разпространението на комунистически позиви; политическите настроения и финансовото състояние на общините; избиране членове на Земеделската камара – Шумен; събиране на средства за закупуване на самолет за нуждите на Шуменска област; материално-техническото снабдяване на Околийското управление – Попово и др. (1899–1944). Заповеди на МВРНЗ за изменение състава на общини в Поповска околия (1935).

Изложения за състоянието на Разградското окръжие с данни за територията, движението на населението; административното деление; състоянието на съобщенията, селското стопанство, занаятите, търговията, здравеопазването, просветата, обществената безопасност, обществените имоти, местните бюджети, данъците и самоуправлението на Поповска околия и общините ѝ през 1887–1888, 1892–1893, 1894–1895, 1896–1897 и 1898–1899 г.

Доклад на околийския началник – Попово до Окръжно управление – Шумен (с приложени таблици по общини) за състоянието на земеделието, скотовъдството, обществените пътища и сгради, обществената безопасност, прираста и движението на населението, териториалните и административните промени в общините от Поповска околия (1901). Месечни доклади на околийския полицейски началник – Попово от проверки по дейността на

полицейските служби в общините на околията (1939–1940). Годишен статистически бюлетин за криминалните произшествия в Шуменска област (по околии) (1939). Месечни доклади на кметове за стопанското, културното, санитарно-хигиенното и просветното състояние на селски общини от околията (1939–1941).

Наредби, окръжни и писма от Областна дирекция – Шумен и Околийско управление – Попово до общинските управления в Поповска околия във връзка с провеждането на селскостопанските събори във Варна (1934–1937).

Заповеди, заявления и актове на областния директор – Шумен, околийския управител – Попово и кметове на селски общини в околията по кадрови и др. въпроси (1903–1942). Заповедни книги на околийския началник за: забрана на политически демонстрации и работнически стачки; борба с разбойничеството; въвеждане на полицейски час във връзка с частичните местни избори на 1 ноем. 1931 г.; опазване на обществения ред в почивни и празнични дни и по време на ежегодния панаир; назначаване на комисии за удостоверяване на щети върху селскостопанската продукция, за установяване годността на впрегатния добитък, товарните коли и файтоните в Попово и за освидетелстване сградите на частни лица; одобряване терени за гробища; налагане на глоби; назначаване, уволняване, командироване и разрешаване на отпуск на служители и кметове от околията и др. (1913–1914, 1927–1933).

Статистически сведения за резултатите от изборите в Попово и селата от околията (1939) и за броя на населението в Поповска околия по общини и населени места (1934). Списъци на общините и съставните им села в околията с данни за процентното участие на населението в общинските избори (1937). Списъци на кметските наместници и секретар-бирници (1939, 1941, 1943).

Досиета и списъци на управителните съвети на дружества, сдружения, клонове на съюзи, читалища и кредитни кооперации в общини от Поповска околия и Попово с данни за датата на учредяването им, броя и социалния състав на членовете им, основните им цели и прояви (1936–1943). Заявления от обществени и професионални сдружения и читалища от Поповска околия за утвърждаване на управителните им тела, за одобряване изнасянето на пиеси, провеждане на национални и църковни празници (1928–1944).

Списък на чуждите поданици в Поповска околия за подновяване на паспортите им (1937). Заявления от жители на Поповска околия до околийския управител – Попово за издаване на паспорти за работа и учение в чужбина (1944). Списъци на запасните офицери и подофицери от Поповска околия, назначени след 9 юни 1923 г. (1924) и на полицейските стражари при управлението към 11 март 1936 г.

Протоколи, оферти, опис за състоянието на зданието, обявления, договори и др. за уреждане наемните отношения за сградата на управлението (1931–1941).

Жалби на жители от села в околията срещу кметски наместници и по частни въпроси (1935, 1937–1938, 1940–1941, 1946–1947).

Декларации на собствениците на мелници, даращи, вършачки, моторни превозни средства и др. от Поповска околия за месечните им нужди от петролни продукти (1939).

Снимки на участниците от Поповска околия в шествието при откриването на IV Областен селскостопански събор във Варна на 28 авг. 1938 г. (1938).

Ведомости за заплати на служителите на Военно агрономство – Попово (1917–1918), на служителите и делегатите от Поповска околия при Районния комитет за стопански грижи и обществена предвидливост – Попово (1915–1921) и на ревизори и контролори при мелниците в Поповска околия (1919).

Резолюция от Общо околийско събрание на партиите от управляващата коалиция „Народен блок“ в Поповска околия за преодоляване слабости в работата на правителството и за реформи в икономиката, администрацията, просветата и здравеопазването (1933).

Разписание на германското въздухоплавателно дружество „Луфтханза“ по линията Будапеща – София – Солун през зимния сезон на 1939–1940 г.

ОКОЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ – ТЪРГОВИЩЕ

Ф. 1К, 7 описа, 235 а.е., 3.03 л.м., 1887–1951 г.

Открито през юли 1880 г. Към 1883 г. в състава на околията влизат една градска и 12 селски общини с центрове: селата Алваново, Бухлар (Буховци), Вардун, Герен (Въбел), Далгач (Дългач), Къочеклер (Пайдушко), Насчи къой (Макариополско), Стратиджа (Стража), Търновца, Чикендин (Лиляк), Ялъмлар (Острец) и Чауш къой (Методиево), Шуменско. От 1 ян. 1900 г. към Търговищка околия са прехвърлени Селска община – с. Ак Мехмеди (Подгорица) и Селска община – с. Кеди юрен (Росина), дотогава в състава на Поповска околия, а през 1902 г. от Разградска околия към Търговищка са предадени селата Айладън (Бистра) и Коджа Доган (Голямо Соколово) (вж. ДА – Разград, Ф. 178К и Ф. 191К). След Първата световна война от Разградска към Търговищка околия е прехвърлена и Селска община – с. Кубадън (Лозница), Разградско (вж. ДА – Разград, Ф. 178К). На 31 юли 1925 г. с. Болу късъ (Драгановец) и с. Махмудово (Мостич), Шуменско са включени в състава на Преславска околия. В края на същата година Ескиджумайска (Търговищка) околия обхваща 1 градска и 24 селски общини: Айладън (Бистра), Ак Мехмеди (Подгорица), Алваново, Бухлар (Буховци), Вардун, Герен (Въбел), Даутлар (Давидово), Дългач, Кара кашлъ (Пробуда), Карлъ къой (Кралево), Кеди юрен (Росина), Коджа Доган (Голямо Соколово), Муратлар (Буйново), Надър къой (Надарево), Насчи къой (Макариополско), Салтъклар (Пресиян), Търновца, Чер-

ковна, Чикендин (Лиляк), Юруклер (Руец), Ялъмлар (Острец), Кубадън (Лозница), Разградско и Чаушово (Методиево), Шуменско. От 8 септ. 1934 г. е определен нов състав на околията, който включва една градска и 9 селски общини: Вардун, Вълбел, Давидово, Лиляк, Макариополско, Надарево, Преселец, Пробуда и Руец. По силата на същата заповед Селска община – с. Росина е прехвърлена в Поповска околия, с. Селим (Мировец) от Хасантерзийска (Кроячевска) община, Разградска околия е включено в състава на Макариополска община, а с. Драгановец от Селска община – с. Кара Демир (Виница) (вж. ДА – Шумен, Ф. 206К), Преславска околия, е прехвърлено в Преселецка община. Към 9 септ. 1944 г. в състава на околията влизат една градска и 14 селски общини с центрове Буйново, Буховци, Вардун, Вълбел, Давидово, Кралево, Лиляк, Лозница, Разградско, Макариополско, Надарево, Подгорица, Преселец, Пробуда и Руец.

Вж. и Ф. 72.

Окръжни, наредби, заповеди на МВРНЗ, Областната дирекция – Шумен и др. за: осигуряване на производството и изкупуването на селскостопанската продукция; измерване на земеделските земи; издължаване на държавни доставки; контрол на цените; борба с нелегалните; контрол върху дейността на младежките организации и др. по дейността на управлението (1934–1943).

Преписки с министерства, ведомства и селските общини в околията за: откриване, закриване и подпомагане на общини; политическата благонадеждност и настроенията на населението от околията; утвърждаване на управителните тела на обществени организации и разрешаване за провеждането на мероприятия; борбата със спекулата и с чуждата пропаганда; изселване на турски семейства; въдворяване на евреи; издирване на комунисти и чужди парашутисти; издирване и опазване на исторически старини; наличие на летни детски домове; унищожаване на архивни документи на Околийското управление и др. (1935–1944).

Изложения на Шуменския окръжен управител за състоянието на окръжието с данни за територията; движението на населението; административното деление; състоянието на съобщенията, селското стопанство, занаятите, търговията, здравеопазването, просветата, обществената безопасност, обществените имоти, местните бюджети, данъците и самоуправлението на Ескиджумайска (Търговищка) и Османпазарска (Омуртагска) околии за 1887–1910 и 1924–1925 г.

Преписки с Окръжното управление – Шумен по назначаването и уволняването на служители (1906). Заповеди за назначаване, класиране и уволнение и ведомости за заплати на служителите в управлението и полицейските стражари (1907–1943).

Приходно-разходни книги и актове от финансови ревизии (1915–1943).

Заповеди за назначаване, класиране и уволнение и ведомости за заплати на служителите от Околийската реквизиционна комисия, Районния комитет за стопански грижи и обществена предвидливост и Военното агрономство в Ески Джумая (Търговище) (1915–1921).

Снимка на пълния състав на Шуменския окръжен съвет с дарителски надпис (1931, 1951).

1.2. ОБЩИНИ

Градските и селските общини са автономни двустепенни изборни органи на местната власт и самоуправление. Те биват самостоятелни (състоящи се от едно населено място) и съставни (обхващащи няколко селища). Състоят се от общински съвет и избрано от него общинско управление (кмет и помощници). Общинският съвет решава всички въпроси, свързани с местното самоуправление, а общинското управление осъществява изпълнението на решенията, като подпомага, координира и контролира стопанския, обществения и културния живот в общината; грижи се за благоустрояването, хигиенното състояние, здравеопазването, образованието и следи за опазване на обществения ред и законността на нейната територия (Закон за градските общини – ДВ, бр. 69 от 19 юли 1886 г. и Закон за селските общини – ДВ, бр. 70 от 22 юли 1886 г.). Когато по една или друга причина общинският съвет не може да функционира, вместо него действа тричленна комисия, назначена от МВРHZ. През годините общините претърпяват много промени в състава и териториалния си обхват, като най-голямото окрупняване в историята на Третото българско царство е извършено след 19 май 1934 г. Тогава техният брой е драстично намален, а правото им на самоуправление е в значителна степен накърнено. Общинските съвети вече не са изцяло изборни – половината им членове са избираеми с мандат 5 години, а другата половина участват по право (Наредба-закон за селските общини – ДВ, бр. 100 от 3 авг. 1934 г.). Кметовете и техните помощници стават държавни служители, назначавани съответно от министъра на вътрешните работи и народното здраве и областния директор (Наредба-закон за градските общини – ДВ, бр. 114 от 20 авг. 1934 г.). През 1937 г. изборността на общинските съвети се възстановява, но те действат по-скоро като съвещателни органи със силно ограничени правомощия (Наредба-закон за избиране на членовете на общинските съвети – ДВ, бр. 11 от 18 ян. 1937 г.). От началото на 1938 г. в помощ на кметовете се създават т. нар. „засилени общински управи“, които фактически решават всички административни, стопански и др. въпроси в съответната община (Указ № 30 на цар Борис III от 3 февр. 1938 г. – ДВ, бр. 24 от 3 февр. 1938 г.). Продължават да действат до влизането в сила на Закона за народните съвети от 1948 г. (ДВ, бр. 47 от 27 февр. 1948 г.).

ГРАДСКА ОБЩИНА – ОМУРТАГ
Ф. 88К, 4 описа, 74 а.е., 1.61 л.м., 1893–1947 г.

Създадена непосредствено след освобождението на града на 15 (27) ян. 1878 г. Обхваща и селата: от 1920 до 1944 г. – Байрамлъ кьой (Великденче); от 1934 до 1943 г. – Хубавка (Долна Хубавка), Палатица (Камбурово) и Царевци, а от 1934 до 1944 г. – Беломорци, Бостан, Козма Презвитер и Тъпчилещово.

Вж. и Ф. 227.

Протоколни книги на Общинския съвет (1927–1947), тричленните комисиии (1928, 1931, 1932), Постоянното присъствие (1934), Засилената (1937–1944) и Временната (1945–1947) общинска управа за: приемането и промените в бюджета на общината; събирането на местни данъци и такси; експлоатацията и отдаването под наем на общински имоти и отчуждаването на частни имоти за обществени нужди; водоснабдяването и електрификацията на града; определяне размера на заплатите на общинските служители; издръжката на общинските училища и др. учреждения; утвърждаването на списъци за подпомагане на бедни граждани; произнасяне по жалби на местни жители и др.

Заповедни книги за назначаване на общински комисиии, движението на личния състав, уреждане на общоградски тържества, налагане на глоби и др. по дейността на общината (1930–1945).

Преписки с Института за обществено осигуряване – агентура Шумен, МОСПБ – София, Областното инженерство в Шумен и други ведомства за: осигуряване на карти за почивни станции на жители с различни заболявания, внасяне на осигуровки, оформяне на осигурителни книжки, регистриране на безработни, изграждане на сгради, ремонт на пътища, доставка на строителни материали, налагане на глоби и др. (1941–1943).

Планове (хелиографски копия) на мерите на Осман Пазар (Омуртаг) и селата Мечикчилер (Беломорци), Байрамлъ кьой (Великденче), Хюсеинлер (Долна Хубавка) и Базиргян кьой (Тъпчилещово) (1923–1934).

Основни данъчни книги на Осман Пазар (Омуртаг) за 1929–1934 г. и на селата: Базиргян кьой (Тъпчилещово), Байрамлъ кьой (Великденче), Мечикчилер (Беломорци) и Чанакчилар (Паничино), за 1911–1934 г.; Илияз Каралар (Панайот Хитово) и Шахвелер (Царевци), за 1911–1936 г.; Бостан кьой (Бостан), Османлар (Висок), Садъклар (Веренци) и Чикръкчилар (Петрино), за 1929–1934 г.; Кулфалар (Коноп), за 1929–1935 г. и Ходжа кьой (Китино), за 1929–1936 г.

Регистри за гражданското състояние на населението на Осман Пазар (Омуртаг) за 1893–1909 г. и на Селска община – с. Кара Чулфалар (Козма Презвитер) за 1893–1899 г.

Пощенски картички с изгледи от Осман Пазар (Омуртаг) и околностите му (началото на XX век – [1943]).

ГРАДСКА ОБЩИНА – ПОПОВО **Ф. 23К, 8 описа, 131 а.е., 2.92 л.м., 1893–1952 г.**

От Освобождението до 1883 г. Попово е център на селска община. На 10 юни 1883 г. с Указ № 426 на княз Александър I селището е обявено за град (ДВ, бр. 62 от 14 юни 1883 г.). Градска община – Попово обхваща и селата: от 1883 до 1944 г. – Султан (Невски); от 1934 до 1936 г. – Гагово, Медовина и Паламарца и от 1934 до 1944 г. – Сеячи.

Вж. и Ф. 33, ЧП 64, ЧП 379, ЧП 380, ЧП 1831, ЧП 1907, ЧП 2105.

Протоколни книги на Общинския съвет, тричленните комисии, Постоянното присъствие, Засилената и Временната общинска управа (1905–1919, 1925, 1929–1945) и на групата на общинските съветници-комунисти (1920–1923, 1932–1934) за: приемането и промените в бюджета на общината; събирането на местни данъци и такси; експлоатацията и отдаването под наем на общински и отчуждаването на частни имоти за обществени нужди; водоснабдяването и електрификацията на града; определяне размера на заплатите на общинските служители; издръжката на общинските училища, предприятия, обществени организации и др.; утвърждаването на списъци за подпомагане на бедни граждани; произнасяне по жалби на местни жители и др.

Заповедни книги за назначаване на общински комисии, движението на личния състав, уреждане на общоградски тържества, налагане на глоби, издаване на разрешителни, забрани и др. по дейността на общината (1905–1907, 1913–1921, 1939–1941).

Преписки на общината с МЗДИ и Окръжното инженерство в Шумен по отреждането на терени и строителството на обществени сгради (Народно първоначално училище „Кирил и Методий“ – Попово, железопътния мост на р. Калакоч и др.), по електрификацията и благоустрояването на града и на села от Поповска околия (1902–1937). Скици за изменение на улични регулации (1906) и разрешения за строителство (1929).

Регистър на индустриалните заведения в общината (1937–1942).

Основни данъчни книги (1921–1936). Акт от финансова ревизия за периода 1924–1932 г. (1932).

Регистри за ражданията, женитбите и умираанията (1893–1910, 1929–1933).

Книги за пенсионерите (1932–1951).

Протоколна книга на околийския лекар за посещения при заразно болни жители на Попово (1905–1919).

ГРАДСКА ОБЩИНА – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 45К, 8 описа, 119 а.е., 1.63 л.м., 1878–2006 г.

Създадена непосредствено след освобождението на града на 17 (29) ян. 1878 г. В състава ѝ влизат и следните села: от 1896 до 1911 г. – Бячево и Юруклер (Руец); от 1896 до 1925 г. – Зарлъ къой (Съединение) и Атлар къой (Съединение), Кайкълар (Бряг), Кара кашлъ (Пробуда) и Явашево (Васил Левски); от 1897 до 1914 г. – Окчулар (Здравец); от 1897 до 1915 г. – Герен (Въбел); от 1897 до 1925 г. – Даутлар (Давидово) и Омарче (Ралица) и от 1926 до 1944 г. – Разбойна. Виж. и Ф. 401, Ф. 402, ЧП 791, ЧП 851, ЧП 1274, ЧП 1814.

Протоколни книги на Общинския съвет, тричленните комисии, Постоянното присъствие и Засилената общинска управа за: приемането и промените в бюджета на общината; събирането на местни данъци и такси; експлоатацията и отдаването под наем на общински и отчуждаването на частни имоти за обществени нужди; водоснабдяването и електрификацията на града; определянето размера на заплатите на общинските служители; издръжката на общинските училища, предприятия, обществени организации и др.; утвърждаването на списъци за подпомагане на бедни и болни граждани; произнасяне по жалби на местни жители и др. (1905, 1914–1932, 1934–1944). Печат на Ескиджумайския (Търговищкия) градски съвет (1878).

Заповедни книги за назначаване на общински комисии, движението на личния състав, уреждане на общоградски тържества, налагане на глоби и др. по дейността на общината (1892, 1898, 1900–1905, 1914–1919, 1921, 1936–1937, 1940–1941, 1943–1945).

Протоколни книги на градския хигиеничен съвет (1916–1923). Листовка на градската санитарна власт за борба със скарлатината (1922).

Преписки с МОСПБ и Окръжното (Областното) управление в Шумен, проекти и поемни условия за водоснабдяването на Търговище (1904–1942). Протоколни книги на Комисията по благоустройство (1928). Благоустройствен правилник на града (1932). Скица на Ескиджумайския (Търговищкия) панаир към 1903 г. Регулационен план (1919), общ нивелачно-регулационен план (1932) и разписан лист към нивелетния план на града (1933–1939).

Протоколна книга на Общинската комисия за трудово-поземлената собственост (1925–1942).

Регистри за гражданското състояние на населението за 1900, 1901, 1906 и 1910 г. Преписки по оформянето на смъртни актове на жители на Ески Джумая (Търговище), починали в чужбина (1912–1923).

Журнал за разходните суми (разходна книга) за 1879 г.

Ведомости за заплати на служителите (1915–1944).

Биографии, снимки и лични щемпели на кметове и председатели на Общинската тричленна комисия (1910–2006).

Снимки и илюстрирани пощенски картички с изгледи от града, вкл. и след наводнението на 6 юли 1914 г.; на писари по време на панаира; на сгради; на паметника на Незнайния войн; на водопада в местността Боаза край Ески Джумая (Търговище) и др. (1902–1939).

Регулационен план на с. Чикендин (Лиляк) (1929).

Основна данъчна книга на с. Казана теке (Момино) (1895–1899) – вж. Ф. 32К.

СЕЛСКИ ОБЩИНИ

68 фонда, 240 описа, 3313 а.е., 50.93 л.м., 1882–1961 г.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. АНТОНОВО

Ф. 33К, 3 описа, 56 а.е., 1.63 л.м., 1896–1946 г.

От 1879 до 1892 г. с. Яйла кьой (Антоново) е кметско наместничество към Селска община – с. Дуванлар (Ястребино). През 1892 г. е прехвърлено към Селска община – с. Къзлар кьой (Девино). През 1901 г. заедно с др. населени места от общината преминава от Кесаревска в Османпазарска (Омуртагска) околия. От 1903 г. е център на община. В състава ѝ влизат и селата: Джумалъ кьой (Черни бряг), Еревиш, Къзлар кьой (Девино), Тюркеше (Шишковица) – от 1903 до 1944 г.; Семерлери (Семерци) – от 1921 до 1939 г.; Божница, Горна и Долна Златица, Малградец и Орач – от 1934 до 1944 г.

Вж. и Ф. 40.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. АПРИЛОВО

Ф. 199К, 5 описа, 67 а.е., 1.27 л.м., 1895–1946 г.

Съществува от 1883 г. В състава ѝ влизат и селата: Кючук (Марчино) – от 1883 до 1887 г., от 1893 до 1923 и от 1934 до 1944 г.; Мехмеди (Звезда) – от 1893 до 1896 г. и от 1934 до 1944 г.; Деро (Долец) – от 1893 до 1925 г.; Балабанлари (Разделци) – от 1901 до 1907 г.; Кошничари – от 1934 до 1935 г.; Горна Кабда – от 1934 до 1936 г.; Долна Кабда и Конак – от 1934 до 1944 г.

Вж. и Ф. 233, ЧП 438, ЧП 745.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. БАБА ТОНКА
Ф. 458К, 3 описа, 50 а.е., 0.56 л.м., 1882–1934 г.

Действа от 1879 до 1882 г. и от 1892 до 1934 г. В състава ѝ влизат и селата: ДЕРЕ (Долец) – през 1892 г., Иванча – от 1892 до 1911 г. и Шерметлер (Берковски) – от 1892 до 1934 г. От 1883 до 1891 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Шерметлер (Берковски), а от 1935 г. – към Селска община – с. Борисово (Славяново), вж. Ф. 107К.

Вж. и Ф. 432.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. БУЙНОВО
Ф. 127К, 3 описа, 23 а.е., 0.41 л.м., 1902–1950 г.

Съществува от 1879 г. От 1934 до 1936 г. заедно със селата Пресяк и Твърдинци е в състава на Селска община – с. Макариополско, вж. Ф. 105К. От 1936 г. отново е център на община, която включва гореспоменатите села.

Вж. и Ф. 812.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. БУХОВЦИ
Ф. 171К, 2 описа, 87 а.е., 1.06 л.м., 1893–1948 г.

Съществува от 1879 г. В състава ѝ влизат и селата Новосел и Средня, Шуменско – от 1883 до 1901 г. и Черенча, Шуменско – от 1883 до 1921 г. От 1934 до 1936 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Пробуда, вж. Ф. 38К. През 1936 г. става център на самостоятелна община.

Вж. и Ф. 289, ЧП 539, ЧП 730.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ВАРДУН
Ф. 31К, 3 описа, 155 а.е., 1.09 л.м., 1895–1946 г.

Съществува от 1879 г. От 1883 до 1920 г. в състава ѝ влизат и селата Ени махле (Кестеняво), Хас кестане (Горно Новково) и Ефрас кестане (Долно Новково); от 1887 до 1911 г. и от 1934 до 1944 г. – с. Дервент (Пролаз); от 1896 до 1919 г. – с. Стратиджа (Стража); от 1896 до 1921 г. – с. Гюня кьой (Копрец) и през периода 1896–1921, 1934–1944 г. – с. Черковна.

Вж. и Ф. 38, ЧП 2171.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ВОДИЦА
Ф. 35К, 7 описа, 60 а.е., 0.82 л.м., 1893–1953 г.

Съществува от 1883 г. В състава ѝ влизат и селата Цар Асен – от 1934 до 1943 г. и Осиково – от 1934 до 1944 г.

Вж. и Ф. 459, ЧП 425, ЧП 793, ЧП 860.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ВРАНИ КОН
Ф. 438К, 3 описа, 42 а.е., 1.27 л.м., 1893–1936 г.

Съществува от 1883 г. В състава ѝ влизат и селата: Вели бей кьой (Величка) – от 1887 до 1923 г.; Сагърджик (Рътлина) – от 1894 до 1905 г.; Сарсъплиш (Церовище) – от 1894 до 1923 г.; Текелер Сагър (Голямо Църквище), Текелер джамии (Малко Църквище) и Текелер кябир (Обител) – от 1894 до 1944 г.; Българаново и Веселец – от 1934 до 1944 г.; Алванлар (Ябланово), Сливенско – от 1883 до 1887 г. и от 1894 до 1920 г. (вж. ДА – Сливен, Ф. 145К); Абдурахманлар (Крайгорци), Шуменско – от 1883 до 1944 г.; Дураджа кьой (Станянци) и Карагьозлер (Чернооково), Шуменско – от 1887 до 1944 г.

Вж. и Ф. 382, ЧП 167.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ВЪБЕЛ
Ф. 219К, 2 описа, 66 а.е., 0.36 л.м., 1885–1944 г.

Действа от 1883 до 1897 г. и от 1915 до 1944 г. В състава ѝ влизат и селата: Даутлар (Давидово) и Омарче (Ралица) – от 1883 до 1897 г.; Казана теке (Момино) – от 1883 до 1897 г. и от 1927 до 1944 г.; Окчулар (Здравец) – от 1883 до 1897 г. и от 1934 до 1944 г. и Подгорица – от 1934 до 1939 г. От 1897 г. до 1915 г. селото е кметско наместничество към Градска община – Ески Джумая (Търговище), вж. Ф. 45К.

Вж. и Ф. 265, ЧП 1715.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ГАГОВО
Ф. 39К, 5 описа, 50 а.е., 0.85 л.м., 1896–1952 г.

От 1879 до 1887 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Паламарца, вж. Ф. 461К. От 1887 до 1934 г. е самостоятелна община, а след това е присъединено към Градска община – Попово, вж. Ф. 23К.

Вж. и Ф. 720.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ГЛОГИНКА
Ф. 322К, 4 описа, 33 а.е., 0.49 л.м., 1899–1953 г.

Действа от 1879 до 1934 г. като съставна и от 1939 до 1944 г. като самостоятелна. Включва и селата Голямо Ново – от 1879 до 1883 г. и Сепетчи (Кошиначари) – от 1883 до 1887 и от 1893 до 1923 г. От 1934 до 1938 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Светлен, вж. Ф. 87К.

Вж. и Ф. 221, ЧП 2134.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ГОЛЯМО НОВО
Ф. 305К, 4 описа, 38 а.е., 0.35 л.м., 1896–1944 г.

От 1879 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Казъл-лар (Глогинка), вж. Ф. 322К. От 1883 до 1934 г. и след 1943 г. е център на община. В състава ѝ влиза и с. Сарнасъф (Заветно) – от 1883 до 1887 г., от 1893 до 1920 г. и от 1943 до 1944 г. От 1934 до 1943 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Дралфа, вж. Ф. 26К.

Вж. и Ф. 134.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ГОЛЯМО СОКОЛОВО
Ф. 252К, 2 описа, 33 а.е., 0.30 л.м., 1902–1935 г.

Действа от 1879 до 1883 г. и от 1901 до 1934 г. От 1903 до 1924 г. в състава ѝ е включено и с. Айладън (Бистра). От 1883 до 1887 г. и от 1890 до 1901 г. е кметско наместничество към Селска община – с. Чукурово (Трапице), Разградско (вж. ДА – Разград, Ф. 191К); от 1887 до 1890 г. – към Селска община – с. Айладън (Бистра); от 1934 г. до 1939 г. – към Селска община – с. Давидово, вж. Ф. 315К и от 1939 г. – към Селска община – с. Подгорица, вж. Ф. 223К.

Вж. и Ф. 701, ЧП 846.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ГОРИЦА
Ф. 334К, 5 описа, 65 а.е., 0.65 л.м., 1896–1955 г.

Действа от 1879 до 1934 г. и от 1936 до 1944 г. В състава ѝ влизат и селата Бракница – от 1879 до 1920 г. и от 1936–1944 г. и Мансър (Манастирица) – от 1879 до 1923 г. и от 1936 до 1944 г. През 1934–1936 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Борисово (Славяново), вж. Ф. 359К.

Вж. и Ф. 273, Ф. 811.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ГОРСКО АБЛАНОВО
Ф. 149К, 4 описа, 33 а.е., 0.53 л.м., 1893–1937 г.

Съществува като самостоятелна община от 1893 г. До 1921 г. се числи към Беленска околия. През 1922 г. е прехвърлена към Поповска околия. От септ. 1934 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Гърчиново, вж. Ф. 462К.

Вж. и Ф. 346.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ГЪРЧИНОВО
Ф. 462К, 1 опис, 15 а.е., 0.16 л.м., 1929–1933 г.

Действа от 1879 до 1883 г., от 1887 до 1894 г. и от 1911 до 1944 г. От 1934 до 1944 г. в състава ѝ влизат и селата Горско Абланово и Люблен. През 1883–1887 г. и 1894–1910 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Люблен, вж. Ф. 433К.

Вж. и Ф. 390, ЧП 42.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ДАВИДОВО
Ф. 315К, 2 опис, 26 а.е., 0.31 л.м., 1925–1945 г.

От 1879 до 1897 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Герен (Въбел), вж. Ф. 219К, а след това – към Градска община – Ески Джумая (Търговище), вж. Ф. 45К. През 1925 г. става център на община, в състава на която влизат и селата: Кайкълар (Бряг) и Омарче (Ралица) – от 1925 до 1944 г., Бистра и Голямо Соколово – от 1934 до 1944 г.

Вж. и Ф. 170.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ДЛЪЖКА ПОЛЯНА
Ф. 490К, 1 опис, 27 а.е., 1.03 л.м., 1893–1934 г.

Съществува от 1879 г. В състава ѝ влизат и селата: Хаджи кьой (Букак) – от 1883 до 1887 г. и от 1901 до 1944 г.; Авлан кьой (Стара речка), Дюлгер махле (Зидари), Кадър кьой (Кътинец), Кулазлари (Крайполе), Софу юрт (Богомолско), Текеджилери (Дъбравица), Халваджилари (Халваджийско), Чели кьой (Яребично) и Чикръкчилари (Малка Черковна) и махалите Менет кьой (Тиховец), Муссаллар (Височка), Хамза кьой (Банковец) и Хасъ кьой (Свободица) – от 1883 до 1944 г., и с. Айдън кьой (Мечово) – от 1900 до 1944 г.

Вж. и Ф. 415.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ДОБРОТИЦА
Ф. 5К, 4 опис, 37 а.е., 0.71 л.м., 1893–1944 г.

Съществува от 1879 г. В състава ѝ влизат и селата Горно и Долно Мастънлари (Горна и Долна Златица) и Ходжа махле (Пиринец) – от 1883 до 1887 г.; Балабанлари (Разделци) – от 1883 до 1901 г. и от 1907 до 1944 г., Кокарджа (Язовец) и Семерлери (Семерци) – от 1883 до 1944 г.; Присойна и Ястребино – от 1934 до 1944 г.

Вж. и Ф. 5, Ф. 794.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ДОЛНА ЗЛАТИЦА
Ф. 447К, 3 описа, 25 а.е., 0.38 л.м., 1893–1944 г.

Действа от 1879 до 1883 г. и от 1888 до 1934 г. До 1901 г. е в Кесаревска околия. В състава ѝ влизат и селата Горно Мастънлари (Горна Златица) и Ходжа махле (Пиринец). Селото е кметско наместничество: от 1883 до 15 май 1887 г. – към Селска община – с. Доброджелари (Добротица), вж. Ф. 5К; от 15 май 1887 до 28 ноем. 1888 г. – към Селска община – с. Ходжа махле (Пиринец) и от 25 окт. 1934 до 1944 г. – към Селска община – с. Поляне (Антоново), вж. Ф. 33К.

Вж. и Ф. 416.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ДРАГАНОВЕЦ
Ф. 193К, 3 описа, 23 а.е., 0.90 л.м., 1894–1947 г.

Съществува от 1887 до 1925 г. В състава ѝ влизат и селата Ямла (Преселец) и Търновца – от 1895 до 1925 г. и Чаушово (Методиево), Шуменско – от 1887 до 1925 г. От 1925 до 1934 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Кара Демир (Виница), Шуменско (вж. ДА – Шумен, Ф. 206К), а след това – към Селска община – с. Преселец, вж. Ф. 192К.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ДРАЛФА
Ф. 26К, 4 описа, 39 а.е., 0.44 л.м., 1901–1950 г.

Действа от 1879 до 1883 г., от 1887 до 1893 г. и от 1923 до 1944 г. В състава ѝ влизат и селата: Кеди юрен (Росина) – от 1887 до 1893 г. и от 1934 до 1944 г., Голямо Ново – от 1934 до 1942 г., Маково и Миладиновци – от 1934 до 1944 г. и Кошничари – от 1936 до 1944 г. През 1883–1887 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Ак Мехмеди (Подгорица), вж. Ф. 223К, а от 1893 до 1923 г. е включено в състава на Селска община – с. Кьосе (Кръшино), вж. Ф. 428К.

Вж. и Ф. 36.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ДРИНОВО
Ф. 30К, 7 описа, 101 а.е., 1.36 л.м., 1897–1949 г.

Съществува от 1879 г. В състава ѝ влиза и с. Фюлбеллер (Еленово) – от 1883 до 1887 г. и от 1934 до 1944 г.

Вж. и Ф. 420, ЧП 2129.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ДЪЛГАЧ
Ф. 441К, 1 опис, 4 а.е., 0.05 л.м., 1922–1934 г.

Действа от 1879 до 1887 г. като съставна и от 1921 до 1934 г. като самостоятелна община. В нея влизат още с. Ашиково (Певец), а също и селата Имрент

лер (Имренчево) и Махмуд кьой (Мостич), Шуменско. От 1887 до 1921 г. и от 1938 до 1944 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Карлъ кьой (Кралево), вж. Ф. 25К, а от 1934 до 1938 г. – към Селска община – с. Надарово (Надарево), вж. Ф. 74К.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ЕЛЕНОВО
Ф. 460К, 3 описа, 29 а.е., 0.46 л.м., 1896–1933 г.

Действа като самостоятелна община от 1879 до 1883 г. и от 1887 до 1934 г. От 1883 г. до 1887 г. и след 1934 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Дриново, вж. Ф. 30К.

Вж. и Ф. 598, ЧП 738, ЧП 2129.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ЗАРАЕВО
Ф. 19К, 9 описа, 99 а.е., 1.34 л.м., 1893–1955 г.

Действа от 1879 до 1934 г. и от 1937 до 1944 г. От 1883 до 1923 г. и от 1937 до 1944 г. в състава ѝ влиза и с. Кечилер (Козица). От 1934 до 1937 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Кардам, вж. Ф. 37К.

Вж. и Ф. 27.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ЗАХАРИ СТОЯНОВО
Ф. 117К, 2 описа, 17 а.е., 0.14 л.м., 1922–1933 г.

Действа като самостоятелна община от 1887 до 1893 г. и от 1910 до 1934 г. От 1893 до 1910 г. и след септ. 1934 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Садина, вж. Ф. 126К.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ЗВЕЗДА
Ф. 491К, 2 описа, 11 а.е., 0.22 л.м., 1900–1910 г.

Действа като самостоятелна община от 1887 до 1893 г. и от 1897 до 1934 г. През 1883–1887 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Аязлар (Светлен), вж. Ф. 87К, а след 1934 г. – към Селска община – с. Априлово, вж. Ф. 199К.

Вж. и ЧП 2107.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ЗМЕЙНО
Ф. 321К, 3 описа, 87 а.е., 2.14 л.м., 1893–1944 г.

Съществува от 1879 г. В състава ѝ влизат и селата: Байрамлъ кьой (Великденче) и Шахвелер (Царевци) – от 1883 до 1887 г., Даа кьой (Горско село), Демир-

джилер (Железари), Ешил ова (Зелена морава), Кушлу кьой (Птичево), Орта кьой (Средице) и Дураклар (Станец) – от 1883 до 1887 г. и от 1934 до 1944 г. и Първан и Пъдарино – от 1934 до 1944 г.

Вж. и Ф. 187 и Ф. 800.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ИЗВОРОВО
Ф. 161К, 1 опис, 37 а.е., 0.56 л.м., 1915–1951 г.

От 1883 до 1887 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Хасан факъ (Камбурово), вж. Ф. 139К, а от 1887 до 1914 г. – към Селска община – с. Дуванлар (Ястребино), вж. Ф. 427К. От ян. 1915 г. е център на община, която включва и селата: Дуран кьой (Стойново), Караселер (Поройно), Кьосе кьой (Кьосевци) и Госпатлари (Росица) – от 1915 до 1944 г., Панайот Хитово – от 1934 до 1942 г. и Пчелно, Милино, Вельово, Таймице – от 1934 до 1944 г.

Вж. и Ф. 132.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. КАМБУРОВО
Ф. 139К, 2 опис, 19 а.е., 0.43 л.м., 1895–1944 г.

Съществува от 1883 до 1934 г. и от 1943 до 1944 г. Първоначално влиза в състава на Търновско окръжие. От 1887 г. е прехвърлена към Османпазарска (Омуртагска) околия. В състава ѝ влизат и селата: Куру вели кьой (Вельово), Елезлери (Илийно), Кешкекчилери (Изворово) и Госпатлари (Росица) – от 1883 до 1887 г., Байрамлъ кьой (Великденче) – от 1887 до 1934 г., Илияз Каралар (Панайот Хитово) и Шахвелер (Царевци) – от 1887 до 1934 г. и от 1943 до 1944 г. и Хубавка (Долна Хубавка) – от 1943 до 1944 г. От 1934 до 1942 г. селото е кметско наместничество към Градска община – Омуртаг, вж. Ф. 88К.

Вж. и Ф. 143.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. КАРДАМ
Ф. 27К, 6 опис, 82 а.е., 1.82 л.м., 1888–1945 г.

Съществува от 1879 г. През 1934–1936 г. в състава ѝ влиза и с. Зараево.
Вж. и Ф. 37.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. КОВАЧЕВЕЦ
Ф. 303К, 7 опис, 69 а.е., 0.90 л.м., 1893–1956 г.

Съществува от 1879 г. В състава ѝ влизат и селата Посабина – от 1883 до 1887 г. и от 1934 до 1936 г., и Голямо Градице – от 1934 до 1942 г.

Вж. и Ф. 247, Ф. 831.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. КОЗИЦА
Ф. 21К, 2 опис, 18 а.е., 0.21 л.м., 1924–1934 г.

От 1879 до 1923 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Кара Хасан (Зараево), вж. Ф. 19К. От 1924 до 1934 г. е обособено като самостоятелна община, след което последователно преминава като кметско наместничество към Селска община – с. Ломци (1934–1936), вж. Ф. 175К и Селска община – с. Зараево (1937–1944), вж. Ф. 19К.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. КОЗМА ПРЕЗВИТЕР
Ф. 492К, 1 опис, 12 а.е., 0.56 л.м., 1900–1935 г.

Съществува като самостоятелна община от 1887 г. до 1934 г. След това селото е кметско наместничество към Градска община – Омуртаг, вж. Ф. 88К.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. КОНАК
Ф. 198К, 4 опис, 49 а.е., 0.50 л.м., 1893–1945 г.

Съществува от 1883 до 1934 г. В състава ѝ влизат и селата: Ашиклар (Любичево), Кара дърлъ (Моравка), Кулфалар (Коноп) и Касъргалар (Трескавец) – от 1883 до 1887 г., Горна и Долна Кабда – от 1883 до 1901 г. От 1934 до 1944 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Априлово, вж. Ф. 199К. Вж. и Ф. 694.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. КРАЛЕВО
Ф. 25К, 3 опис, 26 а.е., 0.48 л.м., 1895–1949 г.

Действа от 1887 до 1934 г. и от 1939 до 1944 г. В състава ѝ влизат и селата: Дългач – от 1887 до 1921 г. и от 1939 до 1944 г.; Ашиково (Певец) и Чобан дере (Овчарово) – от 1896 до 1934 г.; Имренлер (Имренчево) и Махмуд кьой (Мостич), Шуменско – от 1887 до 1934 г. От 1879 до 1887 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Дългач, вж. Ф. 441К, а от 1934 до 1939 г. – към Селска община – с. Руец, вж. Ф. 28К. Вж. и Ф. 34.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. КРАСНОСЕЛЦИ
Ф. 354К, 3 опис, 37 а.е., 1.19 л.м., 1893–1941 г.

Съществува от 1879 г. В състава ѝ влизат селата: Ефрас кечилер (Горно Козарево), Хас кечилер (Долно Козарево), Кадър спах (Угледно), Карабаш кьой (Чернокапци), Османлар (Висок), Садъклар (Веренци), Чанакчилар (Паничино) и

Чикръкчилар (Петрино), а от 1920 до 1934 г. – и селата Хас кестане (Горно Новково) и Ефрас кестане (Долно Новково).

Вж. и Ф. 227.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. КРЪШНО
Ф. 428К, 3 описа, 28 а.е., 0.52 л.м., 1894–1933 г.

От 1879 до 1887 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Кочаишли (Маково). От 1887 до 1923 г. е съставна, а от 1923 до септември 1934 г. – самостоятелна община. Обхваща и селата Кочаишли (Маково) – от 1893 до 1920 г., Дралфа и Джевизли калфа (Миладиновци) – от 1893 до 1923 г. От септември 1934 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Дралфа, вж. Ф. 26К.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ЛИЛЯК
Ф. 32К, 5 описа, 60 а.е., 1.80 л.м., 1893–1955 г.

Съществува от 1879 г. В състава ѝ влизат и селата: Александрово, Салтъклар (Пресиян) и Турханлар (Цветница) – от 1883 до 1910 г. и от 1934 до 1944 г., Орченлар (Божурка) и Къочеклер (Пайдушко) – от 1887 до 1911 г. и от 1934 до 1944 г. и Казана теке (Момино) – от 1896 до 1944 г.

Вж. и Ф. 45К, Ф. 418.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ЛОМЦИ
Ф. 175К, 6 описа, 68 а.е., 1.11 л.м., 1894–1949 г.

Съществува от 1883 г. В състава ѝ влизат и селата Ярдъм (Помощица) – от 1883 до 1887 г. и от 1934 до 1944 г., и Козица – от 1934 до 1936 г.

Вж. и Ф. 220, ЧП 2115.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ЛЮБЛЕН
Ф. 433К, 4 описа, 36 а.е., 1.12 л.м., 1893–1950 г.

Съществува от 1883 до 1934 г. В състава ѝ влизат и селата Гърчиново – от 1883 до 1887 г. и от 1894 до 1911 г. и Омур бей (Захари Стояново) – от 1883 до 1887 г. От 1934 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Гърчиново, вж. Ф. 462К.

Вж. и Ф. 749.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. МАКАРИОПОЛСКО
Ф. 105К, 5 описа, 55 а.е., 0.94 л.м., 1893–1956 г.

Съществува от 1879 г. В състава ѝ влизат и селата: Сарлъ дуран (Твърдинци) – от 1883 до 1898 г.; Боаз кесен (Пресяк) и Муратлар (Буйново) – от 1883 до 1898 г. и от 1934 до 1936 г.; Алваново – от 1896 до 1922 г.; Мировец – от 1934 до 1944 г.; Лозница (вж. ДА – Разград, Ф. 178К) и Манастирци, Разградско – от 1934 до 1936 г.

Вж. и Ф. 131, ЧП 805.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. МЕДОВИНА
Ф. 214К, 4 описа, 47 а.е., 0.67 л.м., 1896–1948 г.

Действа от 1879 до 1934 г. и от 1943 до 1944 г. От 1879 до 1887 г. в състава ѝ влиза и с. Караач (Славяново). През 1934–1943 г. селото е кметско наместничество към Градска община – Попово, вж. Ф. 23К.

Вж. и Ф. 133.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. МИРОВЕЦ
Ф. 104К, 1 опис, 7 а.е., 0.06 л.м., 1928–1934 г.

Действа като самостоятелна община от 1928 до юли 1934 г. От 1879 до 1928 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Шекере (Ловско), Разградско (вж. ДА – Разград, Ф. 379К), от юли до септември 1934 г. – към Селска община – с. Хасан Терзи (Крояч), Разградско, а от септ. 1934 г. – към Селска община – с. Макариополско, вж. Ф. 105К.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. МОРАВКА
Ф. 169К, 3 описа, 45 а.е., 0.90 л.м., 1894–1944 г.

Действа от 1896 до 1924 г. и от 1934 до 1944 г. В състава ѝ влизат и селата: Ашиклар (Любичево), Касъргалар (Трескавец), Кулфалар (Коноп) и Ходжа кьой (Китино) – от 1896 до 1920 г. и от 1934 до 1944 г.; Горна Кабда – от 1900 до 1921 г. и от 1936 до 1944 г.; Долна Кабда – от 1900 до 1921 г. и Бостан кьой (Бостан) – от 1923 до 1924 г. От 1887 до 1896 г. е кметско наместничество към Селска община – с. Ашиклар (Любичево), а от 1924 до 1934 г. – към Селска община – с. Ходжа кьой (Китино), вж. ЧП 25.

Вж. и Ф. 249, Ф. 250, ЧП 553.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. НАДАРЕВО
Ф. 74К, 3 описа, 46 а.е., 0.65 л.м., 1893–1946 г.

От 1879 до 1887 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Ялъмлар (Острец). След това става център на община. В състава ѝ влизат и селата: Авдалар (Ловец), Дуванджил (Осен) и Ялъмлар (Острец) – от 1887 до 1914 г. и от 1934 до 1944 г., и Дългач – от 1934 до 1938 г.

Вж. и Ф. 129, ЧП 596.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ОПАКА
Ф. 123К, 6 описа, 64 а.е., 1.10 л.м., 1894–1947 г.

Съществува от 1879 г. В състава ѝ влиза и с. Крепча – от 1879 до 1887 г., от 1892 до 1920 г. и от 1934 до 1944 г.

Вж. и Ф. 94, ЧП 861, ЧП 1859.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ОСИКОВО
Ф. 37К, 5 описа, 51 а.е., 0.62 л.м., 1903–1952 г.

От 1883 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Хюджекии (Могилино), Русенско (вж. ДА – Русе, Ф. 88К). През 1922 г. е обособено като самостоятелна община, която е прехвърлена от Беленска към Поповска околия. От 1934 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Водица, вж. Ф. 35К.

Вж. и Ф. 41.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ПАЛАМАРЦА
Ф. 461К, 4 описа, 41 а.е., 0.66 л.м., 1896–1951 г.

Съществува от 1879 г. От 12 март 1883 до 15 май 1887 г. в състава ѝ влиза и с. Гагово. От 8 окт. 1934 г. селото е кметско наместничество към Градска община – Попово, вж. Ф. 23К. На 17 ян. 1939 г. е обособено като самостоятелна община.

Вж. и Ф. 983, ЧП 121, ЧП 597.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ПЛЪСТИНА
Ф. 150К, 4 описа, 35 а.е., 0.52 л.м., 1893–1947 г.

Действа от 1883 г. В състава ѝ влизат и селата: Сагърджик (Рътлина), Сарсъплии (Церовище), Текелер кябир (Обител), Текелер Сагър (Голямо Църквище) и Текелер джами (Малко Църквище) – от 1883 до 1894 г., и с. Къопек кьой (Менгишево), Шуменско – от 1883 до 1900 г. От 1900 до 1912 г. селото е кметско

наместничество към Селска община – с. Къопек кьой (Менгишево), Шуменско. От 1912 до 1944 г. отново е център на община. От 1934 до 1944 г. в състава ѝ влизат и селата: Величка, Горно и Долно Крумово (Горно и Долно Новково) и Церовице.
Вж. и Ф. 676.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ПОДГОРИЦА
Ф. 223К, 4 описа, 138 а.е., 1.89 л.м., 1890–1955 г.

Действа от 12 март 1883 до 8 септ. 1934 г. От тази дата до 19 дек. 1939 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Вълел, вж. Ф. 219К. От 19 дек. 1939 г. отново е център на община. В състава ѝ влизат и селата: Дралфа – от 1883 до 1887 г., Окчулар (Здравец) – от 1914 до 1934 г. и Голямо Соколово – от 1939 до 1944 г.
Вж. и Ф. 240.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ПОМОЩИЦА
Ф. 418К, 5 описа, 83 а.е., 0.66 л.м., 1896–1934 г.

Действа като самостоятелна община от 1887 до септ. 1934 г. От 1883 до 1887 г. и след 1934 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Спахлар (Ломци), вж. Ф. 175К.
Вж. и Ф. 698.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ПОСАБИНА
Ф. 306К, 3 описа, 60 а.е., 0.53 л.м., 1896–1945 г.

Действа като самостоятелна община от 1887 до 1934 г. и от 1936 до 1944 г. От 1879 до 1887 г. и от 1934 до 1936 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Ковачевец, вж. Ф. 303К.
Вж. и Ф. 430, ЧП 1686.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ПРЕСЕЛЕЦ
Ф. 192К, 3 описа, 28 а.е., 0.36 л.м., 1935–1947 г.

Съществува от 1934 г. В състава ѝ влизат и селата: Драгановец и Търновца – от 1934 до 1944 г., и Методиево, Шуменско – от 1934 до 1939 г. От 1883 до 1887 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Търновца; от 1887 до 1925 г. – към Селска община – с. Болу късъ (Драгановец), вж. Ф. 193К и от 1925 до 1934 г. – към Селска община – с. Чаушово (Методиево), Шуменско.
Вж. и Ф. 399.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ПРОБУДА
Ф. 38К, 5 описа, 32 а.е., 0.47 л.м., 1926–1951 г.

Съществува от 1925 г. В състава ѝ влизат и селата Алваново – от 1934 до 1944 г. и Буховци – от 1934 до 1936 г. От 1883 до 1896 г. селото е кметско намесничество към Селска община – с. Алваново, а от 1896 до 1925 г. – към Градска община – Ески Джумая (Търговище), вж. Ф. 45К.

Вж. и Ф. 43, ЧП 1714.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ПЧЕЛНО
Ф. 426К, 3 описа, 27 а.е., 0.44 л.м., 1894–1936 г.

Съществува от 1905 до 1934 г. В състава ѝ влизат и селата: Албалари (Орач), Куру вели кьой (Вельово), Делял кьой (Глашатай), Керемедин (Милено), Палазлари (Малоградец), Тюлбе (Катице) и Тюлбе каралар (Таймице) и махалите Османлар (Висино) и Софулар (Ковил). От 1883 до 1905 г. селото е кметско намесничество към Селска община – с. Тюлбе каралар (Таймице), а през септ. 1934 г. е присъединено към Селска община – с. Извор (Изворово), вж. Ф. 161К.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ПЪДАРИНО
Ф. 350К, 3 описа, 59 а.е., 0.80 л.м., 1893–1932 г.

Съществува от 1879 до 1934 г. От 1887 до 1934 г. в състава ѝ влизат и селата: Башлар (Първан), Велетлер (Могилец), Ешил ова (Зелена морава), Кадъмлар (Българаново), Чикръкчилар (Петрино) и Яйджилар (Веселец), както и Дуванджилар (Соколарци) и Топузлар (Топузово), Сливенско. След 1934 г. селото е кметско намесничество към Селска община – с. Змейно, вж. Ф. 321К.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. РОСИНА
Ф. 429К, 1 опис, 4 а.е., 0.07 л.м., 1900–1934 г.

Съществува като самостоятелна община от 1893 до 1934 г. От 1887 до 1893 г. и след септ. 1934 г. селото е кметско намесничество към Селска община – с. Дралфа, вж. Ф. 26К.

Вж. и ЧП 552.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. РУЕЦ
Ф. 28К, 1 опис, 94 а.е., 1.30 л.м., 1911–1944 г.

Действа от 1879 до 1883 г., от 1887 до 1896 г. и от 1911 до 1944 г. В състава ѝ влизат и селата: Ашиково (Певец) и Чобан дере (Овчарово) – от 1887 до 1895 г.; Бячево – от 1887 до 1896 г. и от 1911 до 1944 г.; Стратиджа (Стра-

жа) – от 1887 до 1896 г. и от 1919 до 1944 г. и Кралево – от 1934 до 1938 г. През 1883–1887 г. селото е кметско наместничество към с. Стратиджа (Стража), а от 1896 до 1911 г. – към Градска община – Ески Джумая (Търговище), вж. Ф. 45К. Вж. и ЧП 598, ЧП 1072.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. САДИНА
Ф. 126К, 5 описа, 79 а.е., 1.22 л.м., 1893–1945 г.

Съществува от 1879 г. През 1892–1910 г. и 1934–1944 г. в състава ѝ влиза и с. Омур бей (Захари Стояново). Вж. и Ф. 318.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. СВЕТЛЕН
Ф. 87К, 3 описа, 47 а.е., 0.71 л.м., 1903–1948 г.

Съществува от 1883 г. В състава ѝ влизат и селата: Мехмеди (Звезда) – от 1883 до 1887 г., Глогинка – от 1934 до 1938 г. и Заветно – от 1934 до 1942 г. Вж. и Ф. 123.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. СЕЯЧИ
Ф. 327К, 6 описа, 51 а.е., 0.59 л.м., 1896–1952 г.

От 1879 до 1887 г. и след 1934 г. селото е кметско наместничество към Градска община – Попово, вж. Ф. 23К. От 1887 до 1934 г. е център на община, като от 1887 до 1921 г. в състава ѝ влиза и с. Султан (Невски). Вж. и ЧП 66, ЧП 810.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. СЛАВЯНОВО
Ф. 107К, 5 описа, 64 а.е., 1.09 л.м., 1900–1961 г.

От 1879 до 1887 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Балджи омур (Медовина), вж. Ф. 214К. От 1887 до 1934 г. е самостоятелна община. През 1934 г. в състава ѝ са включени селата: Бракница, Горица и Манастирница – до 1936 г., и Баба Тонка, Берковски, Долец и Иванча – до 1944 г. Вж. и Ф. 432.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. СТЕВРЕК
Ф. 379К, 3 описа, 19 а.е., 0.32 л.м., 1894–1944 г.

Съществува от 1879 г. В състава ѝ влизат още махалите: Ахмедоолу (Долнени), Бенли кьой (Крушолак), Деро кьой (Голямо Доляне), Деро кьой II (Малко Доляне), Дура боглу (Равно село), Къна кьой (Кънино), Макаклари (Макак), Пахче-

лари (Градинка), Урум бей (Греевци), Хаджи ахматлари (Пчеларци), Чалджи кьой (Свирчево) и Чамурлу кьой (Калнище). От 1934 г. към нея са включени и махалите: Виданово, Дъбова, Изворци, Манушевци, Новогорци, Повеля, Средно село, Стрелци, Черна вода и Чуката.

Вж. и Ф. 586, Ф. 587, ЧП 595.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ТРЪСТИКА
Ф. 459К, 1 опис, 14 а.е., 0.30 л.м., 1896–1910 г.

Съществува като самостоятелна община от 1887 до 1934 г. От 1879 до 1887 г. и след 1934 г. селото е кметско наместничество към Селска община – с. Батемберг (Благоево), Разградско (вж. ДА – Разград, Ф. 99К).

Вж. и Ф. 220.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ЦАР АСЕН
Ф. 146К, 4 опис, 47 а.е., 0.70 л.м., 1893–1946 г.

Действа от 1893 до 1934 г. и след 1 март 1943 г. През 1922 г. селото е прехвърлено от Беленска към Поповска околия. До 1893 г. влиза в състава на Селска община – с. Хюджекии (Могилино), Русенско (вж. ДА – Русе, Ф. 88К), а от 1934 до 1943 г. – на Селска община – с. Водица, вж. Ф. 35К. От 1893 до 1909 г. е център на съставна община, включваща и с. Юренджик (Голямо Градище).

Вж. и Ф. 248, ЧП 2288.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ЯСТРЕБИНО
Ф. 427К, 3 опис, 28 а.е., 0.88 л.м., 1893–1935 г.

Съществува от 1879 г. През 1882 г. общината е прехвърлена от Османпазарска (Омуртагска) към Кесаревска околия. Закрита за кратко през 1900 г. и открита повторно през 1901 г. В състава ѝ влизат още селата: от 1883 до 1890 г. – Яйла кьой (Поляне, Антоново), Еревиш и Тюркеше (Шишковица); от 1883 до 1915 г. – Кьосе кьой (Кьосевци) и Караселер (Поройно); от 1883 до 1934 г. – Калайджилари (Присойна); от 1887 до 1915 г. – Кешкекчилери (Изворово) и Тоспатлари (Росица) и от 1901 до 1934 г. – Хоранлари (Божница). От 8 септ. 1934 г. селото става кметско наместничество към Селска община – с. Добротица, вж. Ф. 5К.

Вж. и Ф. 398.

Окръжни, наредби, указания, заповеди, писма и др. на МВРНЗ, Областна дирекция – Шумен и Областна дирекция – Плевен, Военно окръжие – Разград, околийските управления в Ески Джумая (Търговище), Попово, Осман Пазар (Омуртаг) и Елена и др. ведомства за дейността на кметовете; организиране-

то и провеждането на избори; откриването на новообразувани и промени в състава на съществуващите общини; критериите за назначаване на кандидати за кметски наместници в Македония и Тракия; воденето на поверителната кореспонденция и съхраняването на архивите; набирането на кандидати за полицейското училище и комплектуването на жандармерията; въвеждането на полицейски час; следенето на политически функционери, студенти с леви убеждения, привърженици на Република Турция и др. лица; предотвратяване заминаването на доброволци за участие в Гражданската война в Испания; преследването на евреите; организирането на царските есенни военни маневри през 1937 г.; производството на запасни офицери и преподготовката на запасни войници; отработването на временната трудова повинност; мобилизационната готовност на общините; обучението на населението за реакция при въздушни нападения; грижите за евакуирани лица и подпомагане семействата на военнослужещите в случай на обща мобилизация; предотвратяването на опитите за саботажи; борбата със спекулата; снабдяването на германските войски; реквизирането на селскостопанска продукция; изпълнението на посевните планове и запасяването с фураж; основаването на земеделски задруги; изселването на турското население и др. по дейността на общините и опазването на обществения ред – Ф. 5К (1936–1943), Ф. 19К (1937–1944), Ф. 26К (1938–1942), Ф. 27К (1904), Ф. 28К (1936–1943), Ф. 30К (1936–1943), Ф. 31К (1911–1944), Ф. 35К (1941–1944), Ф. 37К (1941, 1944–1945), Ф. 105К (1940), Ф. 127К (1939); Ф. 169К (1935–1944), Ф. 171К (1937–1944), Ф. 175К (1936–1944), Ф. 192К (1935–1942), Ф. 219К (1934, 1936–1942), Ф. 303К (1937–1943), Ф. 306К (1937–1944), Ф. 354К (1937–1941), Ф. 379К (1935, 1936, 1943, 1944), Ф. 458К (1885–1886). Заповед на МВРНЗ за празнуване Деня на слепите – Ф. 28К (1938).

Прокламации, обявления, писма и др. от Разградския окръжен управител за: Съединението на Княжество България с Източна Румелия, обявяването на Сръбско-българската война, абдикацията на княз Александър I Батенберг и възстановяването му на престола. Окръжни, заповеди и писма на Разградския окръжен управител и Околийското управление в Попово за изпълнение на правителствени разпореждания, изплащане на реквизиции и др. – Ф. 458К (1885–1886).

Преписки с Областната дирекция и Областното полицейско управление в Шумен, Военното окръжие в Разград, околийските управления в Ески Джумая (Търговище), Попово и Елена и др. висшестоящи организации за дейността на общините, политическата обстановка и опазването на обществения ред – Ф. 38К (1939–1943), Ф. 74К (1931), Ф. 105К (1936, 1940–1944), Ф. 123К (1938–1944), Ф. 127К (1937–1944), Ф. 175К (1937–1944); Ф. 199К (1924–1942), Ф. 219К (1935–1942), Ф. 306К (1943–1944), Ф. 379К (1935–

1936). Преписки на Околийското полицейско управление в Търговище със Селската община в с. Вълбел във връзка със забраните за изкупуване на злато и за извършване на търговия с албански поданици – Ф. 219К (1940).

Протоколи от околийски конференции с участието на кметовете, секретар-бирниците и др. длъжностни лица по дейността на общините в Еленска околия – Ф. 379К (1935, 1936). Рапорти на кмета на с. Каравеллер (Баба Тонка) по административното състояние на общината – Ф. 458К (1885–1887).

Преписки на МВРНЗ, Военното окръжие в Разград, околийските управления в Търговище и Попово и др. със селски общини за изхранване на германската армия – Ф. 127К (1940–1944); правилното отчитане на моторните превозни средства, подлежащи на мобилизация – Ф. 123К и Ф. 127К (1940); набиране на работници за поддръжката на летища; контрол върху търговската дейност; списъци на донаборници; таблици за сигналите при въздушна тревога и др. – Ф. 105К (1940, 1942–1944); военния данък – Ф. 74К (1933); набирането на младежи за военна служба – Ф. 74К (1933) и Ф. 127К (1937–1938). Книги за вписване на младежите от с. Муратлар (Буйново) и Муратларска (Буйновска) община, подлежащи на военна служба – Ф. 127К (1921–1924, 1933). Свидетелства на общинския кмет на с. Ярдъм (Помошица) за удостоверяване на записани младежи в наборните книги – Ф. 418К (1922). Протоколни книги на общинските комисии за издръжка на военнопризованите – Ф. 30К (1940–1941) и за настаняване на бежанците – Ф. 38К (1927, 1939–1942), Ф. 39К (1930). Списъци на жителите на Селска община – с. Ковачевец, дали помощи за германските войски – Ф. 303К (1941).

Преписки на Областното управление в Шумен и околийските управления в Търговище и Попово със селски общини от Търговищка и Поповска околия във връзка с провеждането на селскостопански събор във Варна – Ф. 127К и Ф. 199К (1937).

Окръжни, указания и др. на Института за обществено осигуряване по изпълнение на Закона за осигуряване на умствените работници от 1943 г. и на Шуменското окръжно трудово бюро във връзка с изпълнение на трудовата повинност на донаборниците – Ф. 461К (1928–1929).

Заповеди, протоколи, актове и описи на имуществото за отделянето или присъединяването на населени места към Априловска община – Ф. 199К (1934–1946). Протокол за подялба на общински имоти, капитали, вземания и дългове между селските общини в с. Давидово и с. Подгорица по повод прехвърлянето на с. Голямо Соколово от първата във втората община и протокол за експертна оценка на сумата, дължима от Селска община – с. Подгорица на Селска община – с. Герен (Вълбел) във връзка с отделянето и обособяването на първата като съставна община – Ф. 223К (1941). Апелативни жалби, въз-

ражения и др. по отделянето на Селска община – с. Паламарца от Поповска градска община – Ф. 461К (1939).

Протоколни книги на общинските съвети (1893–1951); на тричленните комисии – Ф. 74К (1919–1920), Ф. 87К (1915, 1923, 1929–1933), Ф. 105К (1923–1927), Ф. 107К (1919, 1923–1924, 1930–1931, 1933), Ф. 327К (1897, 1902, 1904, 1905, 1908, 1911, 1912, 1915–1920, 1923–1926, 1928, 1929), постоянното присъствие – Ф. 87К, Ф. 105К, Ф. 107К (1934) и общинските управы – Ф. 19К (1937–1947), Ф. 33К (1921–1944), Ф. 74К (1938–1944), Ф. 87К (1937–1941), Ф. 105К (1939–1944), Ф. 107К (1937, 1939–1942, 1944–1945), Ф. 123К (1930–1945), Ф. 126К (1920–1942), Ф. 161К (1919–1947), Ф. 219К (1939, 1941), Ф. 223К (1940–1942), Ф. 322К (1939–1941), Ф. 334К (1939–1944). Решения на Общинския съвет на с. Люблен и от съвместни заседания с Училищното настоятелство и Скотовъдната комисия за освобождаване на жители на селото от дължими суми за храна и пшеница като крайно бедни (1910–1919), отдаване под наем на общински имоти, определяне мястото и размера им, наемната цена на фуражните ниви и оземляване на малоимотни стопани (1928–1933) – Ф. 433К.

Заповедни книги и заповеди на общинските кметове по дейността на общините, назначаването на общински комисии, движението на личния състав, налагането на глоби и др. (1893–1946). Книги за наказателните постановления по нарушаване на Закона за селските общини – Ф. 214К (1943–1948), Ф. 303К (1930–1946), Ф. 322К (1939–1940).

Доклади, сведения, статистически отчети, списъци и др. за събитията по гражданското състояние, състоянието на земеделието, животновъдството, образованието, културата, здравеопазването, търговията, политическите настроения на населението и др. – Ф. 5К (1939–1943), Ф. 19К (1941–1944), Ф. 26К (1940–1943), Ф. 31К (1909–1911, 1942–1944), Ф. 35К (1941–1942, 1944), Ф. 37К (1929), Ф. 38К (1943), Ф. 169К (1935–1944), Ф. 171К (1937–1945), Ф. 192К (1935–1942), Ф. 303К (1940–1943), Ф. 305К (1943–1944), Ф. 315К (1932–1936), Ф. 354К (1937–1939, 1941), Ф. 379К (1935, 1936, 1941–1944), Ф. 458К (1885–1887), Ф. 461К (1940, 1944). Статистически сведения за обществените земи, трайните насаждения, броя на животните, валцовите мелници, радиоприемниците и преселените лица в Селска община – с. Вардун – Ф. 31К (1929–1934). Списъци на управителни тела и служители на дружества от Селска община – с. Пробуда – Ф. 38К (1936–1938) и на членовете на управителните органи на кредитните кооперации, чиновниците и учителите в Селска община – с. Герен (Въбел) с данни за политическата им принадлежност – Ф. 219К (1936). Списъци на бойни групи и на лица от с. Опака, притежаващи радиоапарати – Ф. 123К (1944). Сведения за учителя-комунист Иван Кискинов от с. Давидово и семейството му – Ф. 315К (1937).

Протоколи, преброителни листи, писма и др. по избиране на кмет и помощник-кмет в с. Осиково – Ф. 37К (1929). Книга за избирателите и лишениите от избирателни права в с. Руец – Ф. 28К (1937).

Протоколни книги на общинските комисии за трудово-поземлена собственост – Ф. 19К (1922–1929), Ф. 27К (1919–1943), Ф. 28К (1923–1940), Ф. 32К (1922–1946), Ф. 35К (1921–1924), Ф. 38К (1939–1951), Ф. 107К (1935, 1943), Ф. 117К (1922–1923), Ф. 126К (1929, 1938–1943), Ф. 175К (1923–1938), Ф. 334К (1922–1923), Общинската комисия за стопанисване на фондовите земи – Ф. 38К (1940–1943) и Общинския земеделски стопански комитет – Ф. 25К (1944).

Преписки на Главната дирекция за трудово-земеделска собственост при МЗДИ – София, Окръжен съд – Шумен, Градска община – Попово и Селска община – с. Гагово за: уточняване размера на общинските мери и гори, оценката на места и сгради и продажбата на отчуждени общински дворни места – Ф. 39К (1925–1941). Протоколна книга на общинската комисия за определяне заграбените след 1903 г. общински имоти в с. Садина (1939) и преписки с Околийско управление – Попово и други инстанции във връзка с отцепването на землища от с. Опака, присъединяването им към с. Садина и определяне размера на мерата, която следва да владее с. Садина – Ф. 126К (1929–1944). Протоколи, договори, обявления и скици за определяне границите на землището на с. Конак и за стопанисването на фондовите земи – Ф. 198К (1921–1940). Книга за измерените селскостопански имоти в землището на с. Сеид (Сеячи) – по местности, собственици и със скици – Ф. 327К (1903). Протоколи и укази на цар Борис III за продажба на общински парцели на частни лица – Ф. 460К (1931–1932). Преписки и протоколи за отдаване на общински – Ф. 150К (1938) и училищни – Ф. 38К (1936–1938) ниви под наем. Протоколи, възражения, обявления и др. във връзка с оземляване на безимотни и малоимотни – Ф. 19К (1922–1929), Ф. 32К (1921–1947), Ф. 327К (1929–1930) и Ф. 461К (1929, 1938–1940). Планове, карнети и скици за землището на с. Осиково, общинската мера, фондовите земи, пасищата, парцелираната земя за оземляване на безимотни – Ф. 37К (1903, 1922, 1927, 1930, 1935, 1936, 1939). Книги за оземляване на бедните – Ф. 38К (1930–1945), Ф. 87К (1937), Ф. 107К (1937–1951), Ф. 175К (1929–1944), Ф. 219К (1934–1944), Ф. 334К (1936–1952). Списъци на лицата, на които са предоставени части от общинската мера – Ф. 433К (1928) и др. общински парцели – Ф. 327К (1940).

Закон за горите – Ф. 458К (1884). Преписки на Селска община – с. Вълбел с Търговищкото административно лесничейство за измерване на горите в землището на с. Подгорица – Ф. 219К (1932–1936).

Протоколни книги на общинските скотовъдни – Ф. 19К (1924–1932), Ф. 21К (1929–1933), Ф. 27К (1933–1942), Ф. 28К (1923–1936), Ф. 30К (1931–

1944), Ф. 31К (1931–1934, 1939–1946), Ф. 38К (1938), Ф. 39К (1930–1933), Ф. 74К (1932–1945), Ф. 87К (1927–1929, 1934–1941), Ф. 104К (1929–1930), Ф. 105К (1922–1932, 1934–1943), Ф. 107К (1932–1936, 1938–1945), Ф. 126К (1923–1929), Ф. 127К (1926–1933), Ф. 146К (1923–1933), Ф. 149К (1931–1937), Ф. 161К (1936–1951), Ф. 171К (1921–1933), Ф. 192К (1935–1947), Ф. 214К (1926–1947), Ф. 223К (1932–1933), Ф. 327К (1922–1929), Ф. 334К (1932–1947), Ф. 418К (1931–1933) и епизоотични – Ф. 30К (1924–1949), Ф. 39К (1926–1952), Ф. 74К (1922–1924), Ф. 161К (1936–1951), Ф. 193К (1924–1947), Ф. 214К (1926–1947), Ф. 252К (1923–1934), Ф. 303К (1925–1953), Ф. 327К (1925–1930) комисии. Решения на Скотовъдната комисия в с. Люблен за отдаване под наем на ниви от Скотовъдния фонд – Ф. 433К (1931). Годишен бюджет – Ф. 447К (1925, 1931), счетоводни отчети – Ф. 223К (1930–1931), Ф. 418К (1927–1928, 1931–1933), Ф. 447К (1932) и приходно-разходни книги – Ф. 223К (1921–1922, 1927–1932) и Ф. 418К (1907, 1919, 1923–1926, 1930–1931) на Скотовъдния фонд. Годишни отчети на общинските скотовъдни комисии – Ф. 31К (1924–1927, 1932–1933) и Ф. 447К (1926) и ревизионен акт на Скотовъдната комисия в с. Надарово (Надарево) – Ф. 74К (1931).

Регистри за занаятчиите и за вписване на новооткрити занаятчийски работилници – Ф. 19К (1934–1955), Ф. 26К (1918–1950), Ф. 30К (1934–1943), Ф. 32К (1930–1934), Ф. 327К (1934–1939, 1952). Преписка между Областна дирекция – Шумен, Градска община – Попово и др. във връзка с искането на жител на с. Паламарца за узаконяване на мелницата му – Ф. 461К (1937–1939).

Партидни книги и регистри на лозарите – Ф. 107К (1937–1961), Ф. 198К (1937), Ф. 219К (1933–1944), Ф. 327К, Ф. 332К (1937); на лозарите, овощарите и пчеларите – Ф. 30К (1923–1948), Ф. 37К (1923–1951), Ф. 175К (1920–1949), Ф. 223К (1921–1934) и на тютюнопроизводителите – Ф. 126К (1920–1922) и Ф. 192К (1941–1944). Списъци и сведения за тютюнопроизводителите и лозарите в Селска община – с. Пробуда – Ф. 38К (1943). Книги за регистриране на притежателите на кучета (1933), еднокопитните животни (1925–1933) и позволителните за сечене и пласмент на дървен материал (1937–1947) в селата Здравец и Подгорица – Ф. 223К. Протоколни книги на ветеринарния лекар в с. Хайдар (Кардам) – Ф. 27К (1928–1950). Книга за регистрираните заразни заболявания по животните в Селска община – с. Ковачевец – Ф. 303К (1893–1931).

Строителен правилник – Ф. 433К (1928), укази на цар Борис III, писки с висшестоящи инстанции, актове, протоколи, ведомости, скици и др. за утвърждаване и изменение регулацията на населени места – Ф. 38К (1942–1949), Ф. 126К (1905–1911, 1920–1921), Ф. 219К (1939) и Ф. 433К (1928–1929). Протоколни книги на общинските комисии по благоустроява-

нето и за определяне категориите и цената на имотите в с. Садина – Ф. 126К (1910–1928). Тригодишни – Ф. 27К (1942) и Ф. 33К (1938–1942) и петгодишни – Ф. 28К (1936) благоустройствени планове.

Преписка на Окръжно кооперативно водоснабдително бюро – Шумен със Селска община – с. Араблар (Априлово) във връзка с водоснабдяването на селото – Ф. 199К (1924). Протоколи, планове, тръжни документи и др. по водоснабдяването на с. Паламарца – Ф. 461К (1931–1933, 1941).

Заповеди, преписки, протоколи, поемни условия, скици, ведомости и др. по строителството на общински домове – Ф. 30К (1925–1931), Ф. 31К (1926–1927), Ф. 33К (1929–1946), Ф. 305К (1942), Ф. 334К (1934–1939), училища – Ф. 37К (1930–1934), Ф. 38К (1937–1939), Ф. 223К (1929–1940), Ф. 334К (1927–1930) и Ф. 447К (1942–1944), читалища – Ф. 30К (1925–1931), Ф. 305К (1942) и Ф. 334К (1934–1939), амбулатории – Ф. 30К (1925–1931) и Ф. 223К (1929–1940), ветеринарна лечебница – Ф. 175К (1942). Книги за движението по фондовете за постройка на общински дом, общински здравен дом, за водоснабдяване и др. в с. Подгорица – Ф. 223К (1933–1948).

Учредителни протоколи и устави на обществените комитети в с. Подгорица и с. Ковачевец и преписки на комитета в с. Подгорица с МВ, Областната дирекция в Шумен, Околийското управление в Търговище, Селската община в с. Вълбел и др. за издигане паметници на загиналите във войните – Ф. 223К (1938–1947), Ф. 303К (1934–1940). Проекти на училище в с. Цветница, храм-паметник и възпоменателна плоча на загиналите във войните в с. Пресиян и чешма-паметник в с. Александрово – Ф. 32К (1937–1942). Списък на убитите през Балканската, Междусъюзническата и Първата световна война във връзка с построяването на паметник-чешма в с. Осиково – Ф. 37К (1937–1941).

Книги за проверките и препоръките на здравните власти – Ф. 19К (1896–1931), Ф. 39К (1937–1947), Ф. 126К (1893–1930), Ф. 334К (1904–1933). Протоколи на Общинския хигиеничен съвет в с. Ак Мехмеди (Подгорица) – Ф. 223К (1917–1921). Протоколна книга за здравето състояние на населението в с. Чикендин (Лиляк) – Ф. 32К (1893–1933). Регистър за ваксинациите и реваксинациите в селата Глогинка и Кошничари – Ф. 322К (1912–1943). Писмо от Дирекцията на полицията – София до окръжните управители в страната относно условията за безплатно лекуване на руски бежанци в държавните и общински болници – Ф. 74К (1931).

Годишни бюджети – Ф. 31К (1922–1939), Ф. 37К (1921, 1923–1925, 1927), Ф. 107К (1943), Ф. 171К (1937–1943), Ф. 223К (1923–1924, 1942–1944), Ф. 306К (1938–1943), Ф. 327К (1899), Ф. 418К (1900, 1912, 1920–1923, 1927–1934), Ф. 447К (1925, 1932, 1933); отчети – Ф. 28К (1911–1943), Ф. 31К (1922–1939), Ф. 33К (1930–1944), Ф. 171К (1937–1943), Ф. 198К (1906–1934), Ф. 219К (1933–1939, 1941, 1944), Ф. 223К (1923–1924, 1929–1930,

1943, 1944), Ф. 306К (1938–1943), Ф. 418К (1900, 1912, 1920–1923, 1927–1934), Ф. 447К (1926, 1932, 1934); главни книги – Ф. 223К (1890–1899, 1903, 1905–1906); партидни приходни и разходни книги – Ф. 28К (1911–1943), Ф. 37К (1906, 1907, 1915, 1922, 1923), Ф. 87К (1935–1948), Ф. 150К (1939, 1943–1944), Ф. 175К (1931–1944), Ф. 192К (1937–1941), Ф. 198К (1906–1934), Ф. 219К (1938–1940, 1942, 1943), Ф. 223К (1900–1917, 1921–1949), Ф. 252К (1924–1934), Ф. 303К (1900, 1916, 1925, 1928), Ф. 321К (1941), Ф. 334К (1898–1899), Ф. 418К (1907, 1919, 1923–1926, 1930–1931), Ф. 427К (1898–1899) и ревизионни актове – Ф. 33К (1930–1944), Ф. 139К (1943, 1944), Ф. 150К (1936–1942), Ф. 171К (1937–1943), Ф. 418К (1923–1933) на общините.

Сведения за прихода и разхода на Селската община и Скотовъдния фонд в с. Надарево за периода 1929–1931 г. – Ф. 74К (1933). Книги за извънбюджетните приходи и разходи на Селска община – с. Коджа Доган (Голямо Соколово) – Ф. 252К (1922, 1925–1934) и Селска община – с. Подгорица – Ф. 223К (1940–1955). Квитанционна книга на Селска община – с. Ярдъм (Помощица) – Ф. 418К (1898). Книга за внесените суми за „Народния заем“ и „Заема за свободата“ от жители на с. Конак – Ф. 198К (1943–1945); декларации, списъци и др. на жители от с. Голямо Соколово във връзка с „Народния заем“ – Ф. 223К (1943).

Основни данъчни книги (1905–1956) и поземлена книга – Ф. 303К (1929–1942). Книги-регистри за молбите по Закона за облекчаване на задълженията и заздравяване на кредита – Ф. 30К (1930). Регистър за залозите на жителите на с. Казъллар (Глогинка) в БЗБ – клон Попово – Ф. 322К (1907–1939).

Регистри за гражданското състояние (1893–1911, 1918, 1919, 1929–1934). Домакински статистически листове за подновяване регистрите на населението в с. Опака с данни за движението на членовете на семействата, тяхното семейно положение, образование, народност, вероизповедание, занятие и др. – Ф. 123К (1935–1947). Актове за смърт на убити, умрели и безследно изчезнали по време на Първата световна война – Ф. 334К (1916–1918) и Ф. 461К (1916–1919). Книги за преселванията и изселванията – Ф. 32К (1935–1955), Ф. 303К (1923–1955) и Ф. 334К (1937–1955). Регистри за движението – Ф. 27К и пенсионното осигуряване – Ф. 30К (1929) на вдовиците. Книги за регистрирането на пенсионерите от Селска община – с. Насчи кьой (Макариополско) – Ф. 105К (1910–1932) и Селска община – с. Плъстина – Ф. 150К (1935, 1941–1947).

Заповеди по личния състав – Ф. 5К (1941–1943) и Ф. 28К (1941), книги за движението и класирането – Ф. 26К (1937–1944), Ф. 27К (1929–1942), Ф. 31К (1922–1946), Ф. 32К (1920–1941), Ф. 161К (1934–1941), Ф. 303К (1928–1956) и ведомости за заплатите – Ф. 38К (1926–1941), Ф. 219К (1939–1943)

и Ф. 418К (1898–1902, 1907–1915, 1917, 1922) на служителите в общинските управления. Автобиография и изложение на Кольо Чобанов за дейността му като кмет на с. Зараево през периода 1939–1944 г. – Ф. 19К (1944).

Дневници за регистриране на кореспонденция – Ф. 458К (1882–1886).

Книги-регистри за раздаденото на общински служители – Ф. 27К (1888–1928) и наличното – Ф. 30К (1929) оръжие.

Книга за устните молби и тъжби по граждански и углавни дела на Общинския съд в с. Борисово (Славяново) – Ф. 107К (1934–1936). Книги-регистри за заверките, засвидетелстванията и протестите в Общинския съд на с. Дриново – Ф. 30К (1934–1940).

Протоколни книги на общинските реквизиционни комисии в селата Кралево – Ф. 25К (1944), Пробуда – Ф. 38К (1939) и Подгорица – Ф. 223К (1940–1945).

Заповедни книги на комисарствата по снабдяването в с. Поляне (Антоново) – Ф. 33К (1940–1944) и с. Борисово (Славяново) – Ф. 107К (1941–1948).

Протоколни книги на училищните настоятелства в с. Опака – Ф. 123К (1921–1925) и селата Дуванджилар (Соколарци) и с. Топузлар (Топузово), Сливенско – Ф. 350К (1923–1926). Разходни книги на Училищното настоятелство в с. Стража и частните турски училища в с. Кралево и Руец – Ф. 28К (1929–1939). Ведомости за заплатите на учителите от Селска община – с. Въбел – Ф. 219К (1938).

Учредителен протокол, протоколи, списъци, сведения, кореспонденция и др. на комитета „Нова обществена сила“ в с. Ковачевец – Ф. 303К (1944).

Свидетелства и поръчителства на жители на Селска община – с. Каравеллер (Баба Тонка), заминаващи в Кралство Румъния като градинари – Ф. 458К (1886).

Хаджииванов, Марчо. „История на заселването на с. Аязлар с българи“. Спомени за заселването на с. Светлен с българи от Източна Тракия след Освобождението (1878 г.) – Ф. 87К (1931).

Снимка от есенна сеитба в с. Герен (Въбел) – Ф. 219К (1928).

ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. АЛВАНОВО

ЧП 1716, 1 а.е., 1926–1934 г.

Книга-ведомост за заплатите на общинските служители (1926–1934).

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. БРАКНИЦА
ЧП 835, 1 а.е., 1928–1930 г.; ЧП 847, 1 а.е., 1926–1928 г.

Протоколна книга на Общинския съвет (1926–1928).

Преписка между Окръжно управление – Шумен, Селска община – с. Бракница и Селска община – с. Горица по определяне границата между землищата на двете села (1928–1930).

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ИВАНЧА
ЧП 70, 1 а.е., 1931–1934 г.

Протоколна книга на Общинския съвет (1931–1934).

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. КИТИНО
ЧП 25, 1 а.е., 1932 г.

Протоколна книга на Общинския съвет (1932).

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. ЛОЗНИЦА
ЧП 23, 1 а.е., 1931–1932 г.

Протоколи на общинската управа (1931–1932).
Вж. и ДА – Разград, Ф. 178К.

СЕЛСКА ОБЩИНА – С. МАКОВО
ЧП 43, 1 а.е., 1925–1927 г.

Протоколна книга на Общинския съвет (1925–1927).

1.3. ОКОЛИЙСКИ РЕКВИЗИЦИОННИ КОМИСИИ

Създадени с Указ № 990 на княз Фердинанд I от 20 дек. 1893 г. (ДВ, бр. 40 от 23 февр. 1894 г.). Ликвидирани в началото на 20-те години на XX век. Възстановени със Закона за реквизицията от 1939 г. (ДВ, бр. 65 от 23 март 1939 г.). Действат в мирно и военно време. Подчинени са на окръжните (областните) реквизиционни комисии. Осъществяват държавната политика по изземване от индустриалните предприятия, търговските фирми и населението на движими и недвижими имуществва: селскостопански продукти, платове, добитък, транспортни средства, жилищни помещения и складове, предмети за отопление и осветление и др., за нуждите на въоръжените сили.

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ – ПОПОВО
Ф. 90К, 1 опис, 26 а.е., 0.19 л.м., 1940–1945 г.

Липсват точни данни за датата на създаването ѝ. Възстановена през 1939 г.

Окръжни, указания и преписки с Главната и Областната реквизиционна комисия, ДЗИЗХ и общинските управления в Поповска околия във връзка с подготовката, разпределението и изпълнението на нарядите; оценката, превоза и съхранението на реквизираните зърнени храни, фуражи, маслодайни семена и др. земеделски произведения, домашни животни и промишлени стоки; установяването на засетите площи, прибирането и опазването на реколтата в Поповска околия (1940–1944).

Планове, рапорти, доклади (1941) и годишни отчети за 1939, 1941–1943 г. на Околийската реквизиционна комисия (1940–1944) и на изпълнителните комисии за стопански грижи и обществена предвидливост в Поповска околия (1941–1942).

Списъци на жители на Поповска околия, на които е реквизирано имущество (1940–1945). Сведения за реквизираните и предадени на склад стоки (1940–1945).

Преписки с Главната и Областната реквизиционна комисия за съвместна дейност с ОК на ОФ в Попово за коригиране на количествените показатели, за предадените имущества на съветските войски и за обзавеждане на военна болница в града (1944–1945).

ОКОЛИЙСКА РЕКВИЗИЦИОННА КОМИСИЯ – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 109К, 1 опис, 60 а.е., 0.69 л.м., 1919–1945 г.

Липсват точни данни за датата на създаването ѝ. Вероятно действа от 30 окт. 1912 г. до 1922 г. Възстановена през 1939 г.

Окръжни, заповеди, преписки и др. с МФ, Главната и Окръжната (Областната) реквизиционна комисия, ДЗИЗХ и общинските управления в Ескиджумайска (Търговищка) околия във връзка с приключване преписките по реквизицията (1919–1922); сведения за разходите, извършени за съглашенските комисии (1921–1922); формирането, конституирането и състава на Околийската реквизиционна комисия, подготовката, разпределението и изпълнението на нарядите, оценката, превоза и съхранението на реквизираните зърнени храни, фуражи, маслодайни семена и др. земеделски произведения, домашни животни и промишлени стоки от населението на Търговищка околия (1939–1945).

Списъци на жители на Търговищка околия, на които е реквизирано имущество (1940–1944). Цифрови сведения за общата наличност на хранителните припаси, фуража, добитъка, превозните средства и др. имущества на гражданите по общини (1941–1943) и за количеството на стоките в складовете за търговия на едро и дребно и индустриалните предприятия в Търговищка околия (1941).

Преписки и сведения за броя на земеделските стопанства, засетите площи с пролетни и есенни култури и за установяване на средните добиви (1942–1944).

ЧАСТИЧНО ПОСТЪПЛЕНИЕ

РАЙОНЕН КОМИТЕТ ЗА СТОПАНСКИ ГРИЖИ И ОБЩЕСТВЕНА ПРЕДВИДЛИВОСТ – ОМУРТАГ ЧП 21, 8 а.е., 1915–1919 г.

Раздавателни списъци и ведомости (1915–1919).

II. ОРГАНИ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

ОКОЛИЙСКИ СЪДИЛИЩА

Правораздавателни органи с район на действие съответната административна околия. Създадени са като мирови съдилища. Мировият съд е едноличен. Разглежда частно-граждански дела с искове до 1000 лв. и наказателни дела от общ характер за по-дребни провинения (до 6 месеца затвор), има и нотариална служба. От 1934 г. са преобразувани в околийски съдилища. Околийският съд също е едноличен, но има по-големи правомощия по граждански и наказателни дела. Към него съществуват съдебно-изпълнително и нотариално отделение.

ОКОЛИЙСКИ СЪД – ПОПОВО

Ф. 330К, 1 опис, 133 а.е., 1.21 л.м., 1880–1944 г.

Съществува от 1880 г.

Вж. и Ф. 39, ЧП 526.

Укази на княз Александър I и княз Фердинанд I за дейността на съдилищата при военното положение по време на Съединението на Княжество България с Източна Румелия (1885) и за неприсъствените дни в Княжеството (1888). Прокламация от временното правителство за детронирането на княз Александър I и Манифест на княза за отказ от престола (1886). ПМС за преодоляване на щетите от земетресението в Южна България през 1928 г.

Окръжни, инструкции, указания и др. на МП за: правораздавателната, нотариалната, административната и финансовата дейност на съдилищата (1880–1944); прилагане на Устава за наказанията (1880–1882); режима за ползване на земите на татарите (1880–1890); сделките с чифликчийските земи (1880–1884); въвеждането на българския лев като парична единица (1880–1882); уреждане спорове за общински земи по границата и преследване на престъпници между Княжество България и Източна Румелия (1882); обявяване на военно положение за борба с разбойничеството в източната част на Княжество България (1882); териториалния обхват и категоризацията на съдебните околии (1883), разпределението на съдебните окръзи в района на действие на Апелативен съд – Търново (1892) и на съдебните участъци на мировите съдилища в Търновски окръг (1925–1926); ограничаване на лихварството (1883–1884); обичайното право при делба и наследяване на имоти (1883–1884); съдебни контакти с Източна Румелия (1883–1884); записване членове на дружество „Червен кръст“ (1892); замяна на турските документи за собственост с български (1892); разследване на злоупотреби на държавни служители при управлението на Стефан Стамболов (1895); чуждестран-

ните дипломатически представителства и тяхната териториална юрисдикция в Княжество България (1895, 1896, 1914); подготовката и провеждането на избори за народни представители (1901, 1923), окръжни и общински съвети (1908–1909); отпадането на клаузи в българо-турските договори след обявяване Независимостта на България (1908–1909); събиране помощи за българските бежанци след Букурещкия мирен договор (1914–1915) и участие в др. благотворителни акции (1930–1934); въвеждането на Григорианския календар (1916); всенароден траур по повод Ньойския договор (1919); изпълнение на Закона за съдене виновниците за „народната катастрофа“ (1922); събиране средства за възстановяване на опожарения Народен театър (1923); за изграждане паметници на загиналите в Сръбско-българската война (1885–1886) и на неизвестния български войник на вр. Шипка (1925–1926); изпълнение на Закона за селскостопанско настаняване на бежанците (1931).

Възвание на комитетите за събиране помощи за издигане паметник на руския цар Александър II, музей на българското Възраждане и инвалиден дом за поборници и опълченци (1900).

Окръжни (1880–1882, 1885–1886), тълкувателни решения и определения (1880, 1891, 1895–1896, 1899–1901, 1909–1910, 1914, 1931–1935) на ВКС до съдилищата в страната.

Заповеди, окръжни, писма, телеграми, съдебни решения на Окръжен съд – Разград по издаване на присъди в името на Негово Царско Височество Фердинанд I (1887); оставката на правителството на д-р Васил Радославов; разгласяването на частни дела (1889); финансови въпроси (1899); воденето на регистрите за раждания, женитби и умирания на населението (1892–1893).

Списъци на селата в Поповска околия с броя на населението им (1880) и на съдебните заседатели в общинските съдилища в селата на Поповска съдебна околия (1892–1893). Правилник за дейността на Мирови съд – Попово (1883) и вътрешен правилник на нотариалната служба (1929). Списък на общините от Поповска околия, които влизат в съдебния район на Мировия (1926–1928, 1930) и Околийския (1941) съд в Попово. Писма от Мировия съд в Разград, от старейшини и частни лица от Поповска околия до съда в Попово за сделки и разпореждане с имоти в землищата на Попово, с. с. Кара Хасан (Зараево), Хайдар (Кардам), Опака и Аязлар (Светлен) и с. Батемберг (Благоево), Разградско (1880–1882). Протести и отговори на съда по съдебни решения, имуществени спорове и др. (1897).

Определения на Околийския съд в Попово за разрешаване продажбата на недвижими имоти на публичен търг и протоколи за утвърждаване на продажби на частни недвижими имоти по изпълнителните дела (1935–1941). Актове за описване на недвижимите имоти на длъжници (1937–1940). Молби и актове за осиновяване (1935–1938, 1940–1941). Протоколи на мировия и

околийския съдия в Попово от проверки на регистрите за гражданско състояние в общините на Поповска съдебна околия за 1932 и 1935 г. и наказателни заповеди срещу длъжностни лица, допуснали нарушения при воденето им (1933–1936).

Годишни, шестмесечни и месечни статистически и др. отчети и сведения за дейността на съда през 1914–1917, 1920, 1921, 1929–1936, 1942 и 1943 г., на съдиите за 1943 и 1944 г. и на нотариуса за 1919 г.; за броя на постъпилите, насрочени, решени, отложени и прекратени търговски, частни, граждански и углавни дела (по видове) и проведените заседания през 1883, 1885–1890, 1892–1894, 1899, 1900, 1905–1909, 1914, 1916–1919, 1922–1927, 1933, 1943 и 1944 г.; за висящите дела за 1919 г.; по гражданските и висящите дела, за извършените огледи и за влезлите в сила резолюции за 1909, 1922, 1925–1928 г.; за броя на делата по видове за времето от 1928 до 1939 г.; за движението на делата в общинските съдилища в селата Водица, Дралфа и Ломци (1935–1936).

Описи на гражданските и углавните дела (1885) и на влезлите в сила присъди (1914, 1921, 1922). Списъци на решените и висящи дела и описи на издадените изпълнителни листове (1933–1936) и предявените протести за 1908 и 1909 г. в съдилището. Ведомости за висящите дела по наследствена делба (1908–1910).

Актове от ревизии на съдебния пристав към Шуменския окръжен съд в Попово за 1907–1910, 1914, 1915, 1918–1920, 1922–1928 г. и на нотариуса към Мирови съд – Попово за 1919–1921 и 1925 г. Актове от ревизия на нотариалните дела в съдилището за 1880–1887 г.

Окръжни на МФ по бюджетните разходи и финансови въпроси (1907). Преписка между МП и Мировия съд в Попово относно бюджета за 1883 г. Бюджети за 1916–1919, 1928–1936, 1939–1941 и 1944 г. Годишни, месечни и седмични отчетни ведомости за внесените в държавния бюджет приходи за 1881, 1883, 1885–1890, 1892–1894, 1897–1900, 1905–1909, 1914, 1917–1919, 1928–1936, 1939–1941 и 1944 г. Годишни отчетни ведомости за приходите и разходите на съда през 1939–1944 г. Инвентарен опис на движимото имущество на съда (1888).

Преписки между окръжните съдилища в Русе и Шумен и Мировия съд в Попово за назначаване секретар на съда и по технически въпроси (1880–1883). Списъци на служителите (1883, 1897, 1925–1926) и съдиите (1899, 1905, 1914, 1917, 1924) в съдилището; на адвокатите, прошеносците и помощник-адвокатите в Шуменски окръг и Поповска съдебна околия (1907, 1908, 1924–1926). Ведомости за заплати за 1885 г. и щатни разписания за 1883 и 1933–1934 г.

Преписки с МП за битовите условия в съдилището (1883); с МП, Окръжния съд в Шумен и др. за отчуждаване на сгради за държавни и обществени нужди, за настаняването на Поповската пълна държавна гимназия в сградата на Околийското управление и Мировия съд в Попово (1920–1925).

Писма, протоколи, договори и др. на Мирови съд – Попово за наемане помещения за съда през 1924–1938 г.

ОКОЛИЙСКИ СЪД – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 366К, 2 описа, 385 а.е., 3.82 л.м., 1904–1948 г.

Съществува от 1880 г.

Вж. и Ф. 92, ЧП 535, ЧП 543.

Учредителни протоколи, уставни, протоколи от общи събрания; определения на Шуменския окръжен съд за утвърждаване на уставни и решения на общи събрания и за регистриране на новоизбрани управителни и контролни съвети; доклади на контролни съвети; годишни равносметки и ведомости за загубите и печалбите, приходите и разходите; годишни отчети за финансовото и материално състояние, членския състав и дейността; протоколи и актове от финансови ревизии на:

Районен кооперативен синдикат „Пчела“ – Търговище (1920–1947), вж. Ф. 115К; Популярна банка – Търговище (1911–1944), вж. Ф. 15К; Работническа кооперация „Напред“ – Осман Пазар (Омуртаг) (1919–1932), вж. Ф. 291К; Работническа потребителна кооперация „Напред“ – Търговище (1919–1947), вж. Ф. 291К; Шивашка потребителна кооперация за общи доставки „Доверие“ – Търговище и Общозанаятчийска кооперация за общи доставки – Търговище (1938–1947), вж. Ф. 392К; земеделските спестовни дружества и кредитни кооперации в селата Алваново (1907–1938) – вж. Ф. 316К; Александрово (1915–1943); Баячево (1928–1946) – вж. Ф. 653; Бистра (1920–1943) – вж. Ф. 317К; Бряг (1914–1945) – вж. Ф. 287К; Буховци (1915–1943) – вж. Ф. 316К; Вардун (1907–1943) – вж. Ф. 333К; Васил Левски (1907–1946) – вж. Ф. 289К; Вълбел (1904–1944) – вж. Ф. 345К; Голямо Соколово (1914–1943) – вж. Ф. 319К; Давидово (1905–1943) – вж. Ф. 385; Драгановец (1920–1945) – вж. Ф. 335К; Дългач ([1909]–1947) – вж. Ф. 182К; Здравец (1909–1944) – вж. Ф. 346К; Кралеве (1921–1945) – вж. Ф. 200К; Лиляк (1915–1944) – вж. Ф. 283К; Лозница (1923–1943) – вж. ДА – Разград – Ф. 293К; Макариополско (1915–1943) – вж. Ф. 312К; Манастирци, Разградско (1920–1946); Селим (Мировец) (1912–1929) – вж. Ф. 653; Надарево (1914–1943) – вж. Ф. 201К; Осен (1923–1946) – вж. Ф. 353К; Острец (1922–1944) – вж. Ф. 363К; Певец (1921–1946) – вж. Ф. 653; Подгорица (1914–1943) – вж. Ф. 314К; Про-

буда (1915–1946) – вж. Ф. 290К; Ралица (1914–1943) – вж. Ф. 318К; Руец (1924 – 1945) – вж. Ф. 304К; Стража (1919–1943) – вж. Ф. 288К и Съединение (1923–1945) – вж. Ф. 320К; Коневъдно дружество „Венец“ – с. Надарево (1937–1948).

ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

МЕСТЕН ШЕРИАТСКИ СЪД ЧП 183, 1 а.е., 1874–1907 г.

Протокол на импровизиран местен шериатски съд за определяне границите на гората между селата Бостан, Кара Чулфалар (Козма Презвитер), Къртърли (Божурка, Братово) и Мечикчилер (Беломорци). На османотурски език с български превод от МВРИ (1874, 1907).

ПОПОВСКИ СЪДЕБЕН ПРИСТАВ ПРИ ШУМЕНСКИЯ ОКРЪЖЕН СЪД ЧП 2217, 1 а.е., 1920 г.

Ведомости за заплати на служителите при Поповското съдебно приставство през първото полугодие на 1920 г.

III. ПОЛИТИЧЕСКА И ОБЩЕСТВЕНА ДЕЙНОСТ

III.1. ПОЛИТИЧЕСКИ ПАРТИИ

ЗЕМЕДЕЛСКА ДРУЖБА – С. ОСИКОВО Ф. 440К, 1 опис, 7 а.е., 0.03 л.м., 1928–1934 г.

Основана през 1919 г. Прекратява съществуването си по силата на Наредба-закон за разтурване на партийно-политическите организации (ДВ, бр. 59 от 14 юни 1934 г.). Местна организация на политическата партия БЗНС. След 1926 г. – с явни симпатии към БЗНС „Врабча 1“.

Вж. и Ф. 797.

Окръжни, писма и др. от Шуменската окръжна и Поповската околийска земеделска дружба по дейността на местната организация на БЗНС (1929–1934). Протоколи от общи събрания (1928–1934).

Уверения, писма и пълномощни за членство, за участие в конференции, избори и др. (1929–1933). Списъци на членовете с данни за тяхната възраст, партиен стаж, количеството притежавана земя и др. (1928–1931).

Портретни снимки на Александър Стамболийски, Райко Даскалов и Спас Дупаринов.

КОЛЕКЦИЯ „СПОМЕНИ ЗА ИСТОРИЯТА НА РАБОТНИЧЕСКИЯ МЛАДЕЖКИ СЪЮЗ (РМС) И БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ (БКП) В ТЪРГОВИЩКИ ОКРЪГ 1911–1950 Г.“

Ф. 468К, 1 опис, 32 а.е., 0.06 л.м., 1956–1980 г.

Колекцията е създадена през 1978 г. с цел да обедини спомени за историята на РМС и БКП в Търговищки окръг, които не могат да бъдат отнесени към архивни фондове.

Спомени на функционери на БКП, в т.ч. и Пенчо Кубадински – секретар на ЦК на БКП и министър на транспорта, за: историята на РМС и БКП в Омуртагска, Поповска и Търговищка околии през 1923–1947 г.; дейността на общинските съветници-комунисти в периода 1919–1924 г.; единдействието между комунисти и земеделци през 1920–1924 г.; Дуванджилската (Осенската) република – 1923 г.; дейността на Търговищкия партизански отряд през 1943–1944 г.; организациите на БКП в Търговище и селата Илийно, Камбурово, Ковачевец и Макариополско в периода 1913–1944 г.; на детската комунистическа група в с. Макариополско през 1932 г. (1958–1971).

Биографии на дейците на РМС и БКП – Димитър Бурков (1915–1942) от с. Макариополско, осъден на смърт и екзекутиран; Иван Къндев (1911–1943) от с. Пробуда, Йордан Миндов (1920–1942) от с. Алваново и Минчо Иванов Минчев (1923–1944) от с. Макариополско, ятаци на Търговищкия партизански отряд, разстреляни без съд и присъда, и спомени за тях (1956–1980).

Исторически бележки за училището в с. Алваново от основаването му до 1942 г. (а.е. 4) и за създаването на ТКЗС – с. Макариополско (а.е. 13).

ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

ОКОЛИЙСКА ЗЕМЕДЕЛСКА ДРУЖБА – ПОПОВО

ЧП 184, 6 а.е., 1932–1938 г.; ЧП 220, 1 а.е., 1933 г.;

ЧП 378, 1 а.е., 1933–1936 г.; ЧП 1584, 1 а.е., 1932 г.

Писмо от Постоянното присъствие на БЗНС (1933) и декларации на изтъкнати земеделски дейци (1936) за обединението на съюза. Призив към сдружените земеделци за участие в изборите на 21 юни 1931 г. Възвание от левицата при БЗНС „Врабча 1“ по повод годишнина от юнските събития през 1923 г. (1932).

Окръжни на Околийската земеделска дружба – Попово до местните дружби в Поповска околия относно резултатите от изборите на 21 юни 1931 г., обединението на крилата на БЗНС в единна организация, участието в XXIII конгрес на съюза, избирането на настоятелства и др. организационни въпроси (1932–1933).

Актуални питания към Димитър Гичев – министър на земеделието и държавните имоти, поставени от група сдружени земеделци от Попово по време на неговото посещение в града на 24 апр. 1932 г. Позив към избирателките и избирателите на Поповска околия от Георги Марков, кандидат за народен представител – с карта на земеделските дружби в Поповска околия (1938).

Покана за организационно събрание на Околийската земеделска дружба – Попово (1933). Протокол от годишно отчетно-изборно събрание на Градската земеделска дружба – Попово (15 ян. 1933 г.). Резолюции на Околийската и Градска земеделска дружба в Попово във връзка с обединението на БЗНС в единна организация.

Протоколи от събрания на Земеделска дружба „Врабча 1“ в с. Хайдар (Кардам) (1932) и на сдружените земеделци в с. Бракница за обединението на двете крила – БЗНС и БЗНС „Врабча 1“ в една организация (1934).

Снимка от събор на земеделци от Поповска околия в с. Гагово през 1933 г.

Броеве на в. „Земеделски новини“ – орган на Поповската околийска земеделска дружба (1932).

ЗЕМЕДЕЛСКА ДРУЖБА – С. АЛЕКСАНДРОВО
ЧП 217, 1 а.е., 1932 г.; ЧП 218, 1 а.е., 1933–1934 г.

Протоколи от събрания на младежката земеделска група в с. Александрово с данни за състава на настоятелството, Контролната комисия и списъци на членовете (1932, 1933).

Снимки на членове на младежката земеделска група в с. Александрово (1933, 1934).

ФЕДЕРАЦИЯ НА АНАРХИСТИТЕ – КОМУНИСТИ В БЪЛГАРИЯ
ЧП 1504, 1 а.е., [1936 г.]; ЧП 1505, 1 а.е., [1936 г.];
ЧП 1506, 1 а.е., 1936–1937 г.; ЧП 1507, 1 а.е., [1936 г.]

Броеве от в. „Хляб и свобода“ – орган на Федерацията на анархистите-комунисти в България (1936–1937).

В. „В памет на Дурути“. Издание на Федерацията на анархистите-комунисти в България в памет на Буенавентура Дурути – един от водачите на анархокомунистите в Испанската гражданска война [1936].

Марки от „Фонд защита социалистическата революция в Испания“, разпространявани от Федерацията на анархистите-комунисти в България [1936].
Пощенска картичка с лика на видния испански анархокомунист и герой от Гражданската война в Испания Буенавентура Дурути [1936].

III.2. ОБЩЕСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ

БЛАГОТВОРИТЕЛНИ ЗАПАСНИ ПОДОФИЦЕРСКИ ДРУЖЕСТВА
2 фонда, 2 опис, 14 а.е., 0.11 л.м., 1926–1944 г.

Доброволни обществени организации. Развиват патриотично-просветна, взаимоспомагателна и благотворителна дейност сред подофицерите и войниците от запаса.

БЛАГОТВОРИТЕЛНО ЗАПАСНО ПОДОФИЦЕРСКО ДРУЖЕСТВО
„ДОБРУДЖА“ – ОМУРТАГ
Ф. 227К, 1 опис, 4 а.е., 0.05 л.м., 1926–1944 г.

Основано на 3 апр. 1927 г. като Благотворително запасно подофицерско дружество „Сакар Балкан“ – Осман Пазар (Омуртаг). През 1935 г. приема името „Добруджа“. Прекратява дейността си след 9 септ. 1944 г.

**БЛАГОТВОРИТЕЛНО ЗАПАСНО ПОДОФИЦЕРСКО ДРУЖЕСТВО
„КУБАДЪН“ – ПОПОВО
Ф. 226К, 1 опис, 10 а.е., 0.06 л.м., 1931–1937 г.**

Годината на основаването му не е известна. Прекратява дейността си след 9 септ. 1944 г.

Окръжни и указания на СЗПБ по дейността на дружествата (1926–1936).

Преписки със СЗПБ, други дружества и ведомства за освещаване на дружественото знаме в Омуртаг, организиране на чествания и тържества, назначаване и уволняване на дружествени членове на държавна служба и по други въпроси от дейността на дружествата (1927–1944).

Учредителен протокол – Ф. 227К (1927).

Протоколи от общите събрания и на Управителния и Контролния съвет – Ф. 227К (1927–1944).

Покани, плакати и позиви на дружеството, Поповската градска община и обществени организации в града до гражданството и дружествените членове за освещаване знамето на дружеството, тържества, чествания и благотворителни акции – Ф. 226К (1935–1937).

Заявления за приемане на членове – Ф. 226К (1934). Членска карта – Ф. 226К (1937). Списъци на членовете-абонати на сп. „Родина“ – Ф. 227К (1929, 1933).

Дописки до периодични издания за публични изяви на дружеството – Ф. 226К (1934, 1935). Декларация на дружеството по повод ученическата стачка в Поповската гимназия – Ф. 226К (1933).

**БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО „ЧЕРВЕН КРЪСТ“ –
КЛОН ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 73К, 1 опис, 6 а.е., 0.04 л.м., 1935–1947 г.**

Основано през 1887 г. като доброволна обществена организация. Популяризира дейността на БЧК; набира парични и материални средства; подготвя санитарен персонал, нужен в случай на война или бедствия. В мирна обстановка подпомага бедните, болните и пострадалите от стихийни бедствия. По време на война организира обществена помощ за болни и ранени войници, пострадали от военни действия и др.

Вж. и Ф. 51, ЧП 2095.

Окръжни на Българското дружество „Червен кръст“ – София и преписки за отбелязване Деня на БЧК, отчитане на дейността, утвърждаване членовете на управителните и контролни съвети, участие в мобилизационния

план (1939), издирване на останалите в плен жители на Търговище, командироване на мобилизирани медицински сестри и самарянки, организиране на вечеринки в полза на бежанските семейства и др. (1935–1944).

Покани за годишни отчетно-изборни събрания. Протоколна книга от общи събрания и от заседания на настоятелството, Управителния и Контролният съвет (1935–1947).

Отчети за дейността и отпразнуването на Деня на Червения кръст (1935–1944). Списъци на членовете на дружеството (1935–1944).

Бюджет за 1940 г.

ВЪЗДЪРЖАТЕЛНИ ДРУЖЕСТВА **2 фонда, 2 описа, 14 а.е., 0.07 л.м., 1933–1950 г.**

Доброволни обществени организации на ученици и граждани. Провеждат културна и просветна дейност сред населението, водят борба против алкохолизма и тютюнопушенето. Обикновено ученическите дружества се създават към училищата и под ръководството на учители.

ГРУПОВ ФОНД „ВЪЗДЪРЖАТЕЛНИ ДРУЖЕСТВА – С. КРЪШНО“ **Ф. 240К, 1 опис, 7 а.е., 0.03 л.м., 1933–1947 г.**

Гражданско неутрално

въздържателно дружество „Твърда воля“

Учредено на 22 февр. 1933 г. Съществува до 1947 г.

Ученическо неутрално въздържателно дружество „Светлина“

Учредено на 25 ноем. 1934 г. Възобновено на 29 ноем. 1944 г.

УЧЕНИЧЕСКО НЕУТРАЛНО ВЪЗДЪРЖАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО **„СВЕТЛИНА“ – С. ПОСАБИНА** **Ф. 245К, 1 опис, 7 а.е., 0.04 л.м., 1934–1950 г.**

Създадено през 1934 г. Не е известна датата на закриването му.

Устави на ученическите дружества (1934, 1935). Учредителни и възобновителни протоколи – Ф. 240К (1933, 1934, 1944). Протоколни книги от общи събрания, заседания на ръководното тяло и проверителната комисия на гражданското дружество в с. Кръшно – Ф. 240К (1933–1938, 1946–1947) и от общи събрания на дружеството в с. Посабина – Ф. 245К (1935–1946).

Списъци на членовете – Ф. 245К (1935–1943).

Партидна книга на членовете на ученическото дружество – Ф. 240К (1936–1937). Касови книги на ученическите дружества (1934–1943).

Библиотечни книги – Ф. 245К (1935–1950).

Брой от в. „Нов човек“ с Химн на въздържателите – Ф. 245К (1942).

ДРУЖЕСТВА НА БОЙЦИТЕ ОТ ФРОНТА 2 фонда, 2 опис, 10 а.е., 0.05 л.м., 1937–1944 г.

Доброволни обществени организации. Развиват културно-просветна и взаимопомогателна дейност в защита интересите на ветераните-фронтоваци.

ДРУЖЕСТВО НА БОЙЦИТЕ ОТ ФРОНТА – С. ЛОМЦИ Ф. 177К, 1 опис, 5 а.е., 0.02 л.м., 1942–1944 г.

Основано на 24 дек. 1942 г. Съществува вероятно до 1944 г.

ДРУЖЕСТВО НА БОЙЦИТЕ ОТ ФРОНТА – ПОПОВО Ф. 228К, 1 опис, 5 а.е., 0.03 л.м., 1937–1943 г.

Основано на 12 дек. 1937 г. Съществува вероятно до 1944 г.

Указания, окръжни и писма от МВ, Централното, Областното и Околийското ръководство на СБФБ по дейността на дружествата – Ф. 177К (1943–1944); Ф. 228К (1937–1940).

Учредителни протоколи на дружествата – Ф. 177К (1942), Ф. 228К (1937) и на Дружеството на младите бойци в с. Ломци – Ф. 177К (1944). Протоколи от общи и годишни отчетно-изборни събрания (1938–1942), на настоятелството (1937–1941) и Контролната комисия (1938) – Ф. 228К.

Сведения и списъци на членовете и за получените възпоменателни медали, вносен лист за членски вноски – Ф. 177К (1943).

Писма, покани и др. от Поповската градска община и местни обществени организации за чествания, тържества и благотворителни прояви – Ф. 228К (1938–1942).

Годишен счетоводен отчет (1940) и отчети за приходите и разходите от вечеринки и томболи (1942–1943) на Дружеството на младите бойци-доброволци в Попово – Ф. 228К.

**ЖЕНСКО БЛАГОТВОРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „ДОБРОДЕТЕЛ“ –
ТЪРГОВИЩЕ****Ф. 113К, 1 опис, 39 а.е., 0.23 л.м., 1925–1944 г.**

Основано през 1870 г. През 1878 г. възстановява дейността си и е наречено „Добродетел“. На 18 септ. 1909 г. се слива със създаденото на 2 февр. 1901 г. Женско образователно дружество „Надежда“ в Женско просветно благотворително дружество „Добродетел“ – Ески Джумая (Търговище). Съществува до 1914 г. и е възобновено под същото име на 22 ноем. 1925 г. От 1936 г. възвръща названието си – Женско благотворително дружество „Добродетел“. Съдейства за културно-просветното издигане на жената и подготовката ѝ за съпруга и майка. Осъществява широка благотворителна дейност – издръжка на практически училища за девойки, събиране на помощи и др.

Вж. и Ф. 431К, Ф. 875.

Окръжни, указания и др. на БЖС – София относно промени в устава на дружеството, откриването и издръжката на практическо училище, провеждане на конгреси, събиране на средства за благотворителни цели, организиране на екскурзии, настаняване и издръжка на девойки от Солун, подкрепа на мероприятията на ОФ и др. (1934–1944).

Устави (1929, 1939). Протоколни книги от общи събрания и от заседания на настоятелството на дружеството (1925–1931) и на културно-просветната му младежка група „Светулка“ (1934–1942). Отчети за дейността на дружеството през 1935–1938, 1941 г.

Заявление и преписка с БЖС, Околийския клон на съюза „Обществена подкрепа“ – Търговище и Съюза за закрила на децата в България – клон Търговище за членство в местния клон на Съюза за закрила на децата в България (1937).

Преписки с Колоездачното дружество „Орел“ – Търговище, Дружеството „Български червен кръст“ – клон Търговище и др. за участие в обществени прояви (1935–1944).

Бюджети на дружеството и на издръжаното от него Девическо практическо училище „Царица Йоанна“ – Търговище за финансовите 1937/1938 и 1938/1939 г. – вж. и Ф. 242К, Ф. 493К. Партидни книги за прихода и разхода (1926–1943). Касови книги (1936–1944). Инвентарна книга за подареното имущество на дружеството през 1932 г. Ревизионни актове на Контролната комисия (1938–1939).

Заповед на МНС за откриване на Девическо практическо училище към дружеството (1935) и кореспонденция с царица Йоанна за именуването му (1935–1938). Заповеди и преписки с МТПТ, МНП и др. относно отпускане на помощи и осигуряване на помещения за нуждите на училището (1937–1941)

и закриването на частното девическо професионално училище „Надежда“ – Търговище (1942–1944) – вж. и Ф. 242К, Ф. 493К.

**КОЛЕКЦИЯ „ЖЕНСКОТО ДВИЖЕНИЕ В ТЪРГОВИЩЕ
1870–1944 Г.“**

Ф. 431К, 1 опис, 19 а.е., 0.04 л.м., 1926–1972 г.

Колекцията е създадена през 1972 г. и съдържа спомени и материали за женските дружества „Добродетел“ и „Надежда“ и Женското кооперативно общество в Търговище за времето от 1870 до 1944 г.

Вж. и Ф. 113К, Ф. 493К, Ф. 95, Ф. 875.

Отчетен доклад на делегатката на дружество „Добродетел“ за дейността на XXX юбилеен конгрес на БНЖС в Плевен (1936). Сведения за създаването и дейността на женските дружества в града през 1870–1944 г. и за Женското кооперативно общество на жените-социалдемократи през 1931–1944.

Бенински, Тодор „Сведения за женското движение в гр. Търговище 1870–1944 г.“ – краеведско проучване (1972).

Спомени на активистки на женското движение за дейността на дружествата „Надежда“ през 1900–1909 г. и „Добродетел“ през 1901–1944 г. и Женското кооперативно общество през 1931–1944 г. (1957).

Снимка на участничките в XX конгрес на БЖС (1926).

**КЛОНОВЕ НА СЪЮЗА ЗА
ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ
2 фонда, 2 опис, 16 а.е., 0.07 л.м., 1929–1946 г.**

Местните клоновете на Съюза за закрила на децата в България се създават по силата на Заповед № 193/І-10 на МВРНЗ от 7 февр. 1935 г. (ДВ, бр. 33 от 13 февр. 1935 г.). Подпомагат със средства крайно нуждаещи се и бедни ученици, поддържат безплатни трапезарии, съдействат за възпитание на родолюбие у подрастващите. Финансират се от членски внос, дарения на местни организации, благотворителни начинания.

**СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ –
КЛОН С. ГЪРЧИНОВО**

Ф. 455К, 1 опис, 11 а.е., 0.04 л.м., 1929–1943 г.

Учреден на 24 февр. 1935 г. Действа до 1949 г.

**ГРУПОВ ФОНД „СЪЮЗ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА –
КЛОНОВЕ ОТ ПОПОВСКА ОКОЛИЯ“
Ф. 390К, 1 опис, 5 а.е., 0.03 л.м., 1935–1946 г.**

Съюз за закрила на децата в България – клон с. Водица
Действа от 1935 до 1949 г.

**Съюз за закрила на децата в България –
клон с. Паламарца**
Действа от 1936 до 1949 г.

**Съюз за закрила на децата в България –
клон с. Славяново**
Действа от 1935 до 1949 г.

Окръжни на МВРНЗ и Съюза за закрила на децата в България – Ф. 455К (1929–1943).

Протоколи и протоколни книги от общи събрания и заседания на Управителния съвет и Проверителната комисия – Ф. 390К (1935–1946); на Управителния съвет и Общинския комитет за обществено подпомагане в Гърчиновска община – Ф. 455К (1936–1937, 1941).

Списък на учредителите – Ф. 455К (1938).

Планове и сведения за дейността на клона – Ф. 455К (1935–1942). Програми и отчети по празнуване Деня на детето – Ф. 455К (1935–1942). Сведения за безплатните ученически трапезарии в селата Горско Абланово, Гърчиново и Люблен – Ф. 455К (1937–1942).

Бюджети на клоновете в с. Гърчиново – Ф. 455К (1941–1943) и с. Паламарца – Ф. 390К (1942, 1943).

**КОМИТЕТ ЗА ИЗДИГАНЕ ПАМЕТНИК НА ЗАГИНАЛИТЕ
ПРЕЗ ВОЙНИТЕ ОТ С. КАРДАМ
Ф. 430К, 1 опис, 8 а.е., 0.03 л.м., 1932–1944 г.**

Обществена организация за построяване паметник на загиналите във войните за национално обединение жители на с. Кардам. Учреден на 23 май 1937 г. През 1939–1940 г. дейността му замира. През 1941 г. е възобновена, но паметник не е построен. Действа до 1944 г.

Окръжни, заповеди, инструкции и др. на Отделението за военните музеи, паметници и гробове към МВ. Преписка между комитета, МВ, Околийско управление – Попово, Селска община – с. Кардам и др. по организацион-

ната дейност, набирането на средства, отреждането на терен и изготвянето на проект за паметник (1932–1944).

Устав (1937). Учредителен протокол (1937) и протоколи от заседания на Управителния съвет (1937–1944).

Списъци на загиналите в Балканската и Първата световна война жители на с. Кардам (1937, 1938).

Скици на парцела, отреден за паметник (1937, 1938).

МЕСТНИ КЛОНОВЕ НА ВСЕБЪЛГАРСКИЯ СЪЮЗ

„ОТЕЦ ПАИСИЙ“

2 фонда, 2 описа, 12 а.е., 0.07 л.м., 1937–1944 г.

Доброволни обществени организации. Работят за усъвършенстване самосъзнанието, културата и добродетелите на българския народ чрез организиране на лекции, тържества и чествания, разпространение на литература и др. Прекратяват дейността си по силата на заповед на МВР, считано от 1 дек. 1944 г.

МЕСТЕН КЛОН НА ВСЕБЪЛГАРСКИЯ СЪЮЗ

„ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – С. ЛОМЦИ

Ф. 179К, 1 опис, 4 а.е., 0.02 л.м., 1937–1944 г.

Основан на 23 окт. 1937 г. Съществува до 1944 г.

МЕСТЕН КЛОН НА ВСЕБЪЛГАРСКИ СЪЮЗ

„ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – ПОПОВО

Ф. 399К, 1 опис, 8 а.е., 0.05 л.м., 1938–1944 г.

Основан на 9 окт. 1938 г. Съществува до 1944 г.

Устав, указания, окръжни, програми и позиви на Всебългарския съюз „Отец Паисий“ по дейността на съюза и местните клонове (1937–1944). Преписки с Всебългарския съюз „Отец Паисий“, Селска община – с. Ломци и др. по дейността на клоновете (1937–1944).

Устав – Ф. 179К (1939). Учредителни протоколи (1937, 1938). Протокол и отчетен доклад на настоятелството – Ф. 179К (1940). Покани за общи събрания и заседания на настоятелството и Контролния съвет – Ф. 399К (1938–1944) и за чествания – Ф. 179К (1939–1940). Годишни отчетни доклади – Ф. 399К (1938, 1939).

Заявления за приемане в съюза – Ф. 399К (1939). Списъци на членовете, абонатите на сп. „Отец Паисий“, на съюзните клонове, групи и представители в Поповска околия – Ф. 399К (1939–1943).

Влогова книжка на клона – Ф. 399К (1940–1944).

**УЧЕНИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ПРОТИВОВЪЗДУШНА
И ХИМИЧЕСКА ЗАЩИТА ПРИ СРЕДИЩНА НАРОДНА
ПРОГИМНАЗИЯ – С. КРЪШНО**

Ф. 236К, 1 опис, 4 а.е., 0.03 л.м., 1939–1941 г.

Учредено на 20 септ. 1939 г. Дава на членовете си теоретична, практическа и предварителна подготовка за противовъздушна и химическа защита и употреба на защитни средства.

Устав (1939). Учредителен протокол и протоколи от общи събрания, от заседания на Управителния и Проверителния съвет (1939–1941).

Партидна книга на членовете (1940).

Преписка с Разградското военно окръжие, Държавната военна фабрика в Казанлък и др. по доставка на литература и пособия за противовъздушна и химическа защита (1939–1940).

**КОЛЕКЦИЯ „БЪЛГАРИ ОТ ТЪРГОВИЩКИ ОКРЪГ, УЧАСТНИЦИ
В ГРАЖДАНСКАТА ВОЙНА И В ИЗГРАЖДАНЕ НА СОЦИАЛИЗМА
В СЪЮЗА НА СЪВЕТСКИТЕ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕПУБЛИКИ
1917–1936 Г.“**

Ф. 425К, 1 опис, 14 а.е., 0.12 л.м., 1913–1967 г.

Колекцията е създадена през 1972 г. с цел да обедини събраните снимки и документи за икономически емигранти от селата Априлово, Водица, Еленово и Ломци в Русия и СССР, преживели революцията през 1917 г. и последвалата я гражданска война, повечето от които се завръщат в България през 1936 г.

Снимки на Петър Христов от с. Априлово като офицер по време на Балканската война (1913) и от погребението му в Самара, СССР (1928). Писма от Петър Христов и Никола Самсиев до съпругата на Христов (1924, 1928). Снимки на членовете на артел „Болгарское хозяйство“ в Самара, СССР (1922); на група българи от Поповска околия (1926) и на Йордан Василев от с. Еленово и съпругата му (1958). Портретни снимки на Никола Ненов и Никола Самсиев от с. Водица (1967).

Биографични сведения от селските общински народни съвети в селата Водица и Ломци за Йордан Василев Йорданов и Пейо Стоянов Пеев от с. Еленово и за Колю Дянков Заимов и Никола Ненов Петров от с. Водица (1967).

ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

БЛАГОТВОРИТЕЛНО СЕЛСКО СДРУЖЕНИЕ „КОЛЕДАРИ“ – С. ПОМОЩИЦА ЧП 845, 1 а.е., 1936–1943 г.

Протоколна книга на сдружението (1936–1939, 1943).

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО „ЧЕРВЕН КРЪСТ“ – КЛОН С. МАЛОГРАДЕЦ ЧП 57, 8 а.е., 1936–1940 г.

Окръжни на Българско дружество „Червен кръст“ и преписки с клона за отпразнуване на 50-годишния юбилей на дружеството (с отчет за празника в с. Малоградец), Деня на Червения кръст, за приемане на нов устав, събиране на средства за ученическа трапезария, учредяване на клона в с. Малоградец и др. по дейността и отчетността (1936–1940).

Протоколи от общи събрания (1937, 1938).

Бюджети за 1937 и 1939 г.

III.3. ПРОФЕСИОНАЛНИ СДРУЖЕНИЯ

ДРУЖЕСТВО „МОРСКИ ТЕХНИК“ – ТЪРГОВИЩЕ Ф. 387К, 1 опис, 6 а.е., 0.07 л.м., 1929–1949 г.

Основано на 3 дек. 1928 г. Неутрално професионално сдружение на завършилите морските специални школи. Защитава интересите на членовете си и подпомага професионалното им развитие. Действа до 1949 г.

Вж. и КМФ № 2, оп. 1, № 538.

Заявление от група техници от Попово и Търговище до околийския началник в Търговище за заверка на учредителните документи на дружеството (1929). Устав, с изменения (1929, 1938). Протоколи от общи събрания и заседания на Управителния и Контролния съвет (1936–1946, 1949). Кръгъл печат на дружеството (1934).

Партидна книга за приходите и разходите (1929–1949).

Регистър за входяща кореспонденция (1938–1946).

**ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРОФЕСИОНАЛНИ СДРУЖЕНИЯ
6 фонда, 6 описа, 45 а.е., 0.20 л.м., 1936–1950 г.**

Създадени след 1935 г. като Земеделско-стопански задруги въз основа на специална Наредба-закон (ДВ, бр. 26 от 22 ноем. 1935 г.). Сдружения на земеделските стопани с цел защита на професионалните им интереси, пенсионното им осигуряване и др. През 1945 г. се преименуват на Местни земеделски професионални сдружения. Действат до 1950 г.

**МЕСТНО ЗЕМЕДЕЛСКО ПРОФЕСИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ –
С. ВЪБЕЛ
Ф. 220К, 1 опис, 12 а.е., 0.04 л.м., 1937–1950 г.**

Основано през 1937 г. Действа до 1950 г.

**ГРУПОВ ФОНД „МЕСТНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСКИ ЗАДРУГИ
ОТ ОБЩИНА ЗМЕЙНО“
Ф. 230К, 1 опис, 9 а.е., 0.06 л.м., 1936–1943 г.**

Местна земеделско-стопанска задруга – с. Горско село
Датата на създаването ѝ не е известна. Закрита през 1941 г.

Местна земеделско-стопанска задруга – с. Зелена морава
Датата на създаването ѝ не е известна. Закрита през 1941 г.

Местна земеделско-стопанска задруга – с. Пъдарино
Създадена през 1936 г. Закрита през 1945 г.

Местна земеделско-стопанска задруга – с. Първан
Датата на създаването ѝ не е известна. Закрита през 1941 г.

Местна земеделско-стопанска задруга – с. Станец
Създадена вероятно през 1936 г. Закрита през 1941 г.

**ЗЕМЕДЕЛСКО-СТОПАНСКА ЗАДРУГА – С. ЛОМЦИ
Ф. 176К, 1 опис, 3 а.е., 0.01 л.м., 1941–1943 г.**

Основана през 1937 г. Съществува вероятно до 1950 г.

**МЕСТНО ЗЕМЕДЕЛСКО ПРОФЕСИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ –
С. МОМИНО**

Ф. 221К, 1 опис, 7 а.е., 0.03 л.м., 1936–1950 г.

Основано на 12 март 1936 г. Действа до 1950 г.

МЕСТНА ЗЕМЕДЕЛСКА СТОПАНСКА ЗАДРУГА – С. ОСИКОВО

Ф. 439К, 1 опис, 9 а.е., 0.04 л.м., 1937–1944 г.

Основана през 1936 г. Съществува вероятно до 1950 г.

**МЕСТНО ЗЕМЕДЕЛСКО ПРОФЕСИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ –
С. ПОМОЩИЦА**

Ф. 178К, 1 опис, 5 а.е., 0.02 л.м., 1938–1949 г.

Основано през 1937 г. Действа до 1950 г.

Окръжни, указания и др. на Общия съюз на земеделско-стопанските задруги, Общия земеделско-стопански професионален съюз, Областната инспекция на професиите – Шумен, околийските земеделско-стопански задруги и околийските земеделско-стопански сдружения в Попово и Търговище по организационната, и пенсионно-осигурителната дейност (1936–1950).

Учредителни протоколи на задругата в с. Пъдарино – Ф. 230К (1936) и сдружението в с. Помощица – Ф. 178К (1945). Протоколи и протоколни книги от годишни отчетно-изборни събрания – Ф. 220К (1941–1946); общи събрания и от заседания на Управителния и Надзорния съвет (1936–1950). Заповеди на Областния инспектор по организиране и контрол на професиите – Шумен за утвърждаване съставите на Управителния и Контролния съвет – Ф. 439К (1938–1941).

Статистически сведения за организационната, стопанската, пенсионно-осигурителната и културно-просветната дейност (1937–1948).

Списъци – Ф. 230К (1937–1940), Ф. 439К (1937–1942) и партидни книги – Ф. 221К (1937–1950), Ф. 439К (1937–1943) за членовете на задругите.

Бюджети за 1937–1949 г. Годишни отчети за 1938, 1939, 1944, 1947 и 1948 г. Партидни книги за приходите и разходите – Ф. 439К (1939–1940). Ревизионни актове – Ф. 178К (1938–1945); Ф. 220К (1939–1947); Ф. 221К (1936–1949).

КЛОНОВО ТЪРГОВСКО ПИТИЕПРОДАВСКО СДРУЖЕНИЕ „СВЕТИ ТРИФОН“ – ПОПОВО

Ф. 225К, 1 опис, 16 а.е., 0.07 л.м., 1935–1948 г.

Бранишово професионално сдружение за защита интересите на питеипродавците от Поповска околия. Учредено през 1935 г. под името Бранишово търговско питеипродавско сдружение „Св. Трифон“. От 1942 г. е преименувано на Клоново търговско питеипродавско сдружение „Св. Трифон“. Действа до 1950 г.

Окръжни на Съюза на питеипродавците в България, Клоновия съюз „Храна, питеята и развлечения“ и МВР по дейността на сдружението (1941–1947).

Протоколи от годишни отчетно-изборни събрания (1937–1938), на ръководното тяло (1939–1944) и на Надзорния съвет (1936–1938).

Бюджети (1935–1948). Годишни счетоводни отчети (1936–1947). Приходно-разходни книги (1940–1948). Ведомости за заплати (1942–1948).

ОБЩИ ЗАНАЯТЧИЙСКИ СДРУЖЕНИЯ

3 фонда, 3 опис, 24 а.е., 0.19 л.м., 1928–1949 г.

Сдружения на занаятчиите на територията на съответните общини. Създадени са въз основа на занаятчийските сдружения, съществуващи по силата на Закона за организиране и подпомагане на занаятчиите (ДВ, бр. 84 от 21 апр. 1910 г.). Дейността им е регламентирана от Наредбата-закон за професионалните организации (ДВ, бр. 134 от 13 септ. 1934 г.). Осигуряват защита на професионалните интереси на занаятчиите, повишаване на квалификацията им, уреждане на взаимоспомагателни каси, участие в управлението на общините през 1934–1937 г. Съдействат при провеждане на стопанската и социалната политика на държавата. Действат до 1950 г.

ГРУПОВ ФОНД „ОБЩИ ЗАНАЯТЧИЙСКИ СДРУЖЕНИЯ В ОМУРТАГСКА ОКОЛИЯ“

Ф. 18К, 1 опис, 6 а.е., 0.04 л.м., 1937–1947 г.

Общо занаятчийско сдружение – с. Антоново

Основано през 1934 г. Действа до 1950 г.

Общо занаятчийско сдружение – с. Изворово

Основано през 1934 г. Действа до 1950 г.

Общо занаятчийско сдружение – Омуртаг

Основано през 1934 г. Действа до 1950 г.

**ГРУПОВ ФОНД „ОБЩИ ЗАНАЯТЧИЙСКИ СДРУЖЕНИЯ В
ПОПОВСКА ОКОЛИЯ“**

Ф. 16К, 1 опис, 13 а.е., 0.11 л.м., 1928–1949 г.

Общо занаятчийско сдружение – с. Водица

Основано през 1934 г. Действа до 1950 г.

Общо занаятчийско сдружение – с. Кардам

Основано през 1928 г. като Местна занаятчийска комисия. Действа до 1950 г.

Общо занаятчийско сдружение – Попово

Основано през 1935 г. Действа до 1950 г.

Общо занаятчийско сдружение – с. Славяново

Основано през 1933 г. Действа до 1950 г.

ОБЩО ЗАНАЯТЧИЙСКО СДРУЖЕНИЕ – ТЪРГОВИЩЕ

Ф. 17К, 1 опис, 5 а.е., 0.04 л.м., 1934–1944 г.

Основано през 1932 г. Действа до 1950 г.

Окръжни на Българския занаятчийски съюз по регистрацията на занаятчийските сдружения и общественото осигуряване на членовете им – Ф. 16К (1941).

Учредителен протокол на Местната занаятчийска комисия в с. Кардам – Ф. 16К (1928).

Протоколни книги от общи събрания и заседания на управителните съвети на сдруженията в Омуртаг – Ф. 18К (1937–1947), Попово, с. Кардам и с. Славяново – Ф. 16К (1928–1949).

Регистрационни карти на занаятчийски работилници в Търговищка околия – Ф. 17К (1934–1944).

Бюджети на сдруженията в селата Антоново, Водица, Изворово и Славяново – Ф. 16К (1936–1943), Ф. 18К (1942–1943). Дневник-главна книга на сдружението в Омуртаг – Ф. 18К (1945–1946). Партидна книга на членовете на занаятчийските сдружения в Поповска околия – Ф. 16К (1937). Ведомости за заплати на служителите при сдружението в Търговище – Ф. 17К (1942–1944).

Другарски жалейки за починали членове и за Иван Векилов – председател на Българския занаятчийски съюз – Ф. 17К (1942–1943).

Протоколи от общи събрания и заседания на управителните съвети на Околийския занаятчийски синдикат – Попово (1937) и на общуцаро-сарашкото сдружение в Попово (1934–1943) – Ф. 16К.

ОБЩИ ТЪРГОВСКИ СДРУЖЕНИЯ **2 фонда, 2 опис, 10 а.е., 0.08 л.м., 1925–1951 г.**

Сдружения на търговците на територията на съответните общини с цел защита на професионалните им интереси, повишаване на квалификацията им, уреждане на взаимопомагателни каси, участие в управлението на общините през 1934–1937 г., съдействие при провеждане стопанската и социалната политика на държавата. Създадени по силата на Наредба-закон за търговските организации след 1935 г. (ДВ, бр. 34 от 14 февр. 1935 г.). Действат до 1951 г.

ОБЩО ТЪРГОВСКО СДРУЖЕНИЕ – С. ДРАЛФА **Ф. 229К, 1 опис, 5 а.е., 0.03 л.м., 1937–1945 г.**

Създадено вероятно през 1935 г. Не е известна датата на закриването му.

ОБЩО ТЪРГОВСКО СДРУЖЕНИЕ – ПОПОВО **Ф. 395К, 1 опис, 5 а.е., 0.05 л.м., 1925–1951 г.**

Основано на 8 февр. 1925 г. като Търговско дружество. От 1935 г. е Общо търговско сдружение. Действа до 1951 г.

Протоколи и протоколни книги от общи събрания – Ф. 229К (1942, 1944), Ф. 395К (1925–1951) и от заседания на ръководните и контролни органи – Ф. 395К (1925–1945).

Книги за членовете с данни за местожителството, бранша и внесените членски вноски – Ф. 395К (1938–1950).

Бюджети – Ф. 229К (1937–1945). Годишен счетоводен отчет – Ф. 229К (1937).

Дневник за изходяща кореспонденция – Ф. 395К (1942–1946).

СДРУЖЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ СЛУЖИТЕЛИ В БЪЛГАРИЯ – КЛОН ТЪРГОВИЩЕ

Ф. 29К, 1 опис, 20 а.е., 0.11 л.м., 1916–1947 г.

Доброволно сдружение за защита професионалните интереси на финансовите служители от града. Основано през 1921 г. като Ескиджумайска (Търговищка) финансова организация. Съгласно Наредбата-закон за професионалните сдружения на държавните служители от 1934 г. е Сдружение на финансовите служители в България – клон Търговище (ДВ, бр. 96 от 30 юли 1934 г.). Подпомага морално и материално членовете си. Действа до 1947 г.

Вж. и Ф. 25.

Окръжни, указания и др. на МФ и Съюза (Сдружението) на финансовите служители в България във връзка с прилагането на законите за събиране и за опрощаване на личните данъци и по дейността на клоновете (1916–1943).

Протоколи от общи събрания (1929–1941).

Годишни отчети и сведения за дейността на сдружението (1928, 1929, 1937–1940).

Заявления и молби за членство (1935–1941) и отпускане на парична помощ (1940). Списъци на членовете (1930–1941) и на ръководните органи (1936–1941).

Касови книги (1934–1947).

Преписка с Централното ръководство и клоновете в страната за подпомагане строителството и използването на вила на сдружението край Търговище (1939–1941).

Поздравителни телеграми от министъра на финансите Добри Божилов и от председателя на Сдружението на финансовите служители в България Алексеев до данъчния началник в Търговище по повод освещаването на сградата на данъчното и акцизно управление в града (1938).

СЪЮЗ НА ТРАНСПОРТНИТЕ РАБОТНИЦИ – СЕКЦИЯ ПОПОВО

Ф. 13К, 1 опис, 13 а.е., 0.07 л.м., 1911–1923 г.

Създадена на 28 февр. 1914 г. с цел защита професионалните интереси на телеграфо-пощенските и транспортните работници в Попово. Вероятно прекратява дейността си през 1924 г., заедно с централата на Съюза на транспортните работници.

Вж. и Ф. 491.

Окръжни, инструкции, указания и позиви на Съюза на транспортните работници (1918–1923). Телеграми и писма на съюза до транспортните сек-

ции за провеждането на политически акции във връзка с Транспортната стачка (1919–1920).

Учредителен протокол; протоколи от общи събрания и заседания на настоятелството (1914–1915). Отчет за дейността на секцията през 1920 г.

Сведения за отчетения членски внос и членски карти (1914–1921).

Преписки на Съюза на транспортните работници, транспортната секция в Попово и др. по разпространението на работническия печат (1919–1922). Некролог по повод смъртта на Георги Кирков (1919).

Окръжни на Съюза на тютюноработниците, Съюза на търговските служители, Съюза на земеделските, горски, лозарски и градинарски работници (1911–1920).

Преписка по основаването на Общо кооперативно работническо дружество „Освобождение“ в Попово (1919).

ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

МЕСТНА ЗЕМЕДЕЛСКА СТОПАНСКА ЗАДРУГА – С. КОВАЧЕВЕЦ ЧП 178, 1 а.е., 1940–1946 г.

Протоколна книга от годишни отчетно-изборни събрания, на Управителния и Надзорния съвет на Местната земеделско-стопанска задруга и Земеделското професионално сдружение (1940–1946).

ОБЩО ТЪРГОВСКО СДРУЖЕНИЕ – ТЪРГОВИЩЕ ЧП 62, 2 а.е., 1935–1939 г.; ЧП 1292, 1 а.е., 1943 г.

Протоколни книги (с учредителния протокол) от общи събрания и заседания на настоятелството (1935–1939).

Групови снимки на членовете (1943).

ТЕЛЕГРАФО-ПОЩЕНСКО И ТЕЛЕФОННО ДРУЖЕСТВО – ПОПОВО ЧП 1455, 3 а.е., 1922–1926 г.

Окръжни на Управителния комитет на Телеграфо-пощенския и телефонен съюз и преписки на дружеството със съюза във връзка с последствията от юнските събития през 1923 г., членството в съюза, събирането на членския внос, разпространението на съюзния вестник и други въпроси по дейността и отчетността (1922–1926).

Шестмесечни отчети за дейността на дружеството през 1923–1925 г.

Списъци на членове на дружеството за събирането на членския внос и абонамента за вестниците „Телеграфо-пощенско съзнание“ и „Пробуда“ (1923–1926).

IV. ПРОМИШЛЕННОСТ

ГРУПОВ ФОНД „КОЖАРСКИ ФАБРИКИ „ЧОРБАДЖИЙСКИ“ И „СЕРБЕЗОВ“ – ПОПОВО“ Ф. 2К, 1 опис, 49 а.е., 0.50 л.м., 1941–1948 г.

Кожарска фабрика „Чорбаджийски“

Създадена като кожарска работилница. Узаконена с предписание на МОСПБ от 30 юни 1937 г. Впоследствие прераства във фабрика. Обработка и пласира всички видове кожи. Национализирана на 23 дек. 1947 г.

Вж. и Ф. 2.

Кожарска фабрика „Сербезов“

Липсват точни данни за създаването ѝ. От 1937 г. е регистрирана като индустриално заведение за производство на юфт, бланк, гьон, шевро и др. видове кожи. Национализирана на 23 дек. 1947 г.

Окръжни на МТПТ, Клоновия съюз на кожарската индустрия – Габрово и преписки със споменатото министерство, кожарски фабрики, занаятчийски кооперации, частни лица и др. по снабдяването със суровини и материали, съхраняването и пласирането на продукцията (1941–1947); протокол и обяснителна записка по разширението на асортимента с производство на сулфурани масла (1947); декларации за движението на суровините, материалите, електроенергията, работническия и административен персонал (1943–1948); месечни и тримесечни сведения за получените и обработени кожи (1946–1947); калкулации за изработване на кожи (1945–1947); годишни счетоводни баланси (1945–1947); дневници за оборота, инвентара, стокови и ревизионни книги (1943–1947); заповеди за назначаване и ведомости за заплати (1947–1948) на Кожарска фабрика „Чорбаджийски“.

Книги – инвентарна, ревизионна и за постъпилите сурови кожи (1947); дневник за оборота (1947); кореспонденция по назначаване и уволняване на работници и служители, ведомости за заплати, шестмесечни сведения за начислени семейни добавки (1947–1948), тримесечни сведения за неотработените наряди от работници и служители (1946) на Кожарска фабрика „Сербезов“.

Книги за инвентара и за полуфабрикатите на Държавна кожарска фабрика – Попово (1948).

**КОЖАРСКА ФАБРИКА „ЮФТ“ НА СЪБИРАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО
„ГЕОРГИЕВ И БАЛАБАНОВ“ – ПОПОВО
Ф. 3К, 1 опис, 29 а.е., 0.30 л.м., 1941–1945 г.**

Основана на 1 март 1941 г. Обработка и пласира всички видове кожи. Национализирана на 23 дек. 1947 г.

Вж. и Ф. 11.

Окръжни на МТПТ и Клоновия съюз на кожарската индустрия – Габрово. Преписки с МТПТ, МЗДИ, МВ, фабрики, частни лица и др. по снабдяването със суровини и материали, ценообразуването, съхраняването и пласирането на продукцията, изпълнението на нарядите за кожи и др. (1941–1943).

Месечни сведения за получените и обработени кожи (1942–1943). Авизенни книги за получената табашка вълна (1941–1945).

**СЪБИРАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „БРАТЯ ИВАНОВИ“ – ПОПОВО
Ф. 10К, 1 опис, 33 а.е., 0.18 л.м., 1937–1941 г.**

Образувано през 1908 г., регистрирано в Шуменския окръжен съд на 11 септ. 1909 г. През 1920 г. започва строителство на маслodobивна фабрика, която е унищожена при пожар на 14 ян. 1937 г. и след две години възстановена. През 1926–1928 г. построява и керамична фабрика. Произвежда тухли, цигли, слънчогледово и др. масла. Национализирано на 23 дек. 1947 г.

Вж. и Ф. 13, Ф. 444.

Преписки (на български, френски и немски език) с МТПТ, търговски фирми, кооперации, частни лица и др. за снабдяването със суровини и материали; ценообразуването на продукцията; продажбата и доставката на цигли, тухли, слънчогледово масло, мастни киселини и кюспе и за износ на продукцията (1937–1941).

Преписки с Община Попово и БАД „Елин“ – София по изготвяне на проектосметната документация за проверка и възстановяване на далекопровода за електрифициране на фабриките; с областния полицейски началник в Шумен за ползването на частната кола на дружеството (1940–1941).

**КОЛЕКЦИЯ „ЕЛЕКТРИФИКАЦИЯ НА ТЪРГОВИЩЕ И РАЙОНА
1924–1945 г.“**

Ф. 423К, 1 опис, 25 а.е., 0.09 л.м., 1924–1945 г.

Колекцията е създадена през 1972 г. Обединява документи за електрификацията на Търговище и района.

Вж. и Ф. 15К, Ф. 18.

Разрешителни за строителство (1927); преписки на Популярна банка – Търговище с областния инженер в Шумен и околийския инженер в Търговище по узаконяване на строителството на електрическата централа и електрическата мрежа, трафопостовете, склада за леснозапалими течности и баня (1928–1942).

Проекти на машинната зала и съоръжения (1924–1930), далекопроводите до с. Певец и кланицата в Търговище (1939–1940), баня „Кооператор“ към електрическата централа (1932); склад за леснозапалими течности (1939) и трафопост (1940). Технически паспорти на машини и съоръжения – на немски език (1931–1939). Протокол за работно изпитване на дизеловия мотор (1928).

Договори между Популярна банка – Търговище и учреждения, предприятия и др. за доставка на електрическа енергия (1930–1942).

Диаграми за натоварването на електрическата централа и консумацията на електрическа енергия в Търговище от май 1928 г. до септ. 1930 г. (1930). Сведения за състоянието на производството и инсталираните машини към месец февруари 1945 г.

Снимка на сградата на дизеловата електроцентрала (1928).

ЧАСТИЧНО ПОСТЪПЛЕНИЕ

**ПРОИЗВОДИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „ПЕРУН“ – С. САДИНА
ЧП 1563, 1 а.е., 1937–1943 г.**

Протоколна книга от общи събрания и на Управителния съвет на Производителна кооперация „Перун“ за производство на тухли и керемиди (1937–1943).

V. СЕЛСКО И ГОРСКО СТОПАНСТВО

ОКОЛИЙСКИ АГРОНОМСТВА

Институцията на държавните агрономи в България съществува от 1889 г., като в началото са пътуващи земеделски учители, впоследствие – окръжни земеделски надзиратели и районни инспектори по земеделието. От 1904 г. на територията на Ескиджумайска (Търговищка) и Османпазарска (Омуртагска) околии действа районен инспектор по земеделието. През 1909 г. в Осман Пазар (Омуртаг) и Ески Джумая (Търговище) се назначават околийски агроном-специалисти, които от 1912 до 1934 г. се наричат държавни агрономи, а институцията – Държавно агрономство. От 1934 г. са Околийски агрономства с основни функции: разпространяване на знания и подобряване на земеделието чрез беседи, курсове, демонстрации; разпределяне на семена, препарати, оръдия и машини между земеделските стопани; събиране и систематизиране на сведения за производството на селскостопански култури и за тяхната преработка; организиране борбата с болестите по растенията; насърчаване и подпомагане на бубарството и пчеларството; участие при установяване и разпределяне на поземлената собственост. Прекратяват самостоятелната си дейност през 1948 г. по силата на Закона за народните съвети (ДВ, бр. 47 от 27 февр. 1948 г.).

ОКОЛИЙСКО АГРОНОМСТВО – ОМУРТАГ

Ф. 22К, 1 опис, 91 а.е., 1.19 л.м., 1922–1944 г.

Съществува от 1909 г.

Вж. и Ф. 28.

Преписки с МЗДИ и Областната служба по земеделие в Шумен за производството на зърнени храни, зеленчуци, плодове и технически култури; отглеждането на пчели и копринени буби и използването на торове и препарати (1924–1943); назначаване и уволняване на членове на общинските комисии по трудово-земеделска собственост и скотовъдните комисии; замерване и определяне на общинските мери, училищните имоти и др. (1922–1943).

Справки, таблици, сведения и др. по дейността на агрономството (1926–1943).

Списъци, сведения, протоколи и др. за крупните земевладелци и притежателите на вършачки и триори в Омуртагска околия (1928–1943).

Таблицы и сведения за млекопреработвателните заведения и тяхната дейност (1940–1944).

Книги за възнагражденията на членовете на Околийската комисия по трудово-земеделска собственост – Омуртаг (1924–1926).

Окръжни и наредби на МЗДИ по дейността на Околийската ветеринарна служба (1941–1942). Сведения за броя на домашните животни (1937–1938). Констативни протоколи на околийския ветеринарен лекар за болести по домашните животни в околията (1941–1942). Ведомости за заплати на служителите на Околийската ветеринарна служба в Омуртаг и участъковите в с. Поляне (Антоново) и с. Врани кон (1937–1938) – вж. Ф. 224К.

ОКОЛИЙСКО АГРОНОМСТВО – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 4К, 4 описа, 170 а.е., 1.11 л.м., 1915–1948 г.

Съществува от 1909 г.
Вж. и Ф. 4, ЧП 1050.

Указания на МЗДИ и Областната служба по земеделие – Шумен за: развитието на растениевъдството и животновъдството; борбата с болестите по земеделските култури; застраховането на посевите и животните; изграждането на парници за разсад, сушилни и плодохранилища; устройването на пазари и изложби на селскостопански продукти; износ на овце от Търговищка околия за Германия; подобряване бита на населението, организиране на домакински и културно-просветни курсове, сказки и лекции и др. (1931–1944).

Преписки с МЗДИ и Областната служба по земеделие – Шумен във връзка с производството на зърнени храни, зеленчуци, плодове и технически култури; снабдяването със сортови семена и овощни дръвчета; отглеждането на пчели и копринени буби; строителството и обзавеждането на държавна люпилня в с. Васил Левски; откриването на консервни работилници и използването на торове и препарати (1936–1946).

Листовки за използването на изкуствени торове и предаването на памук за нуждите на населението и войската (1938–1944).

Статистически отчети, таблици и сведения по дейността на агрономството (1936–1942).

Списъци, сведения, протоколи и др. за притежателите на вършачки и триори в Търговищка околия (1941–1944).

Сведения за наличните фондови земи, общински мери и гори и броя на подлежащите на оземляване семейства (1942–1944). Статистически сведения за засетите площи и състоянието на земеделските култури (1939–1943).

Сведения за дойния добитък, откриването, районирането, дейността и контрола на мандрите и млекопреработването (1935–1944).

Програми за културно-просветни курсове в селата (1938–1943).

Дневник за задачите на персонала при агрономството (1938–1942). Ведомости за заплати на служителите при агрономството (1915–1922, 1930–

1948) и на служителите при държавните земеделски училища в с. Надарево и с. Макариополско (1945–1948).

ДЪРЖАВЕН ОВОЩЕН ОПИТЕН РАЗСАДНИК – ТЪРГОВИЩЕ

Ф. 6К, 2 описа, 49 а.е., 0.52 л.м., 1907–1949 г.

Основан като Окръжен лозов разсадник през 1905 г. от Шуменската окръжна постоянна комисия с цел отглеждане на лозов посадъчен материал за подновяване на унищожените от филлоксерата местни сортове лози. Действа на територията на Шуменски окръг. От 1926 г. се нарича Окръжен лозов и овощен разсадник, а от 1 юли 1933 г., след закриването на окръжните постоянни комисии, става Държавен овощен разсадник с район на действие Търговищка и Омуртагска околии. Със Заповед № 1047 от 26 май 1942 г. на МЗДИ е обявен за опитен. Произвежда и разпространява качествен посадъчен материал – американски лози и овошки, извършва опитно-демонстративна и просветна дейност, участва в национални изложби, произвежда плодове и зърнени култури. Съществува до 1948 г.

Вж. и Ф. 1К, Ф. 6.

Окръжни (1936–1943) и указания (1933–1943) на МЗДИ по дейността на разсадника; опазването, разпределението и отглеждането на овощните дръвчета и семената.

Преписки с МЗДИ по построяването на каптажно водохранилище (1938) и сушилният за плодове и тяхната преработка (1942).

Проектопрограма за развитието на разсадника за периода 1936–1941 г. с исторически бележки и данни за топографските особености, местоположението и почвите; отделите – овощен, лозов и полевъден; стопанските сгради; жилищата; инвентара и района на действие.

Актове, заповеди (1936–1943) и отчети за 1938, 1940 и 1942 г. за състоянието и дейността на разсадника. Книги за производството на посадъчен материал (1933–1942). Рапорт за дейността на филиала в с. Палатица (Камбурово) (1941).

Писма, информации и др. по имотното състояние на разсадника (1937–1943).

Заповеди и сведения по личния състав (1919–1943). Ведомости за заплати на служителите и временните работници (1907–1917, 1933–1949).

ОКОЛИЙСКИ ВЕТЕРИНАРЕН ЛЕКАР – ОМУРТАГ
Ф. 224К, 2 описа, 10 а.е., 0.13 л.м., 1933–1946 г.

Съществува от 1906 г. Осъществява профилактична и лечебна ветеринарна дейност – антиепизоотична и санитарен контрол върху продукцията от животински произход на територията на Омуртагска околия. На негово подчинение са и ветеринарните участъци в селата Врани кон и Поляне (Антоново). Прекратява самостоятелната си дейност след приемане Закона за народните съвети през 1948 г. (ДВ, бр. 47 от 27 февр. 1948 г.).

Вж. и Ф. 22К, Ф. 219.

Окръжни, наредби и др. на МЗДИ, Областната ветеринарна служба – Шумен и др. (1938–1944) и преписка със споменатите инстанции и участъковия ветеринарен лекар в с. Поляне (Антоново) по ветеринарно-лечебната, антиепизоотичната и административната дейност (1941–1942).

План (1946) и годишни отчети (1943) на ветеринарно-лечебната и епизоотичната служби към околийския ветеринарен лекар. Дневници на прегледаните и лекувани животни (1940–1944). Годишни статистически сведения за броя и състоянието на кланиците и пазарите за добитък, броя на закланите и дойните животни, млекопреработвателните заведения и др. в Омуртагска околия (1942–1943).

Актове от ревизии на околийския ветеринарен лекар за дейността на участъковия ветеринарен лекар в с. Поляне (Антоново) (1933, 1941, 1942).

Заповеди за назначаване, уволнение и разрешаване на отпуски на персонала (1942–1946).

КООПЕРАТИВНИ КОНЕВЪДНИ ДРУЖЕСТВА
2 фонда, 2 описа, 21 а.е., 0.07 л.м., 1934–1947 г.

Кооперативни сдружения на селски стопани за подобряване качествата на отглежданите от тях коне.

КООПЕРАТИВНО КОНЕВЪДНО ДРУЖЕСТВО „БУКЕТ“ –
С. ВЪБЕЛ
Ф. 222К, 1 опис, 10 а.е., 0.04 л.м., 1934–1947 г.

Основано през 1934 г. Съществува до 1947 г., когато се влива в местното ТКЗС.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 292.

**КООПЕРАТИВНО КОНЕВЪДНО ДРУЖЕСТВО „СТРЕЛА“ –
С. ПОМОЩИЦА
Ф. 349К, 1 опис, 11 а.е., 0.03 л.м., 1941–1946 г.**

Основано на 16 февр. 1941 г. Съществува вероятно до 1946 г.

Окръжни на Съюза на коневъдните дружества в България – Плевен, Околийското агрономство в Търговище и др. по дейността на дружествата – Ф. 222К (1935–1946).

Протоколи и протоколни книги от общи събрания и на управителните и контролни съвети (1934–1947). Доклади на контролните съвети (1937–1946).

Годишни отчети за дейността (1936–1947). Годишни статистически отчети за организационното и финансовото състояние на дружествата, за броя и движението на конете на дружествените членове (1935–1944). Списъци на членовете с данни за движението на конете им – Ф. 222К (1940, 1941).

Протоколи на комисиите по пролетните прегледи за класиране и награждаване на младия дружествен конски материал – Ф. 222К (1941–1946).

Годишен счетоводен отчет – Ф. 222К (1937).

Протокол на съвета при Отделението за поземлена собственост и комасация към МЗДИ за оземляване на дружеството в с. Вълбел – Ф. 222К (1940).

ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

**ЛОЗАРСКА КООПЕРАЦИЯ „ЛОЗА“ – ПОПОВО
ЧП 5, 1 а.е., 1926 г.**

Устав (1926).

Вж. и КМФ № 3, оп. 2, № 21.

**ЛОЗАРСКА КООПЕРАЦИЯ „ДИМЯТ“ – С. ВОДИЦА
ЧП 4, 1 а.е., 1926–1939 г.**

Протоколна книга (с учредителен протокол) на Управителния и Контролния съвет (1926–1927, 1939).

**ТЪРГОВИЩКО АДМИНИСТРАТИВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО
ЧП 1857, 6 а.е., 1941–1944 г.**

Преписки с Шуменската областна служба по горите и лова по дейността (1941–1944). Списъци на селата от района на лесничейството, на секачите и

превозвачите за дърводобив от общински гори (1941). Ревизионни протоколи за незаконна сеч (1941–1944). Именни картони и атестационни листове на служителите и горската стража (1941–1942). Рапорти на горски стражари за изсечен дървен материал от минаващите съветски войски и др. (1944).

VI. ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ

ПОЩЕНСКИ, ТЕЛЕГРАФНИ И ТЕЛЕФОННИ СТАНЦИИ

Извършват пощенски, телеграфни и телефонни услуги, парични преводи и влогонабиране (чрез Пощенска спестовна каса).

ПОЩЕНСКА, ТЕЛЕГРАФНА И ТЕЛЕФОННА СТАНЦИЯ – ПОПОВО

Ф. 11К, 1 опис, 55 а.е., 1.20 л.м., 1886–1924 г.

Открита на 9 апр. 1886 г. като пощенска и телеграфна станция. От 1916 г., с въвеждането на телефонните услуги, прераства в Пощенска, телеграфна и телефонна станция.

Вж. и Ф. 758.

Окръжни на ГДПТТ по дейността на станцията (1886–1917). Преписки с ГДПТТ, МВРНЗ и станции от страната по доставката на пощенските пратки, трудовата дисциплина; за Железничарската (1906) и Транспортната (1919–1920) стачки; за назначаване, преназначаване и уволняване на служители, вкл. на извънредни служители по време на бунта на населението в Попово при изборите за народни представители в VIII Обикновено НС; за наложената екзекуция в с. Садина през 1894 г. (1886–1924); за дейността на Петър Лазаров Иванов – деец на БКП (т.с.), ръководител на Септемврийското въстание 1923 г. в Поповска околия (1914–1919).

Таблицы за разпределение на служебните задължения на персонала (1889–1907, 1915–1916). Ведомости за заплати на служителите и междуселските куриери (1886–1924).

ПОЩЕНСКА, ТЕЛЕГРАФНА И ТЕЛЕФОННА СТАНЦИЯ – ТЪРГОВИЩЕ

Ф. 42К, 2 описа, 106 а.е., 0.73 л.м., 1880–1964 г.

Съществува като телеграфна станция от 15 май 1867 г. През септ. 1879 г. е открито пощенско отделение, а от 1916 г. е въведена телефонна служба.

Вж. и Ф. 630.

Окръжни, указания и др. на ГУП и ГДПТТ по дейността на станциите и служителите (1880–1912). Списък на телеграфно-пощенските станции в Княжество България и на служителите в тях (1880). Служебни телеграми във

връзка със Съединението на Княжество България с Източна Румелия (1885). Обявления към гражданите за откриване на телеграфо-пощенски станции (1887–1912).

Рапорти за извършени проверки (1880, 1885, 1910).

Заповеди за преместване на служители (1893, 1894, 1900 и 1903). Молби за степенуване и ведомости за заплати на служителите (1882–1943). Клетвено обещание на телеграфист за вярна служба на Конституцията и Князя (1880).

Албум със снимки и спомени за историята на пощенското дело в Търговище за периода 1919–1960 г. (1964).

РАБОТНИЧЕСКА КОЛАРО-ПРЕНОСВАЧЕСКА ОСИГУРИТЕЛНА ЗАДРУГА – ТЪРГОВИЩЕ

Ф. 432К, 1 опис, 5 а.е., 0.05 л.м., 1938–1950 г.

Основана на 10 март 1938 г. Защишава професионалните и материалните интереси (предпазване от конкуренция, осигуряване на клиенти, пенсионно осигуряване и др.) на коларите – превозвачи и преносвачи от Търговище.

Вж. и Ф. 906.

Учредителен протокол (1938). Протоколна книга от общи събрания на Управителния съвет (1942–1948).

Партидни книги за извършените превози и получените възнаграждения на групите и отделните членове (1938–1939, 1950). Тарифа на услугите (1938).

ЧАСТИЧНО ПОСТЪПЛЕНИЕ

ЖЕЛЕЗОПЪТНА ГАРА – ТЪРГОВИЩЕ

ЧП 2005, 1 а.е., 1899–1929 г.

Книги за раздаване заплатите на чиновниците и служителите (1899–1929).

VII. ФИНАНСИ И КРЕДИТ

VII.1. ДАНЪЧНИ УПРАВЛЕНИЯ

Създадени като ковчежничества под ръководството на МФ, съгласно Указ № 23 от 4 авг. 1879 г. Определят и събират преки и косвени данъци и такси от физически и юридически лица. От 1 ян. 1895 г. се преименуват на бирничества, от 1904 г. – на финансови управления, а от 1925 г. стават данъчни управления.

ДАНЪЧНО УПРАВЛЕНИЕ – ПОПОВО Ф. 443К, 1 опис, 12 а.е., 0.66 л.м., 1914–1952 г.

Съществува вероятно от 1883 г.

ДАНЪЧНО УПРАВЛЕНИЕ – ТЪРГОВИЩЕ Ф. 498К, 1 опис, 10 а.е., 0.10 л.м., 1904–1944 г.

*Съществува от 1879 г.
Вж. и Ф. 827.*

Основни данъчни книги на Попово, с. Невски и с. Сеячи – Ф. 443К (1914–1952).

Вносни бележки, квитанции и разписки за превеждане на средства за фондове и данъци – Ф. 498К (1928–1942).

Ведомости за заплати на служителите при Данъчното управление – Ф. 498К (1904–1944).

VII.2. БАНКИ

КЛОНОВЕ НА БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА 3 фонда, 4 опис, 52 а.е., 0.60 л.м., 1924–1947 г.

Въз основа на Закона за касовата служба в Омуртаг, Попово и Търговище са открити агентури на БНБ (ДВ, бр. 14 от 18 ян. 1907 г.). По-късно прерастват в клонове. Извършват влогонабиране, кредитиране, сконтиране на полици, парични преводи и др. банкови операции.

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА – КЛОН ОМУРТАГ
Ф. 101К, 1 опис, 9 а.е., 0.11 л.м., 1932–1947 г.

Действа като клон от 1943 г.
Вж. и Ф. 581.

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА – КЛОН ПОПОВО
Ф. 81К, 1 опис, 10 а.е., 0.20 л.м., 1924–1947 г.

Не е известно кога става клон.
Вж. и Ф. 69.

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА – КЛОН ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 301К, 2 опис, 33 а.е., 0.29 л.м., 1925–1947 г.

Действа от 1 ноем. 1907 г. От началото на 1943 г. е клон.
Вж. и Ф. 572.

Окръжни на ЦУ на БНБ и преписки с др. банки, Погасителната каса, ГДДГДД, Дирекция „Пенсии“, кооперации и общини по издаването на облигации; заемите за свободата и за народната отбрана; покупката на валута; изземването на суми от народни представители, осъдени от Народния съд; продажбата и изплащането на лотарийни билети; изплащането на купони и облигации от Погасителната каса; държавните и гарантираните от държавата дългове и др. по дейността на агентурите и клоновете (1925–1947).

Седмични бюлетини на БНБ за стопанския печат в чужбина – Ф. 301К (1947) и „Борсов лист“, издание на Софийската фондова борса – Ф. 301К (1942).

Протоколи на Управителния съвет – Ф. 81К (1924–1946).

Годишни отчети – Ф. 101К (1941–1947), Ф. 301К (1939–1944). Главни книги – Ф. 81К (1939–1945), Ф. 101К (1942–1947). Книга за разходите по издръжката – Ф. 101К (1935–1944). Седмични баланси за положението на сметките на клона в Търговище – Ф. 301К (1946–1947). Месечни и тримесечни рапорти за развитие на банковото дело и стопанското положение в Поповска околия – Ф. 81К (1932–1939).

Кредитни досиета – Ф. 301К (1941–1943).

Декларации на жители от Поповска околия за износ на цигари – Ф. 81К (1947).

Декларации на служители на Търговищката агентура за непринадлежност към „противодържавни партийни течения“ – Ф. 301К (1941).

КЛОНОВЕ НА БЪЛГАРСКА ЗЕМЕДЕЛСКА И КООПЕРАТИВНА БАНКА

Приемници на създадените през 1864 г. Общополезни каси, които от 27 юни 1878 г. са преобразувани в Земеделски каси. От 1904 г., съгласно специален закон, на тяхна основа се създава БЗБ, като отделните каси са трансформирани в банкови клонове (Закон за Българската земеделческа банка – ДВ, бр. 288 от 31 дек. 1903 г.). През 1934 г. БЗБ се слива с БЦКБ в БЗКБ (Наредба-закон за Българската земеделска и кооперативна банка – ДВ, бр. 163 от 18 окт. 1934 г.). Клоновете са закрити в края на 1947 г. съгласно Закона за национализацията на банките (ДВ, бр. 302 от 27 дек. 1947 г.). Капиталите и функциите им са прехвърлени към съответните клонове на БНБ. Осъществяват кредитиране и подпомагане на земеделски стопани, индустриалци от хранителната промишленост, търговци на селскостопанска продукция; внос и разпространение на селскостопански машини, торове и препарати; финансиране на кредитните кооперации (след 1921 г.) и др. банкови дейности.

БЪЛГАРСКА ЗЕМЕДЕЛСКА И КООПЕРАТИВНА БАНКА – КЛОН ОМУРТАГ

Ф. 118К, 1 опис, 65 а.е., 0.78 л.м., 1911–1948 г.

Действа от 1878 до 1947 г.

Протоколни книги на Управителния съвет (1911–1940). Заповедна книга (1941–1943).

Годишни отчети на клона и агенцията в с. Поляне (Антоново) за 1941, 1942, 1944 и 1945 г. Главни книги (1940–1948). Актове от финансови ревизии на клона, агенцията в с. Поляне (Антоново) (1933–1940) и кредитни кооперации от Омуртагска околия (1939–1946).

Протоколи, годишни отчети и др. за дейността и състоянието на кредитирани от банката кооперации в Омуртаг и околията (1928–1947).

БЪЛГАРСКА ЗЕМЕДЕЛСКА И КООПЕРАТИВНА БАНКА – ПОПОВО

Ф. 80К, 1 опис, 28 а.е., 0.47 л.м., 1939–1947 г.

Действа от 1880 г. до 1947 г.

Протоколи на Управителния съвет (1943–1945, 1947).

Годишни отчети (1945–1947). Месечни баланси (1944, 1946). Главни книги (1940–1947). Актове от финансови ревизии на клона (1946). Ревизион-

ни актове на Районен кооперативен земеделски синдикат и Градската община – Попово, и на общините в Поповска околия във връзка със задължителното и доброволно застраховане на посевите и пчелите (1944–1946).

Цифрови сведения за дейността на клона, кредитирането и състоянието на кооперативните сдружения през периода 1939–1945 г. (1946) и за стопанското положение на населените места (с данни за броя на жителите и домакинствата, стопанствата, размера на обработваемата земя, притежаваните селскостопански животни, птици, пчелни семейства) и на индустриални предприятия в Поповска околия (1945).

Годишни отчети за дейността на кредитни, занаятчийски и производителни кооперации от Попово и околията (1940–1947).

Преписка с БЗБ – София, Градската община и Районния кооперативен земеделски синдикат „Селски производител“ в Попово за построяването на люпилня за пилета в града (1940–1947).

БЪЛГАРСКА ЗЕМЕДЕЛСКА И КООПЕРАТИВНА БАНКА – КЛОН ТЪРГОВИЩЕ

Ф. 120К, 2 описа, 429 а.е., 3.47 л.м., 1886–1948 г.

Действа от 1878 до 1947 г.

Преписки с БЗКБ, Дирекция „Храноизнос“, БНБ, МЗ, Околийски съд – Търговище, общински управления на села от Търговищка околия и др. за: продаване на имоти на неизправни длъжници; кадрови въпроси; извършване на ревизии; закупуване на земеделски произведения; издаване на чекови книжки; сведения за влогове; регистриране на кооперации; издължаване на наряди и изкупуване на зърнени храни; изплащане задължения от заема за бежанците и др. по дейността и отчетността на касата и клона (1886–1947).

Протоколни книги на Управителния съвет (1936–1948). Годишни цифрови отчети за дейността на клона (1944–1946).

Регистри за влоговете, кредитите, длъжниците и имотите на клона (1905–1942).

Главни книги (1944–1947). Баланси (1934–1947). Актове от ревизии на клона (1944–1947). Разписки от редакции на ескиджумайски (търговищки) вестници за поръчани публикации (1903–1904).

Протоколи на Търговищката околийска комисия за настаняване и отпускане заеми на бежанци, инвалиди и др. лица в неравностойно положение от околията (1923–1924). Списъци на бежанците, заявления за удължаване срока на кредитите им, сведения за вписването им в книгите за залозите и др. (1921–1924, 1932–1936).

Кредитни досиета на частни лица, кредитни и трудово-производствени кооперации, коневъдни и говедовъдни дружества, сдружения за застраховане на добитък и др. от Търговище и околията (1904–1948).

Актове за предаване и приемане на длъжности (1905, 1907, 1932). Аттестации и кадрови досиета на банкови служители (1904–1950). Клетва на ново-назначен банков служител (1908).

Преписки с БЗБ и Община Ески Джумая (Търговище); проекти, проектосметна документация и др. относно закупуването на терен и изграждането на сградата на клона и отстраняване на щетите, нанесени от наводнението на 6 юли 1914 г. (1896–1928).

Снимки на сградата и колектива на банковия клон [1930]–[1943].

БАНКА „БЪЛГАРСКИ КРЕДИТ“ 2 фонда, 2 опис, 36 а.е., 1.59 л.м., 1941–1947 г.

Създадени по силата на специален закон с цел оздравяване на съществуващите в страната частни банки и сливане на държавния и частния капитал (ДВ, бр. 59 от 15 юни 1934 г.). Извършват влогонабиране и кредитиране на търговията и индустрията. Закрити съгласно Закона за национализацията на банките (ДВ, бр. 302 от 27 дек. 1947 г.). Активите и пасивите им преминават към БНБ.

БАНКА „БЪЛГАРСКИ КРЕДИТ“ – КЛОН ПОПОВО Ф. 82К, 1 опис, 8 а.е., 0.22 л.м., 1941–1947 г.

Открит през март 1938 г.

БАНКА „БЪЛГАРСКИ КРЕДИТ“ – КЛОН ТЪРГОВИЩЕ Ф. 46К, 1 опис, 28 а.е., 1.37 л.м., 1941–1947 г.

Открит през ноември 1937 г.

Преписки с ЦУ на Банка „Български кредит“ – София във връзка с отпускането и погасяването на кредити; състоянието и отчитането на сметките, пласмента и влоговете; извършване на инвентаризация; кадрови въпроси и др. – Ф. 82К (1941, 1944).

Месечни баланси, ведомости за общите разходи и сведения за състоянието и движението на сметките, пласмента, влоговете, разрешените кредити и др. – Ф. 82К (1944–1947).

Главни книги (1941–1947). Партидни книги на спестовните и търговски влогове, на депозанти и залогодатели на ценности, на длъжници по гаранции

и заложени документи и стоки – Ф. 46К (1941–1947). Дневници за касови и безкасови операции – Ф. 46К (1947).

Кредитни досиета на частни лица и фирми от Попово – Ф. 82К (1941–1947).

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКА БАНКА – КЛОН ПОПОВО

Ф. 83К, 1 опис, 4 а.е., 0.16 л.м., 1935–1947 г.

Открит през 1919 г. Основната му дейност е влогонабиране и кредитиране. Закрит в края на 1947 г. съгласно Закона за национализацията на банките (ДВ, бр. 302 от 27 дек.1947 г.).

Вж. и КМФ № 2, оп. 1, № 72.

Главни книги (1941–1947). Регистър за сконтирани полици (1935–1947).

ПОПУЛЯРНИ БАНКИ

7 фонда, 10 опис, 145 а.е., 1.92 л.м., 1919–1968 г.

Кооперативни сдружения. Осъществяват кредитиране, влогонабиране, изкупуване на селскостопански произведения, производствени дейности и др. Работят предимно с дребни и средни занаятчии, търговци, земеделци и служаци.

ПОПУЛЯРНА БАНКА – С. АНТОНОВО

Ф. 338К, 2 опис, 20 а.е., 0.28 л.м., 1929–1950 г.

Основана на 24 ноем. 1929 г. В нея членуват жители от общините Длъжка Поляна, Добротица, Долна Златица, Поляне (Антоново) и Ястребино. Съществува до 1948 г., когато се преобразува във Всестранна кооперация.

Вж. и Ф. 371.

ПОПУЛЯРНА БАНКА – ГАРА ДРАЛФА

Ф. 452К, 1 опис, 3 а.е., 0.05 л.м., 1931–1942 г.

Основана на 19 апр. 1931 г. От 21 март 1943 г. се влива в Кредитната кооперация „Напредък“ – с. Дралфа.

Вж. и Ф. 93К.

ПОПУЛЯРНА БАНКА – С. КОВАЧЕВЕЦ
Ф. 329К, 1 опис, 7 а.е., 0.06 л.м., 1935–1946 г.

Основана през 1919 г. След 1923 г. финансовото ѝ състояние се влошава и през 1943 г. се обединява с кредитната кооперация в селото под името Кредитна кооперация „Обединение“.

Вж. и Ф. 328К.

СЕЛСКА ПОПУЛЯРНА БАНКА – С. ЛЮБЛЕН
Ф. 385К, 1 опис, 16 а.е., 0.13 л.м., 1919–1947 г.

Основана на 1 май 1919 г. като Селско потребително кооперативно сдружение „Братство“. На 18 авг. 1929 г. прераства в Селска популярна банка. От 28 февр. 1948 г. се преобразува във Всестранна кооперация.

Вж. и Ф. 585.

ПОПУЛЯРНА БАНКА – ОМУРТАГ
Ф. 98К, 1 опис, 24 а.е., 0.33 л.м., 1922–1949 г.

Основана на 18 юни 1922 г. Действа до 17 апр. 1949 г., когато се влива във Всестранна кооперация „Симеон Велчев“.

ПОПУЛЯРНА БАНКА – ПОПОВО
Ф. 84К, 2 опис, 56 а.е., 0.84 л.м., 1919–1951 г.

Основана на 9 юни 1919 г. През 1927 г. финансира изграждането на електрическа централа. Осигурява производството и пласмента на електрическа енергия за града. Действа до март 1951 г., когато се обединява с местния клон на БНБ (ПМС № 218 – ДВ, бр. 20 от 9 март 1951 г.).

ПОПУЛЯРНА БАНКА – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 15К, 2 опис, 19 а.е., 0.23 л.м., 1924–1968 г.

Основана на 11 септ. 1911 г. като кредитно дружество с непостоянен капитал. Официално започва работа на 1 апр. 1912 г. През 1928 г. финансира изграждането на електрическа централа. Осигурява производството и пласмента на електрическа енергия за града. Действа до март 1951 г., когато се обединява с местния клон на БНБ (ПМС № 218 – ДВ, бр. 20 от 9 март 1951 г.).

Вж. и Ф. 366К, оп. 1, а.е. 309–324; Ф. 18.

Учредителни протоколи – Ф. 84К (1919), Ф. 338К (1929), Ф. 385К (1919), Ф. 452К (1931).

Протоколни книги на общите събрания, управителните, контролните и сконтовите съвети (1919–1951). Заповедна книга – Ф. 84 К (1924–1951).

Книги и списъци на членове и дяловия им капитал – Ф. 84К (1948), Ф. 98К (1922–1948), Ф. 385К (1920, 1931–1942).

Годишни и юбилейни отчети, доклади на управителните и контролните съвети – Ф. 15К (1925–1945), Ф. 84К (1928, 1930–1948), Ф. 98К (1931, 1933–1940, 1942–1943), Ф. 385К (1931–1939). Статистически сведения за състоянието и дейността – Ф. 385К (1929–1939).

Годишни финансови отчети – Ф. 385К (1931–1939). Книги за годишните баланси – Ф. 329К (1936–1942), Ф. 338К (1936–1950). Годишни и месечни баланси – Ф. 84К (1947–1950), Ф. 98К (1936–1949), Ф. 338К (1940). Главни книги – Ф. 15К (1931–1941), Ф. 84К (1938–1950), Ф. 338К (1932–1941, 1943–1946). Актове от финансови ревизии – Ф. 84К (1946–1950), Ф. 329К (1934–1942), Ф. 385К (1929–1944). Квитанции, писма и др. на Популярна банка – Попово и нейния отдел „Електроснабдяване“ до техни клиенти – Ф. 84К (1932–1947).

Партидна книга за спестовните влогове на членовете на Популярна банка и Кредитна кооперация – с. Ковачевец – Ф. 329К (1938–1946). Влогова книжка на клиент – Ф. 84К (1939–1943).

Кредитни полици – Ф. 338К (1937–1943). Предложения и договорни разписки за отпускане на кредити срещу залог на стоки – Ф. 338К (1938–1944).

Устав, правилници, отчети и баланси на „Посмъртната каса“ – Ф. 15К (1937–1944).

Спомен за създаването и първия директор на Популярна банка – Търговище – Ф. 15К (1968).

Фототабла с портретни снимки на основателите, персонала и служителите в електроцентралата, панорамна снимка на сградата и тетрадка-албум на вложителите на Популярна банка – Търговище – Ф. 15К (1928–1941).

Полици на застрахователни дружества за застраховане против щети от кражби и пожари на движимото и недвижимо имущество на Популярна банка – Попово – Ф. 84К (1936–1946).

Договор за покупка на недвижим имот – Ф. 338К (1939). Нотариални актове за недвижими имоти, дарени на банката и Народно читалище „Христо Ботев“ – с. Поляне (Антоново) – Ф. 338К (1940).

VII.3. КРЕДИТНИ КООПЕРАТИВНИ СДРУЖЕНИЯ

РАЙОННИ КООПЕРАТИВНИ СЪЮЗИ

Доброволни кооперативни сдружения на кредитни кооперации от Омуртагска, Поповска и Търговищка околия с цел взаимното им подпомагане чрез кредитиране за стопански нужди срещу залог, развитие на спестовността, организиране обща доставка на стоки и земеделски машини за общо ползване, общи продажби и преработка на земеделски произведения, разпространение на стопански знания. Капиталът им се формира от дялови и членски вноски, кредити, влогове и др.

РАЙОНЕН КООПЕРАТИВЕН ЗЕМЕДЕЛСКИ СИНДИКАТ „СЕЛСКИ ПРОИЗВОДИТЕЛ“ – ПОПОВО Ф. 36К, 2 описа, 39 а.е., 0.95 л.м., 1915–1978 г.

Основан на 8 февр. 1920 г. като Околийски земеделски синдикат „Селски производител“, утвърден с Определение № 389 от 25 февр. 1920 г. на Шуменския окръжен съд. Действа на територията на Поповска околия. От 1925 г. издава седмичен в. „Селски производител“. От края на 1925 г. се именува Районен кооперативен земеделски синдикат „Селски производител“.

Вж. и Ф. 80К, Ф. 41.

Протоколни книги (с учредителен протокол) от делегатски събрания и заседания на Управителния, Контролния съвет и Постоянното присъствие (1920–1947).

Книги за членовете (1920–1925).

Дневник-главни книги (1920–1943).

Протоколна книга от заседания на специално назначена комисия за контрол на дейността на магазина на синдиката (1923–1924).

Пенчев, Ц. „Материали по възникването и учредяването на потребителните кооперации в Поповски район, Търговишки окръг“ (1978). Сборник със статии за историята на кооперативното движение в Поповска околия за периода 1903–1945 г.

Учредителен протокол на Околийско кооперативно бюро – Попово (1915).

РАЙОНЕН КООПЕРАТИВЕН ЗЕМЕДЕЛСКИ СЪЮЗ „ПЧЕЛА“ – ТЪРГОВИЩЕ

Ф. 115К, 3 описа, 40 а.е., 0.32 л.м., 1920–1972 г.

Основан на 3 ян. 1920 г. като Районен кооперативен земеделски синдикат „Пчела“, утвърден с Определение № 1636 от 9 юни 1920 г. на Шуменския окръжен съд. Действа на територията на Търговищка и Омуртагска административни околии. От 1925 г. издава в. „Пчела“ – двуседмичник. От 13 ян. 1927 г. е преименуван на Районен кооперативен земеделски съюз „Пчела“.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 82, 93, 174, 234, 259; Ф. 283К; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 335–360; Ф. 85; КМФ № 3, оп. 1, № 41–43.

Устав (1926). Правилници на службите при съюза (1925, 1934, 1939).

Протоколни книги от делегатски събрания, заседания на Управителния съвет и Постоянното присъствие (1920–1947). Годишни отчети за 1929, 1933, 1934, 1937–1941. Ревизионни актове (1930–1944). Бюлетин за балансите на съюза и кредитните кооперации в Търговищка околия за 1943 г.

Доклади на директора на съюза за посетени събрания на кредитните кооперации в Търговищка околия (1934, 1942). Протокол на Контролния съвет за извършена ревизия (1927). Доклад на Контролния съвет за 1927.

Писмо до кредитните кооперации за разпространението на стенна карта „Селска кооперативна България“ (1938).

Броеве от в. „Кооператор“ – орган на ОСБЗК (1931–1942) и в. „Пчела“ – орган на Районен кооперативен земеделски съюз „Пчела“ – Търговище (1927–1947).

Колев, Цоню. „История на кооперативното движение в Търговищка околия за периода 1904–1970 г.“ (1972). Спомен на Николай Дечев за дейността на съюза през 1921–1944 г.

КРЕДИТНИ КООПЕРАЦИИ

69 фонда, 92 описа, 983 а.е., 11.98 л.м., 1905–1965 г.

Доброволни кооперативни сдружения с цел взаимно подпомагане на членовете чрез кредитиране за стопански нужди срещу залог; организиране доставка и продажба на стоки; закупуване на земеделски машини за общо ползване; общи продажби и преработка на земеделски произведения; развитие на спестовността; разпространение на стопански знания. Капиталът им се формира от дялове и членски вноски, кредити, влогове и др. Възникват в началото на XX век като земеделски спестовно-заемни дружества. Юридическото основание за съществуването им е Търговският закон. През 1907 г. се приема специален Закон за кооперативните сдружения, който през 1911 г. претърпява малки изменения (ДВ,

бр. 45 от 28 февр. 1907 г.; ДВ, бр. 48 от 4 март 1911 г.). Работата им замира по време на Балканската, Междусъюзническата и Първата световна войни. След това възобновяват дейността си и се учредяват множество нови сдружения. По различно време се преобразуват в Кредитни кооперации.

**ГРУПОВ ФОНД „КРЕДИТНИ КООПЕРАЦИИ В СЕЛАТА
АЛВАНОВО, БУХОВЦИ И ЛОВЕЦ“
Ф. 316К, 1 опис, 12 а.е., 0.27 л.м., 1915–1947 г.**

Кредитна кооперация „Бъдеще“ – с. Алваново

Основана на 9 дек. 1907 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 194 от 21 февр. 1908 г. на Шуменския окръжен съд. От 1925 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 73, 104, 158; Ф 366К, оп. 1, а.е. 3–10; Ф. 636.

Кредитна кооперация „Прогрес“ – с. Буховци

Основана на 15 февр. 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 1968 от 25 юни 1915 г. на Шуменския окръжен съд. От 1925 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 76, 114, 172; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 45–52; Ф. 638; КМФ № 3, оп. 1, № 47.

Кредитна кооперация „Единство“ – с. Ловец

Основана на 6 март 1937 г. Утвърдена с Определение № 41 от 23 февр. 1938 г. на Шуменския областен съд.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 49, 80, 125, 152; КМФ № 3, оп. 1, № 57.

**КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ПРОГРЕС“ – С. АЛЕКСАНДРОВО
Ф. 456К, 1 опис, 4 а.е., 0.04 л.м., 1937–1945 г.**

Основана на 19 апр. 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Прогрес“, утвърдено с Определение № 1918 от 16 юли 1915 г. на Шуменския окръжен съд. От 19 юни 1920 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 60, 89, 134, 105, 134; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 11–20; Ф. 661; ЧП 889.

**ГРУПОВ ФОНД „КРЕДИТНИ КООПЕРАЦИИ В СЕЛСКА
ОБЩИНА – С. АПРИЛОВО“**

Ф. 298К, 1 опис, 8 а.е., 0.19 л.м., 1919–1953 г.

Кредитна кооперация „Земеделска подкрепа“ – с. Априлово

Основана на 30 ноем. 1919 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 3401 от 13 дек. 1919 г. на Шуменския окръжен съд. От 18 дек. 1921 г. става Кредитна кооперация. На 14 ноем. 1920 г. в дружеството се влива Кооперативно потребително дружество „Успех“ – с. Априлово, основано през 1919 г.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 362.

Кредитна кооперация „Труд“ – с. Конак

Основана на 30 апр. 1919 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 1161 от 30 май 1919 г. на Шуменския окръжен съд. От 1922 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 992.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪГЛАСИЕ“ – С. БЕРКОВСКИ

Ф. 358К, 1 опис, 2 а.е., 0.03 л.м., 1925–1943 г.

Основана на 5 апр. 1925 г. Утвърдена с Определение № 1615 от 26 авг. 1925 г. на Шуменския окръжен съд.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 652.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЦАРЕВИЦА“ – С. БИСТРА

Ф. 317К, 1 опис, 5 а.е., 0.08 л.м., 1920–1947 г.

Основана на 1 авг. 1920 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 52 от 2 ян. 1921 г. на Шуменския окръжен съд. През същата година става Кредитно кооперативно сдружение, а от 1934 г. – Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 57, 111, 117, 177; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 29–36; Ф. 377.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „КЛАС“ – С. БРАКНИЦА

Ф. 361К, 1 опис, 5 а.е., 0.05 л.м., 1923–1944 г.

Основана на 1 март 1923 г. Утвърдена с Определение № 562 от 15 март 1923 г. на Шуменския окръжен съд.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 463.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „НОВ ЖИВОТ“ – С. БРЯГ
Ф. 287К, 1 опис, 6 а.е., 0.10 л.м., 1932–1954 г.

Основана на 11 юли 1914 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 2444 от 14 юли 1914 г. на Шуменския окръжен съд. От 1921 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 70, 88, 102, 173; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 34–44, 148; Ф. 473.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЕЯЧ“ – С. ВАРДУН
Ф. 333К, 3 опис, 23 а.е., 0.26 л.м., 1906–1960 г.

Основана на 8 ноем. 1905 г. като Земеделска спестовна заемна каса. Утвърдена с Определение № 1 от 22 март 1906 г. на Шуменския окръжен съд. От 18 юни 1920 г. е Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 137, 240; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 53–67; Ф. 376; КМФ № 3, оп. 1, № 48.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЗЕМЕДЕЛЕЦ“ – С. ВАСИЛ ЛЕВСКИ
Ф. 289К, 2 опис, 11 а.е., 0.16 л.м., 1907–1947 г.

Основана на 13 дек. 1907 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 218 от 21 февр. 1908 г. на Шуменския окръжен съд. От 1923 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 68, 81, 115, 240; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 68–78; Ф. 653, оп. 1, а.е. 3, 4; КМФ № 3, оп. 1, № 49.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ОБЕДИНЕНИЕ“ – С. ВОДИЦА
Ф. 294К, 2 опис, 36 а.е., 0.65 л.м., 1907–1965 г.

Основана на 26 ян. 1907 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 387 от 14 апр. 1907 г. на Шуменския окръжен съд. На 29 юни 1921 г. става Кредитна кооперация. Към нея през 1921 г. се влива Потребителната кооперация „Единство“, а през 1926 г. – и Популярната банка в селото. През същата година приема името „Обединение“.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 451.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕДЪК“ – С. ВЪБЕЛ
Ф. 345К, 3 описа, 32 а.е., 0.15 л.м., 1906–1942 г.

Основана на 14 ноем. 1904 г. като Взаимно-спомагателно спестовно кредитно земеделческо дружество, утвърдено с Определение № 1 от 11 ян. 1905 г. на Шуменския окръжен съд. От 1924 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 52, 242; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 79–90; Ф. 337.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЗЕМЕДЕЛЕЦ“ – С. ГАГОВО
Ф. 401К, 1 опис, 5 а.е., 0.04 л.м., 1923–1945 г.

Основана на 13 апр. 1903 г. като Взаимно-спомагателно спестовно кредитно земеделско дружество „Земеделец“, утвърдено с Определение № 1 от 13 окт. 1903 г. на Шуменския окръжен съд. Кредитна кооперация става вероятно през 1919 г.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 625.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „КЛАС“ – С. ГЛОГИНКА
Ф. 382К, 1 опис, 8 а.е., 0.07 л.м., 1920–1945 г.

Основана на 26 ноем. 1920 г. Утвърдена с Определение № 289 от 3 февр. 1921 г. на Шуменския окръжен съд.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 577.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪГЛАСИЕ“ – С. ГОЛЯМО НОВО
Ф. 453К, 1 опис, 5 а.е., 0.08 л.м., 1919–1945 г.

Основана на 23 февр. 1919 г. като Земеделско спестовно производително заемно сдружение „Съгласие“, утвърдено с Определение № 656 от 22 март 1919 г. на Шуменския окръжен съд. От 1927 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 61.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „НАДЕЖДА“ –
С. ГОЛЯМО СОКОЛОВО
Ф. 319К, 2 описа, 7 а.е., 0.13 л.м., 1914–1945 г.

Основана на 7 окт. 1914 г. като Земеделско спестовно-заемно сдружение „Надежда“, утвърдено с Определение № 3546 от 25 окт. 1914 г. на Шуменския окръжен съд. От 1925 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 59, 106, 160; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 91–103; Ф. 380; КМФ № 3, оп. 1, № 50, оп. 2, № 64.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ПОДКРЕПА“ – С. ГОРИЦА
Ф. 359К, 1 опис, 5 а.е., 0.06 л.м., 1915–1944 г.

Основана на 6 май 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно сдружаване „Подкрепа“, утвърдено с Определение № 1498 от 21 юни 1915 г. на Шуменския окръжен съд. На 18 ян. 1920 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 468.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „БРАТСКО СЪГЛАСИЕ“ –
С. ГОРСКО АБЛАНОВО
Ф. 383К, 1 опис, 12 а.е., 0.06 л.м., 1920–1943 г.

Основана на 29 юни 1910 г. като Земеделско спестовно-заемно сдружаване „Братско съгласие“, утвърдено с Определение № 2009 от 9 авг. 1910 г. на Русенския окръжен съд. От 1921 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 578.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕДЪК“ – С. ГЪРЧИНОВО
Ф. 384К, 1 опис, 15 а.е., 0.07 л.м., 1919–1944 г.

Основана на 26 ян. 1919 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Напредък“, утвърдено с Определение № 403 от 27 февр. 1919 г. на Шуменския окръжен съд. От февр. 1920 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 579.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „БЪДЕЩЕ“ – С. ДОЛНА ЗЛАТИЦА
Ф. 351К, 1 опис, 4 а.е., 0.03 л.м., 1929–1950 г.

Основана на 15 дек. 1929 г. Утвърдена с Определение № 1733 от 30 юни 1930 г. на Шуменския окръжен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 48; Ф. 358.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ГЕРЛОВО“ – С. ДРАГАНОВЕЦ
Ф. 335К, 2 описа, 8 а.е., 0.20 л.м., 1922–1955 г.

Основана на 3 авг. 1920 г. като Земеделско потребително дружество „Герлово“, утвърдено с Определение № 3011 от 11 септ. 1920 г. на Шуменския окръжен съд. От 1927 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 97, 141; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 123–130; Ф. 344; КМФ № 3, оп. 2, № 52.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕДЪК“ – С. ДРАЛФА
Ф. 93К, 1 опис, 5 а.е., 0.06 л.м., 1914–1945 г.

Основана на 12 ноем. 1914 г. като Земеделско спестовно-заемно сдружение „Напредък“, утвърдено с Определение № 3771 от 22 ноем. 1914 г. на Шуменския окръжен съд. На 20 март 1921 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 820.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ПРОГРЕС“ – С. ДРИНОВО
Ф. 357К, 2 описа, 13 а.е., 0.21 л.м., 1925–1948 г.

Основана през 1912 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Съгласие“. Възстановена на 23 ян. 1915 г. и утвърдена с Определение № 1373 от 25 май 1915 г. на Шуменския окръжен съд, но не развива дейност. През 1925 г. пак е възстановена. От 1927 г. става Кредитна кооперация. През 1939 г. приема името „Прогрес“.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 452.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪЗНАНИЕ“ – С. ДЪЛГАЧ
Ф. 182К, 1 опис, 24 а.е., 0.52 л.м., 1908–1947 г.

Основана на 29 окт. 1906 г. като Кредитно кооперативно заемно сдружение „Съзнание“, утвърдено с Определение на Шуменския окръжен съд от 11 апр. 1907 г. От 19 апр. 1920 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 77, 98, 244; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 131–142; Ф. 384; КМФ № 3, оп. 1, № 53.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪЗНАНИЕ“ – С. ЕЛЕНОВО
Ф. 343К, 1 опис, 13 а.е., 0.08 л.м., 1909–1944 г.

Основана на 10 дек. 1906 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 912 от 12 септ. 1907 г. на Шуменския окръжен съд. Действа до 1909 г. Възстановено през 1915 г. От 1929 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 331; ЧП 887.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СПОЛУКА“ – С. ЗАВЕТНО
Ф. 336К, 1 опис, 2 а.е., 0.02 л.м., 1935–1942 г.

Основана на 14 септ. 1914 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Сполука“, утвърдено с Определение № 3747 от 22 ноем. 1914 г. на Шуменския окръжен съд. От 1920 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 276.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЗЕМЕДЕЛЕЦ“ – С. ЗАРАЕВО
Ф. 264К, 2 описа, 32 а.е., 0.37 л.м., 1906–1948 г.

Основана през 1895 г. като Земеделска спестовно-заемателна каса „Земеделец“. Регистрирана е с Определение № 345 от 31 окт. 1905 г. на Шуменския окръжен съд. От 1909 г. се нарича Земеделско спестовно-заемателно дружество, от 1913 г. – Кооперативно взаимно-спомагателно дружество, а от 1919 г. – Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 17; Ф. 534.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕДЪК“ –
С. ЗАХАРИ СТОЯНОВО
Ф. 372К, 1 опис, 7 а.е., 0.07 л.м., 1914–1944 г.

Основана на 6 юли 1914 г. като Земеделско спестовно-заемно сдружаване „Напредък“, утвърдено с Определение № 39 от 3 ян. 1915 г. на Шуменския окръжен съд. От 1938 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 539.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СПАСЕНИЕ“ – С. ЗДРАВЕЦ
Ф. 346К, 1 опис, 4 а.е., 0.07 л.м., 1914–1942 г.

Основана на 2 апр. 1909 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 581 от 24 апр. 1909 г. на Шуменския окръжен съд. От 1920 г. става Кредитна кооперация, която през 1938 г. е именувана „Спасение“.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 53, 94, 156, 246; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 123–130; Ф. 336; КМФ № 3, оп. 1, № 54.

ГРУПОВ ФОНД „КРЕДИТНИ КООПЕРАЦИИ В СЕЛСКА
ОБЩИНА – С. ИЗВОРОВО“
Ф. 310К, 1 опис, 8 а.е., 0.12 л.м., 1930–1950 г.

Кредитна кооперация „Труд“ – с. Камбурово

Основана на 20 ноем. 1919 г. като Земеделско потребително кооперативно дружество „Надежда“, утвърдено с Определение № 3440 от 22 дек. 1919 г. на Шуменския окръжен съд. Съществува до 1923 г. На 1 ноем. 1925 г. възстановява дейността си като Кредитна кооперация „Труд“.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 25, 40; Ф. 704.

Кредитна кооперация „Единство“ – с. Панайот Хитово

Основана на 11 ян. 1942 г. Утвърдена с Определение № 393 от 13 юли 1942 г. на Шуменския областен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 47.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЗОРА“ – С. КАРДАМ
Ф. 405К, 1 опис, 24 а.е., 0.56 л.м., 1907–1949 г.

Основана на 30 ян. 1907 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Зора“, утвърдено с Определение № 389 от 14 апр. 1907 г. на Шуменския окръжен съд. От 28 февр. 1920 г. става Кредитна кооперация. През 1914 г. е основана Кооперативна потребителска селска бакалница. Двете дружества се обединяват през 1921 г. под името Кредитна кооперация „Зора“.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 655.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪЗНАНИЕ“ – С. КИТИНО
Ф. 340К, 1 опис, 3 а.е., 0.03 л.м., 1936–1943 г.

Основана на 12 ян. 1926 г. Утвърдена с Определение № 1033 от 21 май 1926 г. на Шуменския окръжен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 54; Ф. 322.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ОБЕДИНЕНИЕ“ – С. КОВАЧЕВЕЦ
Ф. 328К, 2 описа, 21 а.е., 0.24 л.м., 1907–1956 г.

Основана на 18 апр. 1905 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 217 от 25 юни 1905 г. на Шуменския окръжен съд. От 1920 г. става Кредитна кооперация. През 1943 г. се обединява с местната Популярна банка и се именува „Обединение“.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 520.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „НЕЗАВИСИМОСТ“ – С. КОЗИЦА
Ф. 263К, 1 опис, 8 а.е., 0.11 л.м., 1919–1948 г.

Основана на 20 юли 1920 г. като Кооперативно дружество „Независимост“, утвърдено с Определение № 2087 от 4 авг. 1920 г. на Шуменския окръжен съд. От 1934 г. е Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 533.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СПАСЕНИЕ“ – С. КОШНИЧАРИ
Ф. 381К, 2 описа, 16 а.е., 0.11 л.м., 1924–1946 г.

Основана на 19 ноем. 1922 г. Утвърдена с Определение № 3553 от 30 ноем. 1922 г. на Шуменския окръжен съд. Започва дейност от 1 ян. 1924 г.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 576.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ПЛУГ“ – С. КРАЛЕВО
Ф. 200К, 2 описа, 26 а.е., 0.14 л.м., 1921–1944 г.

Основана на 24 окт. 1921 г. като Земеделско спестовно-заемно кредитно кооперативно дружество „Плуг“, утвърдено с Определение № 3226 от 9 ноем. 1921 г. на Шуменския окръжен съд. От 1929 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 58, 122, 159, 247; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 152–162; Ф. 381; КМФ № 3, оп. 1, № 55.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ПОДКРЕПА“ – С. КРЪШНО
Ф. 92К, 1 опис, 11 а.е., 0.16 л.м., 1906–1947 г.

Основана на 21 ноем. 1906 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 983 от 29 септ. 1907 г. на Шуменския окръжен съд. През 1915 г. се именува „Подкрепа“. От 13 юли 1920 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 60.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ИЗГРЕВ“ – С. КЪОСЕВЦИ
Ф. 276К, 1 опис, 4 а.е., 0.03 л.м., 1932–1948 г.

Основана на 31 ян. 1932 г. Утвърдена с Определение № 864 от 13 май 1932 г. на Шуменския окръжен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 50; Ф. 708; КМФ № 3, оп. 1, № 22.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЗОРА“ – С. ЛИЛЯК
Ф. 283К, 1 опис, 40 а.е., 0.39 л.м., 1915–1947 г.

Основана на 26 апр. 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Зора“, утвърдено с Определение № 1370 от 20 май 1915 г. на Шуменския окръжен съд. От 19 септ. 1920 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 62, 83, 119, 162; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 163–170; Ф. 326; КМФ № 3, оп. 1, № 56.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪЕДИНЕНИЕ“ – С. ЛОМЦИ
Ф. 347К, 1 опис, 5 а.е., 0.08 л.м., 1937–1956 г.

Основана на 12 ян. 1910 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Съединение“, утвърдено с Определение № 1262 от 5 авг. 1910 г. на Шуменския окръжен съд. От 25 март 1920 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 338.

**КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪЗНАНИЕ“ –
С. МАКАРИОПОЛСКО
Ф. 312К, 3 описа, 25 а.е., 0.18 л.м., 1915–1946 г.**

Основана на 16 февр. 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Съзнание“, утвърдено с Определение № 1098 от 20 апр. 1915 г. на Шуменския окръжен съд. От 1926 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 100, 154, 250; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 173–177, 179–184, 186–193; Ф. 635; КМФ № 3, оп. 1, № 58.

**КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЖЪТВАР“ – С. МАКОВО
Ф. 94К, 2 описа, 7 а.е., 0.10 л.м., 1915–1945 г.**

Основана на 15 март 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно сдружение „Жътвар“, утвърдено с Определение № 883 от 7 авг. 1915 г. на Шуменския окръжен съд. От 1926 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 59.

**КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „САМОПОМОЩ“ –
С. МАНАСТИРИЦА
Ф. 360К, 1 опис, 3 а.е., 0.04 л.м., 1927–1944 г.**

Основана на 28 февр. 1923 г. Утвърдена е с Определение № 1137 от 12 май 1923 г. на Шуменския окръжен съд.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 467.

**КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪЗНАНИЕ“ – С. МАРЧИНО
Ф. 437К, 1 опис, 3 а.е., 0.03 л.м., 1923–1945 г.**

Основана на 19 ян. 1923 г. Утвърдена с Определение № 382 от 20 февр. 1923 г. на Шуменския окръжен съд.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 992.

**КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „САМОПОМОЩ“ – С. МОРАВКА
Ф. 341К, 1 опис, 4 а.е., 0.03 л.м., 1929–1944 г.**

Основана на 8 ноем. 1925 г. Утвърдена с Определение № 59 от 15 февр. 1926 г. на Шуменския окръжен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 34; Ф. 350; КМФ № 3, оп. 1, № 26.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ОРАЧ“ – С. НАДАРЕВО
Ф. 201К, 1 опис, 33 а.е., 0.50 л.м., 1914–1945 г.

Основана на 3 ноем. 1914 г. като Кооперативно земеделско спестовно-заемно сдружение „Орач“, утвърдено с Определение № 3745 от 22 ноем. 1914 г. на Шуменския окръжен съд. От 7 дек. 1919 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 61, 72, 99, 138, 231; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 194–207; Ф. 386; КМФ № 3, оп. 1, № 60.

ГРУПОВ ФОНД „КРЕДИТНИ КООПЕРАЦИИ
ОТ ОМУРТАГСКА ОКОЛИЯ“
Ф. 344К, 1 опис, 10 а.е., 0.07 л.м., 1929–1947 г.

Кредитна кооперация „Солидарност“ – с. Девино

Основана на 18 дек. 1938 г. Утвърдена с Определение № 2324 от 9 окт. 1939 г. на Шуменския областен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 354; КМФ № 3, оп. 1, № 14.

Кредитна кооперация „Съгласие“ – с. Еревиш

Основана на 11 февр. 1938 г. Утвърдена с Определение № 1077 от 22 юни 1938 г. на Шуменския областен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 27; Ф. 355; КМФ № 3, оп. 1, № 18.

Кредитна кооперация „Искра“ – с. Малоградец

Основана на 2 ян. 1941 г. Утвърдена с Определение № 89 от 6 март 1942 г. на Шуменския областен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 55; Ф. 357; КМФ № 3, оп. 1, № 24.

Кредитна кооперация „Напредък“ – с. Моравица

Основана на 14 февр. 1941 г. Утвърдена с Определение № 258 от 29 апр. 1941 г. на Шуменския областен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 46; Ф. 353; КМФ № 3, оп. 1, № 25.

Кредитна кооперация „Задруга“ – с. Черни бряг

Основана на 1 ян. 1937 г. Утвърдена с Определение № 860 от 8 май 1937 г. на Шуменския областен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 38; Ф. 351; КМФ № 3, оп. 1, № 36.

Кредитна кооперация „Напредък“ – с. Ястребино

Основана на 12 юли 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно сдружаване „Напредък“, утвърдено с Определение № 1984 от 31 юли 1915 г. на Шуменския окръжен съд. От 19 дек. 1926 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 39; Ф. 352; КМФ № 3, оп. 1, № 39.

**ГРУПОВ ФОНД „КРЕДИТНИ КООПЕРАЦИИ
ОТ ОМУРТАГСКА ОКОЛИЯ“**

Ф. 457К, 1 опис, 6 а.е., 0.05 л.м., 1938–1950 г.

Кредитна кооперация „Земеделски труд“ – с. Длъжка поляна

Основана на 28 дек. 1941 г. Утвърдена с Определение № 227 от 4 май 1942 г. на Шуменския областен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 49; Ф. 567; КМФ № 3, оп. 1, № 15.

Кредитна кооперация „Самопомощ“ – с. Добротица

Основана на 10 апр. 1938 г. Утвърдена с Определение № 2266 от 28 окт. 1938 г. на Шуменския областен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 53; Ф. 445; КМФ № 3, оп. 1, № 16.

Кредитна кооперация „Подкрепа“ – с. Пиринец

Основана на 2 дек. 1938 г. Утвърдена с Определение № 783 от 6 апр. 1939 г. на Шуменския областен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 43; Ф. 708; КМФ № 3, оп. 1, № 31.

Кредитна кооперация „Труд“ – с. Поройно

Основана на 19 февр. 1941 г. Утвърдена с Определение № 212 от 28 апр. 1942 г. на Шуменския областен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 51; Ф. 708; КМФ № 3, оп. 1, № 32.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪГЛАСИЕ“ – С. ОПАКА

Ф. 374К, 1 опис, 17 а.е., 0.09 л.м., 1911–1942 г.

Основана на 17 апр. 1908 г. като Земеделско спестовно-заемно сдружение „Съгласие“, утвърдено с Определение № 1534 от 13 дек. 1908 г. на Шуменския окръжен съд. От 11 септ. 1920 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 548.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ПРОБУДА“ – С. ОРАЧ

Ф. 339К, 1 опис, 5 а.е., 0.02 л.м., 1940–1946 г.

Основана на 25 ян. 1940 г. Утвърдена с Определение № 1433 от 10 юли 1940 г. на Шуменския областен съд.

Вж. и Ф. 118К, оп. 1, а.е. 45; Ф. 356; КМФ № 3, оп. 1, № 30.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЗВЕЗДА“ – С. ОСЕН
Ф. 353К, 1 опис, 4 а.е., 0.06 л.м., 1932–1955 г.

*Основана на 29 апр. 1923 г. Утвърдена с Определение № 1162 от 21 май 1923 г. на Шуменския окръжен съд.
Вж. и Ф. 366К, оп. 1, а.е. 213–222.*

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕДЪК“ – С. ОСИКОВО
Ф. 356К, 1 опис, 7 а.е., 0.11 л.м., 1929–1949 г.

*Основана на 25 юли 1925 г. Утвърдена с Определение № 1428 от 25 юли 1925 г. на Шуменския окръжен съд.
Вж. и Ф. 449.*

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪГЛАСИЕ“ – С. ОСТРЕЦ
Ф. 363К, 2 опис, 22 а.е., 0.08 л.м., 1923–1954 г.

*Основана на 8 дек. 1922 г. Утвърдена с Определение № 3686 от 20 дек. 1922 г. на Шуменския окръжен съд.
Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 79, 95, 255; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 223–229; Ф. 472.*

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЗЕМЕДЕЛЕЦ“ – С. ПАЛАМАРЦА
Ф. 269К, 2 опис, 18 а.е., 0.59 л.м., 1909–1947 г.

*Основана на 23 февр. 1909 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 511 от 6 апр. 1909 г. на Шуменския окръжен съд. От 1928 г. става Кредитна кооперация, която през 1930 г. е именувана „Земеделец“.
Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 619.*

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ОРАЛО“ – С. ПОДГОРИЦА
Ф. 314К, 2 опис, 58 а.е., 0.79 л.м., 1914–1948 г.

*Основана на 18 май 1914 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Орало“, утвърдено с Определение № 2465 от 19 юни 1914 г. на Шуменския окръжен съд. От 28 февр. 1921 г. става Кредитна кооперация.
Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 90, 155; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 241–262; Ф. 478; КМФ № 3, оп. 1, № 63.*

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ПЧЕЛА“ – С. ПОМОЩИЦА
Ф. 348К, 2 описа, 63 а.е., 0.53 л.м., 1915–1949 г.

Основана на 27 март 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно сдружаване „Пчела“, утвърдено с Определение № 1374 от 21 май 1915 г. на Шуменския окръжен съд. От 1930 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 339.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „БРАТСТВО“ – С. ПОСАБИНА
Ф. 364К, 1 опис, 46 а.е., 0.21 л.м., 1915–1945 г.

Основана на 25 апр. 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно сдружаване „Братство“, утвърдено с Определение № 1351 от 18 май 1915 г. на Шуменския окръжен съд. От 1925 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 474.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ОБНОВА“ – С. ПРЕСИЯН
Ф. 451К, 1 опис, 11 а.е., 0.06 л.м., 1926–1944 г.

Основана през 1926 г., но не развива дейност. Възстановена на 27 ян. 1929 г. Утвърдена с Определение № 1680 от 3 юли 1929 г. на Шуменския окръжен съд.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 132, 221; Ф. 826; КМФ № 3, оп. 1, № 64.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ПОМОЩ“ – С. ПРОБУДА
Ф. 290К, 2 описа, 25 а.е., 0.41 л.м., 1919–1955 г.

Основана на 17 февр. 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Помощ“, утвърдено с Определение № 1262 от 13 май 1915 г. на Шуменския окръжен съд. От 1923 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 71, 129, 219; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 263–272; Ф. 429; КМФ № 3, оп. 1, № 65.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЖЕТВАР“ – С. РАЛИЦА
Ф. 318К, 2 описа, 22 а.е., 0.10 л.м., 1914–1949 г.

Основана на 14 май 1914 г. като Земеделско спестовно-заемно сдружение „Жетвар“, утвърдено с Определение № 2464 от 19 юли 1914 г. на Шуменския окръжен съд. От 9 ян. 1923 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 55, 175; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 273–279; Ф. 369.

**ГРУПОВ ФОНД „КРЕДИТНИ КООПЕРАЦИИ В
СЕЛСКА ОБЩИНА – С. РУЕЦ“**

Ф. 304К, 2 описа, 6 а.е., 0.10 л.м., 1921–1958 г.

Кредитна кооперация „Зора“ – с. Руец

Основана през 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Св. св. Кирил и Методий“, което съществува няколко месеца. На 19 ян. 1924 г. е основана Кредитна кооперация „Зора“, утвърдена с Определение № 1052 от 29 май 1924 г. на Шуменския окръжен съд.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 67, 107, 161, 218; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 280–288; Ф. 374; КМФ № 3, оп. 2, № 66.

Кредитна кооперация „Съгласие“ – с. Певец

Основана на 23 окт. 1921 г. като Земеделско спестовно-заемно кредитно кооперативно сдружение „Съгласие“, утвърдено с Определение № 3225 от 9 ноем. 1921 г. на Шуменския окръжен съд. От 1922 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 113, 130, 220; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 230–240.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ПОДКРЕПА“ – С. САДИНА

Ф. 371К, 1 опис, 21 а.е., 0.34 л.м., 1914–1944 г.

Основана на 2 ян. 1914 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество, утвърдено с Определение № 393 от 18 февр. 1914 г. на Шуменския окръжен съд. От 1925 г. става Кредитна кооперация „Подкрепа“.

Вж. и Ф. 540.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СВЕТЛИНА“ – С. СВЕТЛЕН

Ф. 337К, 1 опис, 30 а.е., 0.29 л.м., 1915–1944 г.

Основана на 23 ноем. 1911 г. като Земеделска спестовно-заемна каса „Светлина“, утвърдена с Определение № 367 от 25 февр. 1912 г. на Шуменския окръжен съд. От 1915 г. се нарича Земеделско спестовно-заемно дружество, а от 1928 г. – Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К оп. 1, а.е. 28; Ф. 278.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪГЛАСИЕ“ – С. СЕЯЧИ

Ф. 394К, 1 опис, 4 а.е., 0.03 л.м., 1921–1945 г.

Основана на 11 май 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно сдружение „Съгласие“, утвърдено с Определение № 1973 от 25 май 1915 г. на Шуменския окръжен съд. От 1936 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 80К, оп. 1, а.е. 28; Ф. 624.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪГЛАСИЕ“ – С. СЛАВЯНОВО
Ф. 362К, 1 опис, 5 а.е., 0.07 л.м., 1921–1945 г.

Основана на 10 май 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Съгласие“, утвърдено с Определение № 1969 от 25 юли 1915 г. на Шуменския окръжен съд. От 1920 г. става Кредитна кооперация „Съгласие“.

Вж. и Ф. 467.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „КРЕПОСТ“ – С. СТЕВРЕК
Ф. 388К, 1 опис, 14 а.е., 0.27 л.м., 1929–1949 г.

Основана на 10 март 1929 г. Утвърдена с Определение № 2305 от 22 юли 1929 г. на Търновския окръжен съд. Действа на територията на Селска община – с. Стеврек. Осъществява още производство и пласмент на паламарки в цялата страна.

Вж. и Ф. 647.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪГЛАСИЕ“ – С. СТРАЖА
Ф. 288К, 1 опис, 17 а.е., 0.32 л.м., 1919–1946 г.

Основана на 6 апр. 1919 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Съгласие“, утвърдено с Определение № 1181 от 31 май 1919 г. на Шуменския окръжен съд. От 1923 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 69, 92, 109, 171; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 289–295, 301; Ф. 383.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ИСКРА“ – С. СЪЕДИНЕНИЕ
Ф. 320К, 1 опис, 3 а.е., 0.08 л.м., 1923–1950 г.

Основана на 23 дек. 1923 г. Утвърдена с Определение № 206 от 8 февр. 1924 г. на Шуменския окръжен съд.

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 51, 124, 169; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 296–302; Ф. 379; КМФ № 3, оп. 1, № 67.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪГЛАСИЕ“ – С. ТРЪСТИКА
Ф. 342К, 1 опис, 4 а.е., 0.04 л.м., 1937–1955 г.

Основана на 4 май 1915 г. като Земеделско спестовно-заемно дружество „Съгласие“, утвърдено с Определение № 413 от 6 май 1915 г. на Разградския окръжен съд. Кредитна кооперация става вероятно през 1920 г.

Вж. и Ф. 330.

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕДЪК“ – С. ЦАР АСЕН
Ф. 295К, 1 опис, 11 а.е., 0.30 л.м., 1909–1948 г.

Основана на 25 ноем. 1908 г., като Земеделско спестовно-заемно дружество „Напредък“, утвърдено с Определение № 411 от 23 ян. 1909 г. на Русенския окръжен съд. На 31 юли 1921 г. става Кредитна кооперация.

Вж. и Ф. 447.

Окръжни и указания на БЗБ, БЗКБ, ОСБЗК, Районния кооперативен земеделски съюз „Пчела“ – Търговище, Районния кооперативен земеделски синдикат „Селски производител“ – Попово и др. по дейността на кооперациите – Ф. 200К (1930–1940), Ф. 201К (1943–1944), Ф. 269К (1912, 1915–1917), Ф. 283К (1935, 1939–1943), Ф. 290К (1929–1931), Ф. 348К (1926–1941), Ф. 364К (1937, 1940), Ф. 374К (1912–1915, 1918–1920, 1928).

Устави – Ф. 283К (1920, 1947), Ф. 294К (1907, 1921), Ф. 312К (1915), Ф. 314К (1914, 1921), Ф. 371К (1914, 1925), Ф. 372К (1938), Ф. 457К (1942).

Учредителни протоколи – Ф. 93К (1914), Ф. 94К (1915), Ф. 200К (1921), Ф. 201К (1914), Ф. 263К (1920), Ф. 276К (1932), Ф. 283К (1915), Ф. 288К (1919), Ф. 289К (1907), Ф. 294К (1907), Ф. 298К (1919), Ф. 304К (1921), Ф. 312К (1915), Ф. 314К (1914), Ф. 316К (1915, 1937), Ф. 317К (1920), Ф. 319К (1914), Ф. 320К (1923), Ф. 348К (1915), Ф. 351К (1929), Ф. 357К (1915), Ф. 358К (1925), Ф. 359К (1915), Ф. 361К (1923), Ф. 364К (1915), Ф. 371К (1914), Ф. 372К (1914), Ф. 382К (1920), Ф. 388К (1929), Ф. 405К (1907), Ф. 437К (1923), Ф. 451К (1926), Ф. 454К (1919), Ф. 457К (1938, 1941).

Протоколни книги и протоколи от отчетно-изборни и общи събрания и заседания на управителните и контролни съвети (1906–1956).

Списъци и книги за членовете и дяловия капитал – Ф. 269К (1910–1942), Ф. 304К (1942–1958), Ф. 328К (1940–1946), Ф. 333К (1928–1950), Ф. 356К (1932–1949), Ф. 364К (1943), Ф. 371К (1924–1948), Ф. 374К (1915), Ф. 388К (1929–1948).

Годишни отчети – Ф. 182К (1935–1939), Ф. 264К (1937–1944), Ф. 269К (1910–1915, 1932–1943), Ф. 283К (1931–1944), Ф. 290К (1924–1929), Ф. 312К (1937, 1938), Ф. 339К (1946), Ф. 344К (1938–1944), Ф. 345К (1905–1932), Ф. 348К (1924–1928, 1935–1941), Ф. 363К (1930–1944), Ф. 374К (1911–1915), Ф. 381К (1925–1944), Ф. 382К (1942–1944), Ф. 383К (1920–1923), Ф. 384К (1920–1944). Статистически отчети и сведения за състоянието и дейността на кооперациите – Ф. 264К (1939–1943), Ф. 269К (1933–1942), Ф. 290К (1934), Ф. 294К (1908–1948), Ф. 312К (1939–1944), Ф. 314К (1915–1923, 1943), Ф. 318К (1933–1944), Ф. 337К (1929–1936), Ф. 348К (1926–1942), Ф. 363К

(1934–1943), Ф. 364К (1921–1942), Ф. 381К (1926–1935), Ф. 383К (1938–1939), Ф. 384К (1921–1944), Ф. 451К (1934).

Дневник-главни книги, книги за годишните баланси и за загубите и печалбите, касови книги, актове от финансови ревизии (1906–1955).

Книги за влоговете – Ф. 328К (1940–1946), Ф. 333К (1928–1950), Ф. 347К (1934–1948), Ф. 348К (1915–1949), Ф. 374К (1914), Ф. 388К (1929–1949).

Стокови книги на кооперативни търговски обекти – Ф. 328К (1914–1923), Ф. 333К (1936–1951), Ф. 348К (1922–1935).

Протокол на делегатско събрание на кредитните кооперации в селата Водица, Гагово, Зараево, Кардам, Ковачевец, Кръшно, Ломци и Паламарца за обсъждане основаването на потребителни кооперации в Поповска околия и Околийско кооперативно бюро в Попово – Ф. 405К, Ф. 374К (1915). Протоколна книга на сдружението между кредитните кооперации в селата Дралфа, Еленово и Подгорица за управление на зърнения пункт на гара Дралфа – Ф. 269К (1938–1942).

Договор за покупка на място за кооперативен дом и скица на площада пред кооперацията в с. Подгорица – Ф. 269К (1927, 1942). Скица на площада в с. Голямо Соколово – Ф. 319К (1942).

Инвентарни книги за имуществото – Ф. 263К (1940–1944), Ф. 264К (1906–1948), Ф. 289К (1929–1947), Ф. 294К (1907–1943), Ф. 312К (1940–1944), Ф. 314К (1928–1947), Ф. 328К (1939–1947).

Бр. 1 на в. „Съзнание“, орган на едноименната кредитна кооперация в с. Макариополско – Ф. 312К (1929).

Лична карта на делегат на конгрес на българските земеделски кооперации – Ф. 269К (1911).

Снимки на делегатите на конгрес на кредитните сдружения в България, на сградите на кооперативния дом и складовото стопанство на Кредитна кооперация „Съзнание“ – с. Макариополско – Ф. 312К (1925, 1935, 1938).

Исторически бележки за създаването и дейността на кредитните кооперации в селата Водица, Осиково и Цар Асен в периода 1907–1964 г. – Ф. 294К (1964–1965).

Протестна телеграма от ОСБЗК до цар Борис III срещу ограничаването на автономията и самоуправлението на кооперациите – Ф. 200К (1936).

Информация за дейността на Воден синдикат „Тича“ – Шумен от основаването му на 25 дек. 1925 г. до 31 дек. 1930 г. – Ф. 316К (1931).

Протокол от конференция на представители на кооперациите в Шуменски окръг за обсъждане въпроса за създаване на окръжна производствена кооперация – Ф. 374К (13 септ. 1919).

Устави на Районния кооперативен земеделски синдикат „Селски производител“ – Попово – Ф. 294К (1924), Популярната банка и Селската потре-

бителна кооперация в с. Водица – Ф. 294К (1921, 1952). Устав и протоколна книга от общи събрания и от заседания на Управителния съвет на Потребително дружество „Бъдеще“ – с. Зараево – Ф. 264К (1913, 1915–1920) – вж. и КМФ № 3, оп. 2, № 34.

Учредителен протокол на Кооперативно потребително дружество „Прогрес“ – с. Кардам – Ф. 405К (1910). Учредителен протокол, устав, протоколна книга от общи събрания, от заседания на Управителния и Контролния съвет на Кооперативна потребителна бакалница, с. Кардам – Ф. 405К (1914, 1919–1922) – вж. и КМФ № 3, оп. 2, № 36.

Отчет на Районен кооперативен земеделски синдикат „Пчела“ – Търговище за 1936 г. – Ф. 283К.

Протоколи и протоколни книги от отчетно-изборни и общи събрания и заседания на управителните и контролните съвети на работническите кооперации „Напред“ в с. Водица – Ф. 294К (1920–1921) и с. Зараево – Ф. 263К (1919–1920), вж. и КМФ № 3, оп. 2, № 35; Потребителна кооперация „Единство“ в с. Водица – Ф. 294К (1921) и Потребителна кооперация „Успех“ в с. Априлово – Ф. 298К (1920–1921), вж. и КМФ № 3, оп. 2, № 26; Популярните банки в с. Водица – Ф. 294К (1920–1925) и с. Борисово (Славяново) – Ф. 362К (1930–1945); Дружество за застраховка на добитък, с. Водица – Ф. 294К (1933–1945).

Периодични агрометеорологични и стопански бюлетини на ОСБЗК – Ф. 283К (1938, 1939, 1942).

Протоколна книга на комисията по постройка на детска ученическа колония в с. Водица – Ф. 356К (1929–1933).

ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ПОБЕДА“ – С. БАБА ТОНКА ЧП 72, 1 а.е., 1940–1943 г.

Протоколна книга (с учредителен протокол) от общи събрания и заседания на Управителния и Контролния съвет (1940–1943).

Вж. и Ф. 464; КМФ № 3, оп. 2, № 27

КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ЕДИНСТВО“ – С. МИЛАДИНОВЦИ ЧП 724, 1 а.е., 1933–1939 г.

Протоколна книга от общи събрания и заседания на Управителния съвет (1933–1939).

**КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ПРОБУДА“ – С. МИРОВЕЦ
ЧП 73, 1 а.е., 1927–1935 г.**

Протоколна книга от общи събрания и заседания на Управителния съвет (1927–1935).

**КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „ИЗГРЕВ“ – С. МОМИНО
ЧП 886, 2 а.е., 1939–1942 г.**

Актове от финансови ревизии за 1939–1942 г.
Вж. и Ф. 335; КМФ № 3, оп. 1, № 51, 59.

**КРЕДИТНА КООПЕРАЦИЯ „СЪЗНАНИЕ“ – С. РОСИНА
ЧП 6 и ЧП 1395, 3 а.е., 1937–1948 г.**

Устав (1937). Протоколни книги (с учредителен протокол) от общи събрания и заседания на Управителния и Контролния съвет (1937–1948).
Вж. и Ф. 992.

VIII. ТЪРГОВИЯ

ПОТРЕБИТЕЛНИ КООПЕРАЦИИ 4 фонда, 4 опис, 34 а.е., 0.44 л.м., 1918–1949 г.

Доброволни кооперативни сдружения за доставка и продажба на стоки от първа необходимост. Капиталът им се формира от дялови и членски вноски, кредити и др.

ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „СИЛА“ – С. ИЗВОРОВО Ф. 478К, 1 опис, 9 а.е., 0.03 л.м., 1919–1943 г.

Основана на 28 март 1919 г. като Земеделско потребително-продажбно дружество „Сила“. Утвърдено с Определение № 997 от 8 май 1919 г. на Шуменския окръжен съд. От 1920 г. е Потребителна кооперация. В нея членуват жители на селата Изворово, Къосевци, Пороино и Росица.

Вж. и КМФ № 3, оп. 1, № 11.

ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕД“ – ПОПОВО Ф. 391К, 1 опис, 4 а.е., 0.05 л.м., 1920–1943 г.

Основана на 19 авг. 1919 г. като Работническа кооперация „Напред“. Утвърдена с Определение № 2292 от 8 септ. 1919 г. на Шуменския окръжен съд. От март 1935 г. е Потребителна кооперация.

Вж. и Ф. 623.

ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕД“ – ТЪРГОВИЩЕ Ф. 291К, 1 опис, 14 а.е., 0.33 л.м., 1918–1949 г. Ф. 393К, 1 опис, 7 а.е., 0.03 л.м., 1920–1944 г.

Основана на 11 дек. 1918 г. като Работническа кооперация „Напред“. Утвърдена с Определение № 620 от 22 март 1919 г. на Шуменския окръжен съд. От 24 март 1935 г. е Потребителна кооперация. На 7 февр. 1932 г. към нея се влива с всичките си активи и пасиви Работническата кооперация „Напред“ – Осман пазар (Омуртаг).

Вж. и Ф. 120К, оп. 1, а.е. 166; Ф. 366К, оп. 1, а.е. 1, 211, 212, 303–309; Ф. 392К; Ф. 387; ЧП 788; ЧП 789.

Учредителни протоколи – Ф. 291К (1918), Ф. 478К (1919).

Протоколни книги и протоколи от общи събрания и заседания на управителните и контролни съвети (1918–1948).

Отчетни доклади на управителните съвети – Ф. 393К (1929), Ф. 478К (1934) и на Контролния съвет – Ф. 478К (1928, 1934). Статистически сведения за състоянието и дейността на кооперацията – Ф. 478К (1925).

Списъци на членовете – Ф. 393К (1930, 1934).

Годишни счетоводни отчети, годишни равностметки за загубите и печалбите и дневник главни книги (1924–1947). Протокол от ревизия – Ф. 393К (1928).

Инвентарна книга – Ф. 291К (1933–1945).

Протоколи от отчетно-изборни и общи събрания, заседания на Управителния и Контролния съвет и инвентарна книга на Работническата кооперация „Напред“ в Осман Пазар (Омуртаг) – Ф. 291К, Ф. 393К (1922–1932).

Протоколна книга (с учредителен протокол) от общи събрания и заседания на Управителния съвет на Кредитната кооперация „Възраждане“ в с. Изворово – Ф. 478К (1940–1943) – вж. и Ф. 510.

Протокол за учредяване на Районна кооперативна централа – гара Попово от шест потребителни кооперации от Поповска околия – Ф. 391К (1920).

Поздравителна телеграма до Васил Коларов по повод издигането му на поста Председател на МС – Ф. 291К (1949).

Киранов, П., д-р. „Кооперацията в България“. Исторически и правно-икономически анализ за развитието на кооперациите в България. София, 1928, 1929 г. – Ф. 291К. „Народни кооперации и кооперативни дейци“ – албум с исторически бележки и снимки за кооперациите във Варненска област – Ф. 291К (1947).

УЧЕНИЧЕСКИ ПОТРЕБИТЕЛНИ КООПЕРАЦИИ

2 фонда, 2 описа, 8 а.е., 0.07 л.м., 1936–1946 г.

Кооперативни сдружения на ученици за доставка на учебници и учебни пособия, влогонабиране и осъществяване на просветни, културни, трудови и др. начинания.

УЧЕНИЧЕСКА КООПЕРАЦИЯ „НАПРЕДЪК“ ПРИ СРЕДИЩНА ПРОГИМНАЗИЯ – С. КРЪШНО

Ф. 238К, 1 опис, 3 а.е., 0.05 л.м., 1935–1946 г.

Основана на 5 февр. 1936 г.

**УЧЕНИЧЕСКА ПОТРЕБИТЕЛНА КООПЕРАЦИЯ
„ТРУДОЛЮБИЕ“ – С. СЛАВЯНОВО
Ф. 396К, 1 опис, 5 а.е., 0.02 л.м., 1937–1944 г.**

Основана на 28 септ. 1937 г.

Вж. и Ф. 255К.

Протоколни книги (с учредителни протоколи) на общите събрания, управителните и проверителните съвети (1936–1944).

Списък на членовете и членските им вноски – Ф. 396К (1937).

Стокова книга – Ф. 238К (1935–1946). Сметко-разписки и описи на доставените и намиращите се в кооперативния магазин стоки – Ф. 396К (1938–1939).

Книга за спестовните влогове – Ф. 238К (1938–1946).

**ОБЩОЗАНАЯТЧИЙСКА КООПЕРАЦИЯ ЗА ОБЩИ ДОСТАВКИ
„ДОВЕРИЕ“ – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 392К, 1 опис, 6 а.е., 0.09 л.м., 1934–1949 г.**

Основана на 30 ноем. 1934 г. като кооперативно сдружение на шивачите в града за доставка на материали и оръдия на труда. Утвърдена с Определение № 308 от 26 ян. 1935 г. на Шуменския областен съд. На 12 ян. 1945 г. се трансформира в Общозанаятчийска кооперация за общи доставки „Доверие“.

Вж. и Ф. 366К, оп. 1, а.е. 325–334; Ф. 387.

Протоколни книги и протоколи от общи събрания и заседания на Управителния и Контролния съвет (1934–1945).

Годишен счетоводен отчет за 1937 г. Регистър за ценните книжа на кооперацията (1941–1947).

Учредителен протокол на Шивашко-кожухарско-абаджийска потребителна кооперация „Доверие“ – Търговище (1934).

Протоколи от общи събрания, заседания на Управителния и Контролния съвет на Общозанаятчийска кооперация за общи доставки „Доверие“ – Търговище (1945–1947).

Протоколна книга от заседания на Управителния съвет на Обединена потребителна кооперация „Напред“ – Търговище (1948–1949).

ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

ШИВАШКА КООПЕРАЦИЯ ЗА ОБЩИ ДОСТАВКИ

„ИЗГРЕВ“ – ПОПОВО

ЧП 3, 2 а.е., 1942–1947 г.

Протоколни книги от общи събрания и от заседания на Управителния съвет (1942–1947).

БАКАЛСКА КООПЕРАЦИЯ „РАЗПРЕДЕЛИТЕЛ“ – ПОПОВО

ЧП 1, 1 а.е., 1943–1945 г.

Протоколна книга от заседания на Управителния и Контролен съвет (1943–1945).

Вж. и КМФ № 3, оп. 1, № 5.

ОБЩО ТЪРГОВСКО СДРУЖЕНИЕ – ТЪРГОВИЩЕ

ЧП 62, 2 а.е., 1935–1939 г.; ЧП 1292, 1 а.е., 1943 г.

Протоколни книги (с учредителен протокол) от общи събрания и заседания на настоятелството (1935–1939).

Групови снимки на членовете (1943).

IX. ОБРАЗОВАНИЕ

IX.1. РЪКОВОДНИ И КОНТРОЛНИ ОРГАНИ

ОКОЛИЙСКИ УЧИЛИЩНИ ИНСПЕКЦИИ

Осъществяват ръководство и контрол върху учебно-възпитателната, административната и обществената дейност на учителите и персонала от началните и основните училища и прогимназиите в околията; полагат грижи за методическото усъвършенстване на учителите, за материално-техническата база на училищата; развитието на читалищното дело; осъществяват взаимодействие с училищните и читалищните настоятелства по използването на фондовите земи и стопанисването на сградите. Действат до май 1948 г., когато на основание Закона за народните съвети функциите им се поемат от отделите „Народна просвета“ при околийските народни съвети (ДВ, бр. 47 от 17 февр. 1948 г.).

ОКОЛИЙСКА УЧИЛИЩНА ИНСПЕКЦИЯ – ОМУРТАГ

Ф. 8К, 6 описа, 122 а.е., 1.14 л.м., 1905–1957 г.

Създадена в началото на учебната 1924/1925 г. Дотогава Османпазарска (Омуртагска) административна околия е включвана последователно в съставите на Преславска и Ескиджумайска (Търговищка) учебни околии поради сравнително малкия брой държавни училища.

Вж. и Ф. 1.

Окръжни, указания и писма от МНП и Областната училищна инспекция – Шумен по учебно-методическата дейност и кадровото обезпечаване (1944).

Доклади на средишните директори за състоянието на училищата и обществената дейност на учителите (1944).

Годишни отчети и статистически сведения за състоянието, вида и броя на училищата, за учителския персонал и за успеха, поведението и движението на учениците в околията (1944).

Възражение от директора на народното първоначално училище в с. Обител до МНП против закриването на училището (1943).

Албум със снимки на инспектори, директори на училищата и от дейността на училищата в Омуртагска околия (1924–1957).

Списъци на назначените и уволнени учители и сведения за политическата им благонадеждност (1943–1944).

Информации за състоянието, дейността и актове от ревизии на читалищата в Омуртагска околия (1944).

Протоколи от заседания на комисии за именуване и преименуване на местностите в околията (1943–1944).

Книги-ведомости за заплатите на учителите в населените места на Омуртагска учебна околия – по платежни пунктове (1905–1954).

Бюджети и отчети за приходите и разходите на училищата (включително частните турски) в Омуртагска околия (1944).

ОКОЛИЙСКА УЧИЛИЩНА ИНСПЕКЦИЯ – ПОПОВО **Ф. 40К, 1 опис, 12 а.е., 0.14 л.м., 1934–1944 г.**

От 1890 г. на територията на Поповска административна околия действа Поповско учебно окръжие. То е създадено на основание Правилника за училищните инспектори, утвърден с Указ № 180 от 17 дек. 1889 г. Без да променя териториалния си обхват, от началото на 1899 г. окръжието е преобразувано в Поповска учебна околия в изпълнение на разпоредбите на Закона за инспекция на класните и основни училища от 31 дек. 1898 г.

Вж. и Ф. 44.

Протоколна книга и протоколи на Околийската училищна комисия (1935–1943). Заповедни книги (1934–1942).

Протокол от околийска педагогическа конференция (1941).

Планове и месечни сведения за дейността на околийския училищен инспектор и училищата в Поповска околия (1940–1944).

ОКОЛИЙСКА УЧИЛИЩНА ИНСПЕКЦИЯ – ТЪРГОВИЩЕ **Ф. 9К, 6 описа, 118 а.е., 0.92 л.м., 1922–1947 г.**

Създадена през септ. 1904 г. До 1895 г. дейността на училищата в Ескиджумайска (Търговищка) околия е контролирана и подпомагана от окръжните училищни инспектори в Разград, Варна и Шумен, а от 1899 г. – от Преславско учебно окръжие.

Вж. и Ф. 14.

Окръжни на МНП и Областната училищна инспекция – Шумен по административни, стопански, кадрови и др. въпроси (1930–1945). Протоколни книги на Околийската училищна комисия (1934–1943). Заповедна книга (1934–1946). Преписка с Областната училищна инспекция и Търговищката еврейска община за откриване на еврейско училище в Търговище (1943).

Годишни рапорти, доклади и статистически сведения за състоянието на учебното дело в околията (1933–1944). Сведения за учителските и ученическите дружества, кооперации, трапезарии, взаимоспомагателни каси и др. (1934–1944).

Списъци, заповеди, писма и др. по назначаване и уволняване на учители (1922–1944).

Бюджети на турските училищни настоятелства (1936–1938).

Ведомости за заплати на директорите, учителите и помощния персонал в държавните и общински училища в Търговищка околия – по платежни пунктове (1927–1947).

УЧЕБНО СРЕДИЩЕ – С. ПРЕСЕЛЕЦ Ф. 194К, 1 опис, 10 а.е., 0.07 л.м., 1941–1944 г.

Съществува от 1935 до 1944 г. Ръководи се от средищен директор. Наблюдава и контролира учебно-възпитателната работа в училищата на територията на общината. В Преселецкото учебно средище влизат селата Драгановец – с едно непълно народно основно училище (вж. и Ф. 400К, Ф. 685), Преселец – с едно народно първоначално (вж. и Ф. 791) и едно частно турско първоначално (вж. и Ф. 465К) училище и Търновца – с едно частно турско първоначално училище (вж. и Ф. 684, Ф. 866).

Годишни отчети и сведения с приложения на средищния директор за учебно-възпитателната работа, педагогическия персонал и извънкласните мероприятия – ученическите кооперации, трапезарии и дружества „Младежки червен кръст“ – в първоначалните училища в селата Преселец и Търновца и непълното основно училище в с. Драгановец (1941–1944).

КОЛЕКЦИЯ „ПРОСВЕТНОТО ДЕЛО В ТЪРГОВИЩКИ ОКРЪГ 1878–1944 Г.“

Ф. 494К, 2 опис, 51 а.е., 0.27 л.м., 1896–1984 г.

Колекцията е образувана през 1987 г. Обединява спомени, доклади, публицистични материали, издания и снимки за историята на просветното дело в Търговищки окръг.

Устав на Българския учителски съюз (1905).

Реферат, доклад, статии и очерци за развитието на просветното и учителско дело в Търговишко, за учители националреволюционери и участници в Септемврийското въстание през 1923 г. (1904, 1971, 1972).

Спомени за създаването и развитието на училища, професионални и просветни дружества в Търговищки окръг; за дейността на учители и др. (1936–1984).

Портретна снимка и свидетелство за педагогическо образование на Иван Момчев – учител и директор на училища в Търговишко (1896).

Броеве от издания, редактирани от учители – в. „Искра“, с. Водица (1934), в. „Ученическо творчество“, с. Малоградец (1938) и в. „Българче“, Попово (1934, 1936).

Снимки на ученици, ученички и абитуриенти от Търговище (1927, 1939).

Летописна и протоколна книги на Детска колония „Изгрев“ – с. Водица (1931–1956) – вж. и Ф. 356К.

Снимки на деца от Попово, летуващи в колониите в с. Водица и край Попово (краят на 30-те, 40-те години на ХХ век).

Устав на Комитета „Безплатни ученически трапезарии при всички български училища“ в Ески Джумая (Търговище) (1927).

Книга за приходите и разходите на Безплатна ученическа трапезария – с. Божица (1935–1944).

IX.2. УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА

Създадени като автономни изборни органи, грижещи се за придобиване, управление и поддържане на училищните сгради, имоти, оборудване; за назначаване, уволнение и издръжка на училищния персонал в началните и основните училища. Началото на дейността им предхожда откриването на училищата. След 1934 г., по силата на Наредбата за училищните настоятелства, правата им се ограничават – нямат управителни, а само съвещателни функции, занимават се предимно със стопански задължения (ДВ, бр. 82 от 13 юли 1934 г.). Изграждат се при всяка община, с регламентиран състав от длъжностни лица, като председател на настоятелството е общинският кмет. Училищни настоятелства, включително и с други наименования – комитети, епитропи, надзиратели, съществуват отпреди Освобождението до 1948 г., когато дейността им се поема от отделите „Народна просвета“ при околийските народни съвети, съгласно Закона за народните съвети (ДВ, бр. 47 от 17 февр. 1948 г.).

Частните училищни настоятелства осъществяват същите дейности спрямо частните училища, които в Омуртагска, Поповска и Търговищка околия са само турски. С нарочна Наредба-закон за училищните настоятелства на частните училища са регламентираните техните функции и състав (ДВ, бр. 146 от 27 септ. 1934 г.). Действат до края на 1946 г., когато по силата на Закона за допълнение на Закона за народното просвещение малцинствените, вкл. и частните турски, училища стават държавни (ДВ, бр. 234 от 12 окт. 1946 г.).

В архивните фондове има, най-често поради неделимост на носителите, документи и на училища.

БЪЛГАРСКИ УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА
38 фонда, 41 описа, 611 а.е., 3.14 л.м., 1902–1960 г.

ГРУПОВ ФОНД „УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА
ОТ ОБЩИНА АНТОНОВО“
Ф. 352К, 1 опис, 19 а.е., 0.04 л.м., 1931–1934 г.

Училищно настоятелство – Антоново
Създадено вероятно през 1893 г., действа до 1948 г.

Училищно настоятелство – с. Горна Златица
Основано през 1921 г. и действа до 1934 г.
Вж. и Ф. 424К.

Училищно настоятелство – с. Еревиш
Формирано през 1907 г. и действа до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Черни бряг
Действа до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Шишковица
Действа до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. БОЖИЦА
Ф. 449К, 1 опис, 7 а.е., 0.03 л.м., 1931–1945 г.

Действа от 1912 до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. БРАКНИЦА
Ф. 86К, 1 опис, 10 а.е., 0.08 л.м., 1912–1959 г.

Съществува от ян. 1912 до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ВАРДУН
Ф. 404К, 1 опис, 24 а.е., 0.14 л.м., 1916–1946 г.

Съществува от 1838 до 1948 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ВОДИЦА
Ф. 261К, 1 опис, 66 а.е., 0.21 л.м., 1910–1947 г.

Създадено вероятно през 1860 г. Действа до 1948 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ГАГОВО
Ф. 282К, 1 опис, 6 а.е., 0.05 л.м., 1912–1934 г.

Съществува от 1889 до 1948 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ГОРИЦА
Ф. 402К, 1 опис, 6 а.е., 0.04 л.м., 1910–1934 г.

Съществува от 1884 до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ГЪРЧИНОВО
Ф. 419К, 1 опис, 6 а.е., 0.08 л.м., 1913–1934 г.

Действа от 1892 до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ДОЛНА ЗЛАТИЦА
Ф. 446К, 1 опис, 7 а.е., 0.04 л.м., 1931–1934 г.

Действа от 1890 до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ДОЛНА КАБДА
Ф. 210К, 1 опис, 11 а.е., 0.03 л.м., 1922–1944 г.

Съществува от 1922 до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ДРАЛФА
Ф. 244К, 1 опис, 30 а.е., 0.10 л.м., 1921–1945 г.

Възниква през 1891 г. и съществува до 1948 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ДРИНОВО
Ф. 293К, 1 опис, 6 а.е., 0.08 л.м., 1921–1938 г.

Действа от 1887 до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ЗАХАРИ СТОЯНОВО
Ф. 369К, 1 опис, 18 а.е., 0.05 л.м., 1919–1938 г.

Съществува вероятно от 1898 г. Действа до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ЗВЕЗДА
Ф. 205К, 1 опис, 34 а.е., 0.12 л.м., 1919–1934 г.

Съществува от 1886 до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. КОНАК
Ф. 248К, 1 опис, 56 а.е., 0.28 л.м., 1921–1935 г.

*Създадено през 1859 г. и съществува до 1934 г.
Вж. и Ф. 247К.*

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. КРЪШНО
Ф. 239К, 1 опис, 14 а.е., 0.08 л.м., 1918–1934 г.

Съществува от 1886 до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ЛЮБЛЕН
Ф. 195К, 1 опис, 7 а.е., 0.08 л.м., 1912–1934 г.

Съществува от 1892 до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. МАКАРИОПОЛСКО
Ф. 331К, 2 описа, 6 а.е., 0.06 л.м., 1925–1938 г.

Действа от 1905 до 1948 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. МАЛОГРАДЕЦ
Ф. 324К, 1 опис, 4 а.е., 0.05 л.м., 1921–1934 г.

Съществува вероятно от 1890 г., преустановява дейността си през 1934 г.

**ГРУПОВ ФОНД „УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА В
ОМУРТАГСКА ОКОЛИЯ“**

Ф. 424К, 1 опис, 6 а.е., 0.07 л.м., 1923–1951 г.

Училищно настоятелство – с. Горна Златица

Основано през 1921 г. и действа до 1934 г.

Вж. и Ф. 352К.

Училищно настоятелство – с. Змейно

Създадено през 1923 г. и съществува до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Камбурово

Съществува вероятно от 1881 г. Прекратява дейността си през 1948 г.

Училищно настоятелство – с. Китино

Действа от 1893 до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Плъстина

Създадено през 1933 г. и действа до 1948 г.

Училищно настоятелство – с. Трескавец

Сформирано вероятно през 1929 г., действа до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ОРАЧ

Ф. 448К, 1 опис, 11 а.е., 0.05 л.м., 1921–1935 г.

Съществува от 1906 до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ПАНАЙОТ ХИТОВО

Ф. 190К, 1 опис, 6 а.е., 0.04 л.м., 1923–1942 г.

Създадено през 1921 г. и съществува до 1934 г.

Вж. и ЧП 1986.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ПЕВЕЦ

Ф. 212К, 1 опис, 34 а.е., 0.12 л.м., 1910–1934 г.

Възникнало вероятно през 1850 г. и съществува до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ПОМОЩИЦА
Ф. 258К, 1 опис, 5 а.е., 0.03 л.м., 1925–1935 г.

Съществува от 1879 до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – ПОПОВО
Ф. 413К, 1 опис, 4 а.е., 0.05 л.м., 1912–1929 г.

Създадено вероятно през 1862 г. и действа до 1948 г.

ГРУПОВ ФОНД „УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА
В ПОПОВСКА ОКОЛИЯ“
Ф. 421К, 1 опис, 13 а.е., 0.08 л.м., 1921–1934 г.

Училищно настоятелство – с. Голямо Ново
Създадено през 1903 г. и действа до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Кошничари
Създадено вероятно през 1892 г. Действа до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Маково
Създадено през 1892 г. и действа до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Манастирица
Действа от 1904 до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Миладиновци
Съществува отпреди 1892 г. и действа до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Росина
Създадено през 1900 г. и съществува до 1934 г.
Вж. и Ф. 407К.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ПОСАБИНА
Ф. 414К, 2 опис, 34 а.е., 0.22 л.м., 1912–1947 г.

Съществува вероятно от 1878 г. и действа до 1948 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ПРОБУДА
Ф. 308К, 2 опис, 12 а.е., 0.12 л.м., 1902–1944 г.

Действа от 1901 до 1948 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. РОСИНА
Ф. 407К, 1 опис, 11 а.е., 0.06 л.м., 1923–1933 г.

Съществува от 1900 до 1934 г.
Вж. и Ф. 421К.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. СВЕТЛЕН
Ф. 442К, 1 опис, 4 а.е., 0.07 л.м., 1923–1946 г.

Създадено през 1881 г. и действа до 1948 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – М. СВИРЧЕВО
Ф. 254К, 1 опис, 9 а.е., 0.02 л.м., 1923–1935 г.

Съществува от 1923 г. Преди това училището в махалата се управлява от Училищното настоятелство в с. Стеврек. Действа до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. СЛАВЯНОВО
Ф. 257К, 1 опис, 7 а.е., 0.06 л.м., 1922–1960 г.

Действа от 1884 до 1948 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. СТРАЖА
Ф. 373К, 1 опис, 4 а.е., 0.05 л.м., 1907–1940 г.

Съществува от 1907 до 1934 г.
Вж. и Ф. 28К.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ТЪПЧИЛЕЩОВО
Ф. 450К, 1 опис, 6 а.е., 0.03 л.м., 1925–1944 г.

Действа от 1923 до 1934 г.

ГРУПОВ ФОНД „УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА
В ТЪРГОВИЩКА ОКОЛИЯ“
Ф. 313К, 1 опис, 23 а.е., 0.10 л.м., 1911–1944 г.

Училищно настоятелство – с. Алваново
Съществува от 1891 до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Васил Левски

Действа от 1882 до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Голямо Соколово

Създадено през 1904 г. Действа до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Драгановец

Действа от 1888 до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Ловец

Създадено през 1927 г. Действа до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Момино

Действа от 1906 до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Надарево

Създадено през 1884 г. и действа до 1948 г.

Училищно настоятелство – с. Осен

Действа от 1907 до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Острец

Действа от 1907 до 1934 г.

Училищно настоятелство – с. Съединение

Съществува вероятно от 1911 г. Действа до 1934 г.

Училищно настоятелство – Търговище

Действа отпреди Освобождението до 1948 г.

Вж. и Ф. 110К, ЧП 1721.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ЦАР АСЕН

Ф. 326К, 1 опис, 62 а.е., 0.20 л.м., 1909–1935 г.

Съществува вероятно от 1887 г. Действа до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ЦВЕТНИЦА

Ф. 411К, 1 опис, 6 а.е., 0.04 л.м., 1922–1934 г.

Действа от 14 ян. 1922 до 1934 г.

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ЯЗОВЕЦ
Ф. 410К, 1 опис, 17 а.е., 0.09 л.м., 1912–1934 г.

Съществува вероятно от 1914 г. Преустановява дейността си през 1934 г.

Окръжни и указания на МНП и Инспекцията на Шуменски учебен окръг по административната и стопанската дейност на настоятелствата – Ф. 212К (1925–1928), Ф. 254К (1923–1934), Ф. 326К (1927–1933), Ф. 402К (1911–1912), Ф. 410К (1924–1925), Ф. 414К (1920–1929).

Правилник за училищните настоятелства – Ф. 410К (1912).

Призив на Инспекцията на Шуменски учебен окръг за набиране на средства за издигане паметник на вр. Шипка – Ф. 414К (1924).

Преписки на настоятелствата с Окръжната и околийските училищни инспекции, училищните директори и главни учители по административни и стопански въпроси – Ф. 190К (1931–1942), Ф. 212К (1910–1925), Ф. 308К (1910–1931), Ф. 326К (1909–1932).

Протоколни книги от заседания на настоятелствата (1902–1947) и на родителско-учителските сдружения и комитети – Ф. 86К (1949–1950), Ф. 257К (1931–1947), Ф. 449К (1945).

Заповедни книги на председателите на настоятелствата – Ф. 257К (1924–1929), Ф. 308К (1939–1945), Ф. 419К (1913–1934), Ф. 421К (1922–1931).

Актове за встъпване в длъжност на учители и членове на училищните настоятелства – Ф. 448К (1921–1925).

Укази и протоколи на комисии за оземляване и отреждане на дворни места на училища – Ф. 212К (1921–1924), Ф. 308К (1910–1931), Ф. 407К (1927–1928) Ф. 450К (1930).

Инвентарни книги на недвижимите имоти в общоучилищните фондове и за тяхната експлоатация – Ф. 195К (1922–1928), Ф. 205К (1919–1928), Ф. 212К (1922–1933), Ф. 239К (1923–1927), Ф. 248К (1926–1932), Ф. 282К (1919–1928), Ф. 313К (1926–1936), Ф. 331К (1925–1926), Ф. 410К, Ф. 411К (1923–1924), Ф. 414К (1922–1934).

Тръжни преписки за отдаване под наем на училищни имоти – Ф. 86К (1923–1934), Ф. 190К (1931–1942), Ф. 205К (1925–1929), Ф. 326К (1909–1932), Ф. 331К (1934–1936), Ф. 369К (1926), Ф. 404К (1922–1923), Ф. 410К (1923–1933).

Проекти и сметна документация за изграждане на училищни сгради – Ф. 313К (1911–1943), Ф. 449К (1942–1943).

Протоколна книга на Надзорната комисия за строителство на училищна сграда в с. Водица – Ф. 261К (1933–1934).

Списъци на дарителите за построяване на училищна сграда в с. Базиргян кьой (Тъпчилещово) – Ф. 450К (1930).

Годишни бюджети, финансови отчети, приходни, разходни и касови книги (1921–1944).

Актове от финансови ревизии – Ф. 326К (1927–1929), Ф. 402К (1910–1934), Ф. 414К (1926–1929).

Свидетелства и книга за регистриране на свидетелствата за срочни влогове на настоятелството в с. Ашиково (Певец) – Ф. 212К (1924–1934).

Заповедна книга на директора на прогимназията в с. Борисово (Славяново) – Ф. 257К (1934–1960) – вж. Ф. 256К.

Летописна книга на училището в с. Стража – Ф. 373К (1907–1940).

Протоколи на клона на Съюза за закрила на децата в с. Бракница – Ф. 86К (1949).

Протокол на комисия за преименуване на местности в района на с. Тъпчилещово – Ф. 450К (1944).

ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. МИРОВЕЦ

ЧП 22, 3 а.е., 1921–1935 г.

Протоколи от заседания на настоятелството, тръжни преписки за строителство на училищна сграда и отдаване под наем на училищни имоти (1921–1935).

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. МОРАВИЦА

ЧП 678, 8 а.е., 1920–1935 г.

Годишни бюджети и главни отчети (1920–1935).

ТУРСКИ УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА

8 фонда, 8 описа, 162 а.е., 1.00 л.м., 1921–1947 г.

Точни данни за създаването им липсват.

ТУРСКО УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. БАЯЧЕВО

Ф. 483К, 1 опис, 20 а.е., 0.13 л.м., 1927–1946 г.

ТУРСКО УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ЛИЛЯК

Ф. 487К, 1 опис, 12 а.е., 0.07 л.м., 1928–1947 г.

**ГРУПОВ ФОНД „ТУРСКИ УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА
В ПОПОВСКА ОКОЛИЯ“**

Ф. 481К, 1 опис, 9 а.е., 0.03 л.м., 1921–1939 г.

Турско училищно настоятелство – с. Голямо Градище
Турско училищно настоятелство – с. Голямо Ново
Турско училищно настоятелство – с. Захари Стояново
Турско училищно настоятелство – с. Люблен
Турско училищно настоятелство – с. Опака

ТУРСКО УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ПРЕСЕЛЕЦ

Ф. 484К, 1 опис, 18 а.е., 0.11 л.м., 1926–1945 г.

ТУРСКО УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ПРЕСЯК

Ф. 486К, 1 опис, 20 а.е., 0.12 л.м., 1925–1945 г.

ТУРСКО УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. СТРАЖА

Ф. 485К, 1 опис, 15 а.е., 0.08 л.м., 1925–1947 г.

ТУРСКО УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. СЪЕДИНЕНИЕ

Ф. 482К, 1 опис, 15 а.е., 0.09 л.м., 1933–1944 г.

Вж. и Ф. 380К, ЧП 659.

**ГРУПОВ ФОНД „ТУРСКИ УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА В
ТЪРГОВИЩКА ОКОЛИЯ“**

Ф. 488К, 1 опис, 53 а.е., 0.37 л.м., 1923–1947 г.

Турско училищно настоятелство – с. Бистра
Турско училищно настоятелство – с. Бряг
Турско училищно настоятелство – с. Буйново
Турско училищно настоятелство – с. Драгановец
Турско училищно настоятелство – с. Ловец
Турско училищно настоятелство – с. Макариополско
Турско училищно настоятелство – с. Момино
Турско училищно настоятелство – с. Овчарово
Турско училищно настоятелство – с. Пайдушко
Турско училищно настоятелство – с. Пробуда
Турско училищно настоятелство – с. Росина
Турско училищно настоятелство – с. Твърдинци

Турско училищно настоятелство – с. Цветница

Протоколни книги и протоколи от заседания на турските училищни настоятелства – Ф. 481К (1921–1939), Ф. 488К (1927–1934).

Бюджети, главни отчети и оправдателни документи за извършените разходи (1923–1947).

ЧАСТИЧНО ПОСТЪПЛЕНИЕ

ТУРСКО УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. ПАНАЙОТ ХИТОВО ЧП 1985, 1 а.е., 1928–1938 г.

Протоколна книга на настоятелството (1928–1938).

IX.3. ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИ УЧИЛИЩА

До 1944 г. училищата в България по същество са начални, прогимназии, основни и гимназии, а според издръжката им – народни, когато се издържат от държавата, окръжията и общините, и частни – когато са поддържани от вероизповедни общества, дружества, частни лица.

По безспорни сведения в Търговищкия край съществуват начални училища още през първата половина на XIX век – в Ески Джумая (Търговище) през 1826 г., в с. Ковачевец през 1835 г., в селата Вардун и Водица през 1838 г., в Осман Пазар (Омуртаг) през 1842 г., в с. Кара Хасан (Зараево) през 1845 г. Най-често при създаването си са били килийни – към църковните храмове. Постепенно стават светски – например в Ески Джумая (Търговище) от 1846 г. По силата на нормативната уредба, от 1891 до 1908 г. са наричани „основни“, а през останалото време след 1878 г. – първоначални. Преди Освобождението в региона са създадени и първите класни училища, преименувани на прогимназии със Заповед № 2465 от 11 ноем. 1906 г. на министъра на народната просвета (ДВ, бр. 268 от 5 дек. 1906 г.). Началните училища се ръководят от главни учители, а прогимназиите – от директори. При определени условия, учебни заведения от двете степени на образование в едно населено място се сливат в основни училища. От 1934 г. в общинските центрове основните училища или съществуващите самостоятелно прогимназии получават статут на средни. Те пряко ръководят и контролират всички училища в съответната община в административно, педагогическо и организационно отношение.

Гимназиите в Омуртаг, Попово и Търговище са създадени в началото на XX век.

Основните училища, прогимназиите и гимназиите дават общообразователни знания на подлежащите на задължително обучение деца и младежи. Често

съществуват като непълни, а се случва и да преустановяват дейността си – най-вече по време на войните в началото на ХХ век.

В Търговищко действат и много частни турски училища, които са на издръжка на вероизповедните общини. В някои от селата с компактно, но бедно турско население, са създавани народни (т.е. обществени) училища с преподаване на всички предмети на български език. От 1942 г. до окт. 1946 г. всички малцинствени училища в страната, вкл. и турските, са само частни. В края на 1946 г. те стават държавни.

Характерно за представените фондове е, че много носители на архивна информация (протоколи, ревизионни, летописни и инвентарни книги) съдържат сведения и за настоятелствата, и за други учебни заведения в съответните населени места.

Поради многократните изменения в образователната система и за предотвратяване на терминологични недоразумения, в историческите справки за фондообразователите са използвани добилите гражданственост трайни названия на учебните заведения – начално училище, основно училище, прогимназия.

НАРОДНИ ПЪРВОНАЧАЛНИ УЧИЛИЩА
46 фонда, 64 описа, 861 а.е., 6.56 л.м., 1881–1997 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. АЛЕКСАНДРОВО
Ф. 216К, 2 описа, 21 а.е., 0.15 л.м., 1900–1949 г.

Създадено през 1890 г.
Вж. и Ф. 1126.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. АПРИЛОВО
Ф. 100К, 1 опис, 19 а.е., 0.12 л.м., 1892–1958 г.

Съществува от 1883 г. През 1934 г. се слива с местната прогимназия в основно училище (вж. Ф. 99К).

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. БАБА ТОНКА
Ф. 434К, 1 опис, 11 а.е., 0.09 л.м., 1921–1957 г.

Действа от 1892 г. През 1922–1924 и 1933–1939 г. в селото има и прогимназия.
Вж. и Ф. 864.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. БАЯЧЕВО
Ф. 170К, 1 опис, 5 а.е., 0.05 л.м., 1920–1955 г.

Открито през 1898 г., но през следващата година е закрито. Възобновява дейността си от 1903 г.

Вж. и Ф. 993.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. БЕРКОВСКИ
Ф. 145К, 1 опис, 4 а.е., 0.04 л.м., 1900–1953 г.

Открито през 1886 г.

Вж. и Ф. 690.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. БИСТРА
Ф. 143К, 1 опис, 11 а.е., 0.09 л.м., 1910–1963 г.

Открито през 1907 г.

Вж. и Ф. 642.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. БОСТАН
Ф. 406К, 1 опис, 10 а.е., 0.06 л.м., 1922–1967 г.

Действа от 1907 г. като частно първоначално училище. От 1910 г. е народно.

Вж. и Ф. 863.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ИВАН ВАЗОВ“ –
С. БРАКНИЦА

Ф. 85К, 2 опис, 18 а.е., 0.10 л.м., 1896–1962 г.

Действа от 1885 г. През 1928 г. е именувано „Иван Вазов“. От 1923 до 1928 г. в селото има и прогимназия.

Вж. и Ф. 125.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. ВАРДУН
Ф. 162К, 2 опис, 23 а.е., 0.17 л.м., 1881–1946 г.

Създадено през 1838 г. От 1921 г. се слива с прогимназията в селото (вж. Ф. 444К) в Народно основно училище.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ –
С. ВАСИЛ ЛЕВСКИ**

Ф. 375К, 2 описа, 18 а.е., 0.10 л.м., 1904–1944 г.

Съществува от 1874 г.

Вж. и Ф. 555.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. ВОДИЦА

Ф. 262К, 2 описа, 25 а.е., 0.22 л.м., 1878–1936 г.

Съществува от 1838 г. През 1934 г. се слива с прогимназията в селото в основно училище (вж. Ф. 259К).

Вж. и Ф. 670.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. ДРАЛФА**

Ф. 243К, 3 описа, 31 а.е., 0.22 л.м., 1891–1956 г.

Създадено през есента на 1891 г.

Вж. и Ф. 622.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. ДЪЛГАЧ

Ф. 299К, 2 описа, 14 а.е., 0.14 л.м., 1889–1965 г.

Открито през 1862 г. На два пъти през 20-те години на ХХ век в селото е разкривана непълна прогимназия.

Вж. и Ф. 787.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „КИРИЛ И
МЕТОДИЙ“ – С. ЕЛЕНОВО**

Ф. 174К, 1 опис, 4 а.е., 0.04 л.м., 1942–1944 г.

Съществува от 1886 г. През 1903 г. е именувано „Св. св. Кирил и Методий“. От 1924 до 1926 г. в селото има и непълна прогимназия.

Вж. и Ф. 1217.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. ЗАВЕТНО

Ф. 249К, 1 опис, 8 а.е., 0.07 л.м., 1896–1951 г.

Открито през 1890 г.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ –
С. ЗАХАРИ СТОЯНОВО
Ф. 367К, 1 опис, 9 а.е., 0.09 л.м., 1900–1948 г.**

Открито вероятно през 1898 г. На 11 ноем. 1910 г. за негов патрон е определен Отец Паисий.

Вж. и Ф. 508.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. ЗВЕЗДА
Ф. 204К, 1 опис, 10 а.е., 0.08 л.м., 1887–1955 г.**

Създадено през 1886 г. От 1922 до 1925 г. в селото съществува и непълна прогимназия. От 1938 г. началното училище е с патрон Княз Симеон Търновски. На 20 февр. 1946 г. се открива прогимназиален курс и новообразуваното основно училище е именувано „Св. св. Кирил и Методий“. С решение на ИК на ОНС – Търговище от 3 юли 1959 г. е преобразувано в начално, а с решение на същия орган от 22 юни 1970 г. – закрито.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. ЗДРАВЕЦ
Ф. 500К, 1 опис, 21 а.е., 0.11 л.м., 1903–1966 г.**

Открито през 1886 г.

Вж. и Ф. 1132.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ – С. КРЪШНО
Ф. 241К, 1 опис, 13 а.е., 0.08 л.м., 1892–1959 г.**

Възниква като частно първоначално училище през 1886 г. През 1890 г. става народно. От 1900 г. носи името „Св. св. Кирил и Методий“, а от 1930 г. – „Св. Климент Охридски“.

Вж. и Ф. 681.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. КЪОСЕВЦИ
Ф. 202К, 1 опис, 10 а.е., 0.07 л.м., 1906–1949 г.**

Създадено през 1902 г., закрито с Решение на ИК на ОНС – Търговище от 22 юни 1970 г.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„ХРИСТО БОТЕВ“ – С. МАКОВО
Ф. 417К, 1 опис, 6 а.е., 0.06 л.м., 1900–1945 г.**

*Открито вероятно през 1892 г. От 1927 г. се нарича „Христо Ботев“.
Вж. и Ф. 687.*

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„КНЯЗ БОРИС I“ – С. МИЛАДИНОВЦИ
Ф. 206К, 1 опис, 19 а.е., 0.11 л.м., 1894–1970 г.**

*Съществува от 1886 г. През 1938 г. е наименувано „Княз Борис I“.
Вж. и Ф. 788.*

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. МОМИНО
Ф. 218К, 2 описа, 60 а.е., 0.34 л.м., 1907–1997 г.**

*Създадено през 1907 г., закрито със Заповед на МОНТ от 27 март 1997 г.
(ДВ, бр. 31 от 15 апр. 1997 г.).*

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. ОБИТЕЛ
Ф. 275К, 1 опис, 4 а.е., 0.03 л.м., 1930–1959 г.**

*Открито през 1929 г.
Вж. и Ф. 862.*

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„НЕОФИТ РИЛСКИ“ – ОМУРТАГ
Ф. 154К, 2 описа, 16 а.е., 0.17 л.м., 1883–1956 г.**

*Първото българско училище в града възниква през 1842 г. От 1907 г. получава
името „Неофит Рилски“.
Вж. и Ф. 860.*

ГРУПОВ ФОНД
„УЧИЛИЩА ОТ ОМУРТАГСКА ОКОЛИЯ“
Ф. 398К, 3 описа, 52 а.е., 0.33 л.м., 1895–1969 г.

Народно първоначално училище – с. Банковец

Създадено като частно турско първоначално училище. От 24 март 1930 г. е народно, с обучение изцяло на български език. През 1971 г. е закрито.

Народно основно училище – с. Беломорци

Начално училище е създадено през 1881 г. През 1921–1925, 1928–1929, 1931–1939 г. в селото действа и прогимназия. От 1935 г. двете училища са в една сграда и независимо от нередовното съществуване на прогимназиалния курс, може да се приеме, че училището става основно.

Вж. и Ф. 1005.

Народно първоначално училище – с. Виданово

Открито през 1931 г., закрито през 1957 г.

Народно първоначално училище – с. Горна Златица

Създадено през 1921 г. С Решение на ИК на ОНС – Търговище от 22 юни 1970 г. е закрито.

Народно първоначално училище – с. Еревиш

Открито през 1907 г.

Народно първоначално училище – с. Железари

Открито като частно. От есента на 1908 г. е народно. Поради липса на самостоятелна сграда, по-късно децата посещават училището в с. Илийно. Отново е открито на 16 ян. 1923 г. в собствена сграда.

Народно основно училище – с. Изворово

От учебната 1902/1903 г. частното начално училище в селото е признато за народно. През 1922 г. е открита смесена прогимназия. От учебната 1934/1935 г. двете училища се обединяват в Средищно основно училище „Д-р Петър Берон“.

Вж. и Ф. 505.

Народно първоначално училище – м. Изворци

Няма сведения за годините на откриването и закриването му.

Средищно народно основно училище – с. Илийно

Частното първоначално училище в селото от учебната 1904/1905 г. е признато за народно. През 1922 г. е открита и прогимназия, а двете училища се сли-

ват в основно училище на 1 ноем. 1927 г. при освещаването на нова учебна сграда с покровител св. Иван Рилски. От 1936 г. става Срединно народно основно училище.

Вж. и Ф. 965.

Народно основно училище – с. Камбурово

Начално училище в селото е създадено най-късно през 1881 г., а прогимназиален курс на обучение е открит през 1922 г. На 15 ноем. 1933 г. двете учебни заведения се обединяват в Народно основно училище.

Вж. и Ф. 504.

Народно първоначално училище – с. Китино

Открито вероятно през 1893 г. От 1921 г. в селото самостоятелно действа и прогимназия.

Вж. и Ф. 489К, Ф. 666, Ф 863.

Народно първоначално училище – с. Козма Презвитер

Създадено през 1923 г.

Вж. и Ф. 683.

Народно първоначално училище – с. Красноселци

Открито през есента на 1932 г. От 1937 г. е именувано „Г. С. Раковски“.

Народно първоначално училище – с. Крушолок

Създадено през 1930 г. От 1962 г. е именувано „Васил Левски“. Закрито е вероятно през 1968 г.

Народно първоначално училище – с. Малка Черковна

Открито на 11 ноем. 1919 г. като частно, а от следващата година е народно. Закрито с Решение на ИК на ОНС – Търговище от 22 юни 1970 г.

Народно първоначално училище – с. Поройно

Съществува от ноем. 1907 г.

Вж. и Ф. 519.

Народно първоначално училище – с. Слънчовец

Открито вероятно през 1922 г.

Народно първоначално училище – с. Трескавец

Узаконено през юни 1927 г. като Частно турско първоначално училище. От юни 1929 г. става народно, а от 1943 до 1946 г. отново е частно турско.

Вж. и Ф. 526.

Народно първоначално училище – с. Тъпчилещово

Открито през 1923 г.

Вж. и Ф. 659.

Народно първоначално училище – с. Халваджийско

Открито през 1922 г. До 1947 г. се именува „Княз Кирил Преславски“, а след това – „Г. С. Раковски“ (Заповед № 1190 от 1947 г. на МНП – ДВ, бр. 68 от 25 март 1947 г.).

Народно първоначално училище – с. Царевци

Открито на 22 ян. 1922 г.

Вж. и Ф. 863.

Народно първоначално училище – м. Чеканци

Открито не по-късно от 1934 г. Закрито с Решение на ИК на ОНС – Търговище от 31 май 1973 г.

Народно първоначално училище – с. Яребично

Открито като частно първоначално училище през 1905 г., а от 1908 г. е народно. Закрито с Решение на ИК на ОНС – Търговище от 22 юни 1970 г.

Народно основно училище – с. Ястребино

Начално училище съществува вероятно отпреди 1895 г. През 1921 г. е отворена и прогимназия. От 1939 г. двете учебни заведения се обединяват в Народно основно училище. Със Заповед № 1190 от 1947 г. на МНП е именувано „Христо Смирненски“ (ДВ, бр. 68 от 25 март 1947 г.).

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ

„ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – С. ОПАКА

Ф. 273К, 1 опис, 4 а.е., 0.05 л.м., 1911–1951 г.

Основано като килийно училище около 1850 г. След Освобождението функционира под общо ръководство с още няколко училища в същото село. През 1927 г. е обявено за „Централно“, а от 1943 г. получава името Народно първоначално училище „Отец Паисий“.

Вж. и Ф. 590.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. ОПАКА
Ф. 272К, 1 опис, 9 а.е., 0.11 л.м., 1927–1959 г.**

*До 1927 г. е клон към „Централното“ начално училище в селото. От 15 септ. 1927 г. до края на учебната 1958/1959 г. е самостоятелно учебно заведение.
Вж. и Ф. 864.*

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. ОСТРЕЦ
Ф. 163К, 2 описа, 22 а.е., 0.26 л.м., 1891–1947 г.**

*Създадено през 1891 г.
Вж. и Ф. 1166.*

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„ГЕОРГИ САВА РАКОВСКИ“ – С. ПАЛАМАРЦА
Ф. 285К, 2 описа, 28 а.е., 0.23 л.м., 1892–1959 г.**

*Възниква като самостоятелно квартално училище през 1929 г.
Вж. и Ф. 569.*

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. ПАЛАМАРЦА
Ф. 378К, 1 опис, 8 а.е., 0.06 л.м., 1887–1951 г.**

*Открито през 1927 г., когато част от учениците от начално училище „Отец Паусий“ в селото са пренасочени в нова сграда. До 1929 г. училището се нарича „Новото“, а след това – „Св. св. Кирил и Методий“.
Вж. и Ф. 568.*

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – С. ПАНАЙОТ ХИТОВО
Ф. 191К, 1 опис, 10 а.е., 0.07 л.м., 1922–1957 г.**

*Открито през 1921 г. От 1934 г. е именувано „Васил Левски“.
Вж. и Ф. 641.*

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. ПЕВЕЦ
Ф. 211К, 1 опис, 53 а.е., 0.36 л.м., 1894–1963 г.**

Основано като килийно училище през 1850 г. През 1925–1927 г. в селото съществува и смесена прогимназия.

Вж. и Ф. 400К, Ф. 802.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. ПОМОЩИЦА
Ф. 277К, 1 опис, 15 а.е., 0.14 л.м., 1892–1964 г.**

Открито през 1879 г. От 1888 г. има за патрони св. св. Кирил и Методий. През учебните 1927/1928–1929/1930 г. в селото действа и прогимназия.

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – ПОПОВО
Ф. 95К, 2 опис, 23 а.е., 0.27 л.м., 1892–1954 г.**

Съществува от 1862 или 1871 г. През 1917 г. за негови покровители са избрани св. св. Кирил и Методий.

Вж. и Ф. 1124.

**ГРУПОВ ФОНД „БЪЛГАРСКИ
НАРОДНИ УЧИЛИЩА ОТ ПОПОВСКА ОКОЛИЯ“
Ф. 463К, 1 опис, 10 а.е., 0.06 л.м., 1905–1968 г.**

Народно първоначално училище – с. Глогинка

Създадено не по-късно от учебната 1892/1893 г.

Вж. и Ф. 608.

Народно първоначално училище – с. Голямо Градище

Създадено през 1910 г.

Вж. и Ф. 603.

Народно първоначално училище – с. Дриново

Създадено през 1887 г. От 1897 г. е именувано „Марин Дринов“.

Вж. и Ф. 546.

Народно първоначално училище – с. Козица

Открито през 1898 г., закрито с Решение на ИК на ОНС – Търговище от 31 май 1973 г.

Народно първоначално училище – с. Манастирица
Действа от 1904 г.

Народно първоначално училище – с. Марчино
Съществува от 1892 г.
Вж. и Ф. 864.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„ХРИСТО БОТЕВ“ – С. ПОСАБИНА
Ф. 231К, 1 опис, 51 а.е., 0.41 л.м., 1900–1953 г.

Създадено вероятно през 1878 г. От 1925 г. се именува „Христо Ботев“.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. ПРЕСИЯН
Ф. 103К, 2 описа, 28 а.е., 0.19 л.м., 1905–1948 г.

Съществува от 1886 г.
Вж. и Ф. 673.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„СВЕТИ КЛИМЕНТ“ – С. РОСИНА
Ф. 408К, 1 опис, 9 а.е., 0.06 л.м., 1924–1950 г.

Съществува от 1900 до 1906 г. Разкрито е повторно през 1923 г. На 25 окт. 1937 г. е наименувано „Св. Климент“.
Вж. и Ф. 864.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – М. СВИРЧЕВО
Ф. 253К, 1 опис, 21 а.е., 0.14 л.м., 1922–1942 г.

Съществува от 1922 г. Обучава и деца от махалите Голямо Доляне, Греевци, Калнице и Кънино. Закрито с Решение на ИК на ОНС – Търговище от 31 май 1973 г.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. СЕЯЧИ
Ф. 138К, 1 опис, 23 а.е., 0.09 л.м., 1900–1961 г.

Открито на 1 ноем. 1882 г. и действа до 1970 г., когато е закрито с Решение на ИК на ОНС – Търговище.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. СЛАВЯНОВО
Ф. 255К, 1 опис, 16 а.е., 0.19 л.м., 1892–1959 г.

*Съществува от 1884 г.
Вж. и Ф. 908.*

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. СЪЕДИНЕНИЕ
Ф. 370К, 1 опис, 8 а.е., 0.04 л.м., 1914–1958 г.

*Открито през 1911 г. като частно училище в с. Зарлъ къой (от 1923 г. – в състава на новообразуваното с. Съединение). От 1913 г. училището е народно.
Вж. и Ф. 600.*

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„ПЕТКО РАЧОВ СЛАВЕЙКОВ“ – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 510К, 1 опис, 10 а.е., 0.09 л.м., 1908–1949 г.

*Действа от 26 ноем. 1907 г. до септ. 1951 г., когато се влива в Единно средно училище „Георги Димитров“.
Вж. и Ф. 866.*

ГРУПОВ ФОНД
„УЧИЛИЩА ОТ ТЪРГОВИЩКА ОКОЛИЯ“
Ф. 400К, 3 опис, 47 а.е., 0.45 л.м., 1891–1985 г.

Народно първоначално училище – с. Алваново
*Създадено през 1854 г., а закрито – през 1985 г.
Вж. и Ф. 468К.*

Народно първоначално училище – с. Буйново
*Действа от 1930 г.
Вж. и Ф. 609.*

Народно първоначално училище – с. Голямо Соколово
*Създадено през 1902 г.
Вж. и Ф. 620.*

Народно първоначално училище – с. Драгановец
*Открито през 1888 г.
Вж. и Ф. 685.*

Народно първоначално училище – с. Ловец

Създадено през 1927 г.

Вж. и Ф. 1129.

Народно първоначално училище – с. Мировец

Действа от 1910 г., закрито е с Решение на ИК на ОНС – Търговище от 31 май 1973 г.

Народно първоначално училище – с. Осен

Съществува от 1907 г.

Вж. и Ф. 866.

Народно първоначално училище – с. Певец

Създадено като килийно училище през 1850 г.

Вж. и Ф. 802.

Народно първоначално училище – с. Пресяк

Съществува от 1925 г.

Вж. и Ф. 1194.

Народно първоначално училище – с. Твърдинци

Открито през 1928 г., закрито с Решение на ИК на ОНС – Търговище от 31 май 1973 г.

Народно първоначално училище – с. Търновца

Действа вероятно от 1920 г., закрито със Заповед на МОНТ от 27 март 1997 г. (ДВ, бр. 31 от 15 апр. 1997 г.).

Народно първоначално училище – с. Цветница

Създадено през 1921 г.

Вж. и Ф. 682.

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ

„ХРИСТО БОТЕВ“ – С. ЯЗОВЕЦ

Ф. 403К, 1 опис, 20 а.е., 0.16 л.м., 1914–1961 г.

Открито през 1914 г. От 1934 г. за патрон на училището е избран Христо Ботев.

Вж. и Ф. 863.

Окръжни и указания на МНП, Окръжната, Областната и околийските училищни инспекции по дейността на училищата – Ф. 85К (1937–1944),

Ф. 143К (1921–1943), Ф. 162К (1912–1941), Ф. 167К (1920–1944), Ф. 174К (1942–1944), Ф. 191К (1928–1939), Ф. 202К (1935–1943), Ф. 206К (1941–1942), Ф. 211К (1910–1944), Ф. 218К (1907–1944), Ф. 231К (1918–1946), Ф. 243К (1916–1942), Ф. 253К (1922–1942), Ф. 272К (1936–1943), Ф. 277К (1940–1944), Ф. 367К (1914–1944), Ф. 375К (1927–1944), Ф. 403К (1915–1943) Ф. 406К (1943–1944).

Преписки на училищните ръководства с Окръжната, Областната и околийските училищни инспекции по състоянието и дейността на училищата – Ф. 191К (1931–1939), Ф. 206К (1940–1942), Ф. 262К (1886–1989), Ф. 500К (1932–1936).

Протоколи от педагогически конференции – Ф. 275К (1941–1943), Ф. 398К (1936–1951).

Протоколни книги и протоколи на педагогическите съвети (1896–1960).

Заповедни книги – Ф. 85К (1928–1961), Ф. 206К (1925–1970), Ф. 241К (1928–1932), Ф. 403К (1915–1959).

Ревизионни книги за проверки от инспектори, главни учители, директори и медицински власти (1893–1982).

Летописни книги (1883–1997).

Биографични албуми на учителите – Ф. 100К (1920–1952), Ф. 103К (1936–1945), Ф. 154К (1924–1950), Ф. 206К (1923–1959), Ф. 216К (1935), Ф. 262К (1920–1936), Ф. 299К (1928–1942), Ф. 398К (1935–1948), Ф. 400К (1921–1961), Ф. 406К (1924–1955), Ф. 417К (1923–1938), Ф. 463К (1930–1959), Ф. 500К (1931–1966), Ф. 510К (1934–1945).

Годишни планове, доклади и статистически сведения за състоянието на училищата и учебно-възпитателната работа (1909–1947).

Главни списъци и класни книги; книги на подлежащите на обучение деца (1881–1965).

Книги-дневници за преподадения материал – Ф. 206К (1894–1895), Ф. 243К (1932–1933) и за допълнителни курсове в училището в с. Априлово – Ф. 100К (1914–1915).

Удостоверение за завършено отделение в училище „Петко Рачов Славейков“ – Ески Джумая (Търговище) – Ф. 510К (1925).

Дневници за регистриране на кореспонденцията на училището в с. Водича – Ф. 262К (1886–1914).

Снимка на участници в училищно утро в с. Вардун (1919).

Инвентарни книги за движимото имущество – Ф. 249К (1928–1951), Ф. 275К (1936–1945), Ф. 500К (1939–1952).

Партидни книги на фонд „Бедни ученици“ – Ф. 145К (1929–1940), Ф. 162К (1924–1936), Ф. 231К (1931–1945), Ф. 249К (1939–1951), Ф. 417К (1926–1945), Ф. 500К (1926–1948).

Инвентарна библиотечна книга на училището в с. Каравеллер (Баба Тонка) – Ф. 434К (1921–1934).

Доклади, статистически сведения и партидни книги за извънучилищната дейност на учителите – Ф. 145К (1939–1953), Ф. 241К (1938–1948), Ф. 277К (1940–1944), Ф. 375К (1939–1944), Ф. 408К (1940–1945).

Протоколни книги и протоколи, доклади, цифрови сведения и финансови документи на ученически, детски и младежки организации – Ф. 163К (1934–1943), Ф. 191К (1936–1942), Ф. 231К (1932–1935), Ф. 277К (1940–1941), Ф. 398К (1941–1944), Ф. 408К (1937), Ф. 500К (1936–1952).

Програма и сведения за провеждане на трудови седмици и залесяване от учениците в с. Ялъмлар (Острец) – Ф. 163К (1921–1931).

Укази, протоколи и актове за оземляване и изграждане на училища – Ф. 375К (1904–1932), Ф. 403К (1921–1934).

Протоколни книги на Надзорната комисия за строителството на училищна сграда в с. Дралфа – Ф. 243К (1926) и на Строителния комитет за изграждане на гимнастически салон за училището в с. Звезда – Ф. 204К (1940–1948).

Протоколни книги и протоколи от заседания и търгове, финансови отчети, преписки по строителството на училищни сгради и др. документи на училищни настоятелства и родителско-учителски сдружения – Ф. 100К (1922–1934), Ф. 103К (1914–1939), Ф. 162К (1911–1930), Ф. 163К (1921–1926), Ф. 170К (1923–1946), Ф. 202К (1914–1934), Ф. 211К (1896–1935), Ф. 216К (1915–1929), Ф. 231К (1920–1923), Ф. 243К (1912–1932), Ф. 249К (1927–1931), Ф. 262К (1927–1932), Ф. 277К (1912–1926), Ф. 285К (1923–1940), Ф. 299К (1910–1934), Ф. 367К (1919–1943), Ф. 375К (1922–1927), Ф. 400К (1928–1930), Ф. 406К (1928–1929), Ф. 434К (1922–1932), Ф. 500К (1929–1932).

Летописна книга на лятна колония „Керчан“ до с. Априлово (1937–1958).

ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. ИВАНЧА ЧП 1846, 1 а.е., 1925–1949 г.

Биографичен албум на учителите (1925–1949).

НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. КОПРЕЦ ЧП 268, 5 а.е., 1927–1938 г.

Годишни отчети и статистически сведения за състоянието на учебно-възпитателната работа и училището (1927, 1934–1938).

**НАРОДНО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„ХАДЖИ РУСИ“ – ТЪРГОВИЩЕ
ЧП 77, 1 а.е., 1907–1931 г.; ЧП 731, 1 а.е., Б.д.**

Летописна книга (1907–1931). Снимка на сградата на училището (Б.д.).

**ЧАСТНИ ТУРСКИ ПЪРВОНАЧАЛНИ УЧИЛИЩА
10 фонда, 12 описа, 83 а.е., 0.67 л.м., 1920–1966 г.**

**ЧАСТНО ТУРСКО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. ВЪБЕЛ
Ф. 44К, 1 опис, 5 а.е., 0.05 л.м., 1924–1930 г.**

Открито вероятно през 1915 г. и действа до 1930 г.

**ТУРСКО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. КОЗМА ПРЕЗВИТЕР
Ф. 416К, 1 опис, 5 а.е., 0.03 л.м., 1928–1951 г.**

*Не е известна годината на създаването му.
Виж. и Ф. 871.*

**ЧАСТНО ТУРСКО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. ОВЧАРОВО
Ф. 144К, 2 описа, 17 а.е., 0.12 л.м., 1923–1949 г.**

*Открито през 1916 г.
Вж. и Ф. 689.*

**ГРУПОВ ФОНД „ЧАСТНИ ТУРСКИ УЧИЛИЩА
В ОМУРТАГСКА ОКОЛИЯ“
Ф. 464К, 1 опис, 39 а.е., 0.17 л.м., 1922–1966 г.**

- Частно турско първоначално училище – м. Великовци
- Частно турско първоначално училище – м. Голямо Доляне
- Частно турско първоначално училище – м. Градинка
- Частно турско първоначално училище – м. Греевци
- Частно турско първоначално училище – м. Долнени
- Частно турско първоначално училище – с. Долно Козарево
- Частно турско първоначално училище – м. Калнище
- Частно турско първоначално училище – м. Кънино
- Частно турско първоначално училище – с. Слънчовец
- Частно турско първоначално училище – с. Стеврек

Частно турско първоначално училище – с. Трескавец
Частно турско първоначално училище – с. Тъпчилешово
Частно турско първоначално училище – м. Чеканци

Точни данни за годините на създаването им липсват.

ЧАСТНО ТУРСКО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. ОПАКА
Ф. 279К, 2 опис, 5 а.е., 0.05 л.м., 1923–1945 г.

Действа през 1916 г., но поради малкия брой ученици е закрито. След това съществува от 1920 г. вероятно до края на 1946 г.

ЧАСТНО ТУРСКО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – ПОПОВО
Ф. 96К, 1 опис, 3 а.е., 0.02 л.м., 1925–1930 г.

Открито от 1925 г. През 1930 г. поради липса на средства е закрито.

ТУРСКО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. РУЕЦ
Ф. 167К, 1 опис, 6 а.е., 0.06 л.м., 1923–1958 г.

*Съществува от XIX век. С Решение на ИК на ОНС – Търговище от 3 юли 1959 г. се слива с българското основно училище в селото.
Вж. и Ф. 28К.*

ЧАСТНО ТУРСКО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ –
С. СЪЕДИНЕНИЕ
Ф. 235К, 1 опис, 6 а.е., 0.06 л.м., 1926–1938 г.

Създадено вероятно през 1921 г. в с. Атлар (от 1923 г. обединено със с. Зарлъ в едно село – Съединение).

ЧАСТНО ТУРСКО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ –
С. СЪЕДИНЕНИЕ
Ф. 380К, 1 опис, 9 а.е., 0.04 л.м., 1928–1946 г.

Открито вероятно през 1921 г. в с. Зарлъ (от 1923 г. обединено със с. Атлар в едно село – Съединение).

**ГРУПОВ ФОНД „ЧАСТНИ ТУРСКИ УЧИЛИЩА
В ТЪРГОВИЩКА ОКОЛИЯ“**

Ф. 465К, 1 опис, 8 а.е., 0.07 л.м., 1920–1959 г.

Частно турско първоначално училище – с. Драгановец

Частно турско първоначално училище – с. Лиляк

Частно турско първоначално училище – с. Момино

Частно турско първоначално училище – с. Острец (Вж. и ЧП 1006)

Частно турско първоначално училище – с. Преселец

Частно турско първоначално училище – с. Пресяк

Точни данни за годините на създаването им липсват.

Окръжни и указания на МНП, Окръжната, Областната, Околийската училищна инспекция и средишните директори по дейността на училищата и училищните настоятелства (1924–1944).

Протоколни книги на педагогическите съвети (1924–1955).

Ревизионни книги от инспекторски проверки – Ф. 166К (1923–1954), Ф. 416К (1928–1951), Ф. 465К (1929–1940).

Летописни книги – Ф. 44К (1929–1930), Ф. 167К (1928–1958), Ф. 464К (1923–1966), Ф. 465К (1928–1959).

Годишни доклади, отчети и статистически сведения за учебно-възпитателната работа (1922–1947).

Списъци на учителите и статистически сведения за дейността им – Ф. 144К (1945–1947), Ф. 235К (1926–1938), Ф. 279К (1926–1945), Ф. 380К (1933–1939).

Книга за подлежащите на обучение деца – Ф. 44К (1930).

Главни класни книги – Ф. 44К (1926–1930), Ф. 96К (1925–1930).

План-разпределение на учебния материал за III и IV отделение – Ф. 380К (1937).

Окръжни и указания на Съюза за закрила на децата и БЧК за уреждане на ученическа трапезария и отбелязване дните на детето и на БЧК – Ф. 144К (1933–1943).

Протоколни книги на училищни настоятелства (1923–1946).

Годишни бюджети, отчети и приходно-разходни книги на училищни настоятелства – Ф. 144К (1939–1946), Ф. 380К (1926–1935).

Укази за оземляване на училището в с. Овчарово – Ф. 144К (1923, 1933).

Инвентарни книги за имуществото на училищата – Ф. 44К (1929–1930), Ф. 465К (1920–1932).

ЧАСТИЧНО ПОСТЪПЛЕНИЕ

ЧАСТНО ТУРСКО ПЪРВОНАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ – С. КОЗИЦА ЧП 12, 1 а.е., 1921–1950 г.

Биографичен албум на учителите (1921–1950).

НАРОДНИ ОСНОВНИ УЧИЛИЩА И ПРОГИМНАЗИИ 42 фонда, 75 описа, 1608 а.е., 18.57 л.м., 1882–1970 г.

СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ПЕТЪР БЕРОН“ – С. АПРИЛОВО Ф. 99К, 1 опис, 9 а.е., 0.08 л.м., 1920–1953 г.

*Смесена народна прогимназия е открита в селото през 1920 г. От 1934 г. заедно с началното училище (вж. Ф. 100К) образуват Средищно народно основно училище, а през 1935 г. за негов патрон е определен д-р Петър Берон.
Вж. и Ф. 671.*

СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. БУХОВЦИ Ф. 129К, 2 описа, 31 а.е., 0.37 л.м., 1906–1959 г.

*Първоначално училище съществува в селото от 1893 г. През 1922 г. се открива и прогимназия, която през 1927 г. се обединява с началното училище в Народно основно училище „Кирил и Методий“. От 1934 г. става средищно.
Вж. и Ф. 502.*

СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ – С. ВАРДУН Ф. 444К, 2 описа, 30 а.е., 0.14 л.м., 1919–1966 г.

*През 1919 г. в с. Вардун е разкрита Народна смесена прогимназия. От 1921 г. тя се слива с първоначалното училище в селото (вж. Ф. 162К) в Народно основно училище, което от 1934 г. става средищно.
Вж. и Ф. 650.*

**СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – С. ВОДИЦА
Ф. 259К, 4 описа, 59 а.е., 0.49 л.м., 1892–1958 г.**

Класно училище в селото съществува през 1882–1889 г. От 1906 г. е открита прогимназия, която през 1934 г., заедно с първоначалното училище (вж. Ф. 262К), образува Средищно народно основно училище „Отец Паисий“.
Вж. и Ф. 670.

**СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„НЕОФИТ РИЛСКИ“ – С. ВЪБЕЛ
Ф. 43К, 2 описа, 70 а.е., 0.53 л.м., 1888–1961 г.**

Училище в селото съществува от 1858 г., а прогимназията е открита през 1921 г. Обединяват се през 1934 г. в Средищно народно основно училище „Неофит Рилски“.
Вж. и Ф. 613.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„СВЕТИ КЛИМЕНТ“ – С. ГАГОВО
Ф. 286К, 2 описа, 13 а.е., 0.19 л.м., 1898–1956 г.**

Начално училище има от 1889 г. През 1921 г. е открита и Народна смесена прогимназия, която през 1936 г. се слива с първоначалното училище в Народно основно училище „Св. Климент“.
Вж. и Ф. 563.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – С. ГОЛЯМО НОВО
Ф. 296К, 1 опис, 6 а.е., 0.09 л.м., 1901–1963 г.**

През 1901 г. е открито начално училище, а през 1923 г. – Народна смесена прогимназия. Поради недостатъчен брой ученици прогимназията е закрыта през 1928 г. и е разкрита повторно през 1931 г. От 1937 г. тя се обединява с първоначалното училище в Народно основно училище.
Вж. и Ф. 989.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ – С. ГОРИЦА
Ф. 386К, 2 описа, 32 а.е., 0.29 л.м., 1895–1945 г.**

Начално училище в селото съществува от 1884 г. На 16 септ. 1922 г. прераства в Народно основно училище „Христо Ботев“.
Вж. и Ф. 595.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СТИЛИЯН ЧИЛИНГИРОВ“ –
С. ГОРСКО АБЛАНОВО**

Ф. 180К, 2 описа, 12 а.е., 0.12 л.м., 1911–1953 г.

Начално училище е създадено през 1892 г., по-късно е наименувано „П. К. Яворов“. През 1920 г. в селото е открита смесена прогимназия „Св. Цар Борис“. От 1936 г. двете училища се обединяват в Народно основно училище „Стилиян Чилингиров“.

Вж. и Ф. 700.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. ГЪРЧИНОВО**

Ф. 153К, 2 описа, 25 а.е., 0.20 л.м., 1892–1947 г.

Началното училище възниква през 1881 г. От 1922 г. в селото е открита прогимназия, която през 1931 г. се обединява с първоначалното училище в Народно основно училище „Св. св. Кирил и Методий“.

Вж. и Ф. 710.

**СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. ДАВИДОВО**

Ф. 203К, 1 опис, 55 а.е., 0.78 л.м., 1902–1964 г.

До 1902 г. в селото съществува частно училище, което от 5 ноем. с.г. става народно. На 1 дек. 1920 г. за негови патрони са избрани св. св. Кирил и Методий. Смесена прогимназия е разкрита от учебната 1921/1922 г. През 1934 г. двете училища се обединяват в Средищно народно основно училище „Св. св. Кирил и Методий“.

Вж. и Ф. 627.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – С. ДОЛЕЦ

Ф. 172К, 1 опис, 16 а.е., 0.16 л.м., 1898–1959 г.

Началното училище е създадено вероятно през 1892 г., а прогимназията е открита през 1921 г. От 1927 г. те се обединяват в Народно основно училище „Отец Паисий“.

Вж. и ЧП 285.

**СРЕДИЩНА НАРОДНА СМЕСЕНА ПРОГИМНАЗИЯ
„МАРИН ДРИНОВ“ – С. ДРИНОВО
Ф. 292К, 1 опис, 11 а.е., 0.11 л.м., 1888–1955 г.**

*Създадена през 1919 г.
Вж. и Ф. 546.*

**СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. ЗАРАЕВО
Ф. 108К, 2 описа, 14 а.е., 0.11 л.м., 1897–1970 г.**

Начално училище в селото съществува от 1845 г. От 17 септ. 1909 г. е разкрита и Народна смесена прогимназия „Христо Ботев“. През 1937 г. тя придобива статут на средищна, а от началото на учебната 1940/1941 г. двете учебни заведения се сливат в Средищно народно основно училище „Св. св. Кирил и Методий“.

Вж. и Ф. 516.

**ГРУПОВ ФОНД „УЧИЛИЩА В С. КАРДАМ“
Ф. 122К, 1 опис, 14 а.е., 0.11 л.м., 1893–1960 г.**

Народно първоначално училище „Кирил и Методий“ – с. Кардам

Възниква през 1857 г. От края на XIX век до 1911 г. се именува „Св. св. Кирил и Методий“, а след това до 1934 г. – „Христо Ботев“. Заедно с прогимназията в селото през 1934 г. се обединяват в Средищно народно основно училище „Кирил и Методий“. От 1941 г. е Народно първоначално училище под същото име.

Вж. и Ф. 702.

Народно първоначално училище „Любен Каравелов“ – с. Кардам

Открито през 1931 г. и е самостоятелно до 1941 г.

Средищно народно основно училище „Любен Каравелов“ – с. Кардам

Разкрито като прогимназия през 1917 г. От 1934 г., заедно с Народно първоначално училище „Христо Ботев“, образува Средищно народно училище „Кирил и Методий“. През 1941 г. прогимназиалните класове се преместват в сградата на Народно първоначално училище „Любен Каравелов“ и се създава Средищно народно основно училище „Любен Каравелов“.

Вж. и Ф. 702.

**ГРУПОВ ФОНД „УЧИЛИЩА В С. КИТИНО“
Ф. 489К, 1 опис, 17 а.е., 0.13 л.м., 1893–1954 г.**

Народно първоначално училище – с. Китино

Открито вероятно през 1893 г.

Вж. и Ф. 398К, Ф. 666, Ф. 863.

Средищна народна смесена прогимназия – с. Китино

Създадена през 1921 г. От 1938 г. е средищна за Селска община – с. Моравка.

Вж. и Ф. 398К, Ф. 666, Ф. 863.

**СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„НИКОЛА МУТАФА“ – С. КОВАЧЕВЕЦ
Ф. 215К, 2 опис, 37 а.е., 0.14 л.м., 1889–1962 г.**

Училище в селото е открито през 1835 г. През 1885 г. се обособяват две учебни заведения – първоначално училище, което от 1913 г. носи името „Св. св. Кирил и Методий“ и прогимназия с патрон основателят на първото училище в селото Никола Мутафа. През 1935 г. към прогимназията са прехвърлени паралелки от началното училище и тя се преобразува в Средищно народно основно училище „Никола Мутафа“.

Вж. и Ф. 960.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – С. КОНАК
Ф. 247К, 1 опис, 13 а.е., 0.13 л.м., 1897–1963 г.**

В селото съществува училище от 1859 г. На 15 ноем. 1921 г. се открива прогимназия, а от учебната 1934/1935 г. двете заведения се обединяват в Народно основно училище. От 1960 г. училището отново обучава само деца от началния курс, а през 1968 г. е закрито.

**СРЕДИЩНА НАРОДНА ПРОГИМНАЗИЯ
„ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – С. КРЪШНО
Ф. 147К, 1 опис, 12 а.е., 0.13 л.м., 1914–1954 г.**

Създадена през 1913 г. като Народна смесена прогимназия. От 1934 г. е Средищна народна прогимназия и носи името „Отец Паисий“.

Вж. и Ф. 681.

**СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ХРИСТО БОТЕВ“ – С. ЛИЛЯК
Ф. 188К, 1 опис, 25 а.е., 0.08 л.м., 1909–1963 г.**

Училище в селото съществува от 1865 г. През 1921 г. се открива и Народна смесена прогимназия „Христо Ботев“. Двете учебни заведения се сливат в Средищно народно основно училище „Христо Ботев“ през 1934 г.

Вж. и Ф. 801.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ХРИСТО БОТЕВ“ – С. ЛЮБИЧЕВО
Ф. 268К, 2 опис, 37 а.е., 0.25 л.м., 1904–1957 г.**

Начално училище е създадено през 1904 г. През 1934 г. в селото се разкрива и Народна смесена прогимназия. От 1941 г. двете училища се обединяват в Народно основно училище, което през 1943 г. е наименувано „Христо Ботев“.

Вж. и Ф. 547.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – С. ЛЮБЛЕН
Ф. 196К, 2 опис, 22 а.е., 0.16 л.м., 1892–1948 г.**

Начално училище в селото е създадено през 1892 г. През 1930 г. се открива и Народна смесена прогимназия. Двете училища през 1932 г. се сливат в Народно основно училище „Васил Левски“.

Вж. и Ф. 705.

**СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ХРИСТО БОТЕВ“ – С. МАКАРИОПОЛСКО
Ф. 207К, 2 опис, 41 а.е., 0.41 л.м., 1908–1957 г.**

Начално училище в селото е открито през 1906 г. От 1921 г. е разкрита и Народна смесена прогимназия. През 1934 г. тя се обединява с първоначалното училище в Средищно народно основно училище. От 1936 г. негов патрон е Христо Ботев.

Вж. и Ф. 591.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – С. МАЛОГРАДЕЦ
Ф. 323К, 2 описа, 31 а.е., 0.41 л.м., 1903–1967 г.

Начално училище в селото съществува вероятно от 1890 г. През 1922 г. е създадена и Народна смесена прогимназия, която през 1939 г. се слива с първоначалното училище в Народно основно училище.

Вж. и Ф. 566.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – С. МЕДОВИНА
Ф. 208К, 3 описа, 50 а.е., 0.32 л.м., 1892–1945 г.

Начално училище се създава през окт. 1884 г. На 14 септ. 1920 г. в селото се открива и Народна смесена прогимназия. През 1928 г. двете училища се обединяват в Народно основно училище „Васил Левски“.

Вж. и Ф. 621.

НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – С. НАДАРЕВО
Ф. 181К, 3 описа, 50 а.е., 0.70 л.м., 1903–1959 г.

Създадено като частно начално училище през 1884 г. Вероятно през 1891 г. става народно. Смесена прогимназия в селото е открита през 1920 г. От 1930 г. двете училища се обединяват в Народно основно училище „Отец Паисий“.

Вж. и Ф. 470.

НАРОДНА СРЕДИЩНА ПРОГИМНАЗИЯ
„КНЯЗ СИМЕОН ТЪРНОВСКИ“ – ОМУРТАГ
Ф. 155К, 3 описа, 36 а.е., 0.26 л.м., 1888–1943 г.

Открита като непълно мъжко класно училище около 1850 г. През 1870 г. към него са разкрити и девически паралелки. Пълно трикласно училище (прогимназия) става от учебната 1888/1889 г. Към прогимназията от 1914 до 1925 г. е открит и първи гимназиален клас. До септ. 1937 г. е именувана „Св. св. Кирил и Методий“, а след това – „Княз Симеон Търновски“.

Вж. и Ф. 168, Ф. 722.

**СРЕДИЩНА НАРОДНА ПРОГИМНАЗИЯ
„КНЯЗ СИМЕОН ТЪРНОВСКИ“ – С. ОПАКА
Ф. 274К, 1 опис, 8 а.е., 0.09 л.м., 1910–1955 г.**

Създадена вероятно през 1910 г. От 1934 г. заедно с началното училище „Отец Паисий“ (вж. Ф. 273К) образуват Средищно народно основно училище. След построяването през 1938 г. на отделна сграда за прогимназиалния курс, отново е самостоятелно учебно заведение – Средищна народна прогимназия „Княз Симеон Търновски“.

Вж. и Ф. 590.

**НАРОДНА СМЕСЕНА ПРОГИМНАЗИЯ
„ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – С. ПАЛАМАРЦА
Ф. 284К, 2 опис, 18 а.е., 0.14 л.м., 1914–1953 г.**

Открита на 5 окт. 1914 г.

Вж. и Ф. 570.

**СРЕДИЩНА НАРОДНА СМЕСЕНА ПРОГИМНАЗИЯ
„ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – С. ПОДГОРИЦА
Ф. 124К, 2 опис, 58 а.е., 0.48 л.м., 1899–1950 г.**

Действа от 1921 г. От учебната 1929/1930 г., заедно с първоначалното училище в селото, образуват Народно основно училище. От 1936 г. отново е самостоятелно учебно заведение – Средищна народна прогимназия. Наименувана е „Отец Паисий“ през 1942 г.

Вж. и Ф. 611, ЧП 235.

**СРЕДИЩНА НАРОДНА ПРОГИМНАЗИЯ
„СВЕТИ КЛИМЕНТ“ – ПОПОВО
Ф. 377К, 2 опис, 321 а.е., 2.82 л.м., 1883–1949 г.**

Създадена през 1883 г. като двукласно училище. От 1885 г. е трикласно. През периода 1912–1921 г. прогимназиалните класове са част от Народната непълна смесена гимназия в Попово (вж. Ф. 97К), след което е самостоятелно учебно заведение – Народна смесена прогимназия. От 1934 г. е средищна, а през 1939 г. е наименувана „Св. Климент“.

Вж. и Ф. 709.

**НАРОДНА СМЕСЕНА ПРОГИМНАЗИЯ
„ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – С. ПОСАБИНА
Ф. 232К, 1 опис, 47 а.е., 0.39 л.м., 1920–1954 г.**

Създадена през 1920 г. От 1931 г. е наименувана „Васил Левски“.

**СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – С. ПРОБУДА
Ф. 309К, 5 описа, 28 а.е., 0.27 л.м., 1903–1954 г.**

Начално училище е открито през 1901 г. От 1908 г. носи името „Отец Паисий“. През 1923 г. в селото е разкрита и Народна смесена прогимназия. От 1934 г. двете училища се обединяват в Средищно народно основно училище „Отец Паисий“.

Вж. и Ф. 1014.

**СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ХРИСТО БОТЕВ“ – С. РУЕЦ
Ф. 166К, 1 опис, 13 а.е., 0.12 л.м., 1904–1962 г.**

Начално училище в селото е открито през 1903 г., а прогимназия – през 1922 г. Двете учебни заведения от 1932 г. образуват Народно основно училище „Христо Ботев“, което от 1935 г. е средищно.

Вж. и Ф. 28К, Ф. 977.

**СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ХРИСТО БОТЕВ“ – С. САДИНА
Ф. 271К, 3 описа, 58 а.е., 0.55 л.м., 1894–1958 г.**

Първото училище в селото е открито между 1825 и 1846 г. Около 1870 г. е отворено още едно. С построяването през 1887 г. на училищна сграда с патрон „Отец Паисий“ двете училища се обединяват. През 1905 г. се открива друго училище – „Св. св. Кирил и Методий“, а през 1912 г. още едно – „Христо Ботев“ – всяко в собствено здание. Няма сведения дали училище „Отец Паисий“ продължава съществуването си. От 1 септ. 1907 г. функционира и Народна смесена прогимназия. През учебната 1934/1935 г. Народно първоначално училище „Христо Ботев“ и прогимназията се обединяват в Средищно народно основно училище „Христо Ботев“.

Вж. и Ф. 521.

**СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„АНТОН СТРАШИМИРОВ“ – С. СВЕТЛЕН
Ф. 368К, 1 опис, 8 а.е., 0.09 л.м., 1898–1963 г.**

Началното училище е открито през 1881 г., а прогимназията – през 1920 г. От 1934 г. двете учебни заведения образуват Средищно народно основно училище „Антон Страшимиров“, наименувано в чест на писателя, учителствал в селото през учебната 1889/1890 г.

Вж. и Ф. 509.

**СРЕДИЩНА НАРОДНА СМЕСЕНА ПРОГИМНАЗИЯ
„ЦАР БОРИС“ – С. СЛАВЯНОВО
Ф. 256К, 1 опис, 49 а.е., 0.43 л.м., 1914–1951 г.**

Открита през 1914 г. и действа като самостоятелно учебно заведение до 1953 г.

Вж. и Ф. 908.

**СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – С. СТЕВРЕК
Ф. 111К, 2 опис, 11 а.е., 0.22 л.м., 1900–1946 г.**

Според някои сведения начално училище възниква около 1878 г., но първите сигурни данни сочат 1888 г. През 1923 г. в селото се разкрива и Народна смесена прогимназия. От 1934 г. двете учебни заведения образуват Средищно народно основно училище.

Вж. и Ф. 660.

**НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ПЕТКО РАЧОВ СЛАВЕЙКОВ“ – С. ТРЪСТИКА
Ф. 168К, 1 опис, 11 а.е., 0.12 л.м., 1897–1957 г.**

Начално училище съществува от 1878 г. През 1921 г. в селото е открита и Народна смесена прогимназия, която не действа от 1924 до 1930 г. Двете училища се обединяват в Народно основно училище „Петко Рачов Славейков“ през 1935 г.

Вж. и Ф. 971.

**НАРОДНО ТРИКЛАСНО СМЕСЕНО УЧИЛИЩЕ – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 20К, 2 опис, 160 а.е., 1.13 л.м., 1882–1907 г.**

Създадено през 1846 г. и действа до 1905 г., когато прераства в непълна гимназия (вж. Ф. 112К).

Вж. и ЧП 1599.

**СРЕДИЩНА НАРОДНА ПРОГИМНАЗИЯ
„ХРИСТО БОТЕВ“ – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 110К, 1 опис, 37 а.е., 0.61 л.м., 1914–1950 г.**

Открита на 15 септ. 1923 г. като Народна смесена прогимназия. От дек. 1924 г. носи името на Христо Ботев, а от 1934 г. е средищна.

Вж. и Ф. 518, ЧП 1520, ЧП 1620, ЧП 1720.

**СРЕДИЩНО НАРОДНО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“ – С. ЦАР АСЕН
Ф. 325К, 1 опис, 13 а.е., 0.08 л.м., 1906–1952 г.**

Начално училище е създадено през 1897 г. От 1921 г. в селото е открита и Народна смесена прогимназия, а през 1934 г. двете учебни заведения се обединяват в Народно основно училище „Проф. д-р Асен Златаров“. От 1943 г. става средищно.

Вж. и Ф. 792.

Окръжни и указания на МНП, окръжните, Областната и околийските училищни инспекции по дейността на училищата – Ф. 43К (1937–1943), Ф. 110К (1923–1944), Ф. 111К (1913–1944), Ф. 124К, Ф. 129К (1924–1944), Ф. 153К (1910–1943), Ф. 168К (1941–1943), Ф. 172К (1942–1944), Ф. 181К (1921–1944), Ф. 196К (1943–1944), Ф. 203К (1919–1944), Ф. 207К (1934–1944), Ф. 215К (1936–1941), Ф. 232К (1920–1944), Ф. 247К (1935–1944), Ф. 309К (1921–1934), Ф. 323К (1929–1930), Ф. 444К (1941–1944).

Преписки на училищните ръководства с окръжните и околийските училищни инспекции по състоянието и дейността на училищата – Ф. 110К (1923–1944), Ф. 271К (1894–1898), Ф. 444К (1937–1944).

Протоколи, програми и планове от педагогически конференции – Ф. 108К (1940–1941), Ф. 110К (1934–1949), Ф. 147К (1939–1943), Ф. 181К (1930–1935), Ф. 207К (1930–1945), Ф. 208К (1930–1933), Ф. 215К (1935–1937), Ф. 259К (1930–1943), Ф. 284К (1930–1933), Ф. 444К (1930–1938).

Протоколни книги и протоколи на педагогическите съвети (1888–1947).

Книги за разпорежданията на главните учители и директорите – Ф. 110К (1933–1944), Ф. 147К (1941–1954), Ф. 166К (1952–1962), Ф. 172К (1951–1956), Ф. 188К (1939–1955), Ф. 203К (1923–1933), Ф. 325К (1932–1943).

Ревизионни книги за проверки от училищни инспектори, главни учители, директори и медицински власти (1893–1963).

Летописни книги (1897–1964).

Биографични албуми на учителите – Ф. 99К (1920–1945), Ф. 122К (1925–1942), Ф. 129К (1922–1942), Ф. 172К (1927–1948), Ф. 181К (1938),

Ф. 203К (1924–1940), Ф. 208К (1931–1945), Ф. 247К (1924–1962), Ф. 271К (1923–1946), Ф. 286К (1926–1940), Ф. 296К (1947–1953), Ф. 309К (1924–1954), Ф. 323К (1936–1951), Ф. 368К (1922–1936), Ф. 386К (1923–1937), Ф. 444К (1937–1966).

Правилници за хигиената в училищата в с. Буховци – Ф. 129К (1942) и с. Подгорица – Ф. 124К (1941).

Сведение за хигиената в училището в с. Гърчиново – Ф. 153К (1911).

Годишни планове, доклади и статистически сведения за състоянието на училищата и учебно-възпитателната работа – Ф. 20К (1882–1888), Ф. 43К (1937–1944), Ф. 110К (1922–1940), Ф. 111К (1914–1944), Ф. 124К (1922–1944), Ф. 129К, Ф. 153К (1907–1944), Ф. 168К (1940–1943), Ф. 172К (1942–1944), Ф. 181К (1924–1944), Ф. 196К (1943–1944), Ф. 203К, Ф. 207К (1936–1944), Ф. 208К (1942–1943), Ф. 215К (1937), Ф. 232К (1921–1944), Ф. 247К (1939–1944), Ф. 268К (1922–1943), Ф. 271К (1898–1944), Ф. 274К (1922–1934), Ф. 309К (1927–1932), Ф. 386К (1909–1944), Ф. 444К (1935–1943).

Протоколи на изпитни комисии и ведомости за резултатите от годишни изпити – Ф. 43К (1934–1939), Ф. 122К (1942–1946), Ф. 147К (1919–1929), Ф. 153К (1914–1918), Ф. 181К (1919–1940), Ф. 271К (1895–1898), Ф. 323К (1925–1933).

Главни класни книги и книги на подлежащите на обучение деца – Ф. 20К (1892–1905), Ф. 43К (1888–1925), Ф. 108К (1897–1969), Ф. 122К (1893–1916), Ф. 153К (1892–1901), Ф. 155К (1889–1933), Ф. 181К (1903–1944), Ф. 196К (1892–1920), Ф. 207К (1908–1943), Ф. 208К (1892–1925), Ф. 215К (1889–1943), Ф. 247К (1897–1921), Ф. 256К (1914–1925), Ф. 259К (1892–1893), Ф. 268К (1904–1954), Ф. 271К (1901–1920), Ф. 274К (1910–1920), Ф. 292К (1888–1922), Ф. 296К (1901–1923), Ф. 309К (1903–1946), Ф. 323К (1903–1967), Ф. 377К (1883–1947), Ф. 386К (1895–1945), Ф. 489К (1893–1954).

Свидетелства за завършено образование на възпитаници на прогимназия „Св. Климент“ – Попово – Ф. 377К (1901–1944).

Списък на въведените учебници през учебната 1928/1929 г. в училището в с. Подгорица – Ф. 124К (1928).

Албум с рисунки на ученици от прогимназията в Омуртаг – Ф. 155К (1929–1930).

Списъци на глобени родители от с. с. Здравец и Подгорица за отсъствия на ученици от занятия – Ф. 124К (1927–1929).

Инвентарни книги и списъци на движимото имущество – Ф. 43К (1926–1938), Ф. 99К (1920–1941), Ф. 108К (1910–1970), Ф. 110К (1921–1946), Ф. 124К (1922–1934), Ф. 181К (1927–1934), Ф. 188К (1926–1960), Ф. 386К (1925–1940).

Списък на учебните пособия в училището в с. Люблен – Ф. 196К (1892–1916).

Планове, доклади, статистически сведения и партидни книги за извън-училищната дейност на учителите – Ф. 147К (1939–1949), Ф. 153К (1938–1943), Ф. 181К (1938–1940), Ф. 268К (1922–1944), Ф. 444К (1925–1942).

Протоколни книги и протоколи, доклади, цифрови сведения и финансови документи на ученически, детски и младежки организации – Ф. 43К (1922–1951), Ф. 111К (1934–1936), Ф. 129К (1934–1946), Ф. 153К (1921–1944), Ф. 181К (1940–1943), Ф. 208К (1937–1941), Ф. 215К (1937–1941), Ф. 259К (1936–1938), Ф. 309К (1934–1941), Ф. 325К (1925–1927), Ф. 377К (1933), Ф. 444К (1942).

Протоколни книги и протоколи от заседания и търгове, финансови отчети, преписки по строителството на училищни сгради и др. документи на училищни настоятелства и родителско-учителски сдружения – Ф. 43К (1912–1939), Ф. 110К (1914–1944), Ф. 111К (1921–1930), Ф. 124К (1912–1950), Ф. 129К (1921–1934), Ф. 153К (1913–1924), Ф. 155К (1888–1943), Ф. 172К (1912–1930), Ф. 180К (1911–1926), Ф. 181К (1919–1936), Ф. 188К (1921–1940), Ф. 203К (1909–1953), Ф. 232К (1920–1923), Ф. 268К (1923–1935), Ф. 325К (1927–1933), Ф. 377К (1939–1947), Ф. 444К (1919–1920).

Книга за лицата, участвали с доброволен труд при изграждане на училищна сграда в с. Чикендин (Лиляк) – Ф. 188К (1922–1924).

Акт за полагане на основния камък на училищна сграда в с. Водица – Ф. 259К (1933).

ЧАСТНО ТУРСКО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – С. ДОЛНА КАБДА Ф. 209К, 1 опис, 18 а.е., 0.05 л.м., 1928–1964 г.

Създадено през 1922 г. като първоначално, от 1952 г. прераства в основно. С Решение на ИК на ОНС – Търговище от 3 юли 1959 г. прекратява съществуването си и се влива в българското основно училище в селото.

Наредби, окръжни и указания на МНП и околийския училищен инспектор – Попово по дейността на училищата (1933–1941).

Преписки с Областна училищна инспекция – Шумен и Околийска училищна инспекция – Попово по дейността на училището и Училищното настоятелство (1929–1942).

Протоколи от заседания на учителския съвет (1940–1955).

Годишни отчети за учебно-възпитателната работа (1932–1944).

Ревизионна книга за инспекторски проверки и препоръки на турското (1929–1959) и на българското (1959–1964) училище.

Летописна книга на турското (1928–1959) и на българското (1959–1962) училище.

ЧАСТНА ТУРСКА ПРОГИМНАЗИЯ – ОМУРТАГ

Ф. 184К, 1 опис, 3 а.е., 0.03 л.м., 1931–1958 г.

*Действа от 1867 г. до Освобождението, отново е открита през 1888 г.
Вж. и Ф. 102, ЧП 2300.*

Протоколни книги от заседания на учителския съвет, на комисии за поправителни изпити и изпити на частни ученици и на Училищното настоятелство (1940–1948).

Летописна книга – на турски език (1931–1958).

ЧАСТНО ТУРСКО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ – ТЪРГОВИЩЕ

Ф. 217К, 2 опис, 58 а.е., 0.52 л.м., 1888–1960 г.

Първото светско турско училище за обучение на деца след първоначалния курс в Ески Джумая (Търговище) възниква през 1888 г. под името Частно турско главно училище. От 1891 г. е трикласно, а от 1898 г. – четирикласно. Като самостоятелна прогимназия съществува до 1936 г., когато заедно с турското първоначално училище образуват Частно турско основно училище.

Вж. и Ф. 1218.

Окръжни, наредби, указания и др. на МНП, Шуменския областен и Търговищкия околийски училищен инспектор и др. по дейността на училището (1941–1945).

Книги за констатациите и препоръките на училищните инспектори (1935–1954) и за разпорежданията на директора (1926 – 1956).

Историческа справка за турските училища в Търговище от 1878 до 1945 г. (1960).

Снимки на учители и ученици (1932, 1940).

Протоколни книги на педагогическите съвети на частните турски училища – първоначалното и прогимназията (1926–1946).

Годишни отчети за учебно-възпитателната работа (1942–1946).

Статистически сведения за броя на учениците (1945–1946).

Книга за преподадения учебен материал (1923–1924).

Главни класни книги за първоначалното, класното училище и прогимназията – вкл. и на османотурски език (1888–1943).

Изпитни ведомости (1930–1946).

Свидетелства за завършено прогимназиално и първоначално образование – вкл. и на турски език (1926–1946).

Списъци на учителите с данни за образованието, стажа и заплащането им и преподаваните от тях предмети (1945–1946).

Лични карти на ученици (1945–1946).

Списъци на завършилите първоначалното училище през 1926 г. и на подлежащите на задължително образование през 1945/1946 г. (1926, 1945).

Годишни бюджети и счетоводни отчети (1937–1947).

Ведомости за заплати на учителите, служителите и Училищното настоятелство (1937–1940).

Инвентарна книга на турското културно, музикално, гимнастическо, туристическо и спортно дружество „Възпитателно огнище“ – Търговище, турското училищно настоятелство и частното турско основно училище (1928–1955).

ГИМНАЗИИ

ГИМНАЗИАЛЕН КЛОН „ЙОРДАН ЙОВКОВ“ – ОМУРТАГ

Ф. 102К, 2 описа, 22 а.е., 0.25 л.м., 1915–1947 г.

Съществува от 1914 г. като Непълна смесена гимназия. Закрита е през 1934 г. и е разкрита отново от 1938 г. като Гимназиален клон. През 1941 г. за негов патрон е избран Йордан Йовков.

Вж. и Ф. 168.

Заповеди на МНП, актове за приемане и предаване при смяна на длъжностни лица, сведения за учители и ученици и др. по дейността на гимназията (1942–1944).

Протоколни книги на педагогическия съвет (1915–1941).

Заповедна книга (1929–1942).

Ревизионна книга за инспекторски проверки (1915–1919).

Годишен отчет за учебно-възпитателната работа на учениците от IV и V класове през учебната 1943/1944 г.

Книга за записване на ученици, изключени от други училища в България (1929–1947).

Книги-ведомости за заплатите на учителите (1917–1921, 1930–1944).

Албум с рисунки на ученици при гимназията (1929–1930).

Снимки от дейността на гимназията (1939–1940).

СМЕСЕНА ГИМНАЗИЯ „ХРИСТО БОТЕВ“ – ПОПОВО
Ф. 97К, 2 описа, 40 а.е., 2.22 л.м., 1919–1945 г.

Създадена през 1912 г. с разкриването на гимназиален клас към прогимназията в града – вж. Ф. 377К. От 1 септ. 1920 г. прогимназиалните класове се отделят и гимназията става пълна, на държавна издръжка. На 17 дек. 1921 г. е именувана „Христо Ботев“.

Вж. и Ф. 63, ЧП 525, ЧП 1275, ЧП 1297, ЧП 1634, ЧП 1791.

Протоколни книги на педагогическия съвет (1929–1945).

Главни класни книги (1919–1942).

СМЕСЕНА ГИМНАЗИЯ
„СВЕТИ СЕДМОЧИСЛЕНИЦИ“ – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 112К, 3 описа, 11 а.е., 0.17 л.м., 1907–1945 г.

На 1 септ. 1905 г. е открит I гимназиален клас към трикласното училище „Св. св. Седмочисленици“. Постепенно се разкриват и по-горни класове. От 1910 г. се нарича Ескиджумайска (Търговищка) общинска смесена непълна гимназия, като в нея се обучават и I–III прогимназиални класове. През 1923 г. се отделя прогимназиалният курс, от който се образува прогимназия – вж. Ф. 110К. От 1939 г. гимназията става пълна и се нарича Смесена гимназия „Св. св. Седмочисленици“ – Търговище.

Вж. и Ф. 535, ЧП 259, ЧП 1568, ЧП 1808.

Протоколни книги на педагогическия съвет (1907–1945).

Летописна книга (1927–1943).

Ведомости за заплати (1925).

IX.4. ПРОФЕСИОНАЛНИ И СПЕЦИАЛНИ УЧИЛИЩА

ДЪРЖАВЕН ИНСТИТУТ ЗА ГЛУХОНЕМИ ДЕЦА – ВАРНА
Ф. 89К, 1 опис, 12 а.е., 0.10 л.м., 1911–1945 г.

Открит на 1 септ. 1911 г. във Варна като специализирано учебно заведение. Обучава глухонеме деца да говорят правилно и добре, да разчитат смислено чуждия говор по устните на говорещия, да изразяват писмено мислите си. До 1954 г. се нарича Държавен институт за глухонеме деца. През 1962 г. по решение на МНП училището е преместено в Търговище.

Вж. и Ф. 130.

Окръжни на МНП за изплащане на възнагражденията, отпускане на стипендии от фонда за социално и културно подпомагане на учителите, събиране на училищните такси, военната обстановка в България и др. (1930–1944).

Протоколи от заседания на Педагогическия съвет (1923, 1930).

Заповедни книги (1937–1945).

Временен учебен план и програма за осмокласна школа за глухонеме деца (1931).

Програма за учебни занятия на курса за подготовка на учители – специалисти в обучението на глухонеме деца (1938).

Резолюция от Първата учителска конференция за глухонеме в България (1942).

Протоколи от заседания на Общинския съвет на Градска община – Варна за отреждане терен за построяване сграда на училището (1913, 1928).

Годишни статистически сведения за издръжката на училището, броя и индивидуални данни за записаните ученици, учителския персонал и др. (1911–1930).

Устав (1935), покани, учредителен протокол и протоколи от заседания (1935) и отчетно-изборни събрания (1937, 1940) на настоятелството. Отчети за дейността и др. документи на Дружеството за закрила на глухонемите в България – клон Варна (1935–1945).

**ДЪРЖАВНО ДОПЪЛНИТЕЛНО ЗЕМЕДЕЛСКО УЧИЛИЩЕ –
С. МАКАРИОПОЛСКО
Ф. 302К, 5 описа, 28 а.е., 0.33 л.м., 1931–1948 г.**

Открито на 22 ноем. 1931 г. в с. Ботево, Варненско. От 1937 г. е преместено в с. Макариополско. Подготвя професионално за селскостопанските подотрасли ученици след III прогимназиален клас в двегодишен курс на обучение. Организира курсове и демонстрации за земеделци и животновъди и за водене на домакинство. Вж. и Ф. 4К, Ф. 122

Преписки с Областна земеделско-стопанска дирекция – Шумен, Околийско агрономство – Търговище, кметовете на общините Буйново, Буховци, Макариополско и Лозница, Разградско и др. по дейността на училището (1941–1944).

Протоколна книга на Учителския съвет (1931–1940).

Годишни статистически отчети за учебната и извънучилищна дейност (1941–1945).

Правилници, програми и списъци за провеждането на курсове по земеделие, скотовъдство, лозарство, домакинство и др. (1941–1944).

Книга за подлежащите на обучение (1935–1948).

Главни класни книги (1937–1940).

Книги за преподадения учебен материал и за участието на преподавателите в курсове за обучение на населението (1935–1945).

Приходно-разходна книга (1931–1937).

Ведомости за заплати (1932–1944).

ДОПЪЛНИТЕЛНО ЗАНАЯТЧИЙСКО УЧИЛИЩЕ – ПОПОВО

Ф. 160К, 1 опис, 2 а.е., 0.02 л.м., 1943–1944 г.

Открито през 1932 г. Осъществява професионално обучение на ученици, завършили прогимназия, за промишлени подотрасли – ковачи, шивачи, обущари, бръснари и др.

Вж. и Ф. 101.

Окръжни, заповеди, указания и др. на МТПТ за полагането на изпити, препоръки за учебна литература, изготвянето на седмични програми, войната, кончината на цар Борис III и възкачването на престола на цар Симеон II, организацията на учебния процес през учебната 1943/1944 г. и др. по дейността на практическите допълнителни училища (1943–1944).

ДЕВИЧЕСКО ПРОФЕСИОНАЛНО УЧИЛИЩЕ

„ЦАРИЦА ЙОАННА“ – ТЪРГОВИЩЕ

Ф. 242К, 1 опис, 10 а.е., 0.07 л.м., 1937–1948 г.

Ф. 493К, 1 опис, 46 а.е., 0.38 л.м., 1936–1946 г.

Създадено през 1935 г. като Девическо практическо занаятчийско училище „Царица Йоанна“ по идея и с финансова издръжка на Женското просветно и благотворително дружество „Добродетел“ в Търговище. През 1943 г. е преименувано на Девическо професионално училище „Царица Йоанна“. Подготвя момичета от Търговищка околия за шивачки и домакини.

Вж. и Ф. 107, ЧП 53.

Окръжни на МТПТ по дейността на училището (1942).

Преписки с МТПТ, околийския управител, Женското просветно и благотворително дружество „Добродетел“ – Търговище и др. по дейността и издръжката на училището (1937–1944).

Годишни отчети, доклади и статистически сведения за броя, движението и успеха на ученичките, за преподавателския персонал и др. (1937–1944).

Изпитни ведомости, протоколи от изпити и свидетелства за завършено образование (1937–1946).

Главни класни книги за успеха и поведението на ученичките (1936–1946).

Списъци на учителите и разпределение на седмичните часове между тях с данни за социалния им статус и преподаваните предмети (1936–1943).

Партидни книги за приходите и разходите (1938–1941).

Ревизионна книга на Контролната комисия на Женското просветно и благотворително дружество „Добродетел“ – Търговище (1940–1948).

ЧАСТИЧНО ПОСТЪПЛЕНИЕ

ДЕВИЧЕСКО ПРОФЕСИОНАЛНО УЧИЛИЩЕ

„ТРУДОЛЮБИЕ“ – ПОПОВО

ЧП 521, 1 а.е., 1941–1942 г.; ЧП 1283, 2 а.е., 1940–1942 г.;

ЧП 1784, 1 а.е., 1940 г.

Отпуско удостоверение (1941).

Групови снимки от дейността на училището и табла със снимки на випуски (1940–1942).

Х. КУЛТУРА

НАРОДНИ ЧИТАЛИЩА

Доброволни граждански сдружения с културно-просветна цел. Организирант и развиват библиотечна дейност, художествена самодейност, обучителни курсове и др., участват в благотворителни акции. Учредявани са предимно от местната интелигенция. По време на войните от 1912–1918 г. дейността на повечето читалища замира и е възобновена през 20-те години на ХХ век.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – ОМУРТАГ **Ф. 116К, 2 опис, 44 а.е., 0.18 л.м., 1892–1945 г.**

Основано през 1870 г., но дейността му замира по време на Руско-турската освободителна война (1877–1878). През 1893 г. с помощта на Шуменската постоянна комисия в града е открита Околийска библиотека, преобразувана през 1929 г. в Народно читалище „Отец Паисий“ – Осман Пазар (Омуртаг).

Вж. и Ф. 656.

Устави на Околийска библиотека – Осман Пазар (Омуртаг) и Народно читалище „Отец Паисий“ (1899, 1929). Правилник за вътрешния ред на библиотеката [1899]. Учредителен протокол на Околийската библиотека, протоколи и протоколни книги от отчетно-изборни събрания и заседания на настоятелството и Контролната комисия (1893–1944).

Искания от библиотеката до МНП и МОСПБ за подпомагане с парични средства (1893–1926).

Годишни отчети (1931–1945) и статистически сведения (1928–1945) за състоянието, материалната база, финансите и дейността на библиотеката и читалището.

Годишни бюджети (1929–1944). Актове и доклад на Контролната комисия (1893–1940).

Призив на Българското благотелно братство „Йосиф I“ при храм „Св. Стефан“ – Истанбул към всички българи за събиране средства за построяване на болница в споменатия град (1892).

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – ПОПОВО **Ф. 389К, 1 опис, 14 а.е., 0.07 л.м., 1924–1945 г.**

Основано през 1882 г. под името „Съгласие“, но не развива сериозна дейност и престава да функционира през 1887 г. През 1891 г. е възстановено под името

Народно читалище „Св. св. Кирил и Методий“ – Попово и съществува до 1910 г. Дейността му е възобновена през 1918 г.

Вж. и Ф. 265К, Ф. 648.

Протоколи от общи събрания и заседания на настоятелството, Контролната и Строителната комисия (1924–1945).

Годишни отчети за състоянието и дейността на читалището (1928–1944).

Инвентарна книга за имуществото (1934).

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „НАПРЕДЪК“ – ТЪРГОВИЩЕ

Ф. 106К, 3 описа, 48 а.е., 0.44 л.м., 1889–1990 г.

Основано през 1869 г. под името „Св. св. Кирил и Методий“. По време на Руско-турската освободителна война (1877–1878) дейността му замира. Възстановено е на 26 окт. 1880 г. От началото на 1881 г. носи името „Напредък“.

Вж. и Ф. 607, ЧП 785, ЧП 813, ЧП 1893.

Преписки с МНП, ВЧС и др. за организиране на курсове за библиотекарски, седмичната на детската книга, изготвяне на програма за сказки, отпразнуване деня на Отец Паисий, 100 години от рождението на Васил Друмев, отпускане средства за подобряване на материалната база и др. (1940–1942).

Членска книжка с устав на читалището (1924). Типов устав и правилник за ползване на читалищна библиотека (20-те години на ХХ век).

Протоколни книги от отчетно-изборни и общи събрания и заседания на настоятелството, Управителния и Контролния съвет (1921–1933, 1936–1952). Заповедна книга (1924). Годишен отчет за дейността през 1901/1902 г., с данни за създаването и развитието на читалището (1902). Летописна книга (1926–1931, 1954–1955).

Книга за представленията и сказките (1936–1960).

Книги за членовете (1928–1949); приходите, разходите и фондовете (1914–1949) и предметните волни пожертвования (1931–1932).

Скица на парцел, собственост на читалището (1921). Архитектурни проекти (неосъществени) за читалищна сграда (1925–1933).

„Юбилеен сборник на Ескиджумайското читалище „Напредък“ по случай осветяването на читалищното здание, 1864–1927“, брошура (1927). Броеве на в. „Обществена трибуна“ (1936) и приложения на в. „Подем“ и в. „Провинциален журналист“ (1936, 1940), издавани от читалището. Хронологичен очерк от Тодор Бенински за историята на читалището (1970).

Спомени на читалищни дейци за създаването и развитието на читалището и самодейните колективи към него за периода 1869–1971 г. (1960–1990).

Снимки на хорови колективи, членове на ръководството, читалищни дейци, изложби на книги, на сградите, в които се е помещавало читалището от 1874 до 1908 и от 1927 до 1961 г. и др. (1899–1941).

Проектоустав на Спомагателната каса на читалищните служители в България (1940).

СЕЛСКИ НАРОДНИ ЧИТАЛИЩА
36 фонда, 48 описа, 676 а.е., 2.70 л.м., 1889–1964 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ
„ГЕНЕРАЛ ЙОРДАН ПЕЕВ“ – С. АПРИЛОВО
Ф. 266К, 1 опис, 15 а.е., 0.08 л.м., 1920–1944 г.

Основано на 26 окт. 1903 г. под името „Напредък“. През 1943 г. в чест на своя основател е преименувано на „Ген. Йордан Пеев“.

Вж. и Ф. 981.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „БУДИТЕЛ“ – С. БАЯЧЕВО
Ф. 151К, 1 опис, 17 а.е., 0.06 л.м., 1927–1955 г.

Основано на 6 септ. 1927 г.

Вж. и Ф. 737.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – С. БИСТРА
Ф. 213К, 1 опис, 35 а.е., 0.13 л.м., 1929–1944 г.

Основано на 10 март 1907 г.

Вж. и Ф. 755.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „НАДЕЖДА“ – С. ВАРДУН
Ф. 311К, 2 описа, 14 а.е., 0.09 л.м., 1905–1953 г.

Основано вероятно през 1904 г. На 15 ян. 1905 г. е именувано „Надежда“.

Вж. и Ф. 730.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ
„ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – С. ВАСИЛ ЛЕВСКИ
Ф. 376К, 1 опис, 7 а.е., 0.06 л.м., 1925–1944 г.

Основано на 22 ноем. 1925 г.

Вж. и Ф. 1090.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА“ – С. ВОДИЦА
Ф. 409К, 2 описа, 15 а.е., 0.12 л.м., 1894–1944 г.

Основано през 1894 г. под името „Народна воля“. През 1915 г. е преименувано на „Просвета“.

Вж. и Ф. 732, ЧП 1973.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СВЕТЛИНА“ – С. ГАГОВО
Ф. 480К, 1 опис, 11 а.е., 0.04 л.м., 1928–1956 г.

Основано през есента на 1903 г. Възстановено на 19 ян. 1928 г.

Вж. и Ф. 984.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ
„ХРИСТО БОТЕВ“ – С. ГОРСКО АБЛАНОВО
Ф. 189К, 2 описа, 25 а.е., 0.10 л.м., 1930–1942 г.

Основано на 16 февр. 1929 г.

Вж. и Ф. 746.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – С. ГЪРЧИНОВО
Ф. 420К, 1 опис, 16 а.е., 0.05 л.м., 1929–1949 г.

Основано на 4 март 1928 г.

Вж. и Ф. 1183, ЧП 165.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ИЗГРЕВ“ – С. ДОЛЕЦ
Ф. 495К, 1 опис, 18 а.е., 0.09 л.м., 1927–1948 г.

Основано през 1904 г. Възстановено през 1928 г.

Вж. и Ф. 1069.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „НАПРЕДЪК“ – С. ДРАЛФА
Ф. 173К, 2 описа, 31 а.е., 0.08 л.м., 1927–1944 г.

Основано през 1905 г., реално развива дейност от 1912 г.

Вж. и Ф. 731.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „РАЗВИТИЕ“ – С. ДРИНОВО
Ф. 267К, 1 опис, 22 а.е., 0.05 л.м., 1905–1945 г.

*Основано през 1905 г.
Вж. и Ф. 747.*

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ – С. ЗАРАЕВО
Ф. 280К, 1 опис, 25 а.е., 0.08 л.м., 1925–1947 г.

*Основано на 29 апр. 1899 г.
Вж. и Ф. 733.*

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ
„КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. ЗАХАРИ СТОЯНОВО
Ф. 297К, 1 опис, 3 а.е., 0.03 л.м., 1927–1955 г.

*Първото читалище в селото е открито през 1909 г., но не просъществува.
През 1927 г. е основано друго под името „Кирил и Методий“.*

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПОЗНАЙ СЕБЕ СИ“ – С. КОВАЧЕВЕЦ
Ф. 250К, 3 опис, 33 а.е., 0.13 л.м., 1894–1942 г.

*Основано на 28 дек. 1893 г.
Вж. и Ф. 1007.*

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „САМОРАЗВИТИЕ“ – С. КРЪШНО
Ф. 281К, 1 опис, 5 а.е., 0.04 л.м., 1919–1964 г.

Основано на 1 ноем. 1901 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА“ – С. ЛОМЦИ
Ф. 197К, 1 опис, 15 а.е., 0.06 л.м., 1931–1949 г.

*Основано на 31 окт. 1927 г. Преди Първата световна война в селото са учредени две читалища – „Васил Левски“ и „Земеделец“, които не просъществуват.
Вж. и Ф. 1010.*

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА“ – С. ЛЮБЛЕН
Ф. 278К, 2 опис, 31 а.е., 0.12 л.м., 1927–1953 г.

*Основано на 23 окт. 1927 г.
Вж. и Ф. 1158.*

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА“ – С. МАКАРИОПОЛСКО
Ф. 251К, 1 опис, 9 а.е., 0.10 л.м., 1920–1943 г.

Основано през зимата на 1912 г.
Вж. и Ф. 986.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ОРАЧ“ – С. МАЛОГРАДЕЦ
Ф. 473К, 1 опис, 22 а.е., 0.07 л.м., 1919–1945 г.

Основано през 1919 г., но още на следващата година е закрито. Възобновява дейността си през 1927 г.
Вж. и ЧП 68, ЧП 270.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА“ – С. НАДАРЕВО
Ф. 260К, 2 описа, 21 а.е., 0.07 л.м., 1924–1945 г.

Основано през 1911 г.
Вж. и Ф. 759.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА“ – С. ОСЕН
Ф. 472К, 1 опис, 16 а.е., 0.03 л.м., 1927–1943 г.

Основано на 21 апр. 1927 г.
Вж. и ЧП 562, ЧП 1434.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „САМООБРАЗОВАНИЕ“ – С. ОСТРЕЦ
Ф. 307К, 2 описа, 14 а.е., 0.08 л.м., 1915–1944 г.

Основано на 11 дек. 1911 г. Възстановено през 1928 г.
Вж. и Ф. 1016.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ИСКРА“ – С. ПАЛАМАРЦА
Ф. 270К, 2 описа, 12 а.е., 0.06 л.м., 1927–1952 г.

Основано през 1893 г.
Вж. и Ф. 739.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ЛОЗА“ – С. ПАНАЙОТ ХИТОВО
Ф. 497К, 1 опис, 8 а.е., 0.03 л.м., 1929–1943 г.

Основано през ян. 1929 г.
Вж. и ЧП 1817.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ – С. ПАНИЧИНО
Ф. 422К, 1 опис, 13 а.е., 0.05 л.м., 1928–1944 г.

Основано на 25 дек. 1928 г.

Вж. и ЧП 212.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ
„СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ – С. ПОДГОРИЦА
Ф. 234К, 2 опис, 25 а.е., 0.11 л.м., 1909–1942 г.

Основано през 1909 г. Възстановено през 1924 г.

ГРУПОВ ФОНД
„НАРОДНИ ЧИТАЛИЩА ОТ ПОПОВСКА ОКОЛИЯ“
Ф. 467К, 1 опис, 7 а.е., 0.03 л.м., 1898–1948 г.

Народно читалище „Селска просвета“ – с. Берковски

Основано през 1927 г.

Народно читалище „Просвета“ – с. Иванча

Основано през 1924 г.

Народно читалище „Съгласие“ – с. Кардам

Основано през 1898 г.

Вж. и Ф. 738.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „САМООБРАЗОВАНИЕ“ –
С. ПОСАБИНА

Ф. 233К, 1 опис, 40 а.е., 0.07 л.м., 1927–1941 г.

Основано през 1896 г. с название „Братство“. Възстановено на 27 септ. 1927 г. под името „Самообразование“.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СЪЗНАНИЕ“ – С. РАЗДЕЛЦИ
Ф. 504К, 1 опис, 13 а.е., 0.04 л.м., 1932–1946 г.

Основано на 20 дек. 1927 г.

Вж. и Ф. 1174.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ЦАР БОРИС III“ – С. РОСИНА
Ф. 412К, 1 опис, 13 а.е., 0.08 л.м., 1929–1948 г.

От 1926 до 1935 г. в селото съществува обществена библиотека. Читалището е основано на 11 дек. 1935 г.

Вж. и Ф. 1006.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СЪЕДИНЕНИЕ“ – С. САДИНА
Ф. 265К, 2 опис, 38 а.е., 0.21 л.м., 1889–1948 г.

Основано през 1889 г.

Вж. и Ф. 734.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ – С. СВИРЧЕВО
Ф. 246К, 1 опис, 9 а.е., 0.03 л.м., 1938–1955 г.

Основано през дек. 1938 г.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА“ – С. СЪЕДИНЕНИЕ
Ф. 300К, 1 опис, 26 а.е., 0.06 л.м., 1928–1945 г.

Основано на 23 ян. 1928 г.

Вж. и Ф. 1056, ЧП 1161.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА“ – С. ТРЪСТИКА
Ф. 332К, 1 опис, 41 а.е., 0.08 л.м., 1911–1945 г.

Основано на 11 февр. 1911 г.

Вж. и Ф. 745.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СВЕТЛИНА“ – С. ЯЗОВЕЦ
Ф. 466К, 1 опис, 11 а.е., 0.05 л.м., 1929–1949 г.

Основано през 1929 г.

Вж. и ЧП 833, ЧП 2154.

Закони за народните читалища – Ф. 251К (1927, 1941), Ф. 279К и Ф. 376К (1927). Правилници за прилагане на Закона за народните читалища – Ф. 376К (1927, 1942).

Устав на Читалищния съюз в България – Ф. 234К (1923). Годишни отчети на Управителния съвет на ВЧС (1933–1934) – Ф. 265К.

Окръжни, указания, заповеди, преписки и др. на МНП, Върховния, Окръжния и околийските читалищни съюзи, Кооперацията на читалищата в България, кметове на общини и др. по дейността на читалищата (1895–1897, 1903–1944).

Преписка на Народно читалище „Светлина“ – с. Гагово с Народно читалище „Кирил и Методий“ – Попово (вж. Ф. 389К) по учредяване на Околийски читалищен съюз – Ф. 480К (1942).

Устави на читалища – Ф. 234К (1909), Ф. 250К ([1893], 1911), Ф. 251К (1927–1943), Ф. 265К ([1895], 1911), Ф. 267К [1905], Ф. 270К (1939), Ф. 311К (1912), Ф. 332К (1911), Ф. 376К (1945), Ф. 472К (1927), Ф. 473К (1919, 1930). Заповед на МВРНЗ за преутвърждаване устава на Народно читалище „Съзнание“, с. Разделци – Ф. 504К (1938).

Правилник за вътрешния ред на Народно читалище „Съединение“, с. Садина – Ф. 265К [1895] и за вътрешния ред в читалнята на Народно читалище „Просвета“, с. Водица – Ф. 409К (1940).

Протоколни книги и протоколи от общи събрания и от заседания на настоятелствата, проверителните и контролните комисии, управителните и контролните съвети (1889, 1895, 1896, 1898–1953).

Годишни отчети (1905, 1911, 1912, 1915–1947, 1949) и годишни статистически сведения (1925, 1927–1945, 1949) за дейността и финансовото състояние на читалищата.

Ревизионна книга за проверките на Народно читалище „Просвета“ – с. Люблен от Околийската училищна инспекция в Попово – Ф. 278К (1930–1938).

Летописни книги – Ф. 250К (1893–1919, 1934), Ф. 280К (1928–1943), Ф. 281К (1929–1936, 1940, 1959, 1964), Ф. 297К (1937–1938, 1955), Ф. 420К (1933–1949). Книги за беседите, сказките и рефератите – Ф. 297К (1928–1955) и представленията – Ф. 420К (1932–1948). Обявления и молби за откриване на вечерни училища; за организиране на вечеринки, театрални представления, земеделски курсове и др. – Ф. 278К (1933) и Ф. 473К (1919–1936).

Партидни книги за членовете – Ф. 246К (1939–1949), Ф. 300К (1932–1937), Ф. 466К (1935–1949), Ф. 495К (1934). Списъци на читалищните ръководства – Ф. 280К и Ф. 300К (1932, 1943), Ф. 497К (1929–1943); читалищните членове – Ф. 265К (1889–1928, 1936), Ф. 409К (1921–1944), Ф. 422К (1929–1931), Ф. 472К (1928–1943), Ф. 473К (1927–1941), Ф. 480К (1935, 1936, 1942), Ф. 497К (1929–1943) и дарителите – Ф. 250К (1930–1934), Ф. 300К (1931), Ф. 409К (1921–1944).

Протокол на Младежкото просветно дружество в с. Водица със списък на литературата за даряване на читалището – Ф. 409К (1921). Списъци на получаваните вестници и списания в Народно читалище „Будител“, с. Баячево – Ф. 151К (1928–1929).

Годишни бюджети (1920–1947) и счетоводни отчети – Ф. 265К (1926–1928, 1932). Дневник главни книги – Ф. 265К (1936–1942), Ф. 270К (1940–1944). Партидни книги за приходите и разходите (1894–1949) и касови книги – Ф. 173К (1935–1944), Ф. 473К (1936–1946), Ф. 504К (1938–1946). Ревизионни актове – Ф. 173К (1935), Ф. 265К (1931, 1943), Ф. 307К (1915, 1934), Ф. 332К (1932, 1942), Ф. 376К (1933, 1936), Ф. 420К (1931–1940), Ф. 473К (1919, 1920, 1932–1942), Ф. 497К (1931), Ф. 504К (1938). Спестовна книжка на Народно читалище „Васил Левски“, с. Васил Левски – Ф. 376К (1928–1938).

Укази – Ф. 251К (1934), Ф. 473К (1933), преписки с висшестоящи инстанции и със селските общини – Ф. 151К (1932–1942), Ф. 173К (1930–1944), Ф. 250К (1912, 1931, 1934), Ф. 265К (1933–1934), Ф. 409К (1919–1939), Ф. 473К (1933–1941) и протоколи – Ф. 251К (1933), Ф. 409К (1940), Ф. 420К (1935–1941) за оземляване и одворяване на читалища и изграждане на читалищни сгради. Проект и сметна документация за построяване на здание и театрален салон на Народно читалище „Съединение“, с. Садина – Ф. 265К (1935). Скица на централната фасада на сградата на Народно читалище „Познай себе си“, с. Ковачевец – Ф. 250К (1933). Позив и протоколи от общоселско събрание и на Комитета за издигане на „Паметник – Читалище“ в чест на загиналите жители на с. Водица в Балканската, Междусъюзническата и Първата световна война – Ф. 409К (1919–1927).

Нотариален акт за закупуване на читалищен имот – Ф. 376К (1937). Тръжни преписки, договори за отдаване под наем и партидни книги за експлоатацията на читалищни имоти – Ф. 197К (1932–1941), Ф. 233К (1931), Ф. 234К (1931–1934), Ф. 278К (1929–1935), Ф. 281К (1929–1933), Ф. 300К (1935), Ф. 409К (1923), Ф. 412К (1930–1937).

Дневници за входяща и изходяща кореспонденция – Ф. 480К (1928–1956) и Ф. 495К (1927–1938). Актове за приемане и предаване на читалищната архива – Ф. 278К (1933, 1937, 1938).

Спомени на читалищни дейци за миналото на с. Ковачевец, създаването и дейността на Народно читалище „Познай себе си“ – Ф. 250К (1929, 1934). Спомен от основател и дарител за създаването на Народно читалище „Просвета“, с. Водица – Ф. 409К (1939).

Портретна снимка на Александър Стефанов – основател на Народно читалище „Напредък“, с. Дралфа – Ф. 173К.

Книга за приходите и разходите и касова книга на Съюза за закрила на децата – клон с. Язовец – Ф. 466К (1935–1947).

Устав, апели, окръжни и др. на Всебългарския съюз „Отец Паисий“ за учредяването и дейността на местни клонове на съюза и учредителен протокол на клона в с. Люблен – Ф. 278К (1937–1939).

Протоколи на комитета за отбелязване Празника на ордена за храброст 6 май в с. Водица – Ф. 409К (1939).

Отделни броеве на в. „Поповски новини“ – Ф. 265К (1929, 1934, 1935).

МУЗИКАЛНО ДРУЖЕСТВО „ДОБРИ ХРИСТОВ“ – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 475К, 1 опис, 9 а.е., 0.03 л.м., 1919–1942 г.

Културно-просветна обществена организация. Работи за музикалното образование на членовете си и за развитие на музикалния живот в града. Основана на 16 ноем. 1919 г. към Народно читалище „Напредък“ – Търговище и именувана с разрешение на проф. Добри Христов. Организира концерти, вечеринки и библиотека от музикални произведения. Преустановява дейността си през 1942 г. и я възобновява през 1949 г.

Окръжни на Българския певчески съюз – София по дейността на музикалните дружества (1937–1942). Учредителен протокол и протоколи от общи събрания и заседания на настоятелството (1919–1923, 1937). Преписка с Шуменския окръжен съд по регистрацията на дружеството (1932–1934).

Преписки с дружества и организации за участие в концерти, събори и др. (1919–1941).

Покани за събрания и списъци на членовете на дружеството (1919–1940).

Телеграма от проф. Добри Христов с благодарност по повод избирането му за патрон на дружеството (1919). Некролог и телеграма на членовете на дружеството до семейството на патрона им по повод кончината му (1941).

ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

ОКОЛИЙСКИ ЧИТАЛИЩЕН СЪЮЗ – ПОПОВО
ЧП 112, 1 а.е., 1935 г.

Устав на съюза (1935).

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ – С. МИРОВЕЦ
ЧП 17, 1 а.е., 1929–1955 г.

Протоколна книга от общи събрания и заседания на Читалищното настоятелство (1929–1955).

**НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ – С. ОСИКОВО
ЧП 1277, 1 а.е., 1943 г.**

Годишен отчет за 1943 г.

**НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОСВЕТА“ – С. РОСИЦА
ЧП 155, 4 а.е., 1938–1944 г.**

Устав на читалището (1938).

Бюджет за 1938 г. и годишни отчети за 1938–1944 г.

**НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СВЕТЛИНА“ – С. СВЕТЛЕН
ЧП 142, 1 а.е., 1931–1947 г.**

Протоколна книга от общи събрания и заседания на Читалищното настоятелство (1931–1947).

**НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „НАПРЕДЪК“ – С. СЛАВЯНОВО
ЧП 139, 1 а.е., 1928 г.**

Устав на читалището (1928).

**НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА“ – С. СТЕВРЕК
ЧП 137, 1 а.е., 1942 г.**

Годишни статистически сведения за дейността през 1942 г.

**НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ВЪЗПИТАТЕЛ“ – С. ЦАР АСЕН
ЧП 1451, 1 а.е., 1940 г.**

Годишен отчет за 1940 г.

**СЪБИРАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО
„КИНО-ТЕАТЪР АПОЛОН“ – ТЪРГОВИЩЕ
ЧП 8, 2 а.е., 1925–1927 г.**

Договор за основаване на дружеството.

Дневник-главна книга (1925–1927).

**МУЗИКАЛНО ДРУЖЕСТВО „АРФА“ – ПОПОВО
ЧП 30, 3 а.е., 1933–1953 г.**

Устав на дружеството (1933).

Протоколи на настоятелството (1935–1946) и списък на членове (1953).

XI. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

ДЪРЖАВНА ТРЕТОСТЕПЕННА БОЛНИЦА – ПОПОВО

Ф. 365К, 1 опис, 52 а.е., 2.83 л.м., 1915–1945 г.

Не е известна датата на създаването ѝ. През 1884 г. е назначен първият околийски фелдшер (ДВ, бр. 15 от 14 февр.1884 г.). Болнична сграда в Попово е построена през 1910 г. Предназначена е за стационарно лечение предимно на заразно болни. Обслужва се от медицински фелдшер, а след 1915 г. – от лекар, който изпълнява същевременно длъжността околийски лекар.

Вж. и Ф. 582.

Истории на заболявания на пациенти (1915–1945).

УЧАСТЪКОВА ЗДРАВНА СЛУЖБА – С. ИЗВОРОВО

Ф. 24К, 1 опис, 2 а.е., 0.01 л.м., 1943 г.

Създадена е през 1935 г. Оказва обща и специализирана амбулаторна медицинска помощ на населението от селата Вельово, Глашатай, Хубавка (Долна Хубавка), Изворово, Палатица (Камбурово), Къосевци, Милино, Панайот Хитово, Поройно, Пчелно, Росица, Таймице и Царевци.

Вж. и Ф. 55.

Указания, окръжни, писма и др. на МВРНЗ за снабдяването и цените на лекарствата; ваксинирането на населението; провеждането на седмицата на чистотата от 19 до 24 април; приемането на мерки против разпространението на петнист тиф от Турция и др. (1943).

Справка за материалната база на здравната служба в селото (1943).

ХII. ФИЗКУЛТУРА И СПОРТ

ЛОВНО-СТРЕЛЧЕСКИ ДРУЖЕСТВА 2 фонда, 2 опис, 56 а.е., 0.46 л.м., 1911–1948 г.

Доброволни обществени организации за опазване, възпроизводство и ползване на дивеча; снабдяване с ловно оръжие и муниципи; развитие на стрелковото изкуство; ловно-просветна и културна дейност. Създават ловни паркове и развъдници; изграждат ловни домове. Съчредители на Ловната организация в България през 1898 г. От същата година, както и всички ловни дружества в страната, носят името „Сокол“. През 1938 г. променят названието си от ловни на ловно-стрелчески.

ЛОВНО-СТРЕЛЧЕСКО ДРУЖЕСТВО „СОКОЛ“ – ОМУРТАГ Ф. 355К, 1 опис, 8 а.е., 0.04 л.м., 1919–1944 г.

Основано като Ловно дружество „Доган“ на 27 септ. 1897 г. Възстановено на 21 ян. 1919 г.

Вж. и Ф. 428.

ЛОВНО-СТРЕЛЧЕСКО ДРУЖЕСТВО „СОКОЛ“ – ТЪРГОВИЩЕ Ф. 41К, 1 опис, 48 а.е., 0.42 л.м., 1911–1948 г.

Основано като Ловно дружество „Ястреб“ на 10 авг. 1896 г.

Вж. и Ф. 602.

Окръжни, писма, позиви и покани на МЗДИ, МВРНЗ, Ловната и Ловно-стрелческата организация „Сокол“ и Ловджийската кооперативна централа „Ловец“ във връзка с организиране на конгреси и ловни събори; опазване на полезния и отстрелване на хищния дивеч; организиране на състезания; търговия с отстрелян дивеч; курсове за обучение на ловни надзиратели; провеждане на лотарии и вечеринки; разпространение на в. „Ловец“; правото за носене на ловно оръжие и др. (1911–1948).

Преписки с МЗДИ и Управителния съвет на Ловната организация „Сокол“ за утвърждаване учредителния протокол на дружеството в Омуртаг – Ф. 355К (1919).

Протоколи и протоколни книги от годишни и общи събрания, заседания на настоятелствата и контролните съвети (1911–1943). Правилник за общо-ловните състезания по изтробване на хищници – Ф. 41К (1940).

Заявления за членство и списъци на членове на дружеството – Ф. 41К (1911–1943).

Бюджети на дружествата и актове от ревизии (1922–1944).

В. „Бюлетин“, издание на Пловдивското ловно дружество „Сокол“ – Ф. 41К (1934).

Позив на Ловно дружество „Сокол“ – Попово във връзка с организиране на ловни дружини в по-големите села на околията – Ф. 41К (1923).

СПОРТЕН КЛУБ „НИКОЛА СИМОВ“ – ТЪРГОВИЩЕ

Ф. 91К, 1 опис, 13 а.е., 0.03 л.м., 1932–1940 г.

Основан през 1932 г. Развива спортовете футбол, лека атлетика, волейбол и др. Възпитава физически и морално членовете си. Пропагандира спортната идея в Търговище.

Устав, учредителен протокол и преписка с Окръжен съд – Шумен за регистрирането на клуба (1932–1934). Протокол от общо годишно отчетно-изборно събрание (1937).

Преписки с Окръжна спортна област – Шумен, Градска община – Търговище, спортни клубове и др. за картотекиране на членове на клуба; провеждане на състезания; организиране на вечеринки и футболни срещи; освобождаване на футболисти от служебни ангажменти; утвърждаване на управителни съвети и др. (1937–1938).

Декларации на членовете-спортисти за спазване реда и спортната дисциплина в клуба (1940).

СЪЮЗНО КОЛОЕЗДАЧНО ДРУЖЕСТВО „ОРЕЛ“ – ТЪРГОВИЩЕ

Ф. 476К, 1 опис, 8 а.е., 0.06 л.м., 1927–1945 г.

Основано през 1905 г. Доброволна организация на притежатели на велосипеди за защита на общите им интереси и развитието на колоездачния спорт в града. Организира и участва в пистови и шосейни състезания, изгражда и стопанисва колодрум. Съществува до 1947 г.

Вж. и Ф. 470К.

Протоколни книги от общи събрания и заседания на настоятелството (1927–1945).

Афиши и протокол от проведени състезания (1931, 1935).

Касова книга (1931–1942).

Карта на Марко Кулов за членство в дружеството [1944].

**КОЛЕКЦИЯ „СПОМЕНИ И ДОКУМЕНТИ ЗА ФИЗКУЛТУРНОТО
ДВИЖЕНИЕ В ТЪРГОВИЩЕ ДО 9 СЕПТЕМВРИ 1944 Г.“**

Ф. 470К, 1 опис, 21 а.е., 0.06 л.м., 1934–1980 г.

Колекцията е създадена през 1979 г. Обединява спомени и документи за физкултурното движение в Търговище.

Преписка с Окръжен съд – Шумен по регистрацията на Спортен клуб „Светкавица“ (1934).

Спомени на ветерани-спортисти от Търговище за дейността на юнашкото дружество през 1919–1944 г.; работническото физкултурно движение през 1919–1944 г.; спортен клуб „Светкавица“ през 1922–1944 г. и колоездачно дружество „Орел“ през 1910–1944 г. (1966–1980).

Анкетни карти (1968–1969) и снимки (1970) на ветерани-спортисти. В. „Светкавица“, юбилеен брой, посветен на 50 години от основаването на едноименния клуб (1973).

ХІІІ. РЕЛИГИЯ

ЦЪРКОВНИ НАСТОЯТЕЛСТВА

56 фонда, 66 описа, 1430 а.е., 13.25 л.м., 1878–1959 г.

Повечето от църковните настоятелства са създадени след Освобождението през 1878 г. Дейността им се регламентира от Екзархийския устав. Те са изборни обществено-църковни органи с мандат две години и председател енорийският свещеник, назначаван от съответния митрополит. Църковните настоятелства приемат годишните бюджети и отчети, грижат се за изграждането, украсата и стопанисването на църковните сгради и имоти, назначаване на църковни служители и др.

В църковно-административно отношение селищата в Търговищки регион са разделени в две духовни околии – Поповска и Търговищка. Поповската духовна околия обхваща населените места от Поповска административна околия и принадлежи към Доростолско-Червенска епархия. В състава на Търговищката духовна околия, която е част от Варненско-Преславска епархия, са включени населените места от Омуртагска и Търговищка административни околии. Изключение правят енориите Яйла къой (Антоново), Доброджелари (Добротица), Кешкекчилери (Изворово), Палазлари (Малоградец) и Дуванлар (Ястребино), които до 1925 г. влизат в състава на Търновска епархия. В административно и духовно отношение църковните настоятелства от Поповска духовна околия са подчинени на Архиепископското наместничество в Разград, а тези от Търговищка духовна околия – на Архиепископското наместничество в Шумен. През 1949 г. със Закона за изповеданията църквата е отделена от държавата (ДВ, бр. 48 от 1 март 1949 г.).

ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ „СВЕТА ТРОИЦА“ – С. АЛВАНОВО

Ф. 53К, 1 опис, 30 а.е., 0.33 л.м., 1895–1948 г.

*Съществува вероятно от 1895 г.
Вж. и ЧП 2227.*

ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ „СВЕТА ТРОИЦА“ – АНТОНОВО Ф. 72К, 1 опис, 16 а.е., 0.20 л.м., 1923–1949 г.

Съществува от 1891 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ДИМИТРИЙ“ – С. АПРИЛОВО
Ф. 141К, 1 опис, 4 а.е., 0.04 л.м., 1916–1948 г.**

Съществува вероятно от 1881 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ „СВЕТА ТРОИЦА“ –
С. БЕЛОМОРЦИ
Ф. 60К, 1 опис, 20 а.е., 0.19 л.м., 1918–1949 г.**

*Съществува вероятно от 1888 г.
Вж. и ЧП 2237.*

**ГРУПОВ ФОНД „ЦЪРКОВНИ НАСТОЯТЕЛСТВА
ОТ БЕРКОВСКА ЕНОРИЯ“
Ф. 132К, 1 опис, 11 а.е., 0.17 л.м., 1900–1956 г.**

**Църковно настоятелство при храм „Рождество Пресветия
Богородици“ – с. Баба Тонка**

Датата на създаването му не е известна.

Църковно настоятелство при храм „Свети Димитрий“ – с. Берковски
Съществува вероятно от 1883 г.

Църковно настоятелство при храм „Свети Пророк Илия“ – с. Иванча
Съществува вероятно от 1885 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ „СВЕТИ
ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ГЕОРГИ“ – С. БУХОВЦИ
Ф. 54К, 1 опис, 7 а.е., 0.04 л.м., 1913–1954 г.**

*Съществува вероятно от 1896 г.
Вж. и ЧП 2242.*

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ КОНСТАНТИН И ЕЛЕНА“ – С. ВАРДУН
Ф. 64К, 1 опис, 10 а.е., 0.05 л.м., 1942–1955 г.**

*Действа от 1835 г.
Вж. и ЧП 2239.*

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ПРОРОК ИЛИЯ“ – С. ВАСИЛ ЛЕВСКИ
Ф. 52К, 1 опис, 22 а.е., 0.22 л.м., 1928–1949 г.**

*Съществува вероятно от 1907 г.
Вж. и ЧП 2249.*

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ГЕОРГИ“ – С. ВОДИЦА
Ф. 156К, 1 опис, 33 а.е., 0.30 л.м., 1895–1950 г.**

Действа от 1859 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМА
„СВЕТА ТРОИЦА“ – С. ВЪБЕЛ
Ф. 55К, 1 опис, 43 а.е., 0.36 л.м., 1925–1949 г.**

Действа от 1912 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТА ПАРАСКЕВА“ – С. ГАГОВО
Ф. 137К, 1 опис, 14 а.е., 0.17 л.м., 1903–1949 г.**

*Църковно настоятелство първоначално действа при храм „Св. Атанасий“, вероятно от 1903 г. През 1935 г. е построен новият храм „Св. Параскева“.
Вж. и ЧП 2135.*

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ДИМИТРИЙ“ – С. ГЛОГИНКА
Ф. 140К, 1 опис, 21 а.е., 0.39 л.м., 1900–1948 г.**

Действа вероятно от 1880 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ „СВЕТА
ПАРАСКЕВА“ – С. ГОЛЯМО НОВО
Ф. 125К, 1 опис, 5 а.е., 0.10 л.м., 1935–1948 г.**

*Действа вероятно от 1908 г.
Вж. и Ф. 140К.*

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ „СВЕТО РОЖДЕСТВО
ПРЕСВЕТИЯ БОГОРОДИЦИ“ – С. ГОЛЯМО СОКОЛОВО
Ф. 47К, 1 опис, 25 а.е., 0.31 л.м., 1927–1956 г.**

*Създадено през 1922 г.
Вж. и ЧП 2246.*

**ГРУПОВ ФОНД „ЦЪРКОВНИ НАСТОЯТЕЛСТВА
ОТ ГОРИШКА ЕНОРИЯ“
Ф. 128К, 1 опис, 40 а.е., 0.78 л.м., 1891–1959 г.**

**Църковно настоятелство при храм „Свети Архангел Михаил“ –
с. Бракница**

Действа от 1884 г.

**Църковно настоятелство при храм „Свети Йоан Кръстител“ –
с. Горица**

Действа от 1884 г.

**Църковно настоятелство при храм
„Света Преподобна Параскева“ – с. Манастирица**

*Съществува вероятно от 1920 г.
Вж. и ЧП 1870.*

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ПРОРОК ИЛИЯ“ – С. ДОБРОТИЦА
Ф. 71К, 1 опис, 4 а.е., 0.01 л.м., 1939–1947 г.**

Действа от 1910 г.

**ГРУПОВ ФОНД „ЦЪРКОВНИ НАСТОЯТЕЛСТВА ОТ СЕЛСКА
ОБЩИНА – С. ДРАЛФА“
Ф. 133К, 4 опис, 10 а.е., 0.12 л.м., 1928–1949 г.**

**Църковно настоятелство при храм „Света Троица“ – с. Дралфа
*Съществува вероятно от 1930 г.***

**Църковно настоятелство при храм
„Свети Кирил и Методий“ – с. Заветно
*Съществува вероятно от 1896 г.***

Църковно настоятелство при храм „Свето Богоявление“ – с. Кръшно
Съществува вероятно от 1883 г.

**Църковно настоятелство при храм
„Свети Великомъченик Димитрий“ – с. Маково**
Съществува вероятно от 1887 г.

**Църковно настоятелство при храм
„Свети Константин и Елена“ – с. Росина**
Съществува вероятно от 1935 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ИВАН РИЛСКИ“ – С. ДРИНОВО**
Ф. 185К, 1 опис, 17 а.е., 0.20 л.м., 1899–1954 г.

Действа от 1884 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ АРХАНГЕЛ МИХАИЛ“ – С. ДЪЛГАЧ**
Ф. 68К, 1 опис, 27 а.е., 0.12 л.м., 1926–1944 г.

*Съществува от 1893 г.
Вж. и ЧП 2250.*

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТО ВЪВЕДЕНИЕ БОГОРОДИЧНО“ – С. ЕЛЕНОВО**
Ф. 77К, 1 опис, 45 а.е., 0.36 л.м., 1905–1952 г.

Съществува вероятно от 1890 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ АРХАНГЕЛ МИХАИЛ“ – С. ЗАРАЕВО**
Ф. 164К, 1 опис, 42 а.е., 0.50 л.м., 1923–1951 г.

Съществува от 1881 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„УСПЕНИЕ ПРЕСВЕТИЯ БОГОРОДИЦИ“ – С. ЗВЕЗДА**
Ф. 397К, 1 опис, 15 а.е., 0.19 л.м., 1929–1948 г.

Не е известна датата на създаването му. Църковно настоятелство първоначално има при параклис „Св. св. Петър и Павел“, а от 1942 г. – при новия храм „Успение Пресв. Богородици“.

Вж. и ЧП 2020.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТО ВЪЗНЕСЕНИЕ ГОСПОДНЕ“ – С. ЗДРАВЕЦ
Ф. 66К, 1 опис, 6 а.е., 0.06 л.м., 1905–1949 г.**

Съществува вероятно от 1895 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ГЕОРГИ“ – С. ИЗВОРОВО
Ф. 48К, 2 опис, 61 а.е., 0.79 л.м., 1899–1954 г.**

Съществува от 1896 г.

Вж. и ЧП 147, ЧП 524, ЧП 2229.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТО ВЪЗНЕСЕНИЕ“ – С. ИЛИЙНО
Ф. 58К, 1 опис, 28 а.е., 0.06 л.м., 1929–1959 г.**

Действа от 1929 г.

Вж. и ЧП 2235.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТА ТРОИЦА“ – С. КАМБУРОВО
Ф. 57К, 2 опис, 62 а.е., 0.32 л.м., 1921–1948 г.**

Съществува от 1905 г.

Вж. и ЧП 2232.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТА ТРОИЦА“ – С. КАРДАМ
Ф. 134К, 1 опис, 93 а.е., 0.76 л.м., 1896–1956 г.**

Съществува от 1871 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ДИМИТРИЙ“ – С. КИТИНО
Ф. 62К, 1 опис, 6 а.е., 0.03 л.м., 1941–1944 г.**

*Действа от 1912 г.
Вж. и Ф. 60К, ЧП 2240.*

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ АРХАНГЕЛ МИХАИЛ“ – С. КОВАЧЕВЕЦ
Ф. 157К, 1 опис, 30 а.е., 0.39 л.м., 1905–1956 г.**

Съществува от 1869 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ АРХАНГЕЛ МИХАИЛ“ – С. КОНАК
Ф. 131К, 1 опис, 8 а.е., 0.11 л.м., 1930–1949 г.**

*Съществува вероятно от 1850 г.
Вж. и ЧП 1018а, ЧП 2068, ЧП 2230.*

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ДИМИТРИЙ“ – С. КОШНИЧАРИ
Ф. 142К, 1 опис, 6 а.е., 0.07 л.м., 1930–1948 г.**

Съществува вероятно от 1882 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТА ТРОИЦА“ – С. ЛИЛЯК
Ф. 61К, 1 опис, 6 а.е., 0.05 л.м., 1942–1946 г.**

*Не е известно откога действа.
Вж. и ЧП 2241.*

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ АРХАНГЕЛ МИХАИЛ“ – С. ЛОМЦИ
Ф. 78К, 1 опис, 109 а.е., 0.71 л.м., 1893–1952 г.
Ф. 79К, 1 опис, 23 а.е., 0.09 л.м., 1939–1952 г.**

Действа от 1860 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ДИМИТРИЙ“ – С. МАКАРИОПОЛСКО
Ф. 50К, 1 опис, 22 а.е., 0.17 л.м., 1927–1957 г.**

Не е известно откога действа.

Вж. и ЧП 2244.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ИВАН КРЪСТИТЕЛ“ – С. МАЛОГРАДЕЦ
Ф. 70К, 1 опис, 3 а.е., 0.02 л.м., 1924–1928 г.**

Действа от 1894 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ДИМИТРИЙ“ – С. НАДАРЕВО
Ф. 56К, 1 опис, 4 а.е., 0.02 л.м., 1941–1948 г.**

Не е известно откога действа.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ДИМИТРИЙ“ – ОМУРТАГ
Ф. 59К, 2 опис, 35 а.е., 0.55 л.м., 1898–1949 г.**

Действа от 1851 г.

Вж. и ЧП 2243.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ГЕОРГИ“ – С. ОПАКА
Ф. 136К, 1 опис, 21 а.е., 0.34 л.м., 1897–1948 г.**

Съществува от 1862 г. До 1930 г. храмът се нарича „Св. Георгия“.

Вж. и Ф. 134К.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ДИМИТРИЙ“ – С. ОСИКОВО
Ф. 165К, 1 опис, 14 а.е., 0.07 л.м., 1903–1950 г.**

Действа от 1881 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ НИКОЛАЙ“ – С. ПАЛАМАРЦА
Ф. 135К, 1 опис, 15 а.е., 0.15 л.м., 1887–1951 г.**

Действа от 1886 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ГЕОРГИ“ – С. ПЕВЕЦ
Ф. 67К, 1 опис, 17 а.е., 0.13 л.м., 1926–1947 г.**

*Съществува вероятно от 1850 г.
Вж. и ЧП 2247.*

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ДИМИТРИЙ“ – С. ПОДГОРИЦА
Ф. 65К, 1 опис, 21 а.е., 0.08 л.м., 1934–1948 г.**

*Съществува вероятно от 1880 г.
Вж. и ЧП 2248.*

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ АРХАНГЕЛ МИХАИЛ“ – С. ПОМОЩИЦА
Ф. 183К, 1 опис, 55 а.е., 0.22 л.м., 1897–1959 г.**

*Действа от 1897 г.
Вж. и ЧП 2252.*

**ГРУПОВ ФОНД „ЦЪРКОВНИ НАСТОЯТЕЛСТВА
ОТ ПОПОВСКА ЕНОРИЯ“
Ф. 158К, 2 опис, 16 а.е., 0.20 л.м., 1900–1948 г.**

Поповско църковно настоятелство

*Действа от 1863 г. Полага грижи за храмовете „Св. Архангел Михаил“ и
„Успение на Пресв. Богородица“.*

**Църковно настоятелство при храм
„Свети Великомъченик Димитрий“ – с. Сеячи**

*Действа от 1899 г.
Вж. и ЧП 1797, ЧП 2031.*

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„УСПЕНИЕ ПРЕСВЕТИЯ БОГОРОДИЦИ“ – С. САДИНА
Ф. 186К, 1 опис, 69 а.е., 0.46 л.м., 1892–1951 г.**

Действа от 1860 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТА ТРОИЦА“ – С. САДИНА
Ф. 187К, 2 опис, 48 а.е., 0.48 л.м., 1878–1943 г.**

Действа от 1880 г.

**ГРУПОВ ФОНД „ЦЪРКОВНИ НАСТОЯТЕЛСТВА
В СВЕТЛЕНСКА ЕНОРИЯ“
Ф. 121К, 1 опис, 22 а.е., 0.25 л.м., 1890–1953 г.**

**Църковно настоятелство при храм
„Свети Кирил и Методий“ – с. Заветно**

Действа от 1896 г.

Вж. и Ф. 133К.

**Църковно настоятелство при храм
„Свети Архангел Михаил“ – с. Светлен**

Действа от 1884 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ИВАН РИЛСКИ“ – С. СЛАВЯНОВО
Ф. 148К, 1 опис, 28 а.е., 0.28 л.м., 1931–1954 г.**

Действа от 1888 г.

Вж. и ЧП 1866, ЧП 2275.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТА ПАРАСКЕВА“ – С. СТРАЖА
Ф. 63К, 1 опис, 10 а.е., 0.04 л.м., 1937–1948 г.**

Действа от 1928 г.

Вж. и ЧП 2236.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ДИМИТРИЙ“ – С. ТРЪСТИКА
Ф. 75К, 1 опис, 40 а.е., 0.32 л.м., 1889–1952 г.**

Действа от 1874 г.

Вж. и Ф. 76К, ДА – Разград, Ф. 53К

**ГРУПОВ ФОНД „ЦЪРКОВНИ НАСТОЯТЕЛСТВА
ОТ ТРЪСТИЧЕНСКА ЕНОРИЯ“
Ф. 76К, 1 опис, 26 а.е., 0.18 л.м., 1928–1952 г.**

**Църковно настоятелство при храм
„Свето Въведение Богородично“ – с. Еленово**

Действа от 1890 г.

**Църковно настоятелство при храм „Свети Великомъченик
Димитрий“ – с. Тръстика**

Действа от 1874 г.

Вж. и Ф. 75К, ДА – Разград, Ф. 52К

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„УСПЕНИЕ ПРЕСВЕТИЯ БОГОРОДИЦИ“ – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 69К, 1 опис, 13 а.е., 0.09 л.м., 1897–1944 г.**

Действа от 1849 г.

Вж. и Ф. 68К, ЧП 1053, ЧП 1290, ЧП 2082, ЧП 2234.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ ИВАН РИЛСКИ“ – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 51К, 3 описа, 35 а.е., 0.39 л.м., 1912–2003 г.**

Действа от 1936 г.

Вж. и Ф. 1172.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ
„СВЕТИ АРХАНГЕЛ МИХАИЛ“ – С. ЦАР АСЕН
Ф. 152К, 1 опис, 35 а.е., 0.12 л.м., 1899–1947 г.**

Съществува от 1872 г.

**ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ „СВЕТО УСПЕНИЕ
ПРЕСВЕТИЯ БОГОРОДИЦИ“ – С. ЯСТРЕБИНО
Ф. 49К, 1 опис, 21 а.е., 0.10 л.м., 1899–1944 г.**

*Съществува от 1899 г.
Вж. и ЧП 2245.*

Окръжни, указания, наредби, писма и преписки със Св. Синод, Варненска и Преславска, Доростолска и Червенска и Търновска митрополия, архиерейските наместничества в Разград и Шумен, Околийско православно братство – Търговище, Околийско свещеническо братство – Попово за избора на църковни настоятели и епархийски избиратели; фондови вноски; църковни такси; разпространение на богослужерна литература; организиране курсове за свещеници; стопанисване на църковните земеделски имоти; създаване на църковни и ученически трапезарии; строителство на нови църкви; утвърждаване на бюджети; финансова и стопанска дейност и отчетност на църковните настоятелства и енорийските свещеници; събиране и изпращане на помощи за възстановяване на манастира „Св. Пантелеймон“ – Преслав, за фонд „Епархийска църковна болница“, за пострадалите от Чирпанското земетресение през 1928 г., за Руската православна църква, за построяване паметник на Съветската армия; отбелязване на храмови празници; подкрепа делото на БЧК; оказване помощ на властите след 9 септ. 1944 г.; записване на свещеници в бригадирското движение (1897–1952).

Протоколи и протоколни книги от заседания на църковните настоятелства (1895–1959).

Отчети и сведения за състоянието на енориите – Ф. 137К (1935, 1940), Ф. 158К за 1932–1934 г. (1934).

Летописни и ревизионни книги – Ф. 48К (1924–1954), Ф. 49К (1925–1940).

Избирателни списъци – Ф. 77К (1919–1935), Ф. 78К (1919–1934), Ф. 128К (1921–1934), Ф. 134К (1914–1939), Ф. 148К (1932), Ф. 157К (1924–1926), Ф. 164К (1926–1927). Актове и протоколи за избори на църковни настоятели – Ф. 47К (1928–1940), Ф. 48К (1924–1944), Ф. 49К (1939), Ф. 50К (1932–1939), Ф. 55К (1926–1939), Ф. 57К (1932), Ф. 68К (1933–1939), Ф. 75К (1890–1899, 1951), Ф. 77К (1924–1935, 1951), Ф. 78К (1903–1934), Ф. 128К (1919–1934), Ф. 131К (1934), Ф. 132К (1928–1930), Ф. 134К (1934), Ф. 148К (1932–1934), Ф. 157К (1924–1926), Ф. 158К (1932–1934), Ф. 164К (1924–1928), Ф. 186К (1895–1948), Ф. 187К (1899–1928).

Кондики, метрични книги, регистри, сведения, списъци и др. за кръшавания, венчавания и опела – Ф. 48К (1899–1950), Ф. 49К (1939–1942), Ф. 72К

(1925–1926), Ф. 77К (1909–1915), Ф. 78К (1897–1952), Ф. 128К (1906–1935), Ф. 187К (1878–1898).

Позволителни за венчаване – Ф. 47К (1928–1944), Ф. 48К (1926–1944), 49К (1938–1943), Ф. 51К (1938–1944), Ф. 53К (1938–1944), Ф. 57К (1924–1945), Ф. 60К (1938–1944), Ф. 63К (1937–1943), Ф. 64К (1944), Ф. 65К (1939–1944), Ф. 67К (1933–1943), Ф. 68К (1938–1943), Ф. 156К (1927–1944), Ф. 164К (1923–1948).

Молби на евреи, въдворени в Търговище, за приемане източното православие – Ф. 51К (1943).

Тримесечни и шестмесечни сведения за венчаванията, кръщаванията и опелата и църковно-просветната дейност на енорийския свещеник – Ф. 47К (1935–1947), Ф. 48К (1926–1944), Ф. 49К (1939–1941), Ф. 50К (1938–1948), Ф. 52К (1941, 1948), Ф. 53К (1938–1948), Ф. 57К (1924–1945), Ф. 59К (1935–1948), Ф. 65К (1940–1944), Ф. 67К (1940–1943), Ф. 68К (1934–1943), Ф. 72К (1926), Ф. 76К (1932–1951), Ф. 77К (1929–1934), Ф. 78К (1928–1939), Ф. 79К (1939–1947), Ф. 121К (1928–1939), Ф. 128К (1932–1944), Ф. 132К (1928–1944), Ф. 134К (1920–1949), Ф. 135К (1940–1943), Ф. 136К (1932–1948), Ф. 137К (1930–1947), Ф. 140К (1929–1940), Ф. 141К (1947–1948), Ф. 148К (1928–1948), Ф. 164К (1932–1948), Ф. 183К (1912–1940).

Сведения за броя на семействата, християните, къщите и молитвените домове – Ф. 128К (1920–1926), Ф. 164К (1929–1942), Ф. 48К (1938), Ф. 134К (1924–1940), Ф. 59К (1938, 1947).

Учредителни протоколи – Ф. 47К (1948), Ф. 125К (1935), списък на учредителите – Ф. 47К (1948), отчети и сведения за религиозно-просветната и благотворителна дейност на детските и други православни християнски дружества – Ф. 48К (1937), Ф. 78К (1935), Ф. 128К (1938), Ф. 148К (1940–1941), Ф. 152К (1935).

Сведения за състоянието на енорийски училища – Ф. 79К (1946), Ф. 140К (1946).

Сведения за дейността на безплатни ученически трапезарии в с. Поляне (Антоново) – Ф. 72К (1939).

Преписки, проекти, проектосметна документация, протоколи и др. документи във връзка с построяването на църкви – Ф. 66К (1905–1907, 1931), Ф. 75К (1935–1937), Ф. 132К (1940), Ф. 134К (1915–1922), Ф. 137К (1930–1931), Ф. 152К (1937–1941), Ф. 165К (1932–1939), камбанарии – Ф. 140К (1937–1939), Ф. 148К (1932) и църковна килия – Ф. 68К (1937–1939). Протоколна книга и кръгъл печат на Комитета за построяване на църква в Търговище – Ф. 51К (1912–1936). Покана за освещаване на църквата в с. Конак – Ф. 57К (1926). Сведения и описи за движимата и недвижима собственост на църквите – Ф. 78К (1939–1949), Ф. 128К (1939–1940), Ф. 133К (1944),

Ф. 137К (1940), Ф. 140К (1939, 1940, 1946), Ф. 141К (1939), Ф. 148К (1939), Ф. 186К (1893–1923), Ф. 187К (1899–1909). Списъци на дарители – Ф. 48К (1943), Ф. 57К (1941). Тръжни преписки, протоколи, договори и др. документи за отдаване на църковни имоти под наем – Ф. 55К (1925–1947), Ф. 68К (1937–1939), Ф. 70К (1924–1927), Ф. 128К (1923–1939), Ф. 132К (1940–1941), Ф. 135К (1940–1945), Ф. 137К (1929–1940), Ф. 140К (1936–1940), Ф. 148К (1932–1941). Застрахователни полици за храм „Св. Иван Рилски“ в Търговище – Ф. 51К (1946–1950).

Акт за публично завещание на частен имот на църквата в с. Голямо Соколово от Драган Джумалиев – Ф. 47К (1939).

Бюджети, отчети и актове от ревизии на Църковното настоятелство и църковния касиер (1893–1959). Партидни приходни и разходни книги (1890–1959). Актове на Контролната комисия и за предаване и приемане на парични средства и инвентар между църковни настоятелства – Ф. 49К (1939), Ф. 50К (1948), Ф. 134К (1932), Ф. 137К (1926–1929, 1939), Ф. 148К (1937–1939), Ф. 158К (1924–1930).

Ведомости за заплати – Ф. 48К (1942–1948), Ф. 49К (1934–1938), Ф. 51К (1941–1948), Ф. 52К (1941–1945), Ф. 53К (1944–1948), Ф. 54К (1943–1946), Ф. 57К (1931–1944), Ф. 59К (1930–1948), Ф. 61К (1942, 1943), Ф. 64К (1943–1948), Ф. 67К (1939–1943), Ф. 68К (1939–1943), Ф. 69К (1942–1944), Ф. 121К (1931–1932), Ф. 157К (1915–1919).

Дневници за входяща и изходяща кореспонденция – Ф. 47К (1931–1943), Ф. 64К (1942–1955), Ф. 69К (1914–1938), Ф. 75К (1936–1950), Ф. 76К (1928–1947), Ф. 78К (1900–1938).

Снимки за храм „Св. Иван Рилски“ в Търговище: от освещаването на основите му (1933), на енориаши пред храма (1939) и на поклонение в Рилския манастир (1942); на Сава Андонов Войнов – строителен предприемач на църковната сграда (1945) – Ф. 51К.

Писмо на енорийския свещеник в с. Голямо Соколово до Бактериологическата лаборатория в Търново (Велико Търново) за химически анализ на солена изворна вода в землището на селото – Ф. 47К (1946).

Сведения за болните от туберкулоза и крайно бедните жители, обществените организации и др. в с. Алваново – Ф. 53К (1938–1948).

Брой от сп. „Вяра и живот“, посветен на кончината на Варненския и Преславски митрополит Симеон – Ф. 51К (1937).

ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. БИСТРА

ЧП 2251, 8 а.е., 1937–1974 г.

Протоколна книга на Църковното настоятелство (1938–1954, 1957, 1960, 1968, 1970). Бюджети, отчети, партидни приходна и разходна книги, чекова книжка (1937–1970). Дневник за изходяща кореспонденция (1959–1974).

ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ

„СВЕТИ ВЕЛИКОМЪЧЕНИК ДИМИТРИЙ“ – С. ГЪРЧИНОВО

ЧП 1858, 1 а.е., 1899–1943 г.

Договори за изографисване на църквата (1904) и за изработване на камбана (1909). Разписка за извършените разходи от Архиерейския наместник в Разград при посещението му в с. Гърчиново за полагање основния камък на параклиса (1899). Списъци на инвентарните предмети, които се предават и приемат между църковните настоятелства, оправдателни документи за извършени разходи (1908–1943).

ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ХРАМ

„СВЕТИ ИВАН РИЛСКИ“ – С. ЗАХАРИ СТОЯНОВО

ЧП 20, 1 а.е., 1899–1948 г.

Преписки с Доростолска и Червенска митрополия, Архиерейско намесничество – Разград, енорийския свещеник в с. Садина за избора на църковни настоятели, отчетността и дейността на Църковното настоятелство в с. Захари Стояново (1899–1947).

Актове и протоколи за избор на църковни настоятели (1899, 1922). Избирателен списък (1915).

Бюджети (1934/1935, 1941–1948).

ЦЪРКОВНО НАСТОЯТЕЛСТВО – С. МАРЧИНО

ЧП 19, 2 а.е., 1938–1948 г.

Преписки с Доростолска и Червенска митрополия и Архиерейско намесничество – Разград за притежаваните недвижими църковни имоти и тяхното стопанисване; фондовите вноски; финансовото положение, отчетността и дейността на Църковното настоятелство (1938–1948).

Годишни отчети за 1940–1948 г. Актове на Контролната комисия и за предаване и приемане на парични средства и инвентар между църковни настоятелства (1939–1948). Тримесечни отчети на Църковното настоятелство със сведения за кръщаванията, венчаванията и опелата (1947–1948).

**ЕВАНГЕЛИСТКА МЕТОДИСТКА
ЕПИСКОПАЛНА ЦЪРКВА – ПОПОВО
ЧП 819, 1 а.е., 1921 г.**

Преписка между Евангелистката методистка епископална църква в Попово и Методистката епископална мисия в България относно интернирането на проповедника и освобождаването на помещението на църквата в Попово през 1921 г.

ПРАВОСЛАВНИ ХРИСТИЯНСКИ СДРУЖЕНИЯ

**ПРАВОСЛАВНО ХРИСТИЯНСКО БРАТСТВО „ВЯРА, НАДЕЖДА
И ЛЮБОВ“ ПРИ ХРАМ „СВЕТА ТРОИЦА“ – С. КАРДАМ
Ф. 159К, 1 опис, 10 а.е., 0.05 л.м., 1924–1948 г.**

Доброволно сдружение на православни християни, основано през 1925 г. Развива религиозно-просветна и благотворителна дейност. Не е известно кога преустановява дейността си.

Окръжни, писма и др. от Доростолска и Червенска митрополия – Русе и др. ведомства за утвърждаването на устава, финансовото състояние и контрол и др. въпроси по дейността на братството (1925–1948).

Устави (1930, 1939). Учредителен (1925) и възобновителни (1928, 1938) протоколи. Протоколи от общи събрания и заседания на настоятелството (1928–1948).

Книга за членовете (1925–1948). Списъци на членовете и на управителните тела (1925, 1931, 1938–1948).

Религиозни беседи, подготвени и изнесени от енорийския свещеник (1924–1940).

Протоколна книга (с учредителен протокол); списъци на членовете и изнесените беседи; дневник за приходите и разходите на Детско православно християнско дружество „Св. св. Кирил и Методий“ при Народно основно училище „Любен Каравелов“ – с. Кардам (1934–1941) – вж. и Ф. 122К.

**ДЕТСКО УЧЕНИЧЕСКО ПРАВОСЛАВНО ХРИСТИЯНСКО
ДРУЖЕСТВО „СВЕТИ ЙОАН РИЛСКИ“ – С. КРЪШНО
Ф. 237К, 1 опис, 4 а.е., 0.04 л.м., 1935–1945 г.**

Основано на 21 февр. 1935 г. Не е известно кога преустановява дейността си. Осъществява религиозно-просветна дейност сред учениците в селото.

Учредителен протокол (1935).

Годишни отчетни доклади за 1935/1936 и 1936/1937 учебни години.

Книга за раздадената литература за четене (1936–1944).

Книга за приходите и разходите (1938–1945).

**ВСЕРУСКО ПРАВОСЛАВНО БРАТСТВО
НА СВЕТИЯ КРЪСТ – ТЪРГОВИЩЕ
Ф. 34К, 1 опис, 42 а.е., 0.04 л.м., 1923–1924 г.**

*Създадено в Русия по време на Гражданската война от протоерей Владимир Игнatieвич Востоков. След евакуацията от Крим дейността му замира. Възстановено в лагера Селимие (на Галиполския полуостров в Османската империя) от Пьотр Бутенко. Продължава дейността си в Ески Джумая (Търговище), където попадат като имигранти част от членовете му. Действа за духовно и нравствено развитие на членовете си чрез лекции и беседи. Пропагандира идеята за кръстоносен поход срещу болшевиизма в Съветска Русия. Прекратява съществуването си към края на 1924 г. поради противоречия в средите на членовете му.
Вж. и Ф. 114К.*

Преписка между представителя на княз Кирил Владимирович за България и Пьотр Владимирович Бутенко – ръководител на братството в Ески Джумая (Търговище), за дейността на организацията; положението на членовете; организирането на конгреси; поздравления за празници; състоянието на руската православна църква и др. (1923–1924).

МЮФТИЙСТВА

Органи за духовно управление на мюсюлманите. Съществуват отпреди Освобождението (1878 г.). От 1895 г. дейността им се регламентира от Временни правила за духовното управление на мюсюлманите (ДВ, бр. 210 от 26 септ. 1895 г.). Ръководят и контролират мюсюлманските вероизповедни общини и джамийските настоятелства, които са им подчинени в административно и духовно отношение. Имат юридически компетенции, регламентирани от Устава за духовно устройство и управление на мюсюлманите в Царство България (ДВ, бр. 65 от 26 юни 1919 г.). Следят за точното прилагане на нормите на шерията,

като решават съдебни казуси, отнасящи се до лични и имуществени взаимоотношения между мюсюлманите. Произнасят се по наследнически и настоянически дела до 1938 г., когато това им право е отнето от Закона за ограничаване компетентността на мюфтийските съдилища (ДВ, бр. 156 от 20 юли 1938 г.) и по бракоразводни дела – до влизането в сила на Закона за вероизповеданията (ДВ, бр. 48 от 1 март 1949 г.). Издават изиннамета (позволителни за брак) и фетви (тълкувания на шериата).

МЮФТИЙСТВО – ОМУРТАГ **Ф. 7К, 1 опис, 91 а.е., 0.26 л.м., 1894–1935 г.**

Мюфтийско наместничество в града съществува отпреди Освобождението. През 1937 г. то придобива статут на мюфтийство. Районът му на действие е Омуртагска административна околия. Действа вероятно до 1958 г.

Окръжни на МВРИ, Главното и Окръжното мюфтийство за дейността на наместничествата (1927–1928). Преписки за запазване обслужването от наместничеството в Осман Пазар (Омуртаг) на мюсюлманите в Тичанска община, Сливенско (1924–1925); по стопански и кадрови въпроси (1931–1935).

Искови молби, удостоверения за имотно състояние на наследници, призовки, становища и решения на мюфтийския наместник по бракоразводни, наследнически и настоянически дела (1894–1915, 1924–1925).

Ведомости за заплати на служителите (1935).

Ведомости и вносни бележки за фонд „Нювваб“ – мюсюлманско духовно училище (1924–1928).

МЮФТИЙСТВО – ТЪРГОВИЩЕ **Ф. 471К, 3 опис, 192 а.е., 1.32 л.м., 1896–1968 г.**

Мюфтийско наместничество в града съществува отпреди Освобождението. От 1937 г. придобива статут на мюфтийство. Районът му на действие са Търговищка (за целия период) и Поповска (след 1937 г.) административни околии. Действа до 1958 г.

Окръжни, указания и др. на МВРИ, МФ, Главното мюфтийство, Мюфтийството в Шумен и др. за дейността и отчетността на наместничествата и мюфтийствата, контрола на вероизповедните общини, джамийските настоятелства и настоятелствата на частните турски училища; преписки с мюфтийския наместник и мюфтията за: отпускане държавна помощ за турското училище в града, освобождаване от мобилизация и откупуване на временната

трудова повинност на имами и хатиби, заплатите на служители, по стопански и кадрови въпроси (1896, 1905–1945).

Протоколи на вероизповедните общини, шериатски заповеди, заповеди на МВРИ, рапорти, писма и преписки с Главно мюфтийство, мюфтийския наместник и мюфтията за избиране, назначаване, уволнение и публичното поведение на хатиби, имами, джамийски настоятелства и тричленни комисии; списъци на хатиби по села; одобряване на бюджети; дейността и отчетността на вероизповедните общини и джамийските настоятелства в Търговищка и Поповска околия (1917–1958, 1967–1968).

Искови молби и удостоверения за имотно състояние на наследници, призовки, становища и решения на мюфтийския наместник и мюфтията по бракоразводни, наследнически и настоянически дела (1908–1941, 1944–1945). Сведения за регистрирани бракове на мюсюлмани (1939, 1941, 1942).

Годишни отчети, ведомост и вносни листове за осигурените държавни приходи (1929, 1939, 1940). Приходо-разходни книги на наместничеството и мюфтийството (1925–1951) и за фонд „Постройка и издръжка на духовното училище „Нювваб“ (1929–1930). Годишни отчети, ведомости и вносни бележки за приходите в полза на фонд „Нювваб“ (1938–1939, 1941, 1943). Актове от финансови ревизии (1939–1951).

Ведомости за заплати и списъци на служителите при наместничеството и мюфтийството (1896, 1897, 1899, 1906–1909, 1915–1917, 1920–1922, 1928, 1941).

Дневници за кореспонденцията (1940–1942).

МЮСЮЛМАНСКИ ВЕРОИЗПОВЕДНИ ОБЩИНИ **2 фонда, 2 описа, 18 а.е., 0.11 л.м., 1928–1964 г.**

Юридически лица, представляващи мюсюлманите в населените места. Управляват се от избран орган – настоятелство, което се грижи за имотите и финансовото състояние на общината, подпомага джамиите, турските училища и др.

МЮСЮЛМАНСКА ВЕРОИЗПОВЕДНА ОБЩИНА – **С. МАКАРИОПОЛСКО** **Ф. 130К, 1 опис, 5 а.е., 0.06 л.м., 1931–1964 г.**

Не е известно кога възниква.

МЮСЮЛМАНСКА ВЕРОИЗПОВЕДНА ОБЩИНА – ПОПОВО
Ф. 479К, 1 опис, 13 а.е., 0.05 л.м., 1928–1947 г.

Не е известно кога възниква.

Протоколни книги на настоятелствата – Ф. 130К (1931–1964), Ф. 479К (1928–1938).

Наддавателни листове за отдаване на търг на джамийски ниви – Ф. 130К (1941–1945). Заявления на наематели на общински имоти за намаляване задълженията им – Ф. 130К (1945). Записи на заповеди на турското училищно настоятелство, Мюсюлманската вероизповедна община в с. Макариополско и др. за изплащане на наеми – Ф. 130К (1932–1940).

Годишни бюджети (1932–1948). Касова книга – Ф. 479К (1931–1940). Спестовна книжка – Ф. 479К (1928–1940).

Дневници за регистриране на кореспонденцията – Ф. 479К (1928–1940).

Брачни свидетелства, издадени от мюфтийския наместник в Попово – Ф. 479К (1923, 1924).

XIV. ЛИЧНИ ФОНДОВЕ

АГОВ, СТЕФАН НИКОЛЧЕВ (1891–1966)
Ф. 445К, 1 опис, 25 а.е., 0.12 л.м., 1891–1948 г.

Роден на 18 окт. 1891 г. в Ески Джумая (Търговище). Майстор-столар от 1919 г. През 1922 г. в съдружие с други майстори от браниша създава столарска работилница, която произвежда по поръчка мебели и дограма. Член на Управителния и Контролния съвет на Столаро-бъчварското сдружение „Труд“, местния клон на Потребителна кооперация „Напред“ (1924, 1938–1947) и др. През 1948 г. става съосновател на Столарска трудово-производителна занаятчийска кооперация „Стария дъб“ в Търговище. Почива на 21 ян. 1966 г. в Търговище.

Кръщелно свидетелство (1891).

Атестат от 19-и пехотен полк – Шумен за завършен курс на полковата учебна команда (1914).

Нотариални актове за собственост на недвижими имоти (1925, 1926).

Проект за моторно помещение (1923). Протоколи за въвеждане в експлоатация на бензинов мотор (1923) и за узаконяване на столарската работилница на Стефан Агов, Михаил Каральов и Обрешко Славов (1939).

Задължителни от Стефан Агов и съдружниците му за издължаване на заеми към Популярна банка – Търговище (1931, 1939–1941). Декларации от Стефан Агов и Анастас Тодоров за облагане с патент по данък „Занятие“ за 1941 г. и за имотното им състояние във връзка с държавния заем през 1943 г.

Спазарителен протокол между Районно инженерство – Омуртаг и Стефан Агов за изработване на дограма (1948). Упътване за монтаж, списък на оборудването и съобщение за доставка на машини – на немски език (1939). Проект и проспект за мебели и кухненско обзавеждане.

Книги за поръчки и фактури с данни за изработените мебели и тяхната стойност (1941–1947); за получените от съдружниците суми, задълженията им към доставчици и на клиенти (1938–1940, 1947). Вносни листове за допълнителна такса върху стойността на изработените мебели (1942–1945).

Сведения за персонала, оборудването, продукцията и употребените материали от столарската работилница на Стефан Агов и Анастас Тодоров от средата на 1939 до средата на 1940 г. (1940).

Ведомости за заплатите и надниците на калфите и учениците (1938–1940, 1942–1945).

Занаятчийско-ученическа книжка на чирак в работилницата на Стефан Агов (1930–1931).

БУТЕНКО, ПЬОТР ВЛАДИМИРОВИЧ (1886–?)
Ф. 114К, 1 опис, 38 а.е., 0.36 л.м., 1908–1945 г.

Роден на 21 ноем. 1886 г. в Тифлис (Тбилиси) в семейство на офицер. През 1898 г. постъпва в кадетския корпус в родния си град, а след това – в Киевското военно училище. На 26 март 1906 г. е произведен в пръв офицерски чин. От 1906 до 1913 г. е на служба в Баку, Тифлис, Петроград (Санкт-Петербург). На 6 дек. 1913 г. е произведен в чин ротмистър. В началото на 1914 г. по собствено желание напуска военната служба. Заселва се в Туапсе, Русия. Занимава се с обществена дейност. През 1905–1911 г. се изявява като лектор и публицист. Ръководител е на малобройна военно-религиозна младежка организация „Млади разузнавачи“ (1916–1917, 1920 г.). През 1917 г. е в затвора в Армавир, Русия, по обвинение в шпионаж. На 31 окт. 1920 г. Бутенко емигрира в лагера „Селимие“, край Истанбул. От 25 ноем. 1922 г. се установява в Ески Джумая (Търговище), където възобновява дейността на Всерусийското православно братство на Светия кръст – религиозна, антиболшевишка и промонархическа организация, създадена в Южна Русия от протоиерей Востоков. Автор е на религиозни, антиционистки и антимаасонски брошури, лекции и беседи. Мястото и годината на смъртта му са неизвестни.

Повечето от архивните документи са на руски език.

Лични дневници и бележник с адреси (1920–1942). „Книжка командира Черноморской бригады Святого Креста“ – дневник на Бутенко за създаване на руска младежка религиозна организация с промонархическа насоченост в Южна Русия (1921–1932).

Писмо от архиерейския наместник в Майкоп, Русия по повод изнасяни лекции, удостоверение от Таврическия и Симферополски архиепископ и Севастополски епископ за оказване съдействие на Бутенко при изследванията му на религиозна тематика (1918, 1920).

Религиозни брошури от Пьотр Бутенко (1928–1933). Тетрадки с извадки и бележки от книги, конспекти, беседи и доклади по религиозни, философски и исторически въпроси (1914–1943).

Изрезки от руски емигрантски и български вестници, пощенски картички и други изображения и книги с антиболшевишка, антисъветска, антиционистка и антимаасонска тематика (1908–1945). Броеве от в. „Православна дума“, издание на Православното християнско братство „Света Богородица“ – Търговище с публикации на Бутенко (1928–1940).

Войнишка клетва за вярност към руския император, неговия наследник и Отечеството [1910]. Банкноти на Руската държавна банка и Главното командване на въоръжените сили в Южна Русия (1909–1920).

ДОНЧЕВ, ЖЕКО (Жеко Дончев Абаджиев) (1888–1953)

Ф. 502К, 1 опис, 22 а.е., 0.02 л.м., 1912–2000 г.

Роден на 24 окт. 1888 г. в Ески Джумая (Търговище). Майстор-обуцар със собствена работилница в града. Общественик, кооперативен деец. Член на Управителния (1919–1921) и Контролния (1931) съвет на Работническа кооперация „Напред“ и на настоятелството на Народно читалище „Напредък“ (1927–1937, 1942) в Търговище. Дългогодишен председател на Общото занаятчийско сдружение в Търговище. Член на Висшия занаятчийски съвет, ЦК на БЗС и Варненската търговска камара (1933–1944). Почива на 4 апр. 1953 г. в Търговище.

Биография на Жеко Дончев (1996).

Списък на негови публикации (2000).

Снимки на Жеко Дончев от участието му в Балканската и Първата световна война (1912–1918); с роднини и колеги (1933–1939); от калфенски изпити в Търговище (1929–1942) и майсторски изпит в Добрич (1941); от участието му в конгреса на БСДП през 1929 г.; от откриването на лозаро-овощарска изложба в Ески Джумая (Търговище) през 1932 г.; с други членове на Управителния съвет на Популярната банка в същия град (1937), Варненската ТИК, БЗС, Висшия занаятчийски съвет, Управителния съвет на Трети групов браншов съюз – кожари и преработватели на кожа (1933–1942); на делегации на БЗС от посещения в Германия и Югославия (1936, 1937); от занаятчийски празници в Попово и Търговище (1942).

ДЮЛГЕРОВ, РУСИ ТОДОРОВ (1888–1949)

Ф. 503К, 1 опис, 23 а.е., 0.02 л.м., 1907–1996 г.

Роден на 23 септ. 1888 г. в Ески Джумая (Търговище). Завършва юридическо образование в София и работи като адвокат в Търговище. Кмет на града (1935–1939) и на селата Руец (1934–1935), Подгорица (1940–1943) и Пробуда (1943–1944). Активен член на БРСДП (обединена). Общественик. Почива на 1 авг. 1949 г. в Пазарджик.

Биография (1996).

Снимки: портретни на Руси Дюлгеров (1917, 1937); на Руси Дюлгеров със съпругата му, роднини и приятели (1913); с офицери и войници на Южния фронт по време на Първата световна война (1916–1917); от конференция на кметовете от Шуменска област (1936); от учредителното събрание на Околийската земеделска задруга в Търговище (1936); от конференции на Съюза на градовете в България (1936, 1939); на стартовата линия на колоездачно състезание в Търговище (1937); с жители на с. Подгорица при получаване на

пенсионните им книжки (1942); със служители от общинското управление в с. Пробуда (1944); портретни на негови роднини (1907–1913); на негови родственници (1914–1919) и на български офицери, войници и мирни жители на Южния фронт по време на Първата световна война (1917).

Илюстрирани пощенски картички (една от които с изгледи от Попово) (1915–1931).

КРАЧУНОВ, ЦВЕТАН ГЕОРГИЕВ (1866–1932)

Ф. 508К, 2 описа, 59 а.е., 0.10 л.м., 1884–2003 г.

Роден на 1 май 1866 г. в Плевен. Търговец, просбописец, лихвар; народен представител в XIII Обикновено НС (1903–1907); председател на Тричленната комисия (юни–юли 1904 г.) и кмет (юли 1924 – юли 1925) на Ескиджумайската (Търговищката) градска община; член на Националлибералната партия. Почива на 7 март 1932 г. в Ески Джумая (Търговище).

Биографична справка (2000).

Кръщелно свидетелство (1884). Удостоверение за смъртта му (1932).

Решения на Св. Синод и Варненско-Преславския епархийски духовен съвет за обявяване незаконен брака между Крачунов и Марийка Маркова (1904, 1932).

Удостоверения за признати му права за учител, просбописец и ходатай (1893, 1901). Пълномощни за управление и стопанисване на имоти на частни лица (1906–1920).

Карта за членство в Националлибералната партия и покана за участие във Висшия партиен съвет (1928, 1929).

Крепостни и нотариални актове (1894–1946) и опис (2003) на имотите на семейството.

Семейни снимки на Цветан Крачунов (1913–1928).

Документи на Георги Крачунов (син на Цветан Крачунов) – книжки за членството му в спортен клуб „Светкавица“ и Посмъртната каса при Популярна банка – Търговище (1932, 1940–1945); международни паспорти на Георги и Еленка (негова съпруга) Крачунови (1926, 1938); лична бойна карта (1945); портретни и групови снимки на семейството му (1930–1960).

Документи на д-р Мария Георгиева Крачунова (внучка на Цветан Крачунов) – автобиография [1985]; кръщелни свидетелства (1931, 1949), удостоверение за граждански брак с Константин Константинов (1963); ученически лични карти (1945, 1948), зрелостно свидетелство (1949); студентска книжка и дипломи за висше образование, за специалност и за присъдена научна степен (1953–1960, 1976); снимки (50-те – 80-те години на XX век); некролог

(1992); пощенски картички от нея и съпруга ѝ до майка ѝ и баща ѝ с впечатления за пътуването им в ГДР (1971).

Крепостни актове на имотите на Тодор Илиев Марков – брат на съпругата на Цветан Крачунов (1898–1905).

КУРУТО, НИКОЛА СИМОВ (?–1876)
Ф. 454К, 4 описа, 155 а.е., 0.27 л.м., 1860–1996 г.

Роден в Ески Джумая (Търговище). Годината на раждането му е неизвестна. Български националреволюционер. Работи като кираджия (наемен продавач на чужда стока със собствено превозно средство) в Североизточна България (1860–1871). От ян. 1872 г. се включва в националноосвободителното движение като учредител и член на местния частен революционен комитет. През 1873 г. е арестуван и изпратен в Русенския затвор, откъдето избягва и от следващата година се установява във Влашко. Там влиза в най-близкото обкръжение на Христо Ботев. Определен е за главен знаменосец на Ботевата чета. Загиба в сражението при местността Милин камък във Врачанския балкан на 30 май 1876 г.

Писмо от Никола Обретенов до кмета на Търговище със спомени за Никола Симов (1936). Писма от Тома Кърджиев до други националреволюционери с данни за включването на Ески Джумая (Търговище) като нов въстанически пункт и преминаването на революционери, включително Никола Симов, на българска земя (1876).

Снимки: портретна и пощенска картичка с лика на Никола Симов (1876, 1936); на кораба „Радецки“, лобното място и личната кама на Никола Симов (1967).

Уведомителни писма, покани и списъци за набиране на средства за фонд „Постройка на паметник на Никола Симов“, за организиране честване на паметта му и разпространение на юбилеен вестник и картички с неговия образ (1936).

Брой от в. „Ескиджумайски вести“ с биографична статия за Никола Симов и програма за честване 50-годишнината от гибелта на Ботевата чета (1926).

Първото издание на биографичния роман за Никола Симов „Знаменосецът“ (1942); бележки, въпросник, интервюта, спомени, планове, списъци и др., използвани от Петър Стъпов при написването му (1936–1941).

Статии, разкази и стихотворения от писатели, поети, научни работници, административни и политически дейци, посветени на Никола Симов и др. революционни дейци от Търговище и на делото на Христо Ботев (1940–1976).

Репродукции на графиката „Кърджии“, на картини, посветени на боя при Милин камък, Априлското въстание и посрещането на руските войски. Библиографски обзори и справки за Никола Симов (1963, 1966, 1975, 1996).

Протоколи, план, предложения, преписки и информация на организационни комитети и Градска община – Търговище за юбилейни чествания и отбелязване на Никулден като ден на Никола Симов (1936–1976). Доклади и сказки от чествания на годишнини от смъртта на Никола Симов (1966, 1976). Юбилейни вестници по повод 60, 90 и 100 години от смъртта на Никола Симов и по повод откриване на паметника му в Търговище (1936, 1963, 1966, 1976) и ръкописи на публикувани и непубликувани в тях материали (1966, 1976). Пощенска марка за 90-годишнината (1966) и фотоалбум за 100-годишнината (1976) от гибелта му. Сценарии за документален филм и диафилм за живота му (1966). Позитивен отпечатък на диафилма (1966). Сборници с материали, афиш и програма от научна сесия и научен семинар, посветени на Никола Симов и националноосвободителното движение през Възраждането (1978, 1995, 1996).

Обявление и програма за анонимен конкурс, протокол на комисията по журиране, обяснителни записки на проектите и преписки по изработване и приемане на паметника на Никола Симов в Търговище (1960–1963). Снимки на паметника и от тържеството пред него за изпращане копията на знамето на Ботевата чета, ушити от пионери от Търговищки окръг (1963, 1966). Ескиз по спомени на съвременници на родната къща на Никола Симов (1963) и слово на Петър Стъпов при откриването на построената по нейно подобие къща-музей (1976). Писмо от Петър Стъпов за даряване документи и материали за живота и делото на Никола Симов на ОДА – Търговище (1976).

Свидетелства, писма и прошения за отпускане на поборническа пенсия на Митка Симова – съпруга на Никола Симов (1889–1899). Надгробно слово от Асен Каваев за погребението на сина на Никола Симов (1931).

Решение на Вилаетския углавен съд в Русчук (Русе) по делото срещу Михаил Греков, Сава Геренов и Михаил (Матю) Радославов за участието им в таен комитет за подготовка на въстание за освобождението на България и дописка за съдбата на подсъдимите (1873, 1874). Писма, портретни снимки и др. на националреволюционери и другари на Никола Симов (1872–1876).

Протоколи от събрание и подписка на жители на Търговище с решение за построяване на сграда за класното училище „Св. св. Седмочисленици“ и текст на песен от Петко Рачов Славейков по повод откриването ѝ (1860, 1863). „Даскал Матю в тъмницата“ – народна песен за Матю Радославов, записана от Петър Стъпов (1936). Народни песни от с. Вълбел (преди 1945). Историко-географски бележки, списъци на видни личности от Ески Джумая

(Търговище), биография и други материали от Петър Стъпов за Никола Симов и други лица и събития, важни за града (преди 1942, 1966).

Графика „Ханът на Червен Георги в Ески Джумая“ от Феликс Каниц (1874). Пощенски картички и снимки на Ески Джумая (Търговище) и околностите му (началото на XX век – 1958). Интервю на Лев Шопов с Варненския и Преславски митрополит Симеон за борбата за църковна независимост и за видни църковни дейци и революционери отпреди Освобождението (1935). Статии за развитието на Търговище, вкл. и за образователното дело; дейността на туристическо дружество „Никола Симов“ и др. (1966, 1976).

КУТЕВ, КОНСТАНТИН ТОДОРОВ (?–?)
Ф. 474К, 1 опис, 20 а.е., 0.05 л.м., 1883–1896 г.

Годишите на раждането и смъртта му са неизвестни. Началник на Телеграфо-пощенска станция в Осман пазар (Омуртаг) от май до декември 1886 г. и в Ески Джумая (Търговище) от 7 ян. 1887 г. до 30 септ. 1889 г. От 1 окт. 1889 г. е назначен за началник на Телеграфо-пощенската станция в Котел, а на 21 окт. 1894 г. – в Хасково.

Вж. и Ф. 42К.

Описи и актове по приемането и предаването на телеграфо-пощенските станции в Осман Пазар (Омуртаг) и Ески Джумая (Търговище) (1886–1887, 1889).

Постановления на Върховната сметна палата за приетите отчети на началника на телеграфо-пощенските станции в Осман Пазар (Омуртаг) за 1896 г. и в Ески Джумая (Търговище) за 1887–1889 г. Константин Кутев (1891, 1894, 1896).

Лична кореспонденция със семейството му (1888–1889). Покани за сватбени тържества (1883–1889).

Телеграма от жителите на Ески Джумая (Търговище) до полк. Карганов (командир на руския отряд, освободил града през 1878 г.) по повод 10-годишнината от събитието (1888).

График за движението на пощата в Княжество България [след 1885 и преди 1891 г.]. Таблици за километричните разстояния и станциите в Източна Румелия. Наставления и тарифа за размяна на пощенски парични пратки между станциите в Източна Румелия и Княжество България.

КУЮМДЖИЕВ, НЕДЕЛЧО СТЕФАНОВ (1881–1969)

Ф. 496К, 3 описа, 31 а.е., 0.11 л.м., 1897–1996 г.

Роден на 14 юни 1881 г. в Ески Джумая (Търговище). През 1901 г. се дипломира във Варненската мъжка гимназия, а през 1914 г. завършва Брюкселския свободен университет с научната степен „доктор по право“. По време на Балканската и Първата световна война е военен чиновник в армията и флота. Адвокат в Търговище от 1920 до 1944 г. Член и председател на Демократическата партия в града. Редактор на местните вестници „Гражданско съзнание“ (1929–1931) и „Напредък“ (1940). Народен представител в XXV Обикновено НС, поради което е съден по Наредбата-закон за Народния съд. Председател на Ловно-стрелческото дружество „Сокол“ (1931–1935, 1939–1941) и на настоятелството на Народно читалище „Напредък“ (1936–1944) в Търговище. Участва в ръководствата на пенсионното дружество „Старини“ и туристическото дружество „Орловец“. Умира на 4 дек. 1969 г. в София.

Биография (1989). Кръщелно свидетелство (1897). Диплом от Брюкселския свободен университет (1914). Лична карта на народен представител в XXV Обикновено НС (1940). Препис-извлечение от мотивите към присъдата на II Върховен състав на Народния съд (1945) и препис от решение на Върховния съд на Република България за отменяването ѝ (1996). Удостоверение от Софийския централен затвор за изтърпяно наказание (1946).

Статии за историята на Народно читалище „Напредък“ – Търговище (1954, 1965). Ловец (Неделчо Куюмджиев). „Лисугера. Комедия в две действия из ловния живот“ – машинописна белова (1925). Броеве на в. „Стремеж“ – Ески Джумая (Търговище), 1928 г. и в. „Гражданско съзнание“ (редактиран от Неделчо Куюмджиев), 1929–1931 г.

Фотоалбум със снимки от личния живот и обществената му дейност (1910–1980). Снимки на граждани от Търговище по време на наводнението (1914); на д-р Куюмджиев като народен представител (1940–1943), с граждани и военни от града (Б.д.).

Материали за рода Куюмджиеви (1972–1989).

Списъци на прякори и фамилни имена на жители от Търговище (1992).

ЛАЗАРОВ, ПЕТЪР (Петър Лазаров Иванов) (1896–1923)

Ф. 12К, 2 описа, 43 а.е., 0.07 л.м., 1896–1986 г.

Роден на 15 февр. 1896 г. в Попово. Завършва трети прогимназиален клас. Работи като шивашки чирак, пощальон (1914–1917) и телеграфист (1917–1920). Организатор на БКП (т.с.) за Поповска околия (1920–1923) и деец на синдикалното движение. Ръководител на въстанически отряд по време на Септемврийско-

то въстание 1923 г. в Поповско. Убит при опит за преминаване на българо-турската граница през 1923 г.

Вж. и Ф. 13К.

Кръщелно свидетелство, документи за явяване на изпит, биографии и др. (1896–1918, 1948–1983). Спомени (1968, 1973), био-библиография (1981), биографични очерци (1971–1986) и дипляна (1973) за Петър Лазаров.

Преписки с МЖПТ относно наказване на Петър Лазаров за политическа и синдикална дейност (1917); с роднини, близки и приятели по лични въпроси, за положението на Добруджанския фронт, абонирането за вестници и списания (1915–1920) и др. Отворена пощенска картичка от Георги Димитров (1917).

Портретни и групови снимки на Петър Лазаров с близки и познати, от манифестации и митинги (1919–1922).

МАЛЧЕВ, МАЛЧО НИКОЛОВ (1883–1965)
Ф. 501К, 1 опис, 32 а.е., 0.05 л.м., 1912–1986 г.

Роден на 26 окт. 1883 г. в с. Зараево. Завършва прогимназия в Попово, гимназия – в Разград (1903), Школата за запасни подпоручици (1905) и Софийския университет, специалност „Славянска филология“ през 1912 г. Участва в Балканската, Междусъюзническата и Първата световна война като артилерийски офицер. Учител и училищен инспектор. Талантлив литературен критик. Редактира сп. „Българска реч“ (1928–1943). Автор на монографии, студии и очерци за творци и произведения от българската и руска класическа литература; методически разработки за автори и творби, застъпени в училищните програми. Почива на 2 март 1965 г. в София.

Вж. и ЦДА, Ф. 679К.

Визитна картичка и студентска карта (1912). Статия (1966) и спомени (1986) за него. Свидетелство за прослуженото време през Балканската и Междусъюзническата война (1926). Учителски (1926–1927) и инспекторски (1929) бележници.

Статии, студии, литературни характеристики и паралели от Малчо Николов за творци и произведения от българската и руската класическа литература (1921–1962).

Лична кореспонденция със съпругата и с дъщеря му (1925–1953).

Снимки с роднини и приятели, на фронта през Първата световна война (1915–1959).

Документи на съпругата му Райна Николова (1970).

ОРМАНОВ, ИВАН ПЕТРОВ (ГОРОВ) (1879–1936)

Ф. 469К, 2 описа, 69 а.е., 0.15 л.м., 1900–1979 г.

Роден на 19 авг. 1879 г. в Омуртаг. Завършва педагогическо училище в Шумен и философия в Софийския университет (1906). Учителства в Поповско и Великотърновско (1897–1919). Участва във войните (1912–1918). Инспектор в Кооперация „Освобождение“ – София (1919–1922). От 1922 г. живее и работи в СССР. Деец на международното комунистическо, кооперативно и селско движение. Доктор на икономическите науки. Автор на 54 книги, на учебници и статии. Учредител и член на Президиума на Селския интернационал (Крестинтерна), редактира списание „Крестинтерн“, заместник-директор на Международния аграрен институт в Москва. Член на БРСДП от 1897 г., на ВКП (б) – от 1923 г. Почива на 20 февр. 1936 г. в Москва.

Голяма част от документите във фонда са копия на руски език.

Вж. и ДА – Велико Търново, Ф. 972К, ЦДА – Ф. 142Б, Ф. 308Б, оп. 1, а.е. 70, Сп. 2497Б, Сп. 2499Б.

Автобиографии (1932, 1933). Анкетни листове с автобиографични данни, удостоверения, членски книжки (1924–1935).

Окръжно на МНП за забрана да учителства в България (1900).

Отзиви, статии, доклади и др. за Иван Орманов (1919–1979). Препоръки от Васил Коларов (1935). Некролог и надгробно слово (1936).

Покани, делегатски карти и др. за участие в конгреси и др. прояви на Коминтерна, Международния селски съвет и ВКП (б) (1925–1935).

Библиография, монография „Психология на детето“, статии, учебници от Иван Орманов и в съавторство (1913–1915). Преписки с Кооперация „Освобождение“ – София и със съпругата му (1923–1929).

Снимки: портретна, със съпругата му, на членове на семейството му и на паметниците му в Омуртаг и Стражица (1922–1964).

Автобиографични и биографични документи на Ружа Орманова – съпруга на Иван Орманов (1932–1963).

ПАНАЙОТОВ, ВАСИЛ (Васил Панайотов Вълев) (1900–1983)

Ф. 509К, 1 опис, 18 а.е., 0.04 л.м., 1917–1983 г.

Роден на 10 авг. 1900 г. в Търговище. От 1922 до 1950 г. е учител и директор на прогимназиите в с. Герен (кв. Вълел на Търговище), с. Давидово и Търговище. Дългогодишен ръководител на ученическото въздържателно дружество и съосновател на българо-съветското дружество в Търговище (1938). Деец на ОФ. Почива на 4 апр. 1983 г. в Търговище.

Автобиографии (1981).

Портретни и групови снимки на Васил Панайотов: сам, с колеги, ученици, роднини и приятели (1918–1978); с ученици от лятната колония в с. Стража (1927); с делегатите на конгрес на Българския учителски съюз (1930) и от погребението му (1983).

Поздравителни пощенски картички от и до Васил Панайотов (1917, 1943, 1974).

Илюстрирани пощенски картички с изгледи от България и с други сюжети (1926–1939).

ПОПОВ, АЛЕКСИ (Алекси Попмаринов Поппетров) (1896–1955)

Ф. 507К, 1 опис, 33 а.е., 0.12 л.м., 1914–2003 г.

Роден на 29 февр. 1896 г. в с. Врачеш, Софийско. Завършва Софийската духовна семинария (1915) и специалността „История и география“ в Софийския държавен университет (1924). Учител в: с. Люблен (1915–1916); гимназията в Попово (1920–1923, 1926–1927), Шуменския полувисш учителски институт (1927–1928) и Средно търговско училище – Варна (1934–1952). Директор на Гимназиален клон – Омуртаг (1924–1926) и на гимназиите в Попово (1928–1932) и Горна Оряховица (1932–1934). Участник в Първата световна война. Автор на монографии и брошури в областта на географията и краезнанието и на публикации в пресата по географски, исторически и кооперативни теми, общественик. Почива на 30 март 1955 г. във Варна.

Биография, родово проучване, публикации за него, споменик и некролози (1932–2003).

Монографии: „България. Повърхнина, народ и култура“ (1931), „Попово. Градът и околията му. Историко-географски очерк“ (1929 г., съвместно с Н. Кънчев) и „Град Варна. Далечно и близко минало“ – машинописна белова, съвместно с Добрин Василев и Мирчо Мирчев. „Кооперативен паралел между България и Дания“. Реферат (1926). Публикации в периодичния печат (1928–1944). Библиография, бележки, преписки с митрополити, игумени и др. по разработваната от него тема „Манастирите в България“ (1933–1948).

Рационализаторски предложения за оползотворяване на отпадъци и за преустройство на мелнично здание във фуражен комбинат (разработено съвместно със сина му), дневник, бележки, преписка и др., свързани с изготвянето и реализирането им (1948–1953).

Портрети и снимки с роднини, приятели, колеги и ученици и от конгреси на археологическите дружества в България (1914–1942).

Документи и снимки на и за негови роднини и приятели (1917–1997). Портрет на епископ Андрей Велички, от 1963 г. – митрополит Нюйоркски и Австралийски (1936).

ПОПХРИСТОВ, ИВАН (Иван Попхристов Иванов) (1901–1952)
Ф. 506К, 1 опис, 24 а.е., 0.04 л.м., 1915–1956 г.

Роден на 25 май 1901 г. в с. Шипочане, Софийско. Електромонтьор, общественик, активен член на БРП (к), участник в антифашистката борба, интерниран в Мелник [1928–1933], Брезник (1942) и концлагера в Еникьой (Ставруполи), Ксантийско [1943]. Почива на 26 септ. 1952 г. във Варна.

Паспорт, карта за самоличност, свидетелства за завършени курсове, удостоверения за месторождение и местожителство и за антифашистката му дейност (1923–1956).

Портрети на Иван Попхристов и снимки: с група комунисти от Търговище на събрание в църковния салон след побой в полицията (1932); с антифашисти, интернирани в Брезник (1942); с членове на колоездачното дружество в Търговище (1944); на излет в местността Парка край Търговище (1946); с група граждани пред мелницата на братя Абаджимаринови; на участници в есенния крос в града (1947); на семейството му и на родственици (1915–1954).

ПЪДЕВ, ПЕТЪР МИХАЙЛОВ (1875–1943)
Ф. 499К, 1 опис, 20 а.е., 0.06 л.м., 1875–1991 г.

Роден на 30 март 1875 г. в Ески Джумая (Търговище). Завършва педагогическо училище в Шумен. Учителства в селата Яваиево (Васил Левски), Надарево, Александрово, Борисово (Славяново), Браќница и Посабина (1894–1902) и с. Байрям дере (Веселиново), Шуменско (1902–1904). След 1905 г. се занимава с търговия на дървени и строителни материали и зърнени храни. Притежава и дъскорезна фабрика. Участва като войник в Балканската, Междусъюзническата и Първата световна война. Създател и председател на Общото търговско сдружение, член на Общинския съвет и ръководството на читалището в Търговище. Автор на фейлетони, сатирични и хумористични материали, публикувани в местните и шуменските вестници. Почива на 6 авг. 1943 г. в Търговище.

Кръщелно свидетелство (1875). Свидетелства и удостоверения за завършено образование, отслужена военна повинност, демобилизация (1889–1918). Грамота от цар Борис III за награждаването му с Народен орден за гражданска заслуга (1919). Имуществено-стопански документи (1924–1946). Биографии (1991).

Свидетелства и писма от училищни инспекции за назначаване, уволнение и прослужено време (1895–1904). Равносметка за организирано от Ескиджумайското (Търговищкото) околийско учителско дружество театрално

представление (1898). Упътване на управителното тяло на Всебългарския съюз „Отец Паисий“ за учредяването и дейността на местните му клонове (1935).

„Сънят бяга от мен“ – стихотворение (1896), „Отговор на депутата Византийски цар Рачо II“ – сатира (1924).

Илюстрирана пощенска картичка от Петър Пъдев до съпругата му, изпратена от наскоро завзетия Одрин (1913).

Биографични очерци за Михаил Пъдев, баща на Петър Пъдев (1986, 1990).

РАДЕВ, ИЛАРИОН (Иларион Радев Митев) (1895–1972)

Ф. 511К, 1 опис, 23 а.е., 0.12 л.м., 1890–1943 г.

Роден на 10 юни 1895 г. в с. Вардун. Общински служител, земеделски стопанин и кооперативен деец. От 1916 до 1918 г. е общински писар в с. Вардун, от 1918 до 1919 г. – секретар на Околийското управление в Ески Джумая (Търговище), от 10 февр. 1919 г. до 20 юли 1921 г. – околийски управител в Котел, а през 1924–1934 г. е секретар-бирник на Селска община – с. Вардун. След пенсионирането си, от 1935 г. до 1950 г., се занимава със земеделие. Член и председател на Контролния съвет (1925–1939) и председател на Управителния съвет (1942) на Кредитна кооперация „Сеяч“ – с. Вардун. Учредител и член на Шуменската земеделска камара от 1938 до 1942 г. През 1939 г. е награден с Народен орден за гражданска заслуга. Почива на 3 дек. 1972 г.

Удостоверение за прослужено време и решение за определяне размера на пенсията му (1935).

Рапорти от Иларион Радев, в качеството му на околийски управител в Котел, до окръжния управител в Бургас за административни и финансови ревизии на селските общини в Садово, Бургаско и Кадър факлии (Везенково), Сливенско (1920, 1922). Писмо от Бургаския окръжен управител до околийските управители в окръга за служебна похвала на Котленския околийски управител Иларион Радев (1920). Протоколи, доклади, изложения и други от учредително и редовни годишни събрания за 1938, 1939 и 1940 г. на Шуменската земеделска камара (1939–1941).

Снимки: на Бургаския окръжен управител с околийски управители от окръга (1921); на делегати на конгреса на ОСБЗК (1925, 1938); на учредители и ръководители на Шуменската земеделска камара (1938, 1942); от екскурзии на членове на камарата за запознаване с образцови стопанства, земеделски и стопански училища, исторически и природни забележителности в България (1939); от тържества в с. Вардун по повод връчването на пенсионните книжки на първите земеделци-пенсионери (1942) и гостуването на Варненския и

Преславски митрополит Йосиф (1943); на баща му и чичо му – Ради и Иван Митеви (1890).

ТОДОРОВ, АНАСТАС (Анастас Тодоров Анастасов) (1892–1944)
Ф. 505К, 2 описа, 77 а.е., 0.17 л.м., 1905–2003 г.

Роден на 2 ноем. 1892 г. в Ески Джумая (Търговище). Завършва ветеринарна медицина в Турино през 1922 г. Специализира „Бактериология“ във Франция. Директор на Районния ветеринарно-бактериологичен институт в Стара Загора (1931–1942) и на Централния ветеринарно-бактериологичен институт – София (1942–1944). Автор на множество научни статии и съобщения в специализирани български и чуждестранни издания. Почива на 22 окт. 1944 г. във Велико Търново.

Удостоверения и свидетелства за образование, демобилизация, практикуване на ветеринарна медицина (1911–1922). Свидетелство за венчаване (1928). Грамота за удостояване с орден „За граждански заслуги“ (1943). Разписки за записи по застраховки, скръбна вест за кончината му, некролози (1922–1944). Преписка между сина му д-р Тодор Тодоров и д-р Марко Маламов от Стара Загора във връзка с изготвяне биографичен очерк за д-р Анастас Тодоров (1982). Писма, заповеди, удостоверения за трудов стаж (1919–1943). Писмо до съпругата му (1944).

Доклад до МЗДИ за специализацията му в Пастъоровия институт в Париж (1926). Писмо и възпоменателен знак от участието му в Първия международен конгрес по микробиология в Париж (1930). Списък на научните му разработки и отделни отпечатъци от негови научни статии на български, италиански, френски и полски език (1926–1943).

Пощенски картички до д-р Анастас Тодоров от негови колеги от Италия и Франция (1922–1940).

Снимки: портретна, като студент и със семейството му (1901–1944); портретни на негови колеги, приятели от Италия и Нобелови лауреати (1930–1935).

Документи на съпругата му Янка Цветанова Тодорова – свидетелства за завършено образование (1905, 1914, 1923, 1925), портретна снимка, писма до нея от баща ѝ и от колеги на съпруга ѝ (1930–1956).

Документи на брат му Панайот Тодоров Анастасов – портретна снимка [1926], тетрадки със стихове (1921, 1922), машинописна белова и печатен екземпляр на стихосбирката му „Лирика“, издадена от племенника му д-р Т. Тодоров (2003).

ХАЛАДЖОВ, ИВАН ИВАНОВ (1889–1970)
Ф. 415К, 2 описа, 35 а.е., 0.08 л.м., 1906–1969 г.

Роден на 27 май 1889 г. в Ески Джумая (Търговище). През 1919 г. се дипломира по специалността „География“ в Софийския университет. Участва като офицер в Балканските и Първата световна война. Учителства в гимназиите във Варна, с. Сухиндол, Шумен и Търговище. Директор на прогимназия „Христо Ботев“ в Ески Джумая (Търговище) през 1923–1933 г. и на гимназиите в Павликени и Търговище (1939–1945). Окръжен училищен инспектор в Шумен (1933–1934). Активен член на Българския учителски съюз. Общественик. Първият историк на Търговище – най-ранният вариант на неговата история на града е от 1927 г. Почива през 1970 г. в Търговище.

Автобиографии (1967, 1969). Свидетелства за зрелост, университетски изпити и учителска правоспособност (1909–1913). Студентска книжка (1909–1913). Атестат за завършен курс на Школата за запасни подпоручици (1914). Диплом за висше образование (1919).

Документи за служебната му дейност (1913–1949). Спомени за дейността на учителските професионални организации в Търговище през 1905–1937 г.

Варианти на историята на Търговище (1936–1967). Библиография, бележник, извадки от книги и документи и преписка с лица по издирване на материали за миналото на града (1944–1968). Рецензия, преписка на Градски общински съвет – Търговище с издателства и др. по отпечатване историята на града (1960–1968).

Снимки на Иван Халаджов със съученици, състуденти, колеги и приятели (1906–1968); на участниците в XXIV конгрес на Българския учителски съюз (1922). Репродукции на портрети на възрожденските учители Спиридон Грамадов и Сава Катрафилов.

ЧЕНДОВ, ЧЕРНЮ НЕНКОВ (1877–1945)
Ф. 477К, 2 описа, 83 а.е., 0.25 л.м., 1887–1982 г.

Роден на 24 юни 1877 г. в с. Върбица, Шуменско. Завършва Шуменското педагогическо училище през 1897 г. Учителства в родното си село (1898/1899) и в селата Болу късъ (Драгановец) (1897), Вардун (1900–1910), Хасан факъ (Камбурово) (1910–1913) и Тюрк арнаутлар (Белоградец), Варненско (1913–1931). Кооперативен и читалищен деятел, основател на читалището в с. Вардун. Участва в Първата световна война. Автор на стихотворения, разкази, приказки и драматургични произведения – предимно за деца. Почива през 1945 г. в с. Белоградец, Варненско.

Биографична справка за Черню Чендов, изготвена от сина му Ненко Чендов (1981). Свидетелства за завършено образование, признаване на учителска правоспособност (1887–1907) и за венчаване (1903, 1919). Заповед на МНП за награждаването на Черню Чендов за дългогодишна народополезна дейност (1931) и поздравителни писма по различни поводи (1913–1931).

Списък на публикуваните стихотворения и написаните разкази и пътеписи (1981). Оригинални ръкописи и чернови на стихотворения и стихосбирки за деца (1906–1915), за войната (1916–1918), за борбата за освобождението на Македония (1905–1907); разкази и приказки (1901–1933); преводи на разкази от руски и френски писатели (1904–1905); статии и реферати на образователна, кооперативна, селскостопанска и др. тематика (1907–1926); драматургични произведения – „Годеж“ (1901), „Старият учител“ (1904), „Гимназисти“ (1908), „Велики дни“ (1917); текст за оперета за деца и юноши „Минка“ (1911); „Долу пръчката – дневник на един учител“ – размисли за възпитанието на децата (1909–1912).

Машинописни белови на сборници от избрани стихотворения, разкази, пътеписи и драматургични произведения с био-библиографска справка, изготвени от сина му (1981–1982).

Снимки на Черню Чендов (1881).

ЧАСТИЧНИ ПОСТЪПЛЕНИЯ

ВИСОЦКА, МАРИЯ ОЛЕГОВА (1909–?)

ЧП 2372, 1 а.е., 1916–[1979 г.]

Дипломи за завършено образование от Руската гимназия на Всеруския съвет на градовете и на Земско-градския комитет – Варна и от Висшето търговско училище при ТИК – Варна (1928, 1931). Удостоверение от Отделение „Гражданско“ към МП за приемане на Висоцка за български поданик (1934).

Портретни и др. снимки на Висоцка (1928–[1979]).

Снимка на продуктите от дневната дажба на един човек в руския емигрантски лагер в Селимие, Османска Турция през 1921–1922 г.

Извлечение от книга за кръщавания на храма при Михайловската артилерийска академия и училище в Петроград (Санкт Петербург) за приемане на православната вяра от Олег Висоцки – баща на М. Висоцка (1916).

КУЛЕВ, НИКОЛА ДИМИТРОВ (?-?)

ЧП 673, 8 а.е., 1882–1946 г.

Документи за уреждане на парични взаимоотношения с частни лица (1895, 1897). Разписки от Ескиджумайската телеграфо-пощеска станция за колети, записи и препоръчани пратки (1903–1907). Известия, разписки и др. за плащане на данъци и такси (1905–1908).

Избирателни карти и бюлетини от избори за общински съветници в Ески Джумая (Търговище) и окръжни съветници в Шуменски окръг (1904–1908). Бон на БРП (к) за платена сума към фонд „Изборна борба“ (1946).

Пощенска картичка от сестрата на Н. Кулев (1897) и фирмен плик на негов доставчик (1904). Визитна картичка на Женско образователно дружество „Надежда“ – Ески Джумая (Търговище) до Янка и Н. Кулеви с поздравления по повод венчавката им (1900).

Икони – „Възкресение Христово“ и „Свети Николай Чудотворец“, литографии (1882, 1884).

ШЕХАНОВА-ШИШКОВА, ОЛГА ПЕТКОВА (1895–1978)

ЧП 493, 3 а.е., 1922–1976 г.

Албум с фотокопия на живописни картини от Олга Шеханова-Шишкова, рисувани през 1922–1973 г., намиращи се в публични и частни колекции.

Албум с изрезки от отзиви и репродукции в периодични издания за изложби и творчеството на художничката (1928–1963) и със снимки от българска етнографска изложба в Хелзинки (1937).

Книга за впечатления от юбилейна изложба живопис на Шеханова-Шишкова (1976).

Част от документите са на латвийски, немски и финландски език.

СПИСЪК НА ТЕМАТИЧНИТЕ КОЛЕКЦИИ ОТ МИКРОФИЛМИ

ФИРМЕНИ ДЕЛА ЗА РЕГИСТРИРАНЕ В ШУМЕНСКИЯ ОКРЪЖЕН СЪД НА ТЪРГОВСКИ, ЗАНАЯТЧИЙСКИ, ПРОМИШЛЕНИ И ДР. ФИРМИ ОТ БИВШИТЕ ОМУРТАГСКА, ПОПОВСКА И ТЪРГОВИЩКА ОКОЛИИ КМФ № 2, 1 опис, 539 поредни номера, 2269 кадъра, 1898–1939 г.

Фирмени дела (свидетелства за съдимост, удостоверения от общински управления и бирничества за гражданското и имотно състояние и данъчните задължения, молби за регистрация, определения за вписвания в дружествения търговски регистър, разписки и др. документи) за регистриране в Шуменския окръжен (областен) съд на търговски, занаятчийски, промишлени и др. фирми, банки, аптеки, книжарници, печатници и др. на собственици и сдружения от Омуртагска, Поповска и Търговищка околии (1898–1939).

Оригиналите се съхраняват в ДА – Шумен.

КРЕДИТНИ КООПЕРАЦИИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТЪРГОВИЩКИ ОКРЪГ КМФ № 3, 2 описа, 134 поредни номера, 9734 кадъра, 1912–1959 г.

Писма, протоколи, отчети, сведения, актове от финансови ревизии и др. за дейността на клоновете на БЗКБ в Омуртаг (1940–1943) и Търговище (1924–1944).

Учредителни протоколи, устави; преписки за регистрация, промяна в уставите, състава на ръководните органи и кредитирането; протоколи, списъци на членове, актове от финансови ревизии и др. на РКЗС в Омуртаг и Търговище (1930–1943); на кооперации (кредитни, за общи доставки, потребителни и производителни) и кооперативни дружества от Омуртагска, Поповска и Търговищка околии (1912–1959).

Оригиналите от инв. оп. № 1 се съхраняват в ЦДА.

Оригиналите от инв. оп. № 2 се съхраняват в ДА – Шумен.

**ДОКУМЕНТИ ЗА ДЕЙНОСТТА И ЛИЧНИЯ СЪСТАВ
НА МЕСТНИ ОРГАНИ НА ВЛАСТТА НА ТЕРИТОРИЯТА
НА ТЪРГОВИЩКИ ОКРЪГ
КМФ № 4, 1 опис, 6 поредни номера, 114 кадъра, 1901–1924 г.**

Заповеди на МВРНЗ за утвърждаване, назначаване и уволняване на кметове и съветници на селски общини от Омуртагска, Поповска и Търговищка околии (1919–1924).

Протоколи от сесии и бюджет на Търговищка община (1901).

Оригиналите се съхраняват в ЦДА..

**ДИРЕКЦИЯ НА ПОЛИЦИЯТА – ДОСИЕТА НА ВЕСТНИЦИ;
РАПОРТИ, ИЗЛОЖЕНИЯ И ДР. ЗА ЛИЦА С КОМУНИСТИЧЕСКИ
УБЕЖДЕНИЯ ОТ ОМУРТАГСКА, ПОПОВСКА
И ТЪРГОВИЩКА ОКОЛИИ**

КМФ № 5, 1 опис, 26 поредни номера, 200 кадъра, 1926–1944 г.

Репорт на Шуменския окръжен полицейски началник до МВРНЗ за състоянието на поверения му личен състав и за лица с комунистически убеждения – служители в Държавна сигурност, от Омуртагска, Поповска и Търговищка околии (1932). Книга за интернираните лица (1940–1943).

Изложение от Стефан Ноев – бивш кмет на Омуртаг, до командира на IV Преславска дивизия против комунисти от Омуртаг (10 февр. 1944).

Досиета на вестници, издавани в Омуртаг, Попово, Търговище и с. Вълбел (1926–1940).

Оригиналите се съхраняват в ЦДА.

СПИСЪК НА ПУБЛИКУВАНИТЕ АРХИВНИ СПРАВОЧНИЦИ ПО ФОНДОВЕТЕ И ДОКУМЕНТИТЕ, СЪХРАНЯВАНИ В ДЪРЖАВЕН АРХИВ – ТЪРГОВИЩЕ

ПЪТЕВОДИТЕЛИ ПО ФОНДОВЕТЕ НА АРХИВА

Пътеводител на архивните фондове 1874–1944 г. Част I. Съст. Ив. Богданов. Търговище, 1988. 137 с.

Пътеводител на архивните фондове 1944–1979 г. Част II. Съст. Св. Божинов, Н. Върбанова, Ж. Желева, П. Николова, Я. Ралева. Търговище, 1989. 328 с.

ИНВЕНТАРНИ ОПИСИ НА АРХИВНИ ФОНДОВЕ

Българска земеделска и кооперативна банка (БЗКБ) – Търговище. Инвентарен опис № 1 1896–1948 г. Съст. Ив. Богданов. Търговище, 1976. 27 с.

Инвентарни описи на предприятията от дървообработващата промишленост в Търговишки окръг 1947–1976 г. Съст. Ж. Желева. Търговище, 1982. 97 с.

Околийски народен съвет – гр. Омуртаг 1948–1959 г. Инвентарен опис № 1. Съст. [Ив. Богданов]. Търговище, 1983. 70 с.

Околийски комитет на Отечествения фронт – Търговище 1944–1958 г. Инвентарен опис № 1 и № 2. Съст. Ив. Богданов. Търговище, 1984. 27 с.

Инвентарни описи [на] личен архивен фонд № 454К – Куруто, Никола Симов (Неизв. – 30 май 1876 г.) – В: „Никола Симов – Куруто. Юбилеен сборник по случай 130 години от гибелта на знаменосеца на Ботевата чета“. [Съст. П. Атанасова, Св. Божинов, Г. Василева, Д. Петрова, К. Станоева, Ж. Стоянова, Я. Ралева]. Търговище, 2006, 159–218.

КАТАЛОЗИ НА АРХИВНИ ДОКУМЕНТИ

Гласът на комунистите. Дейността на комунистите в Ескиджумайската (Търговищка) градска община през периода 1919–1923 г. Съст. Ив. Богданов. Търговище, 1973. 35 с.

Хроника на победата. Съст. Ив. Богданов. Търговище, 1973. 38 с.
За бойната дейност на Омуртагския, Поповския и Търговищкия партизански отряди през 1943–1944 г.

Ликвидация на капиталистическата собственост 1944–1948 г. Съст. Ив. Богданов. Търговище, 1980. 37 с.

Из революционните борби на учащата се младеж в Търговишки окръг [1930–1944 г.]. Съст. Ив. Богданов. Търговище, 1980. 37 с.

Кооперативното движение в Търговишки окръг 1896–1944 г. Съст. М. Георгиев. Търговище, 1981. 151 с.

Развитие на учебното дело в Търговишки окръг 1944–1958 г. Съст. Ив. Богданов, Ж. Желева, Кр. Стоянова. Търговище, 1983. 136 с.

Гласът на комунистите. Дейността на общинските съветници – комунисти в Поповска градска община през периода 1920–1923 и 1930–1933 г. Съст. Ив. Богданов, Кр. Стоянова. Търговище, 1983. 45 с.

История на БЗНС в Търговишки окръг 1899–1975 г. Съст. М. Георгиев. Търговище, 1984. 153 с.

Установяване и укрепване на народнодемократичната власт в Търговишки окръг 1944–1948 г. Съст. Ив. Богданов. Търговище, 1984. 84 с.

ПРЕГЛЕДИ НА АРХИВНИ ДОКУМЕНТИ

Любенов, Ив. Първите стъпки за коопериране на селското стопанство в бившата Поповска околия (1945–1948 г.). – ИДА, 17, 1969, 265–271.

Любенов, Ив. Дейността на комунистите в Ескиджумайската (Търговищка) градска община през 1919–1923 г. – ИДА, 22, 1971, 213–219.

Божинев, Св. **Образованието и просветата в борба с религиозния ислямски фанатизъм и битовия консерватизъм в селищата на Търговишки окръг (1944–1959 г.).** – В: Налагането на исляма в Търговишкия край (Материали от научно-практическа конференция). Търговище, 1987, 108–119.

Божинев, Св. **Заселването на бежанци от Тракия на територията на Търговишки окръг 1878–1890 г.** – В: Демографски и етносоциални проблеми в Източните Родопи. Пловдив, 1988, 274–282.

Божинев, Св. **Театърът в живота на гр. Ески Джумая (Търговище) 1880–1918.** – АП, 1994, № 3–4, 47–61.

Стоянова, Д. **Документи за Никола Симов – знаменосец на Ботевата чета, съхранявани в ДА – Търговище.** – В: Знаменосецът. (Материали от научния семинар „Никола Симов Куруто, Търговище и българското националноосвободително движение през Възраждането“, проведен в Търговище на 29 ноем. 1995 г.). Търговище, 1996, 55–65.

Божинев, Св. **Киното в живота на гр. Търговище (1925–1944).** – АП, 1998, № 1–2, 72–86.

Божинев, Св. **Създаване и дейност на Османпазарската (Омуртагската) околийска библиотека 1893–1929.** – В: Град Омуртаг и Омуртагският край. История и култура. Т. 1. Сборник изследвания в чест на 25-годишнината от създаването на музея в гр. Омуртаг. Варна, 1999, 308–348.

Русева, Г., Ж. Стоянова. **Географски обхват и административно-териториално деление на Омуртагска околия през периода 1879–1929 година.** – В: Град Омуртаг и Омуртагският край. История и култура. Т. 1. Сборник изследвания в чест на 25-годишнината от създаването на музея в гр. Омуртаг. Варна, 1999, 279–290.

Савова, Г. **Женското движение в Търговище от зараждането му до 1944 г.** – АП, 1999, № 3–4, 73–86.

Стоянова, Ж., М. Жечева. **Участие на населението от Търговишка област в събитията по време на Съединението и Сръбско-българската война – 1885 г.** – АП, 2001, № 1–2, 105–113.

Божинев, Св. Национализацията на промишлените предприятие в Търговищка околия (23 дек. 1947 г.). – В: България след 1944 г. – история, тенденции, проблеми. Доклади и научни съобщения, изнесени на Национална научна конференция – Шумен, 14–15 май 2002 г. Шумен, 2002, 147–157.

Божинев, Св. Търговишките православни вестници. – В: Храм „Успение Пресветия Богородици“, Търговище. Сборник доклади от Национална научна конференция, посветена на 150-годишнината от построяването на храма. Търговище, 17 авг. 2001 г. С., 2002, 131–136.

Василева, Д. Изграждане, благоустройство и украса на храм „Успение Пресветия Богородици“ от началото до средата на 60-те години на XX век. – В: Храм „Успение Пресветия Богородици“, Търговище. Сборник доклади от Национална научна конференция, посветена на 150-годишнината от построяването на храма. Търговище, 17 авг. 2001 г. С., 2002, 55–60.

Стоянова, Ж. За историята на черковната килия. – В: Храм „Успение Пресветия Богородици“, Търговище. Сборник доклади от Национална научна конференция, посветена на 150-годишнината от построяването на храма. Търговище, 17 авг. 2001 г. С., 2002, 87–92.

Г. Василева, Ж. Стоянова, Пл. Събев. Храмове и свещеници в Поповска духовна околия през XIX и първата половина на XX век. – В: Попово в миналото. Т. 4. Култура и религия в миналото на Попово и района. Доклади и съобщения от научна конференция, проведена на 9 юни 2003 г. Разград, 2004, 137–208.

Божинев, Св. За датата на създаване на читалището в гр. Ески Джумая (Търговище). – ИИМ – Търговище, т. I. [Варна], 2005, 56–90.

Василева, Г. Териториален обхват и административно устройство на Търговищка околия (1879–1958 г.). Основни аспекти в промените на законовата база и статута на местното управление и самоуправление. – ИИМ – Търговище, т. I. [Варна], 2005, 91–110.

Стоянова, Ж. Популярната банка в живота на Търговище 1911–1951 година. – ИИМ – Търговище, т. I. [Варна], 2005, 137–147.

Божинев, Св. Съюзно колоездачно дружество „Орел“ – Търговище 1905–1944 г. – ИИМ – Търговище, т. II. Търговище, 2009, 179–188.

Василева, Г. Принос към културния живот на Търговище и България (Балетният състав към Образцово народно читалище „Напредък“ – Търговище (1971–2000 г.). – ИИМ – Търговище, т. II. Търговище, 2009, 294–312.

Стоянова, Ж. Начало на кооперативното движение в бившата Търговищка околия (Създаване и дейност на кредитна кооперация „Напредък“ в с. Герен (Въбел). – ИИМ – Търговище, т. II. Търговище, 2009, 216–225.

СБОРНИЦИ ОТ АРХИВНИ ДОКУМЕНТИ

Въоръжената борба в Девета въстаническа оперативна зона 1941–1944 г. Документи и материали. Съст. Ст. Борисов, Ив. Богданов. С., 1980. 325 с.

Бразди на прогреса. Съст. Ив. Богданов. Търговище, 1987. 36 с.

Документи и спомени за социалистическото преустройство на селското стопанство в Търговишки окръг.

Факел на просвета и родолюбие (80 години от създаването на гимназия в гр. Омуртаг. Сборник (инвентарни описи, документи, спомени, снимки и факсимилета). Съст. Ж. Стоянова, Н. Иванова. Варна, 1994. 42 с.

С пламъка на вярата. Сборник от документи и материали. Съст. Св. Божинов, Г. Василева, Ж. Стоянова. [Варна], 2002. 167 с.

Посветен на 65-годишнината на храм „Св. Ив. Рилски“ в Търговище и 30 години от кончината на Митрополит Андрей Нюйоркски.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

а.е.	архивна единица
авг.	август
АП	Архивен преглед
апр.	април
БАД	Българско акционерно дружество
Б.д.	без дата
БЖС	Български женски съюз
БЗБ	Българска земеделска банка
БЗКБ	Българска земеделска и кооперативна банка
БЗНС	Български земеделски народен съюз
БЗС	Български занаятчийски съюз
БКП	Българска комунистическа партия
БКП (т.с.)	Българска комунистическа партия (тесни социалисти)
БНБ	Българска народна банка
БНЖС	Български народен женски съюз
бр.	брой
БРП (к)	Българска работническа партия (комунисти)
БРСДП	Българска работническа социалдемократическа партия
БСДП	Българска социалдемократическа партия
БЦКБ	Българска централна кооперативна банка
БЧК	Български червен кръст
в.	вестник
вкл.	включително
вр.	върх
ВКП (б)	Всесъюзна комунистическа партия (болшевики)
ВКС	Върховен касационен съд
ВЧС	Върховен читалищен съюз
г.	година
ГДГДД	Главна дирекция на държавните и гарантираните от държавата дългове
ГДПТТ	Главна дирекция на пощите, телеграфите и телефоните
ГДР	Германска демократична република
ген.	генерал
гр.	град
ГУП	Главно управление на пощите
ДА	Държавен архив
ДВ	Държавен вестник
дек.	декември

ДЗИЗХ	Дирекция за закупуване и износ на зърнени храни
дн.	днес
др.	други
д-р	доктор
ИДА	Известия на държавните архиви
ИИМ	Известия на исторически музей
ИК	Изпълнителен комитет
инв.	инвентарен
кв.	квартал
КМФ	колекция от микрофилми
л.м.	линейни метри
м.	махала
МВ	Министерство на войната
МВР	Министерство на вътрешните работи
МВРИ	Министерство на външните работи и изповеданията
МВРНЗ	Министерство на вътрешните работи и народното здраве
МЖПТ	Министерство на железниците, пощите и телеграфите
МЗ	Министерство на земеделието
МЗДИ	Министерство на земеделието и държавните имоти
МНП	Министерство на народното просвещение
МНС	Министерство на народното стопанство
МОНТ	Министерство на образованието, науката и технологиите
МОСПБ	Министерство на обществените сгради, пътищата и благоустройството
МП	Министерство на правосъдието
МС	Министерски съвет
МТПТ	Министерство на търговията, промишлеността и труда
МФ	Министерство на финансите
неизв.	неизвестно
ноем.	ноември
НС	Народно събрание
обл.	област
обн.	обнародван
ОК	Околийски комитет
окр.	окръг
окт.	октомври
ОНС	Окръжен народен съвет
оп.	опис
ОСБЗК	Общ съюз на българските земеделски кооперации
ОФ	Отечествен фронт

ПМС	Постановление на Министерския съвет
полк.	полковник
Пресв.	Пресвета
проф.	професор
р.	река
РКЗС	Районен кооперативен земеделски синдикат (съюз)
РМС	Работнически младежки съюз
с.	село
с.	страница/и
СБФБ	Съюз на бойците от фронта в България
Св.	Свети
свещ.	свещеник
с.г.	същата година
септ.	септември
СЗПБ	Съюз на запасните подофицери в България
сп.	списание
Сп.	спомен
СССР	Съюз на съветските социалистически републики
съст.	съставител
т.	том
ТИК	Търговско-индустриална камара
ТКЗС	Трудово-кооперативно земеделско стопанство
Ф.	фонд
февр.	февруари
ЦДА	Централен държавен архив
ЦК	Централен комитет
ЦУ	Централно управление
чл.	член
ЧП	частично постъпление
ян.	януари

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР	5
I. МЕСТНИ ОРГАНИ НА ВЛАСТ И УПРАВЛЕНИЕ	10
I.1. ОКОЛИЙСКИ УПРАВЛЕНИЯ	11
Околийско управление – Омуртаг	11
Околийско управление – Попово	13
Околийско управление – Търговище	16
I.2. ОБЩИНИ	18
Градска община – Омуртаг	19
Градска община – Попово	20
Градска община – Търговище	21
Селски общини	22
Частични постъпления	45
I.3. ОКОЛИЙСКИ РЕКВИЗИЦИОННИ КОМИСИИ	46
Околийска реквизиционна комисия – Попово	47
Околийска реквизиционна комисия – Търговище	47
Частично постъпление	48
II. ОРГАНИ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ	49
Околийски съдилища	49
Околийски съд – Попово	49
Околийски съд – Търговище	52
Частични постъпления	53
III. ПОЛИТИЧЕСКА И ОБЩЕСТВЕНА ДЕЙНОСТ	54
III.1. ПОЛИТИЧЕСКИ ПАРТИИ	54
Земеделска дружба – с. Осиково	54
Колекция „Спомени за историята на Работническия младежки съюз (РМС) и Българската комунистическа партия (БКП) в Търговишки окръг 1911–1950 г.“	54
Частични постъпления	55
III.2. ОБЩЕСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ	56
Благотворителни запасни подофицерски дружества	56
Благотворително запасно подофицерско дружество „Кубадън“ – Попово	57
Българско дружество „Червен кръст“ – клон Търговище	57
Въздържателни дружества	58
Дружества на бойците от фронта	59

Женско благотворително дружество „Добродетел“ – Търговище	60
Колекция „Женското движение в Търговище 1870–1944 г.“	61
Клонове на Съюза за закрила на децата в България	61
Комитет за издигане паметник на загиналите през войните от с. Кардам	62
Местни клонове на Всебългарския съюз „Отец Паисий“	63
Ученическо дружество за противовъздушна и химическа защита при Средищна народна прогимназия – с. Кръшно	64
Колекция „Българи от Търговишки окръг, участници в Гражданската война и в изграждане на социализма в Съюза на съветските социалистически републики 1917–1936 г.“	64
Частични постъпления	65
III. ПРОФЕСИОНАЛНИ СДРУЖЕНИЯ	65
Дружество „Морски техник“ – Търговище	65
Земеделски професионални сдружения	66
Клоново търговско питеепродавско сдружение „Свети Трифон“ – Попово	68
Общи занаятчийски сдружения	68
Общи търговски сдружения	70
Сдружение на финансовите служители в България – клон Търговище	71
Съюз на транспортните работници – секция Попово	71
Частични постъпления	72
IV. ПРОМИШЛЕНОСТ	74
Групов фонд „Кожарски фабрики „Чорбаджийски“ и „Сербезов“ – Попово.....	74
Кожарска фабрика „Юфт“ на Събирателно дружество „Георгиев и Балабанов“ – Попово	75
Събирателно дружество „Братя Иванови“ – Попово	75
Колекция „Електрификация на Търговище и района 1924–1945 г.“	76
Частично постъпление	76
V. СЕЛСКО И ГОРСКО СТОПАНСТВО	77
Околийски агрономства	77
Околийско агрономство – Омуртаг	77
Околийско агрономство – Търговище	78
Държавен овощен опитен разсадник – Търговище	79
Околийски ветеринарен лекар – Омуртаг	80
Кооперативни коневъдни дружества	80
Частични постъпления	81

VI. ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ	83
Пощенски, телеграфни и телефонни станции	83
Пощенска, телеграфна и телефонна станция – Попово	83
Пощенска, телеграфна и телефонна станция – Търговище	83
Работническа коларо-преносваческа осигурителна задруга – Търговище	84
Частично постъпление	84
VII. ФИНАНСИ И КРЕДИТ	85
VII.1. ДАНЪЧНИ УПРАВЛЕНИЯ	85
VII.2. БАНКИ	85
Клонове на Българската народна банка	85
Клонове на Българска земеделска и кооперативна банка	87
Българска земеделска и кооперативна банка – клон Омуртаг	87
Българска земеделска и кооперативна банка – Попово	87
Българска земеделска и кооперативна банка – клон Търговище	88
Банка „Български кредит“	89
Българска търговска банка – клон Попово	90
Популярни банки	90
VII.3. КРЕДИТНИ КООПЕРАТИВНИ СДРУЖЕНИЯ	93
Районни кооперативни съюзи	93
Районен кооперативен земеделски синдикат „Селски производител“ – Попово	93
Районен кооперативен земеделски съюз „Пчела“ – Търговище	94
Кредитни кооперации	94
Частични постъпления	113
VIII. ТЪРГОВИЯ	115
Потребителни кооперации	115
Ученически потребителни кооперации	116
Общозанаятчийска кооперация за общи доставки „Доверие“ – Търговище	117
Частични постъпления	118
IX. ОБРАЗОВАНИЕ	119
IX.1. РЪКОВОДНИ И КОНТРОЛНИ ОРГАНИ	119
Околийски училищни инспекции	119
Околийска училищна инспекция – Омуртаг	119
Околийска училищна инспекция – Попово	120
Околийска училищна инспекция – Търговище	120

Учебно средище – с. Преселец	121
Колекция „Просветното дело в Търговишки окръг 1878–1944 г.“	121
IX.2. УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА	122
Български училищни настоятелства	123
Частични постъпления	131
Турски училищни настоятелства	131
Частично постъпление	133
IX.3. ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИ УЧИЛИЩА	133
Народни първоначални училища	134
Частични постъпления	148
Частни турски първоначални училища	149
Частично постъпление	152
Народни основни училища и прогимназии	152
Частно турско основно училище – с. Долна Кабда	164
Частна турска прогимназия – Омуртаг	165
Частно турско основно училище – Търговище	165
Гимназии	166
Гимназиален клон „Йордан Йовков“ – Омуртаг	166
Смесена гимназия „Христо Ботев“ – Попово	167
Смесена гимназия „Свети Седмочисленици“ – Търговище	167
IX.4. ПРОФЕСИОНАЛНИ И СПЕЦИАЛНИ УЧИЛИЩА	167
Държавен институт за глухонеми деца – Варна	167
Държавно допълнително земеделско училище – с. Макариополско	168
Допълнително занаятчийско училище – Попово	169
Девическо професионално училище „Царица Йоанна“ – Търговище	169
Частично постъпление	170
X. КУЛТУРА	171
Народни читалища	171
Народно читалище „Отец Паисий“ – Омуртаг	171
Народно читалище „Кирил и Методий“ – Попово	171
Народно читалище „Напредък“ – Търговище	172
Селски народни читалища	173
Музикално дружество „Добри Христов“ – Търговище	181
Частични постъпления	181
XI. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ	184
Държавна третостепенна болница – Попово	184
Участъкова здравна служба – с. Изворово	184

XII. ФИЗКУЛТУРА И СПОРТ	185
Ловно-стрелчески дружества	185
Спортен клуб „Никола Симов“ – Търговище	186
Съюзно колоездачно дружество „Орел“ – Търговище	186
Колекция „Спомени и документи за физкултурното движение в Търговище до 9 септември 1944 г.“	187
 XIII. РЕЛИГИЯ	 188
Църковни настоятелства	188
Частични постъпления	202
Православни християнски сдружения	203
Православно християнско братство „Вяра, надежда и любов“ при храм „Света Троица“ – с. Кардам	203
Детско ученическо православно християнско дружество „Свети Йоан Рилски“ – с. Кръшно	204
Всеруско православно братство на Светия кръст – Търговище	204
Мюфтийства	204
Мюфтийство – Омуртаг	205
Мюфтийство – Търговище	205
Мюсюлмански вероизповедни общини	206
 XIV. ЛИЧНИ ФОНДОВЕ	 208
Агов, Стефан Николчев	208
Бутенко, Пьотр Владимирович	209
Дончев, Жеко (Жеко Дончев Абаджиев)	210
Дюлгеров, Руси Тодоров	210
Крачунов, Цветан Георгиев	211
Куруто, Никола Симов	212
Кутев, Константин Тодоров	214
Куюмджиев, Неделчо Стефанов	215
Лазаров, Петър (Петър Лазаров Иванов)	215
Малчев, Малчо Николов	216
Орманов, Иван Петров (Горов)	217
Панайотов, Васил (Васил Панайотов Вълев)	217
Попов, Алекси (Алекси Попмаринов Поппетров)	218
Попхристов, Иван (Иван Попхристов Иванов)	219
Пъдев, Петър Михайлов	219
Радев, Иларион (Иларион Радев Митев)	220
Тодоров, Анастас (Анастас Тодоров Анастасов)	221
Халаджов, Иван Иванов	222

Чендов, Черню Ненков	222
Частични постъпления	223
СПИСЪК НА ТЕМАТИЧНИТЕ КОЛЕКЦИИ ОТ МИКРОФИЛМИ	225
СПИСЪК НА ПУБЛИКУВАНИТЕ АРХИВНИ СПРАВОЧНИЦИ ПО ФОНДОВЕТЕ И ДОКУМЕНТИТЕ, СЪХРАНЯВАНИ В ДЪРЖАВЕН АРХИВ – ТЪРГОВИЩЕ	227
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	232